IOANNIS NARBONA I. C. TOLETANI

PONTIFICII IVRIS IN Toletanâ Academiâ antecessoris.

DE

Appellatione à Vicario ad Episcopum

BIPARTITVS TRACTATVS

In priori, de Genericâ à Vicario ad Episcopum appellationis prohibitione vtiliter discutitur.

In posteriori, De iustâ & legitimâ appellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium exacte, & luculenter agitur.

Ad Relectionem cap. Non putamus II. de Consuet. lib. sexto.

ILLVSTRISS. D. D. Bernardo de Sandoual, & Roxas Cardinali Toletano, &c.

E. C. Q. T.

D. D. C.

Cum priuilegio supremi Senatus.

Toleti apud viduam Petri Roderici.
Anno M. DC XV.

QVIDQVID HIC VEL ALIAS DIXI SIVE FECI, EX FIDE MAIORVM DICTVM, FACTVM VOLO:

SI QVID SECVS: INDICTVM, INFECTVM EX ANIMI SENTENTIA VOLO.

CENSVRA.

D. L. IOAN. DELGADO & Aguero Complutensis Ecclesiæ Scholastici, totius Archiepiscopatus Toletani Vicarij generalis, ac in Sanctiori Inquisitionis sancta Senatu caussarum fidei Iudicis.

SVPREMO Philippi III. Hispaniarum Regis Catholici Senatu iubente ipse Iudicaturus legi Ioan. Narbona I. C. apud Toletanos publici antecessoris *De Appellatione à Vicario ad Episcopum bipartitum tractatum*, in quo *De genericâ à Vicario ad Episcopum* prius, posterius vero *De iustâ ac legitimâ de Vicarijs generalibus Archiepisc. Tolet. ad eius Consilium appellatione* seorsim eruditè discutit: Opus quidem præter eximiam electarum in vtroque iure disputationum varietatem nouitate ipsa commendante pergratum, ac eruditis omnibus expetendum quam maximè. Quod non solum litterarum studiosis multum vtilitatis adlaturum reor, sed Hispanis omnibus, ac huius Toletanæ diœcesis præcipuê cultoribus necessarium pronũcio, in quo nihil est quod Apostolicis Ecclesiasticisvè dogmatibus non conueniat: eat igitur in omnium manus tam acurata rei vtilissimæ pertractio omnium plausu, meo iudicio. Toleti die 23. Maij anno 1614.

L. Ioannes Delgado & Aguero.

a 2

POR comiſsion de los ſeñores de el Conſejo he viſto el libro de el Doctor don Iuan Narbona, De appellatione à Vicario ad Epiſcopum, *i me parece que no ai en el coſa que ofenda, ni impida el poderſe imprimir, antes que porque contiene nouedad, i curioſidad, es digno de ſalir a luz, i de que ſe de la licencia que ſe pide. En Madrid 20. de Enero de 1615.*

L.D. Diego Gonçalez de Contreras.

Consonat exemplari, si hæc ita corrigas.

EPist. de scripto & scriptore, pag. 3. lin. 1. dei, leg. dici. In iudicio Lic. Hier. de Zeuall. pag. 2 lin. 8. voluntario, leg. volutatio. Epist. fratr. ad fratrem, lin. 9. col. 1. nomine, lege nemine. ibid pag. 2. li. 4. honestam, leg. honesta. pag. 5 li. 27. nulla lex est, leg. nulla est. pag. 8. lin. 1. Episcopi, leg. Capituli. pag. 11. lin. 9. obiectam, leg. obiectam. pag. 14 lin. 10. conferendi, leg. conferendi. ibid. lin. 24. scripta, leg. scriptæ. pag. 15. lin. 29. resignætiones, leg resignationes. pag. 18. lin. 20. post verbū Vicarij, adde tantum. pag. 24. lin. vlt. lumi, leg. vt suas. pag. 28 lin. 1 ibi nostro, adde officiali. pag. 29. lin. 14 nan, leg nanq;. pag. 33. lin. 9. verò, leg verbo. pag. 35. lin. 5. quæstionem, leg. quæstionum. ibid. lin 26. ligis, leg. legis. pag. 54. lin. 5. reau, leg. reatu. ibid. lin. 22. constituto, leg. constituto. pag. 68. li. 7 poterint, leg. poterunt. pag. 70. lin 25. censetur, leg. censentur. pag. 81. lin 8. vtriusque, leg. vtrique. pag. 119. lin. vlt qualis, leg. quales pag. 129. lin. 9. fatisfaciens, leg. satisfaciens. ibid. lin 19. confessionis, leg. confessiones. pag. 148. lib. 25. terum, leg. rerum. pag. 150 lin. 21. manlatum, leg. mandatum. pag. 151. lin. 13 dicir, leg. dicit. pag. 152. lin. 7. comnittimus, leg. committimus. pag. 174. lin. 7. prœmio, leg. proemio. pag. 190. li. vlt. Patriarcha, leg. Patriarchæ. pag. 205. li. vlt. Patriarcha, leg. Patriarcham. pag. 217. lin. 27. extcterit, leg. extiterit. pag. 234. lin. 26. aliam, leg. altam. pag. 256. li. 11. præsumiur, leg. præsumitur. pag. 260. lin. 18. Casanete, leg. Casanate. pag. 270. lin. 11. Coriensis, leg. Cauriensis. pag. 271. lin. 17. eandem leg. eadem. pag. 273. lin. 20. Mældonado, leg. Maldonado. ibid lin. 22. Decanus, leg. Decanatus. pag. 274. lin. 1. sanctiori, leg. sanctioris.

In cuius rei testimonium, has litteras subscripsi. Dat. Toleti 27. Aprilis, 1615. Regia auctoritate librorum castigator.

Magist. Christophorus Orduña.

TASSA.

YO Hernando de Vallejo Escriuano de Camara del Rei nuestro señor, de los q̃ residen en su Consejo, doi fè que auiendose visto por los señores del vn libro, intitulado *De Appellatione à Vicario ad Episcopum*, que con licencia de su Magestad fue impresso, le tassaron a quatro marauedis cada pliego en papel; el qual tiene quarenta pliegos sin los principios, i sin la tassa, i erratas, que al dicho precio suma i monta ciento i sesenta marauedis: i al dicho precio mandaron se venda, i no a mas: i que esta tassa se ponga al principio de cada volumen del dicho libro, para que se sepa i entiẽda lo que por el se ha de pedir i lleuar. I para que dello conste, de mandamiento de los dichos señores del Consejo, i pedimiento de la parte del Doctor don Iuan de Narbona, di la presente en la villa de Madrid a nueue dias del mes de Maio de mil i seiscientos i quinze años.

Hernando de Vallejo.

EL REI.

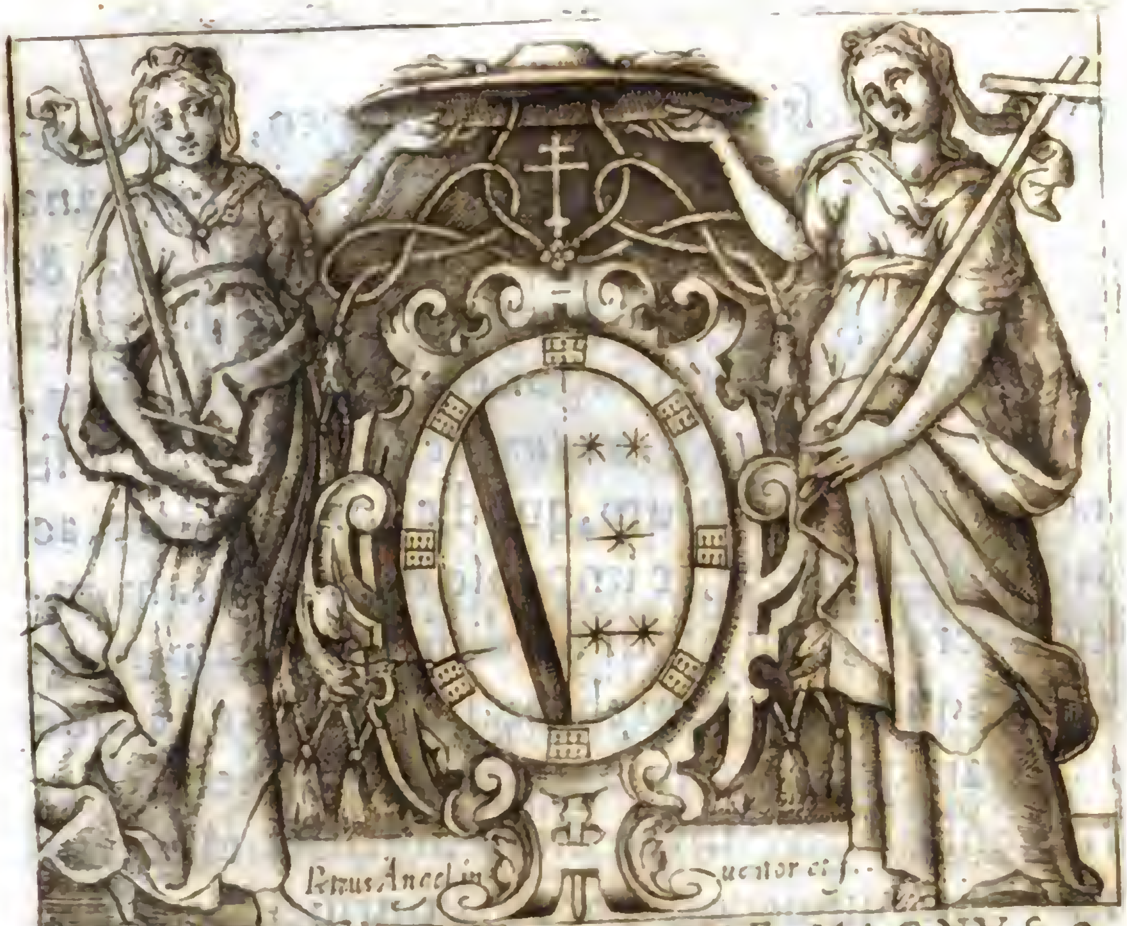
POR quanto por parte de vos el Doctor don Iuan de Narbona Cathedratico en la vniuersidad de Toledo, nos fue fecha relacion q̃ auiades compuesto vn libro, intitulado, *De appellatione á Vicario ad Episcopum*: el qual os auia costado mucho estudio i trabajo, i entendiades auia de ser necessario: i nos suplicasteis os mandassemos dar licencia para le poder imprimir, i priuilegio por veinte años, o como la nuestra merced fuesse. Lo qual visto por los del nuestro Consejo, por quanto en el dicho libro se hizo la diligencia q̃ la pregmatica por nos sobre ello fecha dispone, fue acordado que deuiamos mandar dar esta nuestra cedula en la dicha razon: i nos tuuimoslo por bien: Por la qual vos damos licencia, i facultad para que por tiempo i espacio de diez años cumplidos, primeros siguientes, q̃ corran i se cuenten desde el dia de la fecha desta nuestra cedula en adelante, vos, o la persona que para ello vuestro poder ouiere, i no otra alguna, podais imprimir, i vender el dicho libro que de suso se haze mencion. I por la presente damos licencia i facultad a qualquier impressor de nuestros Reinos que nombraredes, para que durante el dicho tiẽpo le pueda imprimir por el original que en el nuestro Cõsejo se vio, que va rubricado, i firmado al fin de Hernãdo de Vallejo nuestro Escriuano de Camara, vno de los que enel residen; con que antes i primero que se venda lo traigais ante ellos, juntamente cõ el dicho original, para que se vea si la dicha impresion està conforme a el, o tragais fe en publica forma, como por Corrector por nos nombrado, se vio, i corrigio la dicha impression, por el dicho original. I mãdamos al dicho impressor q̃ ansi imprimiere el dicho libro, no imprima el principio, i primer pliego del, ni entregue mas de vn solo libro, con el original, al autor i persona a cuia costa lo imprimiere, ni a otra alguna, para efecto de la dicha correcion, i tassa, hasta que antes i primero el dicho libro estè cor

regido, i tassado por los del nuestro Consejo. I estando hecho, i no de otra manera, pueda imprimir el dicho principio i primer pliego: en lo qual inmediatamẽte ponga esta nuestra licencia, i la aprouacion, tassa, i erratas: ni lo podais vender, ni vendais vos, ni otra persona alguna, hasta que estè el dicho libro en la forma susodicha, so pena de caer e incurrir en las penas contenidas en la dicha pregmatica, i leies de nuestros Reinos, que sobre ello dispónen. I mandamos que durante el dicho tiempo persona alguna sin vuestra licẽcia nole pueda imprimir, ni vẽder, so pena que el que lo imprimiere, i vendiere aia perdido i pierda qualesquiera libros, moldes, i aparejos q del tuuiere; i mas incurra en pena de cincuenta mil marauedis, por cada vez que lo contrario hiziere. De la qual dicha pena sea la tercia parte para nuestra Camara, i la otra tercia parte para el juez que lo sentenciare, i la otra tercia parte para el que lo denunciare. I mandamos a los del nuestro Consejo, Presidente, e Oidores de las nuestras Audiencias, Alcaldes, Alguaziles de la nuestra casa, i Corte, i Chancillerias, i a otras qualesquiera Iusticias de todas las ciudades, villas, i lugares de los nuestros Reinos i señorios, i a cada vno en su jurisdicion, ansi a los que agora son, como a los que seran de aqui adelante, que vos guarde i cumplan esta nuestra cedula i merced que ansi vos hazemos, i contra ella no vaian, ni passen, ni consientan ir ni passar en manera alguna, so pena de la nuestra merced, i de diez mil marauedis para la nuestra Camara. Fecha en Arganda a veinte i quatro dias del mes de Enero de mil i seiscientos i quinze años.

YO EL REY.

Por mandado del Rey nuestro señor.

Pedro de Contreras.

IVSTITIA ET RELIGIONE MAGNVS.

ILLVSTRISS.

D. D. BERNARDO DE SANDOual & Roxas, S.R.E. titul. S. Anasthasiæ Presbytero Card. Archiepiscopo Toletano, Hispaniarum Primati, & Patriarchæ, Maximo Castellæ Chancellario, Summo Sanctioris Senatus Præsidi, &c.

Ioannes Narbona Iuris apud Toletanos Antecessor
D. D. C.

FELICISSIMO profectò fato, Cardinalis ter-maxime, mihi contigisse haud dubium reor, quod cum primùm *Sextum Decretalium librũ*

ex hoc profeſsionis publicæ obtento, & iniun-
cto munere, cui me primo Academia Toletana
Anteceſſorem præfecit, honoremquè vnà &
animos, vt grauiter ac gnauiter hęc ſtudia tracta
rem, addidit, ſedulò exponendum ſuſcepiſſem.
Caput ſtatim illud *Secundum de Conſuetudine* ſe ſe
obtulit ſatis obſcurum, quod cum elucidare, ac
luci dare eniterer, ac impenſè in eam curam in-
cumberem, non potui nō difficilem illam, mul-
torumque placitis implicatam diſcutere, atque
in vtramque partem agitare quæſtionem. Ve-
rumenimverò cum ex eius enodatione non or
namenti, aut decoris parum Pontificiæ, cui me-
ritiſsimò præes Toletanæ ſedi, ſi è re tûa dignita
tisquè quæſtio decidatur, accreſcat; ſin aliter, nō
exiguum videatur gloriæ detrahi, *Iurè ne à Vica
riorum Toletanorū, quos Generales vocant, iudicio
ad eorum Iudicum, qui tibi à Conſilio ſunt, Senatum
appellari poßit, ita vt vtrùmque vnū, idemque (ceù
non nemo ſomniat) Tribunal iudicari debeat, an po-
tiùs (vt ego expergite demonſtro) duo, diuerſaque
cenſeri iudicia*: debeo ſanè in hoc potiſsimùm
fortunæ gratulari meæ, qui tam felici pede iuris
interpretationem ingreſſum, ac tali omine do-
cendi initium me auſpicatum videam, vt mihi
à tuæ Pōtificiæ ac maximæ dignitatis defenſio-
nis auſpicijs, munus hocce Doctoris eſſet in-
cœpt an-

cœptandum. Magnum nec vni Herculi, Atlantivè onus graue mihi egomet imposuisse vltrò non paucis videbor, cum

------ *quid valeant humeri, quid ferre recussent,*

necnon

------ *quàm sit mihi curta suppellex*

nondùm norim, hoc præsertim, & studiorum, & ætatis tenerioris primori rudimẽto: nec deerunt, qui mihi audacis temeritatis labeculam aspergant, quod quantulum id in me doctrinæ, & eruditionis est (quod equidem noui, quàm sit exiguum) ex vmbratili ac domesticâ exercitatione mediũ in agmen, ac in ipsa castra, aciemuê forensem incautus producam: & meritò; nec inficias ibo *periculosæ* me plenum *opus aleæ* iam nunc tractare, duriùsque bellũ agressum, quàm quod ea ætatulâ, hisce teneris viribus, nec dum longo tempore offirmatis lacertis, polleat peragi: quæ cum expendo, parum abest, vt terga vertam, ac pugnæ cedam: cederẽque ni multa me, vt quoduis periculum potiùs adirem, quàm susceptam caussam desererem hortarentur, ac penè prorsus impellerent. Audendum igitur fuit, & eruditus hic puluis terendus. In caussâ primũ erat caussæ ipsius æquitas; pro tuæ nimirùm amplitudinis ornamento pulcrum cui non sit decertare? Deinde quod te tali, & tanto Theseo

pro me in auxiliū accersito facilè in totius caussæ arcem inuasurum, remquè totam feliciter confecturū absque dubio sperarem. Quis enim vel imbellis adeò vel ignauus, vt clarissimo siderum felicium, tuorum insignium, ac fortissimo (ceù quodam Palladis ægide) protectus clypeo aduersariorū incursus omnes non vel leui, quod aiunt, brachio retundat, inanesquè, vel inermes, aut inertes impetus reddat? Nec id rarum, aut insolens sidereo hoc tuo splēdore hostiles acies prosterni, ac veritatis osores funditùs interire. Norunt namquè sidera ista (Illustre tuæ gentis decorum) quasi iam olim ad victoriam proluderent, ipsa tantùm luce, ipso tantùm fulgore (dicam & fulgure?) diutiùs pugnare, immotisquè ijsdem & suo loco, veluti in statione, manentibus hostes profligare, atque omnino confringere: quemadmodum aduersùm Sisaram Iudicum sacra refert historia, cū *Stellæ manentes in ordine & cursu suo aduersus Sisaram pugnauerūt.* Quid, quod Hispaniarum Primatis, Toletanique Præsulis causam, dignitatisquè defensionem nō nisi ab Hispano homine, eoquè Toletano ciue susci pi ac sustineri par erat? Accessit tandē Alphonsi Narbona Consultiss. Iuris Doctoris, parētis mei monitum siue iussum, cui vt parere mihi, & laus & ius, ita & crimen & nefas non auscultare, qui

mihi,

mihi, vt dignitatis tuæ arriperem patrocinium, grauiter imposuit, seriò præcepit. Cum enim ille iam olim pro hac acerrimè caussa propugnarit, semperquè tutatus dignitatem tuam fuerit, nũc demùm, Aquilæ instar, quæ pullos solaribus radijs obijciẽs, veram germanamquè prolem constanti obtutus patientiâ examinat, genuinos probat, degeneres abijcit, sic me, quem tam doctrinâ, quàm naturâ Parens procreauit, quo & ego tam Patre, quàm studiorum Magistro sum vsus, Parentis nè animum, velut & naturã referrem, nec ne, ipsi meritissimò libuit experiri: si splendidissimum tuæ dignitatis lumen inconniuenti lumine auderem intueri, aut intrepidam Genij, & ingenij aciem obfirmans aduersus veritatis clarum iubar non caligarem. Quæ ergò à me sunt in tuæ amplissimæ dignitatis patrocinium asserta Regio (quæ tua laus est) patrocinio proteges, vt quando felici hoc tuo seculo emergit virtus, Honestũ reuirescit, disciplina ad

Cæli iucundum lumen & auras

ac *in dias*, vt ille ait, *luminis oras*, caput exserit Ecclesiastica, Pontificiæ dignitatis iura & ornamenta, quæ vel omnino antiquata, vel collapsa iacebant, reuocantur: hæc quoque à me pro tua amplitudine suscepta caussa quidquid, aut auctoritatis, aut firmamenti adsertore me, & pro-

pugna-

pugnatore nō habuerit, ex tanto, quo fulcitur, Principe accipiat. Nec enim (libet hanc æquitatis ipsius serrā reciprocare non semel) alij quàm tibi, tuoque augustissimo nomini noster hic dicendus, dicandus, consecrandusque labor; tum quia Toletani hominis, tum quia pro Toletanâ tuâ dignitate, eiusquè Primatu exanclatus, ac demun, quia primus studiorum meorum fructus, vel quasi præmetia, siue primitiæ, quæ, vt nosti, ex diuinæ legis præscripto eximio, qui sacris præerat sacerdoti erant consecrādæ. Quod si ea qualiacumque sint à te Cardinalis amplißs. improbari haudquaquam viderim; ego me, quę summa sunt, omnia non consecutum modô putabo, sed & consecuturum. Quæ tibi nata, à te tibi victura. Tu rei tam litterariæ, quam Ecclesiasticæ nobis, bonisque omnibus, vt

æternùm viuas,

ÆTERNVM appræcamur.

RELI-

RELIGIONE,
DOCTRINA, NOBILITA-
te clariſs. Illuſtriſs. Toletani Præſulis
Conſiliarijs.

NI libenter ad auguſtum hunc (ampliß. Senatorum cætus) quæ de vobis ſcripſi, Senatum deferrem, ad vnumquemq; veſtrûm prorſus itarent: certè abituriebãt. Et meritò cui enim potius qui ad exactam iuris ac Iuſtitiæ amußim conatus omnes meos collineo, quæ VESTRA omnino agnoſcitis, quæ ab omnib⁹, vti VESTRA, conor agnoſci, quàm vobis (Iuris ac Iuſtitiæ Myſtæ) reddam ne dicam, an offeram? Vtrumque, in Veſtri auctoritatem, in mei præſidium. Reddo quæ, vt rem mãcupij, vel manu VESTRA poteſtis adſerere: offero quæ Veſtræ dignitatis obſeruãdæ ſtudio tum ab iniquis ſubleſtarum opinionum (ſic dicam) poſſeſſoribus in vſum noſtrum (*vt de Philoſophorum Gentilium ſcitis ſcitu dig*

 nis

nis Augustinus prodit) erepta vindicaui: tum aduersus nugacia obluctatorum (si qui sint) valida fundamina rationum solidarum viribus, argumentis, inquam, non topicis tantùm, sed apodicticis in certas Vestrarum possessionum rationes vel reduxi, vel auxi: illud, dignitatem vestram, vt sarta tecta æternùm (vt debet) foret, decebat: hoc, meum obsequium in Magnum Præsulem, vestrumque eius Senatum intactum prætermitti non patiebatur: vtrũque â vobis tam hilarê accipiendum, quám strenúe adiuuandum nullus dubito: vel ab animo erga vos optimo optimi Parentis mei, qui mihi hanc curam præcipué iniunxit, vel á meo, cuius nascentia hæc litterarum primordia tanto magis, vt adulescant, vestro fauore indigent, quanto virilem minûs ætatem sapiunt: cuius omnes admonere operæpretiũ duxi, vt tantô firmiora aucto ritatis vestræ argumenta illicó adpareãt, quantó infirmioribus me viribus pollere non inficior. Ceterùm si tantùm mihi auxilij, quantum ego studij, si tantum fauoris

reddi

reddi videro, quantum laboris in Dignitatis vestræ hacce mea opella iura tutanda exanclaui: iure cum vate Hispano exclamem.

-----Fama quod satis est habet.

In quo omine quiesco, ita & vos, CL. VVV queis bene rem gerere, ac F. æternam adprecor.

Io. Narbona I.V.D.

ILLVSTRISS.
MAXIMÆ TOLETANÆ.
Ecclesiæ proceribus,
Capitulo E. Q. Tolet.

QVID? easdē obstreperus cantilenam occino, serram reciproco, incudem iterū atque iterum tundo? an stellionatus crimine, aut inconstantię vituperatione à quopiam notabor, quod quę Illustriss. Tolet. Eccles. Præsidi, augustoque eius Consilio antea despenderim; vobis (Magni Ecclesiasticæ ditionis Dynastę, ac ampliss. Tolet. Eccles. Senatus) denuò impendam? anne tam Bęotię aut Batauę sum auris, vt tenui huiusce opellę beneficio obsequiouè tot tantosquè Proceres officiosus autumem demereri? Nugæ.

----- *Nec tam mihi cornea fibra est.*

Potiùs cum Philosophorum Homero dicā: *iterū ac tertio quod pulcrum est*, tum quia ingenua hęc pertinaxque mei erga Tolet. Eccles. auctoritatē animi protestatio.

-------- *decies repetita placebit.*

tum

tum quia viriculæ istæ meæ non ab vnius alteriusuè audaciã sumpturę pręsidio, sed tanto firmioribus fulciendæ tibicinibus, quanto imbecilliores se fateantur necesse est. Quin & quod deueris amicicię cultoribus vulgò vsurpatur, *amicorum omnia communia*; *animũ in diuersa corpora*, meliori quam illâ Pythagoræâ, vt Tertullianus vocat, transanimatione, *vnum eumdemque*; idem ego de Maximâ omnium Tolet. Ecclesiâ, illius Illustriss. Patriarchâ, ac vtriusque Senatu libens vsurpabo: nam si è Philosophi axiomate, *quæ sunt eadem vni tertio, sint eadẽ inter se*; quis tribus, non vni hæc me dicasse, consecrasseque, si bene senserit, mali consuluerit? Itaque Triadem hanc verè sacram in integram possessionis auctoritatis huiusce partem adnumero, & quę alijs aliàs obtuli, singillatim singulis adiudico; omnibus, quia quod de incunnabulis Ecclesię Lucas profert, ad hãc adaptem, *cor vnum, & animam vnam*; singulis; quia vniuscuiusque ea est generis, vitę, doctrinę pręstantia, vt humanè possim nõ adroganter obtestari cum Sopho illo, quisquis sit, *satis mihi* tali pręsidio, *pauci lectores*, *satis est vnus*, *satis est nullus*. Vnus, inquam, è tam augusto cętu in honorem; nullus è vulgo in detractionem: pręsertim cum illam Romani Coss. vocẽ de hac Ecclesiá meritissimò capiã *nihil æquitati grauita*

 tem

-*tem, nihil dignitati humanitatem detrahere*. Quæ (Apuleij verbis dicam) *inter doctas nobilissima, inter nobiles doctissima, inter vtrasque optima*; addãm Colophonis vice, *inter omnes opulentissima*: cuius demùm vt de regiâ Seneca ait, *magnitudo stabilis fundataque est, quã omnes tam supra se esse, quã pro se sciunt*. Inter alios ego, qui munusculũ hocce opere impensisvè exiguum, animo siue studio magnum in tantę auctoritatis ac dignitatis augendę gazophylacium gratus immitto: denique vt de obsequio in vos meo, de patrocinio in has schedas vestro

--- *fidere tam fas est, quam dubitare nefas.*

alterius monimentum illas testor, alterius (nihil ambigo) perpetuò experimentum celebrem, fęlicitatem tãtis Patronis sempiternam exoptans.

Ex iure, ex animo.

Io. Narbona I.V.D.

DE SCRIPTORE ET SCRIPTO,

Amice Lector,

AMICVS pauca verè non amicè, latinè non oratoriè præfabor. SCRIPTORI me amicũ opidò ac impensè cluere quî inficier? cũ & amicorum iam olim amicus audiam, & illorum Genio Ἀγαθοῦ δαίμονος notis infulatus ceu mysta litem; & gloriosè prædicem semper ----- *fuisse* — Boni Genij.

Me Nisum Euryalo, Thesea Pirithoo;

vt & *Veritatis*, cuius vt quidam *simplex oratio est*, ipsus & ἀφελὴς amator sum. Apagesis illos versipelles Veritatis, ac Amicitiæ osores, qui, vt in Comico est, — Senec. epistol. xlix. *Simplex.*

multi more isto atque exẽplo viuunt, quos cũ cẽseas
esse amicos, reperiuntur falsi falsimonijs,
linguâ factiosi, inertes operâ, sublestâ fide;

Verùm ego vtriusquè sacris me ritè operaturum scio, si cũ Oratorum Homero *ponam personam amici, cum induerim iudicis*; seu mauei is *Iudicis*: nam etsi cũ Poetarum Tullio Ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου: & hic ille priuatarũ familiariumquè apud Romanos recitationum ingens (ac vtinam nostris ijs temporibus Plinij illâ exceptione, *vt sani aduocent, & aduocentur*, reuocandus) fructus. *Mutuò amicè censeri.* Hesc ego non patruè censeo, non blanditer iudico; censoriè iudico; — Tull. offic. I. *Bonus est adfatus amici ad monitoris.* Hom. Iliad. λ

amicè

amicè dico è SCRIPTI doctrinâ SCRIPTORIS ingenium examussim commensurandum. Illius, cum Aiace Pacuviano,

de virtute ego cernundi do potestatem omnibus;

Et tute, Lector, ni ἄμουσος porrò, benè conscius. Huius non leuia perfunctoriè commendant encomia AEtas tenera, litterarũ felicitas, è litteris honor. In ipsâ enim adulescentiæ ἀκμῇ, sesquitertiam nondum annorum ἑβδομάδα tenerè ingresso,

à Musis alienus.

Vigore.

iucundum cum ætas florida ver ageret,

tot scriptorum libri feliciter electi, felicissimè lecti, vt & Doctoris & Antecessoris publici titulus honorificè cesserit. O mirum! sed nec mîrum. honores habet ille domesticos, quibus accendatur ad proprios, & vestigia, ne exorbitet, ad altiores premit.

---Neque enim externo monitore petendus
Virtutis tibi pulcer amor ---

Mi amice, mi frater. Ecce Patrem, quem & Patria suum, tuum adspicis. Illum Iustitiæ non interpretem solùm, sed administrum; illum religionis, ac doctrinæ requietem; Comitatis, ac candoris exemplar; Sui seculi Papinianum, Orbis totius miraculum, Vrbis nostræ delicium: meum (patere hanc, mi IOANNES, meam de seuero tuo parẽte blandam compellationem) meũ, inquam, ADELPHONSVM NARBONA V. C.

----- Troica dignum
secula, & Euboici transscendere pulueris annos

cui & *proprios ego*, communi bonorum omnium voto,

sit modò fas, annos contribuisse velim.

Eumpse Patrem habes & Thaletem; eumpse & naturæ auctorem, & doctrinę doctorem libereris; eumpse & audis & imitaris. Vtrumque felicem, qui docetur à Patre,

Patre, qui gloriatur in filio! sed an in filijs? Ita hercle verò seriò; qui in filijs, vt senex ille in synephæbis

serit arbores quæ alteri prosint seculo.

Ille namque sibi cognominem Adelphonsum habet filium: tu tibi supparem eruditionis & honoris Fratre, *Fortunati* tali Parente, tali virtute *ambo*;

Nulla dies vnquam memori vel eximet æuo,

ritè ac verè auguror. Fuat vtinam! & Vrbis nostræ, cuius adhuc ingenia inculta (Demosthenis dicterio dicam) vt qui mandragoram biberunt, iacent, tandem aliquando resurgant, melioremque rursus vitam spirent, talibus tibicinibus, talibus destinis! ô, vterque viam præmuni; Præmuniêre iam & strauêre Hispaniæ totius, ac Cordubę ornamentũ CL. VV. D. Bernardus Alderete de Hispanorũ antiquitatibus optimè meritus; D. Franciscus Fernãdæus de Corduba quem Eruditionis nostrorum hominum Varronem appellare soleo præfiscini, in Διδασκαλιῶν, Acciano exemplo & successu, libris; Ille in *Bætica*, hic in *Cordubã* suis etiam præmunient, ô breui vtinam! vna & inlustri & generis & eruditionis notâ notissimi mihique amiciss. D. Io. Fonseca de Figueroa in ijs, quæ ad Plinium & melioris æui Scriptores adcuratè notat; D. Garsias de Figueroa Varrionucuo Marchio de Cusano in erudita difficilium L.L. enodatione: *dimidium* vterque ille *mei, delicium* vterque ille *mei* D. Franciscus Gomez de Queuedo in miscella Sacrorum & Profanorum inlustratione, D. Iosephus Gundisaluus de Salas in noua cultissimi Petroniani Satyrici cultissimaque recensione. Quæ in nostratium honorem, in exterorum admiratione velim *in lucida tela dei* iam nunc prodeat. Communibus ac meis adnuite votis, mi Amici,

— quos æquus amauit

Iupiter —

d Et

Et, meliore luto finxit præcordia Titan

Cum ijs & Vterque,

---uterque ô sidere dextro

Edite, multa quibus Divûm indulgentia fauit:

Quos quidem non

---series inhonora parentum

obscuros proauis & prisca lucis egenteis

plebeiâ de stirpe tulit;---

Sed è NARBONARVM præclarâ antiquâque radice NARVACIVM egressa proceritas, ac verus quasi *effictus ex Ioue ramus.* Verè è *Ioue*, cui Flora ipsa, Pomonaque Veneres & Charites musteum illud rosarum paullatim pullulãtium ac teneriusculè promicantium sertum, stemma gentilitium vestrum, panxêre curiosiùs. Sed hæc alibi & maioris operis & rei res. SCRIPTOREM repeto: qui quidem πάντ' ἐφύλαξε νόῳ πολυιδρείῃσιν. Nec aliquid operi tam exasciato & ad amussim elaborato quod deesset; non præuidit penitissumè. Vnà & SCRIPTVM; Quod vel nouitate ipsâ commendatum omnibus, quibus mamilla ritè subsilit sinistra, ac esse Corculis datum est, placiturum nullus dubito: siue copiosam eruditionis in stricto materiei aridæ circumscriptoque aruo messem spectent; siue decumanum in re crepeiâ edolatumque iudicium curiosiùs examinent; siue scriptionis vtilitati propiùs adhæreant, & multa intueantur, quæ Lethen scire oporteret scilicet; tam illa diu delituerant, & delitescerent fortassis longùm, ni indagatrici industria in studiosorum doctrinam, doctorum adprobationem, ac amplissim. Ciuitatis, Ecclesiæque nostratiũ ornamentum enuclearentur. Quid mirum? Euripidæum illud ingeram,

Αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι

πεπλασμένον ἐκ Διὸς ἔρνος

Omnia obseruauit mẽtis multa scientia. Homer.

Posteriores cogitationes meliores.

Et

Et pro interpretatione Publianum

Discipulus est prioris posterior dies.

Felix ille, ac bona scæua natus, cui hæc vni tẽporis iniuriâ abolita, postliminiò tandem Fors destinauit, vt prodeŕet. Vt enim facilitas inuentis addenti meritò tribuitur, felicitas inuenienti adtribuatur meritissimò necesse est; Quid de SCRIPTORE plura, quid de SCRIPTO inculcem? cũ *moribus antiquis* hocce ab illo adtemperatũ videam, & cum, veteri veri-verbio, *nihil omnium sit, quod possit in primordio sui perfici: sed in omnibus formè ante Spei rudimentum, quàm rei* adpareat *experimentum*; heîc & florentem spem, & vberrimum insicimi fructum liceat contueri. Floreat SCRIPTOR, dũ SCRIPTVM maturuerit: & in musteo adhuc iuuene maturitas florida & fructui sit & admirationi. Vtrũque PALLORI & INVIDIAE auertentia sacra comparet, & nostri æui marrucinos, blennos, bucсones, & id genus vitilitigatores Arcadicos penissumè auerruncet. Tu Intercidona, tu Pilumne, tu Deverra Siluanum tenello abigite hoc fœtu; ne quę nobis fuligineâ obliuionis nube iniuria, siue incuria tẽporis aboleuit, penèque obliterauit, nec mediocria ab eiuscemodi dispendio Reip. litterariæ enata diuidia iam diu experimur, dum creuêre, decrescant. Noui homullos tressis triboliuê, qui vt moriones olim in dicteriorum vsum præstinati, in SCRIPTORES quosque scommata viritim, vel in magnos antiqua virtute & sapientia viros, euibrant, nihilque vspiam est, quod non vndequaque habeant despicatui, vel limulis messem fascinantes in herba; qui quidem nunquam (prudenti Hispani philosophi monitione) ad eruditionem veniunt, quia iam se autumant pervenisse: Qui cum nihil, præter maledicta scurrilia, & vt olim è plaustro,

Seneca li. de tranq. vit. & lib. de diu. prouid.

Senec.

ſuum putent, ſi quando ingenij periculum faciundum fuat, aliorum ſcrinia (riſimus herè & nudius tertius; rideret & Craſſus qui nunquam riſit) aſtu improbo manticulata, ſiue harpagata, manuvê tagaci ſublecta impudenter clepunt, imperitè crepant, ſiue iactant: & tamē omnes imbelles SCRIPTORVM ſapientium verè fuci: qui Dipnoſophiſtarum more inter fercula (hui quàm aliter!) diductiſsimo & pudore & ore tuburcinantes philoſophantur: ipſiſsimi, Plinianâ argutiâ, *Sophocles*, quia poetæ &, vt ſperant, nō humillimi ſpiritus, aduentitiâ tamen Petroniani Eumolpi, cui ſimilimi, frequentiâ digniſsimi, qui excipiantur: &, etſi Aricia Manij, *Laudicani*: Σοφῶς illud adſentatorium cænipetæ Trimalcionibus ſubinde intonant Stentore vocaliores. Iſtorū mihi ronchi lyræ lyræ (liberè dicā) neque *ciccum*, cum Plauto *interduim*. Hos SCRIPTOR nō curat ſcilicet; hos nec tu moreris, LECTOR ſi Amicus es, in Amici SCRIPTA. Hoc AMICVS te rogo, & vt bene valeas, amicè aueo. Quid & SCRIPTO? vt annet, perennet. Quid & SCRIPTORI meo? Vota calida, & ex voto

Epiſt. ad Mar. lib. 11 apud quē deridētur qui cœnæ cauſſa & *Sophos*, vt in Perſio, Martiali, Sidonio, alijs paſsim videre eſt, adclamarēt, & *laudarent*. Vid. Feſtum voce *Manius*.

Dij ſeruate PIO GENITORI gaudia tanta
PROLIS, & virumq́ hunc PATRIAE ſeruate rogāti,

MIHI cum PATRIA, qui vniuerſo vtriuſque generi amiciſs. *ex animo ex merito* voueo.

Dn. THOMAS TAMAIO DE VARGAS
T. D.

ROMAE Hiſpanorum, Regia VViſogothorū Vrbe, TOLETI, eapſe Aprilis die, quā Fortunæ Publicæ ædes à caſcis Romuli nepotibus Colle Quirinali olim D. C.

IVDICIVM SAPIENTISSIMI LIC. HIERONYMI DE Zeuallos Toletani aduocati, & in Imperiali hac Ciuitate Nobilium decurionis de libro Io. Narbona I C. & publici antecessoris.

MVLTVM se præstitisse noster Bartolus in l.1.§.sex sunt de postul.putat, quod ad vigesimum primum ætatis annum, & ad Doctoratus lauream vna peruenisset; quod refert etiam vt mirum Paul.Castrensis in l.si constante, in princip.ff.solut.matrim. & Iass.in l. quidam cum filium,num.39.ff. de verbor.oblig. sic Angel. Perus.de se ipso affirmat,in d.l.1.§.pueritiam,nu.4.de post. se anno vigesimo insignibus Doctoratus ornatum fuisse, & publicam lectionem agressum: & Bald.decimo septimo ait repetijsse l.centum Capuæ,ff.de eo quod cert.loc. Vt etiam tradit Felin.in rub.de Magistris,& Io.de Anan.in rub.nu.8. de delict.puer.& Ceruotu. Acursij filius ante vigesimum primum Doctoratus gradum affectauit, tradente Bolog. in repet.Auth.habita,num.135.C.ne filius pro patr.alij permulti,quos memoriæ prodidit Petr.August.Morl.in Empor.iur. titul.1.de leg.num.3.Illos secutus Loazes in repet. l.si filius, §.diui,ff.de leg. 1. non parum se fecisse credit, cum se illam vigesimo secundo repetiuisse iactat:hos ego imitatus, eiusdemque gloriæ cupidus vigesimo tertio è limine salutato nõ parũ glorians scripsi olim lib.3.comm.cõtr.com.quæst. 840. num.5.me scripsisse,& publicè habuisse legem admonendi, ff.de iur.iurand. inde animum sumpsi repetitionem illam

primam meam omnium iudicio summittendi liberè. Sed illorum meaque gloria prorsus euanescit, si ætatem teneram *Io. Narbona* Toletani I C. ac Toletanorum I C. Parentis filij cõtemplemur: qui quidem ante vigesimum primum iam cum fratre etiam eruditissimo Doctoris titulo fuerat renunciatus, & ante vigesimum quartum tale sui ingenij specimẽ tulit; & maiora (vt speramus) feret: tanta est illius doctrina, tam assidua librorum voluntatio. Librum ecce *De Appellatione à Vicario ad Episcopum* emittit, doctum sanè, & nouæ materiæ aptum opus, à cunctisque quam maximè laudandum, multa sunt in eo nouè explicata, legum difficilium explanatarum larga seges, abstrusi iuris enodatio aperta, nihil non eruditum, nihil non omnibus vtile. Sic ego iudico, & post iudicium Deum suppliciter inuoco, vt omnia illi feliciter & *ex animi sententia* contingant; vt Parentis optimi viri D. Alphonsi Narbona gloria augeatur in fama Ioannis, & Ildephonsi ingeniosissimorum iuuenum filiorum: quibus tam doctrina, quàm religio ad miraculum coniuncta est; sed parentem simul habet, & Magistrum, & nostra Ciuitas, nosq; amici illius fructibus fruimur copiosis, horum spes fouemus ingentes: ego inter omnes

L. Hieronymus de Zeuallos.

IOAN-

IOANNI
ALPHONSVS
NARBONA F.

NON poſſum non, mi FRATER, mihi gratulari, qui te & eruditione & ætate reuerear ſuperiorem: & omnem hanc laudem, quæ ex tuis litterarij laboris fructibus percipienda tibi abſque dubio eſt, in me, meoſque omnes deriuandam cenſeam, qui tuus, qui tui ſunt: in me præſertim, qui tibi, vt in propinquitate, in amore coniunctiorem me prædico: gratulor, inquam, mihi, cui & tu nemine deuinctiorem facile confiteris: & vt enim amor, qui FRATRVM pectora ſuauibus charitatis vincùlis ſtricte obligat, omniũ audit maximus; ita & ille, qui inter nos tam propinquitatis, quàm neceſsitudinis compagibus ſtrictiſsimus intercedit, omnium cum ſit maximus, maximo etiam maior meritiſsimò audiat neceſſe eſt. Parenti etiam noſtro (dicam nè Doctori?) lubens gratulor, cuius in nos exanclatis laboribus á te vt natu, ſic doctrina maiori gratia grata, quia non tarda, tam copioſè reddatur. Exemplar ille nobis ad eruditionem, & virtutem ſemper fuit: mihi iàm non ille ſolùm, ſed etiam tu, qui vberiori

gloriæ

gloriæ messe & illius laboribus & optatis respó-disti, merito eris: meritò sequor, & si iniquis passibus, animo tamen æquo illum, te; incitantem, ad honestam vadentem imitabor: illud semper ratus, non te, non illum mihi vnquam ad altiora gradienti defuturos: & sicubi lapsus fuero, cui innitar leuaturo propiùs fidam. Bene olim Scamander apud Homerum ab Achille obsessum Simoënte m aduocat,

Iliad. 21. Et refertur à Plat. in Protag.

Frater amice, hominis pariter compescere vires
Ambo huius studeamus ----

Iliad. 22.

inclamans: Bene Hector iam iam impar congressus Achilli, vt sibi suppetiatum veniat,

Deiphobum fratrem intento clamore vocabat,

à quo destitutus, sibi iam conclamatum illicò, fatisque cedendum iniquis persuasit. Sic apud Platonem Adimantus Glauconis aduersus Socratem differentis caussam excipiens, *nondum,* ait, *Socrates satis hac de re dissertũ. Cur ita? nempe quia id nondum est dictum quod maxime dictum oportuit: cui Socrates: igitur,* addit, *frater adesto viro; vt habet prouerbium: quare tu, si quid hic frater misit, adiua.* Idem ego, artiori tamen caussa, FRATER FRATRI adesto, ac suppetias fert, mi FRATER qui & amicus: Vicissim vellem &, si possẽ, ego; potero Paterno exemplo, Fraterno auxilio; multumque mihi me consequutum credam,

2. de Rep.

cum

cum è ſapientis monitu ſciam, FRATREM,
qui adiuuatur à FRATRE, ciuitate munita lō-
ge eſſe potentiorem: nam *melius eſt duos eſſe ſi-* Eccleſ.4.
mul quam vnum, (idem ait) *habent enim emolumē-*
tum ſocietatis ſuæ, ſi vnus ceciderit ab altero fulcie-
tur. Procul illi ſint, quos cum natura coniunxit
prouida, imprudens diſſociauit ſimultas, nam
profectò, vt cum Euripide dicam In Iphig. Aulidenſ.

Res dira verbis inuicem altercarier,
Dictisque fratres dimicare mutuis,
Si quando lis inciderit aut contentio:

Cui enim Caini cum Abele, Iacobi cum Eſau,
Romuli cum Remo, Etheoclis cum Polynice,
Antonini cū Geta diſsidia non mirabitur? quis
non ſtupebit? quis non abominabitur? ſi qui gē- Gene.29.
te, cognatione, affectu coniucti ſunt (in ſacris Deut.23.
litteris) FRATRIS nomine condecorātur; qui 2.Reg.1:
natura ſumus, nonnè melius fraternis inuicem
operibus, mutuisvè beneficijs de nobis opor-
tebit benemereri? præſertim cum FRATER &
FIDELIS in ijſdem pro eodem vſurpentur, ſi Hier. adu. Helu.
enim, vt Terentius in Adelphis ex philoſopho- Aug. 1. de
rum veterum diſciplina ait, *Vetus quidem hoc* ſerm.dom.
verbum, amicorum inter ſe communia eſſe omnia: cap.43.
& *amicitiam æqualitatem* Pythagoras apud Agel- Lib.1.c.9.
lium vocabat; qui & æquales ſumus, & natura,
& amore, quare non amicorum, quare non

e fra-

fratrum & laudibus & virtute fruemur? communis ergo tua hæc laus, mi FRATER, & mihi est. Itaque hanc augeas vtinam, & Deus tuorũ iuuenantium annorum seriem augeat, in generis nostri gloriam, in vrbis nostræ admirationem. O vtinam, &c.

Dij tibi dent animos, continuentque tuos.

Precor. è communi vtrique nostrûm musæo.

TOLETANO COELO NARBONIDARVM PLEIADA L.M. gratulor

Dn. THOMAS TAMAIO DE VARGAS.

Erge ô, ceu stellis Cælum fulgentibus aptum,
Vsurpare oculis hominum divûmque frui[s]ci
Quod datur, VRBS Orbis magni caput, Vrbium ocelle
Magnarum, [a]Hebræâ populis ab origine inundans,
[b]Seu virtute potens Graiorum, siue [c]superbo
Natorum Mauorte potens, ingloria nunquam.
Hesperiæ [d]Delphi Clario sacri, æmula cælo
Euge ô; quid? Calo non impar Euge TOLETVM.
COELVM sidereis plusquam splendoribus ô tu
Cinctum; cui luces GENIORVM, cui INGENIORVM
Lumina; cælestis cui quo SAPIENTIOR alter
ALDEPHONSE cluit nequicquam in templa vini
Cærula; cui fidibus Phœbo par LASSE sonoris:
Cui VARGAE & decus gens & COVARVVIA nostrum,
Vt sidus pelago haud ingratum Tyndaridarum;
Cui duplici VERGARA manu, vt GOMETIA latè
Iam diosparsis radios: CIACONIVS oris
Culti cui inluxit, varijq. SIGAEA, pudici
Miraclum sexus: Sed (eheu!) dum spiritus artus
Palantes animat, disiectis disq. supatis
Ossibus incerta Cineres iam sede vagantur:
FAMA micat, tenebrisque non obnoxia Mortis.
FAMA micet: MARIANNA tuo cum FAMA micabit
Nomine Cunctorum æternùm (mea vota precabor
Audiat AETERNVS:) meritò tibi FAMA relicta est
Cunctorum, meritò queis audis [e]PHOEBVS APOLLO;

a תולדות Tholedoth, generationes, Genes. II. Reuch. I. de verb. mir. Sixt. II Bib. Ego Sched. x decad. x. hor. sub. de ijs litter.

b πτόλιετρον vrbs, seu τὸ λάτον. λᾶτον locus vbi Magistratus publicè conueniebat. Plut. quæst. Rom.

c á Tolem & Bruto. Roder. Tolet. lib III. hist. ca. III. seu àvoc. Tholus Scalig. F. I. de em. temp.

d Delphos & Parnass. Orbis vmb. (vt Hisp. Tolet.) vocat Manil ap. Varr. IV. de L. L. Tul. II de diu. Soph œd. in f. III. Pyth. Strab. IX Ouid x met. Sat. I. Theb. Pausan.

Plut. Luct. alij.
e Ex eius priuilegio Tolet. concess. Toletan. Aldep. R. cogn. Sapientem cōstat.
f Vt in Oppian. Κυν Α. φεῖ ὁ ἀπόλλον. Mac. l. sat.
g Pro aere siue cœlo Horat. l. od. Carm. l. Iuuen. sat. l. pass.
h Iuuentutis Principes qui sint notum ex Liuio lib. xlii. Dione, Lampridio, alijs.

Atq. TOLETANI magnum e IOVIS incrementum
FAMA micet; longùm PISARVM FAMA micabit,
Seu FRANCISCE tuis meritis qua debita, siue
Qua ALDEPHONSE tuis, melius victura per æuum.
GRATVLOR & cum SOLE meorū PLEIADA nostro
NARBONARVM ingens decus, immortalia COELO
sidera: tot radiorum te ALDEPHONSE micantum
Fax, cui vni est innata Catonis dia vetusti
Relligio, eloquium Demosthenis, iuris & æqui
Vnus amor; quem iure suum mea PATRIA PATREM
Indigetat; quem iure suum meus, ingenij vi
Qui potis est, puri eloquij qui præpete pennâ,
EVGENIVS Fratrem iactat; quem iure Parentem
Illi noster Amor, communis dimidium illi
Mentis, submißis doctrinæ fascibus Ordo
Doctior imperium quêis defert, temporalaurus
Vltrò serpere avet victrix quibus auspice FAMAE
Omine nascentis, moderantes frena theatri
Phœbei quos gratè audit studiosa iuuentus,
[h]Cuius vterque audis PRINCEPS, lanugine malas
Vix dū primæuā vestite, ALDEPHONSE, IOANNES:
Magna IACOBE iubes de te sperare, ISIDORE
De te magna Patris Fratrum & vestigia inerrans
Certa per. ô melior faxit Fortuna! ISIDORO
Et super extincto iustum lenite dolorem,
Cuius adhuc nondum lacrumis sine tangere salsis
Voce abitum possum memori (heu) florentibus annis.
Viuite vos tandem NARBONAE, PLEIADA nobis
Qui datis: His Euge ô, Cælo par, Euge TOLETVM.
Euge ô, ceu stellis Cælum fulgentibus aptum.

IOAN-

IOANNIS NARBONA I.C. TOLETANI.

PONTIFICII IVRIS in Toletanâ Academiâ Antecessoris.

DE Appellatione à Vicario ad Episcopum.

PARS I.

Ad Relectionem Cap. Non putamus II. de Consuetudine.

LIB. SEXTO.

SVMMARIA.

1 *DE officiali Episcopi ad Episcopum appellari non potest, etiam prætextu cuiuslibet consuetudinis.*

2 *Vicarij, & Episcopi idem est tribunal, & auditorium. atque vtriusque vna & eadem persona reputatur.*

A 3 *A Se-*

3 *A senatu Principis ad ipsum Principem non appellatur.*

4 *Senatus & Princeps idem reputantur.*

5 *Iulianus Imperator in numero Senatorum ipse se conscripsit, & Senatores ei inhærere dicuntur, sicut stellæ firmamento cæli.*

6 *Qui occidit Senatores crimen læsæ maiestatis incurrit.*

7 *A Præfecto Prætorio ad Principem non appellabatur, & num. 113.*

8 *Præfectus Prætorio verè vice sacrâ iudicabat.*

9 *Consuetudine induci non potest, vt appelletur de officiali Episcopi ad Episcopum, & quænam ratio?*

10 *Substantia appellationis exigit, vt de minori ad maius iudicium deferatur appellatio.*

11 *Consuetudine induci non potest, vt alicuius actus substantia mutetur.*

12 *Sublata rei substantia res ipsa perijt.*

13 *Idem officialis, ac Vicarius est, & num. 16.*

14 *Vicarius dicitur, quia alterius vice fungitur.*

15 *Officialis dicitur quasi alterius officium exercens.*

17 *Stilus Romanæ curiæ aliquandò verbo* officialis, *& aliquando verbo* Vicarius, *vtitur.*

18 *Summ. Pontif. Christi Vicarius est, & vnū idemquè tribunal cum Christo habet.*

19 *Defuncto Pontifice Ecclesia vacare non dicitur.*

20 *Hæresim sentire videtur qui à sentētia Papæ ad Christum appellat.*

21 *Vicarij, seu officiales Episcoporum iure nostro tripliciter accipiuntur.*

22 *Legitimi, seu nati Vicarij dicuntur, qui à lege ipsa constituuntur, vt Archidiaconus, vel Archipresbyter, & Vicariorum munus exercet absentibus Episcopis, & eorum officialibus, & sedevacante dum Capitulum alium Vicarium eligit.*

23 *Sedevacante Archidiaconus monitoria cõcedere potest, & dimissorias litteras ad suscipiẽdos ordines dare, dum Capitulum Vicarium eligit.*

24 *Vicarij foranei dicuntur, qui extra locum, vbi Episcopi sedes est, iurisdictionem exercent, & quare sic nuncupati?*

25 *Vicarij datiui, seu constituti generales nuncupantur illi, qui ab Episcopo constituuntur, vt eius vices gerant in eiusdem tribunali, & loco.*

26 *Decis. c. 2. de cons. lib. 6. cũ generalis sit, omnes Episcopi Vicarios videtur comprehendere. Contrarium verius, num. 28.*

27 *Lex generaliter loquens generaliter intelligẽda est, & quoties non distinguit, nec nos distinguere debemus.*

28 *A Vicario nato ad Episcopum appellatur, & numero 36.*

29 *Vicarij nati iurisdictio Episcopi iurisdictione inferior est.*

30 *Archidiaconus, vel Archipresbyter ordinariam iurisdictionem habent.*

31 *Decis. c. 2. de consuetudine lib. sext. in Vicario foraneo locum non habet, & num. 36.*

32 *Episcoporum iurisdictio ordinaria est.*

33 *Vicarius foraneus delegatam habet iurisdictionem.*

55 Ve-

55 Verior interpretatio traditur.
56 L. legatus 20. ff. de officio Praesidis exponitur.
57 L. 2. §. & cum placuissent, de orig. iuris. quae cum dic. l. legatus pugnare videtur, remissiuè intelligitur.
58 De delegato Episcopi ad Episcopum non appellatur, si in fraudem Metropolitani Episcopus caussam delegauerit.
59 Fraus huiusmodi per coniecturas probatur, & ea probata Episcopus per Metropolitanum excommunicari potest.
60 Forensis vsus recepit, vt de Vicario foraneo Rectoris ciuitatis non Rector ipse, sed ipsius superior prouocetur.
61 C. 2. de consuetud. lib. sext. in Vicario datiuo, seu constituto tantundem locum habet.
62 Vicarium generalem Episcopi delegatã iurisdictionem, non ordinariam habere plurimi existimarũt.
63 Eorum fundamenta referuntur, & numeris sequentibus.
64 Qui mandatam habet iurisdictionem proprium nihil habet, sed mandãtis iurisdictione vtitur, & nu. 124.
65 Episcopi iurisdictio ordinaria est. & num. 80.
66 Vna & eadem iurisdictio aequè apud duos residere nõ potest, sicut dominium aut possessio.
67 Iurisdictio ordinaria à lege ipsa tribuitur.
68 Lex in iure nulla lex est, quae Episcoporum Vicarijs expresse iurisdictionem tribuat.
69 Iurisdictio ordinaria reuocari non valet.
70 Episcopus Vicariũ reuocare potest. & quare? nu. 95.
71 Iurisdictio ordinaria morte concedentis non spirat.

Episcopi iurisdictionē habere delegatā. & nu. seqq.

90 *Non omnis qui alterius vicem gerit delegatus est.*
Legatus Papæ eius vicem gerit, & tamē ordinariā iurisdictione potitur, ibidem.

91 *Vicem alterius gerentē in eodem tribunali ordinarium esse, secus si in diuerso, defendit Thom. Sāch.*

92 *De iurisdictione ad dominium non rectè argumentum sumitur.*

93 *Iurisdictio Episcopi, & Vicarij non æquè principaliter apud eos residet.*

94 *Vicarius constitutus permissione, & licētia legis, ab ipsa lege ordinariam iurisdictionem nanciscitur, & 109.*

95 *Res per quascumque caussas nascuntur, per easdem dissoluuntur.*

96 *Archidiaconi iurisdictio per Episcopū reuocari non potest.*

97 *Vicarius in iurisdictione, Episcopo associatus est.*
Cum principalis caussa non subsistit, nec ea omnia, quæ sequuntur ex illa, ibidem.

98 *Vicarius ab Episcopo iurisdictionem non accipit, sed à lege mediante nominatione Episcopi.*

99 *Iurisdictio Vicarij certis limitibus circūscripta est.*

100 *A Vicario Capituli sedevacante ad Capitulum prouocari non potest.*

101 *Sedevacāte iurisdictio Episcopi ad Capitulum deuoluitur.*

102 *Capitulum sedevacante generalem Vicariū constituit, & taliter electus iurisdictionem habet ordinariam, & idem tribunal, & auditorium cum Capitulo constituit.*

120 Colla-

120 Collatio beneficij facta à Vicario, dum Episcopus excommunicatus est, non valet, sed Vicarius ob id irregularis efficitur.
Nisi Episcopus esset toleratus, aut occultè excõmunicatus. ibidem.
121 Capitulo sedevacante excommunicato, vel iurisdictione priuato eius generalis Vicarius iurisdictionem exercere non poterit; etiam si constitutus fuerit à Metropolitano ob negligentiam capituli, secundùm formam SS. Concil. Triden.
122 Iurisdictio capituli sede vacante ob eius negligentiam non deuoluitur ad Metropolitanum; sed tantùm Vicarij deputatio.
123 Vicarius foraneus Episcopi, aut Capituli sedevacãte potest non obstante Episcopi, aut Capituli excõmunicatione iurisdictionem exercere.
124 Pro contraria parte proponitur argumentum.
125 Pro eius enodatione distinctio adhibetur, inter integrum & captum negotium.
126 Recusato Episcopo, Vicarij iurisdictio suspenditur.
127 Expositio l. vnica. C. si quacumquè prædit. pot.
128 Aliæ expositiones remißiuè.
129 Noua auctoris interpretatio ad d. l. vnic.
Præfecti Prætorio Vicarios in prouincijs constituebant. ibidem.
130 Glos. vlt. in c. 2. de cons. in 6. exponitur.
Vicarij & Episcopi non est idem tribunal, quoad recusationem. & quomodo id intelligatur? ibidem.
131 Verba scribentium secundùm iura, quæ allegant, interpretanda sunt.

132 *Vicarius recusari potest ob iustam Episcopi suspicionem.*

133 *Contraria sententia à nonnullis probatur.*

134 *Prior sententia verior est, sed non ea ratione, qua scribentes communiter adducuntur.*

135 *Vicarius Episcopi per Papam confirmatus ob iustã Episcopi suspicionem recusari non poterit.*

Vicarius à Papa confirmatus non potest ab Episcopo reuocari. ibidem.

136 *Contrarium verius est.*

137 *Confirmatio nihil de nouo addit, sed actum tantùm prout est, confirmat.*

138 *Excommunicatus ab Episcopo, ab eo absolui potest, etiam si excommunicatio fuerit per Papam confirmata.*

139 *Statuentes statuta per se condita tollere possunt, etsi statuta per superiorem fuerint confirmata.*

Confirmatio Principis non efficit, vt eius statuta dicantur. ibidem.

140 *Vicarius à Papa constitutus nequit ab Episcopo reuocari.*

141 *Delegatus seu Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspicionem recusari potest.*

142 *A delegato Episcopi ad Vicarium ipsius rectè prouocatur, & num. 148.*

143 *Contrariæ sententiæ assertores referuntur, & eorumdem fundamenta adducũtur, ibidem, & nu. sequentibus.*

Delegato Episcopi recusato solus Episcopus de caussa recusationis cognoscit. ibidem.

144 *Recusatio, & appellatio æquiparantur.*

145 *Delegatus in cauſſa ſibi ab Epiſcopo commiſſa maior eſt ordinario.*

146 *Epiſcopus cauſſæ cognitionem alicui delegãs, iuriſdictioni Vicarij derogare videtur.*

147 *Opinio Abbatis Panormitani adducitur.*

148 *Auctor priorem ſententiam ſequitur, & argumentis aduerſæ partis ſatisfacit, & num. ſequentib.*

149 *Cauſſa recuſationis Epiſcopi delegato obiectam, coram Vicario diſcuti poteſt.*

150 *Quoties fit mentio de Epiſcopo, perſonæ etiam Vicarij ſubintelligitur.*

151 *Lex, quæ prohibet nihil ab alio prorſus præter quàm ab Epiſcopo decerni, Vicarij perſonam non excludit.*

Adducitur ſacræ Congregationis declaratio, ibidẽ.

Intellectus c. ſi contra vnum, §. cum autem de officio deleg. lib. ſex. ibidem.

152 *C. ſtuduiſti, de officio legati exponitur.*

Delegatus Pontificis ad vnam cauſſam maior eſt legato.

Secus in delegato Epiſcopi, ibidem.

153 *Legatus Papæ non conſtituit idem tribunal cũ eo.*

154 *Sublata iuriſdictione Vicarij in vna cauſſa eo quòd alicui ſpecialiter delegatur, quoad primam inſtãtiam ſublata intelligitur, non quoad appellationem.*

155 *Excommunicatus ab Epiſcopo, per Vicarium abſolui poteſt.*

156 *Ad illum abſolutio ſpectat ad quem ligandi poteſtas pertinuit.*

Et quomodo id accipiatur, ibidem.

Suppli-

55 Ve-

55 Verior interpretatio traditur.
56 L. legatus 20. ff. de officio Præsidis exponitur.
57 L. 2. §. & cum placuissent, de orig. iuris. quæ cum dic. l. legatus pugnare videtur, remißiuè intelligitur.
58 De delegato Episcopi ad Episcopum non appellatur, si in fraudem Metropolitani Episcopus caussam delegauerit.
59 Fraus huiusmodi per coniecturas probatur, & ea probata Episcopus per Metropolitanum excommunicari potest.
60 Forensis vsus recepit, vt de Vicario foraneo Rectoris ciuitatis non Rector ipse, sed ipsius superior prouocetur.
61 C. 2. de consuetud. lib. sext. in Vicario datiuo, seu constituto tantundem locum habet.
62 Vicarium generalem Episcopi delegatā iurisdictionem, non ordinariam habere plurimi existimarūt.
63 Eorum fundamenta referuntur, & numeris sequentibus.
64 Qui mandatam habet iurisdictionem proprium nihil habet, sed mandātis iurisdictione vtitur, & nu. 124.
65 Episcopi iurisdictio ordinaria est. & num. 80.
66 Vna & eadem iurisdictio æquè apud duos residere nō potest, sicut dominium aut possessio.
67 Iurisdictio ordinaria à lege ipsa tribuitur.
68 Lex in iure nulla lex est, quæ Episcoporum Vicarijs expreße iurisdictionem tribuat.
69 Iurisdictio ordinaria reuocari non valet.
70 Episcopus Vicariū reuocare potest. & quare? nu. 95.
71 Iurisdictio ordinaria morte concedentis nonspirat.

Epiſcopi iuriſdictionē habere delegatā. & nu. ſeqq.

90 Non omnis qui alterius vicem gerit delegatus eſt. Legatus Papæ eius vicem gerit, & tamē ordinariā iuriſdictione potitur, ibidem.

91 Vicem alterius gerentē in eodem tribunali ordinarium eſſe, ſecus ſi in diuerſo, defendit Thom. Sãch.

92 De iuriſdictione ad dominium non rectè argumentum ſumitur.

93 Iuriſdictio Epiſcopi, & Vicarij non æquè principaliter apud eos reſidet.

94 Vicarius conſtitutus permiſſione, & licētia legis, ab ipſa lege ordinariam iuriſdictionem nanciſcitur, & 109.

95 Res per quaſcumque cauſſas naſcuntur, per eaſdem diſſoluuntur.

96 Archidiaconi iuriſdictio per Epiſcopū reuocari non poteſt.

97 Vicarius in iuriſdictione, Epiſcopo aſſociatus eſt. Cum principalis cauſſa non ſubſiſtit, nec ea omnia, quæ ſequuntur ex illa, ibidem.

98 Vicarius ab Epiſcopo iuriſdictionem non accipit, ſed à lege mediante nominatione Epiſcopi.

99 Iuriſdictio Vicarij certis limitibus circūſcripta eſt.

100 A Vicario Capituli ſede vacante ad Capitulum prouocari non poteſt.

101 Sede vacāte iuriſdictio Epiſcopi ad Capitulum deuoluitur.

102 Capitulum ſede vacante generalem Vicariū conſtituit, & taliter electus iuriſdictionem habet ordinariam, & idem tribunal, & auditorium cum Capitulo conſtituit.

120 Colla-

120 Collatio beneficij facta à Vicario, dum Episcopus excommunicatus est, non valet, sed Vicarius ob id irregularis efficitur.

Nisi Episcopus esset toleratus, aut occultè excōmunicatus. ibidem.

121 Capitulo sedevacante excommunicato, vel iurisdictione priuato eius generalis Vicarius iurisdictionem exercere non poterit; etiam si constitutus fuerit à Metropolitano ob negligentiam capituli, secundùm formam SS. Concil. Triden.

122 Iurisdictio capituli sede vacante ob eius negligentiam non deuoluitur ad Metropolitanum; sed tantùm Vicarij deputatio.

123 Vicarius foraneus Episcopi, aut Capituli sedevacāte potest non obstante Episcopi, aut Capituli excōmunicatione iurisdictionem exercere.

124 Pro contraria parte proponitur argumentum.

125 Pro eius enodatione distinctio adhibetur, inter integrum & captum negotium.

126 Recusato Episcopo, Vicarij iurisdictio suspenditur.

127 Expositio l. vnica. C. si quacumquè pradit. pot.

128 Aliæ expositiones remißiuè.

129 Noua auctoris interpretatio ad d. l. vnic.

Præfecti Prætorio Vicarios in prouincijs constituebant. ibidem.

130 Glos. vlt. in c. 2. de consi. in 6. exponitur.

Vicarij & Episcopi non est idem tribunal, quoad recusationem, & quomodo id intelligatur? ibidem.

131 Verba scribentium secundùm iura, quæ allegant, interpretanda sunt.

132 *Vicarius recusari potest ob iustam Episcopi suspicionem.*

133 *Contraria sententia à nonnullis probatur.*

134 *Prior sententia verior est, sed non ea ratione, qua scribentes communiter adducuntur.*

135 *Vicarius Episcopi per Papam confirmatus ob iustã Episcopi suspicionem recusari non poterit.*

Vicarius à Papa confirmatus non potest ab Episcopo reuocari. ibidem.

136 *Contrarium verius est.*

137 *Confirmatio nihil de nouo addit, sed actum tantùm prout est, confirmat.*

138 *Excommunicatus ab Episcopo, ab eo absolui potest, etiam si excommunicatio fuerit per Papam confirmata.*

139 *Statuentes statuta per se condita tollere possunt, etsi statuta per superiorem fuerint confirmata.*

Confirmatio Principis non efficit, vt eius statuta dicantur. ibidem.

140 *Vicarius à Papa constitutus nequit ab Episcopo reuocari.*

141 *Delegatus seu Vicarius foraneus ob iustam Episcopi suspicionem recusari potest.*

142 *A delegato Episcopi ad Vicarium ipsius rectè prouocatur, & num. 148.*

143 *Contrariæ sententiæ assertores referuntur, & eorundem fundamenta adducũtur, ibidem, & nu. sequentibus.*

Delegato Episcopi recusato solus Episcopus de caussa recusationis cognoscit. ibidem.

144 *Recusatio, & appellatio æquiparantur.*

145 Dele

145 Delegatus in caussa sibi ab Episcopo commissa maior est ordinario.
146 Episcopus caussæ cognitionem alicui delegãs, iurisdictioni Vicarij derogare videtur.
147 Opinio Abbatis Panormitani adducitur.
148 Auctor priorem sententiam sequitur, & argumentis aduersæ partis satisfacit, & num. sequentib.
149 Caussa recusationis Episcopi delegato obiectam, coram Vicario discuti potest.
150 Quoties fit mentio de Episcopo, persona etiam Vicarij subintelligitur.
151 Lex, quæ prohibet nihil ab alio prorsus præter quàm ab Episcopo decerni, Vicarij personam non excludit.
Adducitur sacræ Congregationis declaratio, ibidẽ.
Intellectus c. si contra vnum, §. cum autem de officio deleg. lib. sex. ibidem.
152 C. studuisti, de officio legati exponitur.
Delegatus Pontificis ad vnam caussam maior est legato.
Secus in delegato Episcopi, ibidem.
153 Legatus Papæ non constituit idem tribunal cũ eo.
154 Sublata iurisdictione Vicarij in vna caussa eo quòd alicui specialiter delegatur, quoad primam instãtiam sublata intelligitur, non quoad appellationem.
155 Excommunicatus ab Episcopo, per Vicarium absolui potest.
156 Ad illum absolutio spectat ad quem ligandi potestas pertinuit.
Et quomodo id accipiatur, ibidem.

157 *Vicarij iurisdictio per Episcopi obitum spirat.*
158 *Episcopo apud hostes degente eius Vicarius non potest iurisdictionem exercere.*
159 *Captiuitas ciuilis mors dicitur.*
160 *Iurisdictio Vicarij quibus modis finiatur.*
161 *Factum Vicarij factum Episcopi reputatur.*
162 *Episcopus sententiam sui Vicarij, vt propriam defendere tenetur.*
163 *Episcopus gestis per suum Vicarium contrauenire nequit.*
164 *Appellatio ad Episcopũ delata coram Vicario prosequi potest.*
165 *Appellatio de Vicario Episcopi ad Episcopum si de facto fuerit interposita, processus inde secutus nullus & inefficax est.*
Priuatorum consensus iudicẽ aliquem efficere non potest. ibidem.
166 *Appellatio omisso medio consensu partium interposita in iudicem, ad quem iurisdictionẽ transfert.*
Quæ de substantia alicuius actus desiderantur, priuatorum consensu tolli nequeunt. ibidem.
Prouocare omisso medio est contra substantialia appellationis. ibidem.
167 *De Vicario ad Episcopum nec extraiudicialiter valet appellari.*
168 *A sententia Vicarij ad Episcopum supplicari non potest, & rationes, quibus hoc suadetur.*
169 *Contrariæ sententiæ fundamentum adducitur.*
Interdicta appellatione supplicatio sublata non censetur. ibidem.
170 *An supplicari posit ad Episcopũ, quæstio inutilis est.*

Suppli-

Supplicari tantumdem ad Principem licet. ibidē.
A Sententia Principis prouocari non poteſt. ibidē.

171 Epiſcopus poteſt in integrum reſtituere contra ſententiam ſui Vicarij.

172 Vicarius aduerſus propriam ſententiam in integrum reſtituere poteſt, & traditur ratio.
Vicarius, ſeu alius iudex ordinarius ſententiam ſuam retractare non poteſt. ibidem.
Differentia inter appellationem, & in integrum reſtitutionem adducitur. ibidem.

173 Vicarius in integrum reſtituere poteſt aduerſus ſententiam ſui Epiſcopi.

174 De Vicario generali ad ciuitatem tantùm conſtituto ad Epiſcopum appellari nequit.
Contrarium verius. ibidem.

175 A ſententia diffinitiua non poteſt ad Epiſcopum appellari, ſecus ab interlocutoria.

176 Sententiam interlocutoriam iudex, qui eam protulit, poteſt mutare.

177 Epiſcopo de nullitate ſententiæ ſui Vicarij cognoſcere licet.

178 Iudex, qui ſententiam tulit, de nullitate ſuæ ſententiæ cognoſcere poteſt.

179 Non licet á ſententia Vicarij ad Epiſcopū prouocari in his caſibus, qui in generali commiſsione continentur.
Secus in his, qui non competunt ei, niſi ſpecialiter committantur.

180 Caſus, qui exigūt ſpeciale mandatū, & num. ſequen.

181 Vicarius generalis Epiſcopi ſine ſpeciali cōmiſsione nequit beneficia conferre.

182 *In generali concessione non veniunt ea, qua quis nō esset verisimiliter concessurus.*

Donare non potest is, cui bonorum administratio etiam libera concessa est, ibidem.

Collatio beneficiorum quædam donatio est. ibidem.

183 *Quæ sunt meræ gratiæ absque speciali commissione expediri nequeunt.*

184 *Habens potestatē recipiendi resignationē beneficiorum caussa permutationis, non videtur habere potestatē conferēdi beneficia permutare volētibus.*

185 *Idem in Cardinali Vicario constituto alicuius prouinciæ locum habere Bald. existimauit.*

Contraria sententia refertur. ibidem.

186 *Vicarius sine peculiari Episcopi mandato à patrono præsentatum instituere non potest.*

187 *Cōtraria opinio traditur, quæ verior est, & nu. 189.*

188 *Vicarius ex sola generali commissione potest œconomum deputare Ecclesiæ patronatæ vacanti pro eiusdem fructuum custodia.*

Ad eum pertinet Ecclesiæ vacātis custodia ad quē eius institutio spectat, ibidem.

190 *Declarationes sacræ congregationis Cardinalium S. Concil. Trid. eandem auctoritatem habent ac si à Papa scripta essent.*

191 *Non licet Vicario criminales caussas expediri, nec inquirere, corrigere aut punire subditorum excessus sine speciali mandato Episcopi.*

192 *Potest inquirere sine speciali commissione ad effectum remittendi culpabiles ad Episcopum.*

Qui non potest condēnare, nec etiā absoluere. ibid.

194 *Traditur contraria opinio.*

195 Addu

195 Adducitur distinctio auctoris.
196 Nec potest Vicarius sine speciali potestate Clericorum bona confiscare.
197 Nec dimissorias, seu commendaticias litteras ad ordines suscipiendos dare, nisi Episcopo in remotis agente.
198 Menochij lapsus notatur.
199 Nec represalias concedere potest.
200 Nec matrimonio assistere, aut de matrimonialibus caussis cognoscere.
201 Contraria sententia verior est.
202 Nec beneficium supprimere.
203 Nec alijs licentiam confessiones audiendi cõcedere. Contraria opinio probabilior est, ibidem.
204 Nec Vicarius in loco, vbi Episcopus Abbatis locũ tenet, impartiri licentiam potest monacho caussa studiorum proficiscendi.
205 Nec monitoriales litteras pro rebus deperditis, seu ablatis decernere valet, vt cõmunis praxis obseruat, & num. 209.
206 Contrariam opinionem plurimi tuentur.
207 Respondetur fundamentis prioris sententiæ. Coniunctio, &, diuersas personas coniungit. ibidẽ.
208 Quid auctor in hac quæstione sentiat.
210 Nec condiuctores Vicarios imperitis Rectoribus deputare.
211 Nec beneficiorum resignationes accipere.
212 Nec auctoritatem ad validandum statutum Canonicorum de certo eorum numero interponere.
213 Nec ex caussa dotationis, fundationis, vel cõstructionis ius patronatus alicui reseruare potest.

214 Nec

214 *Nec donationi iuris patronatus decretum & aucto ritatem interponere.*

215 *Nec matrimonij monitionibus dispensare etiam iusta caussa interueniente.*

216 *Contraria sententia communis & receptior est. Respondetur contrarijs obiectionibus. ibidem.*

217 *Quoties aliquid Episcopo conceditur, Vicarij perso na non excluditur.*

218 *Nec relaxare interdicta.*

219 *Nec alium Vicarium deputare, qui vices suas generaliter obeat, etiam si sit Vicarius Papæ.*

220 *Nec nouas erigere parræchias.*

221 *Nec potestatem dispensandi habet. Quæ sunt meræ gratiæ & voluntatis non veniunt in generali concessione. ibidem.*

222 *Nec pias defunctorum voluntates exsequi potest.*

223 *Nec beneficia vnire, aut reuocare vniones, & Ecclesias diuidere.*

224 *Nec ei diœcesim visitare licet.*

225 *Nec indulgentias concedere.*

226 *Nec diœcesanam Synodum congregare.*

227 *Nec decretum interponere in alienationibus, vel transactionibus rerum Ecclesiasticarum.*

228 *Nec à suis beneficijs, officijs, vel administrationibus, aut ab ordine aliquos amouere.*

229 *Nec absoluere à casibus Episcopo reseruatis, vt in irregularitatibus suspēsionibus ex delicto occulto prouenientibus.*

230 *Nec ædificationi monasterij per testatorem relicti assensum, & auctoritatem interponere.*

231 *Nec imponere pensionem super beneficijs, vbi Episcopus posset.*
232 *Nec caussam restitutionis in integrum decernere.*
233 *Contraria opinio verior.*
234 *Nec iuramentum purgationis canonicæ deferre.*
235 *Nec œconomum Ecclesiæ constituere.*
236 *Nec consensum præstare, vt Metropolitanus de caussa cognoscat omisso appellationis articulo.*
237 *Nec voluntatem puellæ habitum regularem suscipere, aut professionis votum emittere volentis explorare potest.*
238 *Nec corporales pœnas in pecuniarias conuertere.*
239 *Nec auctoritatem interponere creationi dignitatis à Canonicis factæ.*
240 *Nec Ecclesias vetustate collapsas in matrices vel alias Ecclesias viciniores transferre.*
241 *Nec Episcopis à suis diœcesibus expulsis licentiam concedere in diœcesi sua iurisdictionem exercēdi.*
242 *Nec publicas pœnitentias imponere.*
243 *Nec de specialiter Episcopo reseruatis cognoscere.*
244 *Nec de crimine hæresis cognoscere.*
245 *Nec potest, si Episcopus fuerit, ea quæ sunt ordinis exercere.*
246 *Nec potestatem exercendi ea quæ sunt ordinis alteri Episcopo concedere.*
247 *Nec permutationes beneficiorum expedire.*
248 *Nec feudales caussas cognoscere.*
249 *Nec præsentare ad beneficium ad Episcopi præsentationem pertinens.*
250 *Nec auctorare exemplū ex originali sumptum vt eandē vim & auctoritatem cū originali habeat.*

251 *De Vicario ad Episcopum appellari non potest in casibus, qui exigunt speciale mandatum si simul cū generali potestate specialiter concedantur.*

252 *Si Vicario simul cum commissione generali, aliquæ caussæ ex specialibus cōmittantur clausula generali adiecta*, & ad omnia alia, &c. *in omnibus, etiā non expressis, ordinariam iurisdictionem habet.*

253 *Generalis potestas cum expressione aliquorum casuum exigentium speciale mandatum, non extenditur ad speciales casus maiores expressis.*

254 *Si in generali mandato reseruantur aliqui casus requirentes speciale mandatum, cæteri omnes veniunt, qui expediri non possunt sine speciali commissione.*

255 *Si separatim vicario committantur ea, quæ requirunt speciale mandatum, in his iurisdictionem ordinariam habebit, si Episcopus in cōmissione dicat*, potestatem aliâs commissam se extendere, & ampliare.

Secus si in commissione Vicarij mentio fiat, contra Ioan. Andr. & Thom. Sanch. ibidem.

BONIFACIVS VIII. Summus quondam Romanæ sedis moderator, & vrbi, Orbiq; nō minus ornamento vitæ, quàm Pontificia dignitate clarus, in c. 2. de cōsuetudine, lib. sexto, hæc posteritati mandata verba dereliquit. *Non putamus illam consuetudinem quantocumque tem-* pore

pore de facto ſeruatam conſonam rationi, quòd ab officiali Epiſcopi ad eundem Epiſcopum valeat appellari: Ne ab eodem ad ſe ipſum (cum ſit idem auditorium vtriuſque) appellatio interpoſita videatur. His non diſsimile Innocentij IV. decretum in c. Romana 3. infra, de appellationibus. *Cum ſuffraganeorum* (inquit) *Remenſis Eccleſiæ, ſuorumque officialium (qui generaliter de cauſsis ad ipſorum forũ pertinentibus, eorum vices ſupplendo cognoſcunt) vnum & idem conſiſtorium, ſiue auditorium ſit cenſendum: ab ipſis officialibus non ad dictos ſuffraganeos (ne ab eiſdem ad ſe ipſos interponi appellatio videatur) ſed de iure ad Remenſem eſt curiam appellandum*. Ex quibus veriſsimum illud iuris noſtri axioma depromittur. Appellationem de officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum interponi non 1
poſſe; adeò vt contrarium vi cuiuslibet conſuetudinis induci nequeat, quod crebriori Interpretum calculo & vna ſcribentium opinione receptum, & comprobatum eſt. Vt videre licet præter Claſsicos in dictis iuribus apud Abb. in c. ſi quis 1. lect. num. 26. & in 2. num. 31. extra de foro comp. & in c. cum terra, num. 1. de electione, Bart. in l. 1. in fine. ff. quis & à quo appel. Beroi. in rubr. de appellationibus, num. 4. & conſi. 22. num. 13. vol. 1. & conſil. 149. nu. 13. vol. 3. Ang.

de Gambilionibus, in l. quod dicitur, num. 9. ff. quis & à quo appelletur, Puteus decis. 94. in fin. lib. 1. Anasthas. Germon. lib. 1. animaduers. iur. c. 7. per totum Petr. Gregor. in c. conquerente, de officio ordinar. c. 11. num. 22. Iacob. Menoch. tom. 1. consiliorum, consil. 51. nu. 12. cum sequentibus, Ioan. Picard. inter consilia Menochij, consil. 52. num. 17. 108. & 160. volum. 1. Paz in praxi, tom. 2. præludio 3. num. 4. Greg. Lopez in l. 2. titu. 4. par. 3. glo. 1. post mediũ, Segura in direct. iudic. 2. part. c. 16. nu. 3. Sbrocius de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 22. nu. 8. & lib. 3. quæst. 2. Lancell. in §. final. cum glo. verbo Vicarium generalem, institutionũ de officio Vicarij, Ant. Cuc. lib. 2. instit. maior. titu. 8. de Vicarijs, per totum, Thomas Sanchez de matrimonio, tom. 1. lib. 3. disput. 29. quæst. 1. num. 12. Bartolom. Vgolin. de officio & potestate Episcopi. c. 4. §. 9. nu. 2. Mohedan. decis. 5. sub titu. de appellationibus, & ibi Ioan. Paul. Bonfiol. eius additionator, Azor lib. 3. institut. moral. c. 43. Marquesan. de commiss. vtriusque signaturæ 1. par. c. 6. nu. 67. Iacob. Laurẽtius in tract. de iudic. suspect. c. 4. nu. 12. Cardin. Tusc. practic. concl. iuris, litter. V. conclus. 184. num 1. & concl. 186. num. 1. & 2. Rota in titul. de officio Vicarij, decis. 3. aliás 350. in nouis, & decis.

cis. 1131. tom. 3. diuersorum. Cuius rei rationem aliunde perquirere superuacaneum reor, cum 2
superiora iura illam exprimant, ibi: *Ne ab eodem ad se ipsum (cum sit idem auditorium vtriusque) appellatio interposita videatur.* & ibi: *Ne ab eisdem ad se ipsos interponi appellatio videatur.* Ratio enim his verbis manifestè ostéditur quare de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum appellatio omnino prohibeatur, nam cum officialis Episcopi, & ipsius Episcopi vnum tribunal & auditorium censeatur, eademque insuper persona iudicetur, naturalis ratio dictat, ne de sui ipsius sententiæ iniquitate iudicium elargiatur.

Hinc Adrianus perpetua constitutione cauit, 3
ne Princeps á senatu appellari posset, vt refert Vlp. in l. 1. in principio. ff. á quibus appel. non licet; quia á Principe ad eundem prouocari videretur, cum Senatus Princeps sit. l. quisquis. 5.
C. ad leg. Iul. maiestat. l. 1. §. de qua autem iun- 4
cta glo. verbo Senatus. ff. de postulando, Ias. in. l. quo minus, num. 2. ff. de fluminibus, Treuis. decis. 59. nu. 19. lib. 1. Prosper. Fasct. consi. 183. nu. 3. Crauet. alios referens consil. 198. num. 7. & consil. 144. nu. 20. Quare Iulianus ipse in. l. ius senatorũ. 8. C. de dignitatibus, lib. 12. in ordine sena- 5
torum connumeratur, & senatores Principi in-

hærere dicuntur, ſicut ſtellæ firmamento cæli, vt tradit Fontanel. in tract. de pact. nuptial. clauſ. 3. gloſ. 1. num. 4. ac proinde, qui eos occidit, vel
6 in eos machinatur, in Principem machinari, & læſſæ maieſtatis crimen videntur commiſiſſe. d. l. quisquis, cum pluribus quæ tradit Farin. de crimine læſſæ maieſtatis, quæſt. 112. inſpect. 1. num. 64. volum. 4.

Nec Romanum ius à Præfecto Prætorio ad Principem appellari ſinebat. l. à Proconſulibus 19. C. de appel. l. 1. C. de ſentẽtijs Præf. Prçt. l. 1. de officio Præf. Prçt. l. Præfecti 17. ff. de minor, quia
7 vt ait lex à Proconſulibus 16. de appel. in Cod. Theodoſ. ſolus Præfectus Prætorio vice ſacra iudicat, cæteri per imaginem, & ideò ab eo appellari non poteſt, ne vt ibidem Conſtantinus inquit: *Iam noſtra contingi veneratio videatur*, id eſt ne à nobis ipſis appellari videatur, vt eleganter expendit Cuiac. in recitationibus ad. l. eos qui. 6. C. de appellat.

Nec enim conſuetudine induci poteſt quan-
9 tocumque tempore fuerit ſeruata, quòd de officiali Epiſcopi ad Epiſcopũ appelletur, vt in præſenti Bonifacius innuit: quia cum huiuſmodi prouocatio appellationis naturam & eſſentiam
01 ſubuertat, cuius ſubſtãtia in eo potiſsimùm conſiſtit,

ſiſtit, vt de inferiori ad ſuperiorem iudicem deferatur iuxtà tex. in. c. Anteriorum 28. §. illo videlicet 2. quæſt. 6. ſub illis verbis: *Cum nõ oporteat ad compares iudices appellationes referri, ſed à minori iudicio in maius tribunal aſcendere, &c.* c. hoc etiam; eadem cauſſa, & quæſt. c. cum appellationibus; infra de appel. l. 1. §. ab eo. ff. quis & á quo appelletur. l. 1. §. ſi quis in appellatione, & in. l. Imperatores. ff. de appel. l. præcipimus. C. eodẽ titu. l. Præfecti. §. final; de minor. glo. in præſenti, verbo *officiali*, & verbo *appellari*, in fine, in. c. ſi contra. 4. infra de officio delegati, Anchar. in præſenti, nu. 2. Abb. in rubrica extra de appellat. nu. 2. Decius num. 4. Auguſt. Beroi. num. 11. 13. & 20. & ferè omnes communiter ibidem. Rochus, in c. final. num. 229. Extra eod. Rebuf. 3. tom. comment. ad ll. Gal. in tractat. de appellat. in præfat. num. 2. Vnde cum non valeat conſuetudine induci, vt alicuius actus ſubſtantia mutetur, vti ad rem noſtrã tradit Philip. Franc. in pręſenti, nu. 7. Abb. quæſt. 1. num. 26. Immol. in. c. poſtulaſtis, num. 9. paulò ante medium de cõceſsione præbendæ. Barbatia in rubrica de fide inſtr. nu. 141. Ant. Burgenſ. in. c. cum omnes, nu. 319. de conſtitut. Tiber. Decianus, plures referens tom. 5. conſil. 2. num. 12. Rebuf. vbi ſupra num. 4. & 5. 11

Petrus

Petrus Surd. consi. 47. nu. 13. & consi. 106. nu 10.
12 vol. 1. & Scribentes communiter in. c. final per tex. ibi extra de cond. apposit, quia sublata rei substãtia res ipsa deficit. l. Iulianus. §. si quis rem, ff. ad exhibendum, ideò cum Episcopus sui officialis respectu eadem persona, vnum tribunal, & auditorium reputetur, nimirùm si secùs fiat, id est, si de officiali Episcopi ad eundem Episcopum appellatio deferatur, tamquam substantiæ appellationis repugnans, nullo temporis suffragio coadiuuari Bonifacius in præsenti cõstituat. Cui verissimæ rationi subscribũt præter relatos, Decius in. c. dilecti, el. 3. nu. 4. extra de appellat. Sbroc. alios cumulans, d. tract. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 2. 3. & 4. Paz in praxi, tom. 2. præludio 3. num. 3. Marquesan. de commissione vtriusque signatur, 1. part. c. 6. nu. 67.

13 Nunc autem libet in præsentis tractatus limine, vt textui nostro, & eius relectioni planus aditus fiat, prælibare, idem officialem, ac Vicarium
14 esse. Nam quemadmodum Vicarius ex eo ita dicitur, quòd alterius vice fungatur. l. sciẽdum 4. §. legati. l. Vicarius 13. ff. de legationibus. l. 1. & 2. C. de officio eius: præclarè Cassiodorus, lib. 6. Variarum in formulá 15. Vicarij vrbis. *Vices agentium* (ait) *mos est, sic iudicum voluntatibus obedire,*

lumi-
ut

vt ſuas non habeant dignitates. Splendent mutuato lumine, nituntur viribus alienis, & quædam imago in illis videtur eſſe veritatis, qui proprij non habẽt iura fulgoris. & inferiùs, *vice ſacra ſententiam dicis*, id eſt (vt interpretor) Principis loco ius dicis, quò etiam ſpectat illud Ammiani Marcellini, lib. 14. *Et nequid ſuſpicaretur* (inquit) *aduerſi venturus, Vicarius eius, dum redit, Proſper miſſus eſt Comes*, ſucceſſorem autem Vicarium appellari non eſt quod quiſquam miretur quandoquidem in locũ eius, cuius vicem agit, ingreditur, & ſuccedit, & elegantiſsima verba Columellæ, lib. 11. c. 15. de re ruſtica: *Etenim qui me abſente in meum locum ſubſtituitur, & Vicarius meæ diligentiæ ſuccedit, is ea, quæ ego ſcire debet.* Et Ciceronis 5. in Verrem: *Vnum & quinquaginta aratores ita video deiectos, vt ijs ne Vicarij quidem ſucceſſerint.* Et alibi. 6. in Verrem: *Si hoc* (inquit) *quod abs te poſtulo minus ad officium tuum pertinere arbitrabere, ſuccedam ego Vicarius tuo muneri, ſuſcipiam partes, quas alienas eſſe arbitrabere.* Et pro Roſcio. Amer. *Propterea quòd quibus rebus ipſi intereſſe non poſſumus, in his Vicaria fides amicorũ ſupponitur.* De nominatione nimirùm à ſeruorum ſeruis olim deducta; nam Vicarius dicebatur ſeruus inferioris notæ, & qui ipſius ordinarij

serui, seruus erat, vt ex l. 6. 7. 17. de peculio, & ex l. 5. de tribut. acti. notat Ræuar. lib. 5. varior. c. 20. Vnde in Glossario veteri Vicarius, ὑπάλληλος, quasi serui seruus. Martia. explicat epig. 18. lib. 2.

Esse sat est seruum, iam nolo Vicarius esse.

Cui concinunt Senec. c. 8. de tranquilit. animi, & alij quos tradit Cælius Rodig. lib. 13. c. 53. Lipsius in Senec. & Rader. in Martial. Ita similiter
15 officialis dicitur quasi alterius officium exercẽs: vt notat Petrus Greg. in c. conquerente de officio ordinarij, c. 11. num. 21. sic apud Apuleium, Metam. lib. 1. Minister, seu Vicarius Magistratus appellatur his verbis: *Iubet officialem suum insuper pisces inscẽdere: ac pedibus suis totos obterere*, & alibi: *Sed iussit Potestas officialem suum magna seueritate coerceri.* Hinc ait Ioannes Andreas in
16 addit. ad Speculatorem in rubrica de officio Vicarij, verba ista sinonyma esse, & idem significare officialis verbum, quod Vicarius, sequitur Barbat. in Clement. etsi principalis de rescrip. nu. 16. inquiens opinionem Ioan. Andr. veram esse, & sic in effectu nullam differentiã versari, sed tantùm in nomine. Eamdem opinionem tenuerũt Toletanã. noster Scæuola Dida. Couar. lib. 3. var. c. 20. num. 46. Hippol. Rimin. num. 113. in rub. ff. de offic. eius. Mandos. in tract. de commissionibus

bus in commissione per breue 28. verbo Vicario: & in regul. 14. Chancel. quæst. 6. nu. 16. commune & receptam dicit Sbroc. d. lib. 1. quæst. 7. à num. 7. cum sequētibus, Gonçal. in reg. 8. Chancel, glos. 5. §. 3. num. 8. quidquid in contrarium dixerint Gulier mus in Clement. 1. num. 13. cum sequentibus de officio Vicarij, & Federic. de Senis cons. 302. num. 4. perperam inter Vicarium, & officialem differentiam constituentes, quos refert, & improbat Bernard. Diaz in pract. crimin. canonic. c. 3. num. 2. & Menoch. lib. 1. consil. 51. num. 38. conducit sacrosanctum Concilium Tridentinum, ses. 24. de reformatione, c. 16. ibi: *Officialem, seu Vicarium, &c.* Quæ verba cum eamdem significationem, & cumdem sensum habeant, Romanæ Curiæ stilus obseruat, vt in ex- 17
peditionibus, seu delegationibus ad Italiam, Vngariam, Dalmatiam, Epyrum, siue Albaniam, Sclauoniam, Cyprum, & Cretam, & partes Oriētales, Siciliam, Sardiniam, & Corsicam concernētibus Chancellaria verbo Vicario semper vtatur, hac formula: *Dilecto filio Vicario Bononiensi venerabilis fratris nostri Episcopi Bononiensis in spiritualibus generali.* Sed vltra montes Alpinos, vt in Hispania, Gallia, Germania, Polonia, Anglia, & Africa officiales nominantur his ver-

bis: *Dilecto filio nostro officiali Toletano, &c.* vt testatur Hieron. Paul. in pract. Cha͂cel. Lapu͂, & Ioan. de lign. referens, fol. mihi 7. & 8. Quinctil. Ma͂d. in tract. de monitorijs, quęst. 60. verbo eorumquè, nu. 8. & in d. tract. de commissionibus, co͂missione per breue 28. verb. Vicario Bononie͂si, & in regul. 14. Chancellariæ, quæst. 6. nu. 8. Iacobus Sbrocius in tractat. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 2. num. 10. Quæ omnia cum vera sint quoties dicitur de officiali Episcopi ad Episcopu͂ appellari non posse, nihil aliud intelligitur quàm quod de Vicario Episcopi ad Episcopum appellatio interponi nequeat, cum vnum sit tribunal & auditorium vtriusquè, alioqui de se ipso ad se ipsum (contra naturam appellationis & substantiam) appellatio (vt diximus) interponeretur.

Hinc cum summus Pontifex Christi D. N. Vi-
18 carius sit, c. inter corporalia, c. quanto, c. licet de translatione Episcopi, & vnum idemque tribunal, & consistorium cum Christo habeat secundùm Innocentium, Hostiensem, & alios in d. c. quanto, Franc. Marc. quæst. 1311. num. 1. tom. 1. Iacob. Laurentium in tract. de iudic. suspecto, c. 2.
19 num. 3. adeò vt defuncto Pontifice Ecclesia vacare non dicatur, vti ex glos. in Clementina ne Romana de electione, & Innocen. in d. c. quanto,

to, tradit Franciscus Marc. vbi supra, num. 2. ideô hæresim sentire videtur, qui à sententia Papæ ad 20
Christum appellat, quasi Papam Christi non esse Vicarium, nec cum eo idem tribunal habere credat, vt Ioannes Gaufredus inquit in collectario iuris in c. quæ multoties, num. 10. de reg. iur. Alexan. in c. perceptis col. 2. distin. 12. Palac. Rubeus de iure obtentionis Regni Nauarræ 2. part. §. 4. in principio.

Aduertendum tamen est Vicarios, seu officia
les Episcopi in iure nostro tripliciter accipi; qui- 21
dam nati, seu legitimi sunt, foranei cõstituti alij, alij verò dati, siue constituti generales nuncupã-
tur. Legitimi namq;, seu nati dicũtur qui à lege 22
ipsa constituti sunt: Archidiaconus videlicet, & Archipresbyter, c. 1. extra de officio Archidiaconi in principio illis verbis: *Vt Archidiaconus post Episcopum sciat se Vicarium esse in omnibus:* & in calce, ibi: *Ad vicem sui Episcopi Vicarius reperiatur.* c. vt singule de officio Archipresbyteri, Butrius, & alij in d. c. 1. de officio Archid. Hostiens, in summ. eodem titul. num. 1. & 4. & in titul. de officio Archipresbyteri. num. 2. Mandos. reg. 14. Chancel. quæst. 6. num. 16. Pater Azor lib. 3. inst. mor. 2. part. c. 14. in principio, & in versic. sexto quæritur, & c. 15. versic. alter vero, Marant. de

ordin.iudic.4.part.distin.5.principal.num.7. Archidiaconi enim ipso iure absque aliquo facto Episcopis absentibus, & eorum officialibus Vicariorũ munus exercent, vti ex Butrio, Hostiens. Mandos. Fran. Marc. & alijs tradit Sbrocius lib.1. de Vicario Episcopi, quæst.2.nu.15. & quæst.36. num.10. & sede vacante dum Capitulum Vicarium eligit, eius vicem in omnibus substinent. Foller. in comment. ad const. Regni, titu. de sacros. Eccles. in c. ad audientiam, num. 75. post Abb. in c. dilecto, nu.3. de officio Archid. Vnde
23 sede vacante, vel absente Episcopo nullo per eũ Vicario relicto Archidiaconus monitoria concedere potest, vt nouissimè tradit Petrus Lazarius de monitorijs, sect.1. quæst.6. num.11. & dimissorias litteras ad suscipiendos ordines dare, & alia plura exercere, vt tradit Cuccus inst. maior. lib.2. titu.9. de officio Archid. num.17.

Foranei autem illi appellantur, qui extra Ciui-
24 tatem in qua est Episcopi sedes, iurisdictionem exercent, vt potè quos Episcopus in certa diœcesis parte, vel in oppidis constituit, glo. in Clementina, etsi principalis verbo foraneus de rescriptis, & in c. 1. eodem verbo de officio ordin. hoc libro, & vtrobiquè DD. & in rubr. ff. de officio eius, vbi Calefatus num. 48. Alexan. consi.12. num.3.

num.3.vol.6. Franciscus Marc. in decisionibus Delphinatus 1. part. quæst. 317. num. 17. Ant. Cuccus lib. 2. institut. maior. c. 8. de Vicarijs, num. 3. Maranta de ordin. iudiciorũ 4. part. quinta principali distin. num. 14. Ob idque foranei nuncupantur, quia foris, id est extra locum, in quo Episcopalis sedes est, Episcopi vice funguntur, vel quia forum teneant, aut quia de foris veniãt, vt ait gl. vbi supra verbo foraneus in d. c. 1. de officio ordin. in 6. Siluest. in sum. verbo Vicarius, quæst. 4. in principio, notat Rebuf. in praxi beneficiali, titul. de forma & declaratione nouæ prouisionis, verbo officiali Episcopi, num. 1. Anasthasius Germonius lib. 1. animaduers. iur. c. 7. in principio.

Datiui tandẽ Vicarij, seu constituti generales appellãtur hi, quos Episcopus creauit, vel constituit vt eius vices gererent in eodem tribunali & 25
loco, in quo ipse ius dicere consueuit, vt tradit Bartol. Maranta, Calephatus, Alexand. Franciscus Marcus, & Couar. relati à Iacobo Sbrocio lib. 1. de Vicario Episcopi, quæstio. 2. numer. 4. Sanè cum hij omnes sint Episcoporum Vicarij, inde velut in quandam consequentiam deducitur, prohibitionem appellationis de Vicario 26
Episcopi ad Episcopum vt potè generalem à Bonifacio in præsenti prolatam vniuersos Episcopi

Vica-

Vicarios comprehendere, ita vt à cuiuslibet eorum sententijs ad Episcopũ prouocari non possit, cum generalis legis decisio generalem intel
27 lectum accipiat, l. 1. §. generaliter, ff. de legatis præstandis, l. final. in fine, vbi Angel. C. de dotis promissione, sequitur Ias. in. l. qui Romæ, §. duo fratres, nu. 110. ff. de verborum obligationibus. Hinc est quod dici solet, quòd si lex non distinguit, nec nos distinguere debemus, l. de pretio, ff. de publ. in rem acti. c. quia circa 22. de priuilegijs, c. Romanorum 9. dist. cum pluribus alijs, quæ tradunt Bart. in l. 3. ff. de officio præsid. Ias. in l. quamuis de in ius vocando, & in l. non dubium, num. 38. versic. item ad istam, C. de legibus.

Contrarium tamen nihilominus verius est, nã
28 de sententia lata à Vicario nato, id est Archidiacono, vel Archipresbytero rectè ad Episcopum appellatio defertur. Vt Innocentius IIII. docet in d. c. Romana. §. ab Archidiaconis infra de appellat. dum ait: *Ab Archidiaconis verò alijsquè inferioribus Prælatis suffraganeis subiectis eiusdem, & eorum officialibus, ad suffraganeos ipsos debet, & non ad eãdem Curiam omissis dictis suffraganeis appellari*. Quod quidem ideò fit, quia ratio, ob quam prohibetur appellatio de Vicario ad Episcopum,

copum, in præsenti eo nititur, quod Vicarij & Episcopi vnum tribunal, & auditorium sit, quæ ratio omnino in Vicario nato cessat, cuius iuris- 29
dictio inferior, & separata ab Episcopi iurisdictione est, nec vtriusque idem tribunal reputatur, nam licèt ipse Archidiaconus, vel Archipresbyter ordinaria à lege ratione officij, & dignita- 30
tis sibi tributa, fruatur iurisdictione, vt docet glos. in c. vt singulæ verò referant de officio Archipresbyteri per tex. in c. 3. de officio iud. ordi. & in c. 1. de consanguinitate, & affinitate. Hostiensis in summa, tit. de officio Archidiac. nu. 4. Cardinalis, & Innoc. in d. c. 1. de officio Archidiac. Maranta de ordin. iudic. 4. part. distin. 5. principal. à num. 6. vsque ad 9. Ant. Cucchus, lib. 2. instit. maior. titu. 10. de officio Archidiac. num. 18. vsque ad 20. Pater Azor lib. 3. inst. moral. 2. par. c. 15. versi. alter vero, & versi sexto quæritur: non tamen eamdem, quam Episcopus, sed inferiorem quidem obtinet, vt colligitur, ex d. § ab Archidiaconis, ibi: *Alijsque inferioribus.* c. ad hæc de officio Archidiac. cum similibus. Ant. Cucchus d. titu. 8. de Vicarijs, num. 23. & sequenti, vnde cum prohibitionis ratio, de qua in præsenti in Vicario nato cesset, ab eius sententia, vt ab inferiore iudice prolata, rectè ad Episcopum

appellabitur, quamuis prohibitio generalis omnes Episcopi Vicarios regulariter comprehẽdere videretur.

31 Rursùs nec locum habet prædicta prohibitio in Vicario foraneo, nam cum ipse diuersam ab Episcopo iurisdictionem habeat, siquidem Epis-
32 copus ordinaria, c. cum Episcopus 7. infra de officio ordinarij, c. conquerente, c. cum dilectus extra eodem c. cum venerabilis de except. ipse
33 verò delegata ab Episcopo iurisdictione fruatur, glo. in Clementina 2. verbo foraneus, & ibi Cardinalis de rescript. Bart. in l. 1. in fine nu. 2. ff. quis & à quo appel. Alexan. & alij in rub. ff. de officio eius, idem Alexan. consi. 12. num. 3. vol. 6. Felin. in rubr. de officio delegati, num. 41. Purpurat. in d. l. more 5. num. 24. ff. de iur. omnium iud. & in rubr. ff. de officio eius, num. 10. in fine, Nauarr. consi. 36. num. 1. Bened. Capra. in repet. Clemen. & si principalis, num. 51. de rescript. Marant. Berthac. Gouar. & alij relati à Sbrocio d. tractat. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 13. num. 8. & quæst. 20. num. 4. & quæst. 21. & 22. per totam, & quæst. 23. num. 6. & lib. 2. quæst. 61. num. 27. Siluest. in summa, verbo Vicarius, in principio versic. tertio quia, Auila de censuris 2. part. c. 6. disput. 6. dubio 4. Vgolinus de officio, & potestate Episcopi,

cepi, c.4. §. 9. num. 2. Iacob. Lauren. de iudice. suspecto, c. 4. num. 14. ante finem. Cumque iure 34
nostro, more maiorum, comparatum sit, de delegato ad delegantem prouocari posse, c. super. quæstionem 27. §. porrò de officio & potestate iud. deleg. c. dilecti de appel. vbi communiter notatur. l. 1. & vltima, ff quis & à quo appel. l. præcipimus 32. §. hæc si appellatio. C. de appellat. l. vnica, versic. hæc teneant, C. qui pro sua iurisdictione, authen. de iudicibus, §. illo custodiendo, Calderin. consi. 214. aliàs 8. de appellat. Annania consi. 51. in fine, Castr. consi. 124. incipienti, visso puncto, num. 1. lib. 2. Franciscus Marc. quæst. 73. num. 2. & quæst. 345. num. 4. tom. 1. & quæst. 535. num. 9. tom. 2. Martinus Frecia, alios referens de sub feudis Baronum, lib. 2. fol. 346. num. 4. Lancel. inst. can. §. final. verbo Vicarium, de officio Vicarij. Couarr. d. c. 4. pract. num. 8. Thuscus, pract. concl. iur. litte. A. conclu. 352. nu. 40. Ideò de Vicario foraneo tanquam à delegato, ad 35
Episcopum delegantem cum idem tribunal & auditorium non constituant, meritò appellatio defertur; Ioan. Andr. Innoc. Archidia. Anchar. Geminianus, & Philip. Franc. in prescenti, Card. in d. Clement. 2. num. 24. de rescriptis, Bart. in d. §. 1. ligis 1. num. 2. ff. quis & à quo appelletur,

Alexan.consi.12.lib.6.nu.3.versi.nec etiam prædictis, Felinus in rub. de officio deleg. circa fin. Guidon. Papæ decis.436. nu.42.Purp.in rub.de officio eius,num.10.in fine, Bened.Capr.in Clement.& si principalis,num.52.de rescript. Franciscus Marc.decis.181.nu.6. part.1.Mandos.reg. 24.Chanc.quæst.6.num.6.Maran.de ordine iudic.4.par.5.distin.princip.nu.14.&15. & part.6. actu 2. num.369. & sequent. communem dicit Couar.d.c.4.pract.num.8.Zerola. in praxi Episcopali,1.par.verbo Vicarius,§.2. Sbroc.d. tract. lib.2.quæst.62.num.6.& 7.& lib.3. quæst.6. nu. 24.& 25.Azor lib.3.inst. moralium, c.45.versic. duodecimo quæro,& versi.final.Garc.de benef. tom.1.5.parte,c.8.num.29.vbi alios refert. Marques. de commissionibus 1.parte, c.6. num. 67. Thom.Sanchez de matrimonio,d.lib.3. disput. 29.num.10.& 12.Iacobus Lauren.in tract.de iudice suspecto,c.4.nu.14. in fine,Thuscus pract. concl.litter. A.concl.350. num. 43. & litter.V. concl.183 num.9.& concl.186.num.6. Auila,& Vgolin.vbi supra,Rota decis. 3. de officio Vicarij alias 350.in nouis.& decis.297.num.1. part.2. diuersorum, sicque in vna Abulensi iudicatum fuisse docet Garc.proxime adductus.

36 Ex his omnibus manifestè deducitur Bonifacium

ciũ VIII. in præsenti de hoc Vicariorũ genere nõ cogitasse, dum generaliter cõstituit, vt de Vicario Episcopi ad Episcopũ appellatio non interponatur, vti obseruauit Glos. nostra, verbo *officiali*, & in d. Clement. 2. verbo *foraneo*, de rescript. Gemin. in c. 1. de officio ord. hoc lib. Calder. consi. 2. de appellat. & DD. supra citati.

Ex quibus sanè facilè colliges neutiquam subsistere posse Anast. Germ. sententiam, viri quidẽ acuti, dum lib. 1. animad. c. 7. & de indultis Card. §. tibi quoad vixeris, num. 88. eo se crimine adstringere videatur (si modò in eo crimen censeri queat) vt contra communem propugnarit de 37.
Vicario foraneo ad Episcopum appellationem non admitti. Comprobat itaque Germonius suam sententiam, primò ex tex. nostro, in quo Rom. Pont. statuit de officiali Episcopi ad Episcopum non posse appellari, ergo de Vicario foraneo (inquit) ad Episcopum appellari non poterit, siquidem Vicarius foraneus simpliciter officialis Episcopi dicitur, c. vltimo de officio Vicarij, lib. 6. ibi: *Officialis, aut generalis Vicarius, &c.* Quod idem est, ac si diceret, foraneus Vicarius, vel generalis: facit etiam Cap. cum nullus de tẽporibus ordi. hoc lib. Comprobat deinde ex eo quòd quando iura loquuntur de Vicario gene-

rali, eum officialem principalem, vel generalem appellant. vt constat ex Clement. 2. de rescriptis ibi: *Principalis officialis Episcopi*, & ex d.c. vltimo de officio Vicarij, illis verbis: *Aut Vicarius generalis Episcopi*: ergo videtur dicendum, tex. nostrum simpliciter de officiali loquentem, de Vicario foraneo accipiendum esse.

Proinde in eamdem sententiam mouetur alio argumento desumpto, ex d.c. Romana. §. ab Archidiaconis infra de appellationibus, vbi ab Archidiaconis, & ab alijs inferioribus Prælatis, vel eorum officialibus ad suffraganeos ipsos, id est ad Episcopos, non ad Archiepiscopum appellandum esse Pontifex docuit, & redit rationē, quia Archidiaconi, & alij inferiores Prælati propriam habent iurisdictionem, & Episcopo inferiores sunt. Tunc sic argumentatur; requiritur propria Vicarij iurisdictio, vt ad Episcopum possit prouocari, ergo à Vicario foraneo appellari non potest, quia Vicarius foraneus alienā, hoc est Episcopalem tuetur iurisdictionem, & vna persona simul cum Episcopo censetur; ergo si propriam non habet iurisdictionem, sed Episcopalem, non ad ipsum Episcopum, cuius personam repræsentat, sed ad superiorem appellandum est.

Miror tamen, dum hæc contemplor, virum doctum

doctum ita insipidè errasse, & tam leuibus fundamentis à cõmuni sententia recessisse, quibus & si satisfacere neglexerint Thomas Sanchez d. lib. 3. disput. 29. quæst. 1. num. 12. & Garc. d. tract. de benef. part. 5. tom. 1. num. 32. licèt eumdem Germoniũ reprehendãt. Ego tamen nè fortassè incautum quemquam fallaciter decipiam, dissoluere non subterfugiam.

Primum enim molli (vt aiũt) brachio depellã; decipitur enim prædictus auctor, vt suam comprobet sententiã, Pontificũ verbis in d. c. vltim. infra de officio Vicarij, & in d. c. cũ nullus infra de tẽpor. ordi. iuncta Clement. 2. de rescriptis, ex quibus ipse deducit verbum *officialis*, simpliciter prolatũ solùm ad foraneum Vicarium referendũ esse, quod neque eorum verbis comprobatur, neque aliqua verisimili ratione defendi potest: nam ibi Põtifices Summi Vicarium foraneum simplici *officialis*, verbo nominarunt, non vt propriam verbi *officialis*, significationem exprimerent, quasi illo verbo, non alius, quàm Vicarius foraneus regulariter comprehendatur; & ex diuerso generalem Vicarium, principalem officialem, seu Vicarium generalem appellant, non vt significent, ad denominandum Vicarium generalem, verbum *officialis*, sufficiẽs non esse absque

adiec-

adiectione *principalis*, aut *generalis*, sed potiùs, vt palàm & sine vlla dubitatione percipiatur, an de generali Vicario, an de foraneo, vel de vtroquè loquantur, vnde verbum illud *officialis*, appositum in dictis iuribus de foraneo tantùm Vicario accipitur, non quia hoc verbum genuina, & propria significatione ad Vicarium foraneum solùm pertineat, sed quia ibi Pontifices generalem postea specialiter nominarunt; ideò ad eum
39 referri nequit, sed ad foraneum tantùm, aliàs enim si simpliciter officialem Episcopi dixissent, tam de Vicario generali, quàm de foraneo loquutos fuisse credendum esset; iuxta ea, quæ superiùs num. 13. & 16. obseruauimus, & colligitur ex his, quæ tradit Sbroc. d. tract. de Vicario Episcopi, lib. 1. quæst. 2. num. 10. per totam, & Franc. Cosci. in rub. de officio delegati, num 31. pro quo facit glo. celebris verbo *obtinentibus*, in c. statutum, in principio de rescriptis hoc lib. 6. quæ ait dispositionem de officiali loquentẽ non solùm in principali, sed in foraneo etiam locum habere. Per quam glossam ita interpretatur Gomecius, tex. in c. si annum, in §. si verò infra de iudicijs, dum in commentarijs ad eumdem num. 22. &
40 cum sequentibus, ait, verbum *officialis*, de quo ibi, tam de generali, quàm de foraneo intelligi debe-

debere, ita vt ſenſus ſit, quòd quemadmodum principalis Epiſcopi officialis poteſt in ciuitate curatorem minori dare, id ſimiliter officiali foraneo in rure liceat, cum in d. §. ſi verò ſimpliciter illud officiali facere permittatur. Quamuis Ioan. Andr. quem ſequitur Geminianus, & alij in. d. §. ſi verò, num. 2. illum tex. intelligāt ſolùm in generali, nec in foraneo locum habere exiſtimēt. Sed quocumque modo tx. ille accipiatur, ſententiam Anaſthaſij Germonij neceſſariò deſtruit, nam ſi cū eodem Germonio verbum *officialis* Vicarium tantùm foraneum comprehendere dicamus, erit etiam neceſſariò fatendum, d. §. ſi verò de foraneo tantùm accipiendum eſſe, quaſi licitum non ſit Vicario generali minori curatorem dare, ſed tantumdem foraneo, quod manifeſtè falſitatis argui neceſſe eſt, quia ſi Vicarius extra ciuitatem conſtitutus (vt eſt ille qui foraneus dicitur) poteſt minori quatuordecim annis curatorem ad lites dare, cur generali, cui plenior poteſtas & iuriſdictio ineſt, illud in ciuitate non permittatur, cum foraneus in rure maiorem poteſtatem, quàm generalis in tota diœceſi non dicatur habere: imò minorē habeat, d. Clement. 2. de reſcript. cum ſimilibus?

Nec quidquam oberit, ſi aliquis obijciat tex. 41

noſtrum ſecundùm ſupradictam reſolutionem non ſolùm in Vicario generali, verùm & de foraneo intelligendum eſſe, cum ſimpliciter Bonifacius VIII. ſcripſerit, vt conſuetudo appellandi de officiali Epiſcopi ad Epiſcopum, tanquam irrationabilis non admittatur. Quia facilè reſpondetur, quod & ſi verum ſit verbum *officialis*, per ſe ſumptum vtrumquè comprehendere Vicarium, generalem ſcilicet, & foraneum, cum tamen ſequentia verba textus, eiuſquè ratio non patiãtur huiuſmodi interpretationẽ fieri, quoad foranei Vicarij perſonam, quia poſtquam Pontifex ibi generaliter dixit, non valere conſuetudinem, vt de officiali Epiſcopi ad Epiſcopum appelletur; huius decreti ſequentem conſtituit rationem: *Ne ab eodem ad ſe ipſum (cum ſit idem auditorium vtriuſque) appellatio interpoſita videatur.* Quæ ratio in Vicario foraneo omnino ceſſat, quia eius & Epiſcopi vnum & idem conſiſtoriũ non dicitur, vt rectè adnotauit glo. in d. Clementi. 2. verbo *foraneo*, de reſcrip. ibi: *Et quod dicitur vnum conſiſtorium Epiſcopi, & officialis intelligitur de principali, & generali*, ſubſcribit Cardinalis ibidem, Geminianus, Fel. Cald. & alij plures, quos plena manu ſupra num. 35. tradidimus. Vndelicèt Pontifex in præſenti officialem Epiſcopi

simpliciter nominet, tamen quia postea inquit vnum & idem esse eius & Episcopi auditorium, solùm de Vicario generali locutum fuisse dicendũ est, quia verba generaliter prolata ex adiuncto interpretationem accipiunt, l. sed si adijciatur 13. & ibi glo. ff. pro socio: cum alijs pluribus, quæ recenset Petr. Surd. vol. 1. consiliorum, consil. 34. num. 39. & vol. 3. consi. 315. num. 26. 42

Rursus contra eumdem Germonium retorqueri potest, d. Clement. 2. de rescript. vbi Summus Pontifex postquam verbo *officialis*, principalis adiecit ad denominandum Vicarium generalem, de Vicario foraneo loquens non tantũ *officiali* simpliciter dixit, sed *foraneo* addidit, his verbis: *In officiali tamen foraneo*, quasi significet officialis verbo vtrumquè comprehendi, & ideò ad constituendam differentiam inter ipsos, alterum principalem officialem, alterum foraneum nominari necessarium fuit, ergo si vt minus rectè Germonius existimat, vt verbum officialis de generali tantùm intelligatur, operę pretiũ erat principalem adijci, eo quòd ibi Summus Pontifex ita scripserat, sicut similiter in c. 1. de officio ordinarij hoc libro, ab illo etiam non negari oportuit Vicarium foraneum solo *officialis* nomine non posse denominari, nisi verbum 43

foraneus, iungatur, vti ibidem Pontifex coniunxit, ergo nō sufficit officialem dicere simpliciter, vt foraneum intelligamus.

Præterea si prædicti auctoris opinio aliquo ve-
44 ritatis colore adumbraretur, non leue ex nostro tex. oriretur absurdum, siquidem ibi Bonifacius statuit, de officiali Episcopi ad Episcopum appellari non posse, nec dum cuiusquè temporis longo vsu firmata cōsuetudine induci, quod si Germonio haberetur fides, Vicario foraneo, & non generali hoc interdictum videretur, at id nec ratio eiusdem tex. suadet, nec ipse patitur, cum etiam ibidem fateatur de officiali generali Episcopi ad Episcopum appellari non posse, ergo leue eius argumentum est.

Minus negotij exhibet secundum fundamen-
45 tum, quod pro contraria opinione idem Germonius adducit, ex ratione d. §. ab Archidiaconis, nam respondetur, negādo illam à Summo Pontifice ibi rationem assignatam fuisse, ob quam appellari possit ab Archidiaconis, vel eorum officialibus ad Episcopum, quia videlicet ipsi Archidiaconi propriam ac inferiorem Episcopo iurisdictionem habent, siquidem ibi Pontifex nullam expressam suæ decissionis ratiōē assignet, sed simpliciter tantùm ab Archidiaconis alijsvè infe

inferioribus Prælatis ad Suffraganeos, id est ad Episcopos appellationem interponendam esse constituat, vnde licèt verum sit ab Archidiacono, vel alio simili inferiori iudice Episcopũ prouocari. Quia Archidiaconus propriam & infe- 46
riorem iurisdictionem habet, non tamen inde sequitur necessarium esse iudicem à quo propriam habere iurisdictionem, vt appellatio ad Episcopum deferatur: sufficit namque inferiorẽ habere, etsi non propriã, & ideò à Vicario foraneo ad Episcopum prouocatur, quia etsi ipse propriam iurisdictionem non habeat, cum Episcopi vice fungatur, totus titulus de officio eius, cui manda. est iurisdictio, Episcopo tamen inferior est, quia ille ordinariam iurisdictionem habet d.c. cum Episcopus 7. de officio ordinarij, c. conquerente, & c. cum dilectus extra eodem. Hic verô delegata ab eo iurisdione potitur, vt supra latiùs, num.33. obseruauimus, quæ quidem iurisdictio inferior est ordinaria argumento tx. 47
in l. iudicium soluitur de iudicijs, l. more de iur. omn. iud. Bald. in c. dilecti el 3. num.8. de appel. & colligitur ex his, quæ tradũt Paul. Ias. Decius, & alij relati ab Oroscio in rub. de iurisdictione omn. iud. nu.9. Sbroc. de Vicario Episcopi, lib.1. quæst.67. num.4. Quapropter à sententia fora-

nei meritò Episcopus prouocatur, cũ foraneus inferior sit, nec vnum tribunal, siue auditorium cum Episcopo constituat, siquidem non vbi Episcopus residet, & suum tribunal habet, sed foris (vnde foraneus dictus) in opidis extra Ciuitatem ius dicit, vt docet Iacobus de sant Georgio, in inuestitura sua, verbo Vicarius: Couarr. d.c.4. pract. conclus. 5. num. 8. circa finem, sequitur Roland. à Valle, consi. 76. num. 17. versic. nec obstat, vol. 3.

Hæc igitur omnia quæ hactenus dicta sunt apertissimè demonstrant, quàm audacter prædictus interpres communem, ac verissimam omnium Scribentium sententiam oppugnet. Sed
48 licèt ab eiusdẽ Germonij impugnationibus prædicta resolutio tuta videatur, ingentem tamen (cuius ipse non meminit) difficultatem patitur ex celebri Vlpiani, respon. in l. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, *Ab eo* (inquit) *cui quis mandauit iurisdictionem, non ipse prouocabitur. Nam generaliter is erit prouocandus ab eo, cui mandata est iurisdictio, qui prouocaretur ab eo, qui mandauit iurisdictionem*: Quæ verba apertè docent, de delegato non appellari ad delegantem, sed ad superiorem ipsius delegantis. Ergo à Vicario foraneo, qui delegatus est (vt supra iam diximus)

mus) non ad Episcopum delegantem, sed ad superiorem ipsius (Archiepiscopum scilicet) appellabitur.

Quæ difficultas grauior redditur ex Cæsarum rescripto in l. vnica, in fine, C. qui pro sua iurisdictione, cuius hæc verba: *Hæc teneant, nisi iudices à nobis specialiter delegantibus dati alijs caussas delegauerint iudicandas. Nam his delegantibus, nullo personarum, caussarumve habito tractatu, appellationum ad eos iure iudicia remeabunt.* Quorũ verborum series supra scripto Vlpiani respon. in d. §. ab eo palàm aduersatur.

In qua difficultate componenda non vna omnium scribentium est interpretatio, sed in varias opiniones distrahuntur. Etenim vt hoc dissidiũ componat Vaconius à Vacuna, lib. 6. declaratio 49 num, c. 84. num. 8. nouam quasi legem, Principis instar, condere arbitratus est. Dum in d. l. vnica non *ad eos*, sed *ad nos* legendum putat, quasi diceret, *ad nos* (id est ad Principem) *appellationum iudicia remeabunt*, vti ibidem marginalis glo. adnotauit, & commemorat Io. Longouallus, in l. Imperium 2. part. num. 9. ff. de iurisd. omn. iud.

Sed profectò hæc variatio à nobis admittenda 50 non est. Corrumpit enim probatissimam Pandectarum Florentinarum lectionem, quam om

nium

nium Codicum fides commendat: nec verò vnquam Ant. August. Ludouic. Charondas (at qui viri?) & alij itidem, qui non mediocrē diligētiam in perscrutandis veteribus Codicibus adhibuerunt, talem subrogationem inuenisse, satis ex eorum emendationibus constat.

Quare Bart. in d.l.1.§.ab eo, num.1. fœdere di-
51 stinctionis hanc controuersiam conciliandam putat; constituens discrimen inter delegatum à Principe, & alterius inferioris; nam si Principis delegatus vices suas alijs committendas duxerit, non ad Principem, sed ad ipsius delegatum subdelegantem appellandum erit, quemadmodum interpretatur d.l. vnicam, in versi. final. Sin verò inferior alius, quàm Principis delegatus hoc fecerit, tunc appellandum erit non ad delegantē, sed ad eum, qui à sententia delegati prouocaretur, iuxta Vlpiani responsum in d. l. 1. §. ab eo. Quam distinctionem approbare videtur. l. 21. titul. 23. partit. 3. & exornat Gregorius, ibidem.

Sed licèt hæc distinctio in se vera sit, & prop-
52 ter auctoritatem d.l.21. part. eam necessariò admittere teneamur, ad interpretationem tamen dictorum iurium non rectè conducit: cum generale Vlpiani responsum in d. §. ab eo nimium restringat, vt tantū intelligēdum sit de delegato consti-

constituto ab alio, quàm à Principe, vt si ab eius subdelegato appellatio interponatur, ad eum deferenda sit, ad quem deferretur, si prouocaretur ab eo, qui subdelegauit, quod cum generaliter loquatur, ad casum tamen specialem restringi non oportet contra regulam tex. in l. 1. §. generaliter, ff. deleg. præst. cum similibus.

Minùs ergo satisfacit Cuiacij interpretatio in recitationibus ad titulum, ff. de iurisdictione omnium iudicum, in l. & quia 6. & ad Papinianum lib. 1. quæst. in l. aliquando 5. ff. de officio Proconsulis, Duareni de iurisdict. c. 8. Morl. in Empo. iuris, 1. part. tit. de iurisdic. omn. iudic. prælud. 17. num. 89. cum sequētibus, Faquinei controuers. iur. lib. 1. c. 78. Qui omnes distinguendum censuerunt, inter iudicem datum, & iudicem delegatum, cui mandatur iurisdictio, ita vt in d. l. 1. §. ab eo, non appelletur ad eum qui mandauit iurisdictionem, quoniam is, cui mandata est iurisdictio, nihil proprium habet, sed eius qui mandauit iurisdictione vtitur, l. 1. §. qui mandatam, ff. de officio eius, & quodammodo idem ab eodē appellari videretur; at verò in d. l. vnica ea ratione affirmant appellationē admitti, quia Imperatores ibi de iudice dato loquuntur, qui vice dantis non fungitur, sed propriam habet cognitio- 53

dictione vtantur, cuius contrarium ibidem decidit ur.

Rursus etiam conuincitur, nam si tradita ab eis distinctio vera esset, à subdelegato Principis ad subdelegantem non posset appellari; cum subdelegatus subdelegantis vice fungatur, quod expressè repugnat decis. tex. in d. c. super quæstionum, §. porrò de officio delegati, c. si legatus 7. & c. si à subdelegato 14. infra eodem, ergo hæc interpretatio vt minus iuridica, salua tantorũ virorum pace, admittenda non est.

Ego verò longè aliter rem istam digerendam censeo, constituendo multum interesse, an Principis delegatus omnem suam iurisdictionem, an verò partem, seu vnam ex caussis sibi commissis alij mandauerit. Primo casu à subdelegati sententia, non ad subdelegantem, sed ad eius superiorem appellandum erit d. l. 1. §. ab eo, ibi: *Mandauit iurisdictionem*, id est vt cum glo. ibidem interpretor, transtulit totam; & ratio est, quia delegatus omnem suam iurisdictionem mandans, nihil ex totius caussæ cognitione reseruans, amplius iudex non manet, cum omnem iurisdictionem à se abdicauerit, & in alium transtulerit. Quòd si delegatus aliquid de iurisdictione reseruauit, ad ipsummet, non ad Principem prouocabitur, 55

bitur, quomodo accipiēda est d.l. vnica: pro quō rectè expenduntur verba illa: *Caussas commiserit*, quasi non omnes, sed aliquas delegauerit, & inferiùs *iudicandas*. Quę clarè indicant, solā sententiæ pronunciationem, non verò omnem caussæ cognitionē, vel sentētię exsecutionē fuisse cōmissam; quæ distinctio expresè depromitur ex d. c. super quæstionū, §. porrò, & ex d. c. si delegatus, iuncto c. si à subdelegato infra de offi. deleg. per quam, supra dicta iura ad concordiam reduxere, post glo. in d. §. porrò, & in c. si is, cui infra de officio deleg. Abb. & Immola in d. §. porrò. Idem Immola. & Fulgosius in d.l. vnica, num. 21. Fran. in c. dilecti el 3. num. 30. de appel. Alexan. in l. 1. num. 18. ff. de damno infecto, Decius in l. solet, num. 13. ff. de iurisd. omn. iud. Ang. Salicetus, Castren. & alij, quos refert, & sequitur Maranta de ord. iud. 4. parte, distin. 5. num. 27. in fine, Couar. d. c. 4. num. 8. versic. his tamen, Ioan. Longouallus in l. Imperium, parte 2. num. 9. ff. de iur. omn. iud. Petrus GilKenius in Comment. ad dictam l. vnicam, à num. 7. cum sequentibus. Cuius rei eam rationem verissimam esse conijcio, quòd delegatus Principis propriam habet iurisdictionem, vt ostenditur in d. c. super quæstionum, §. porrò, ibi: *Delegatus noster iurisdictionem suam in*

alium

alium transtulit; verbum enim *suam* proprietaté denotat, vt docent communiter scribentes in l. in suis, de liberis, & posthumis: vnde cum delegatus Principis propriam habeat iurisdictioné, & eam retinere videatur, ex quo aliquid sibi reseruauit, d. §. porro, c. si delegatus 7. in fine, infrà de officio delegat. ideò ab eius delegato inferiorem iurisdictionem, vt poté delegatam habéte, ad eum tanquam ad superiorem rectè prouocatur, cum appellatio gradatim fieri debeat, c. anteriorum, §. illo videlicet, 2. quæst. 6. cum similibus.

Nec verissimæ huic distinctioni quidquam aduersatur Papiniani responsum in l. legatus 10. ff. de officio Præsid. quo Bart. in d. §. ab eo, num. 1. intentioni nostræ contrarius exsistit, *Legatus Cæsaris* (inquit Consultus) *id est Præses, vel Corrector Prouinciæ, abdicādo se non amittit imperium*. Enim verò hæc verba non posse delegatum totam iurisdictionem à se abdicare, ac in alium transferre minimè probant. Nam si quis eumdem tex. iudicio perpendere velit, ex eo talem conclusioné non eliciet, quia Iuris Cōsultus ibi loquitur de legato, seu Præside gubernationis caussa in Prouinciam destinato, qui olim ad tempus pro voluntate Principis, vel Senatus constituebatur, vt 56 57

ex Ælio Spartiano, & Iulio Capitolino constat, qui quidem Præses, seu legatus sicut non poterat tempus sibi constitutum prorogare, ita nec inconsulto Principe absque læsæ Maiestatis reatu minuere, siue anticipare licebat, l. 3. ff. ad legẽ Iul. Maiest. l. meminisse 10. de officio Proconsulis, nam si in eius potestate esset, sine nutu Principis se magistratu abdicare, vniuersa Prouincia moderatore carens, interim dum alius crearetur, grande nimis detrimentum caperet: vt Ant. Vaca. & Corrasius ibidem adnotarunt. Quare Papinianus inquit Præsidem se abdicando Imperium non amittere, quia absque voluntate Principis se abdicauit, id est Magistratus insignia reiecit protestatione de ea re facta, vt interpretatur Forcatulus in Necyomãtia iur. dial. 60. nu. 4. & post eum Velleus à Gueuara in d. l. legatus ad finem, qui rectè satisfaciunt legi 2. §. & cum placuisset, ff. de origen. iur. quæ quodammodo cum
57 ea pugnare videbatur. Nos verò longè in diuersa specie versamur, in delegato videlicet ad particulares caussas simpliciter constituto, cui cum fuerit à Principe iurisdictio tributa, à se omnem licebit abdicare, & in alium transferre, cum ratio dictæ legis cesset, siquidem iurisdictio non manet in suspenso, sed in subdelegatum statim

transfe-

transferatur, vti aliud agens Ant. Vacca. inquit vbi supra.

His ergo ad concordiam redactis, quæ hactenus dissona esse videbantur, nihil est quod obsistat vt de Vicario foraneo ad Episcopum appellari posit, cum iudex delegatus sit, in quem Episcopus non omnem suam iurisdictionem transfert, sed aliquas caussas terminandas committit, vt eleganter docuit Couar. vbi supra d. num. 8. Quod quidem etiam in praxi inuiolabiliter ob- 58 seruandum est, nisi fraudulenter Episcopus Vicario foraneo caussas committat ea mente, vt ad se non ad Metropolitanum Archiepiscopum appellatio deferatur, quia tunc omisso eo ad Metropolitanum prouocabitur, ne huiusmodi fraus, & cautela aliquantulum sibi patrocinentur, vt docuit Speculat. titul. de appel. §. nunc tractemus, num. 6. Philip. Frãcus in præsenti num. 6. & Dominicus num. 3. Abb. in c. dilecti el 3. num. 18. de appel. Sbroc. d. tract. de Vicario Episcopi, lib. 2. quæst. 131. num. 4. & lib. 3. quæst. 2. nu. 23. ex Abb. & Bertachino, deducens huiusmodi fraudẽ per 59 coniecturas probari, & probata, per Metropolitanum excõmunicari Episcopũ posse, Zerol. in praxi Episcopali 2. par. verb. Vicarius, §. 7. Alber. Brunus in materia feudali, consi. 102. nu. 4. & 7.

& ex

& ex Ioanne Andr. & alijs notat Couar. d. nu. 8. qui vsu forensi quoad seculares iudices attinet,
60 non esse receptum testatur, cum ex diuerso si ciuitatis Rector in aliquo eius opido forancũ Vicarium constituat, non Rector ipse, sed superior eius prouocabitur, quod seruãdum esse ait, quia moribus & vsu receptum est; sicut in Gallia obseruari tradit Rebuf. 3. tom. leg. Gallic. ti. 2. de appellat. in principio nu. 4. sequitur Rolan. à Valle,
61 consi. 76. num. 17. circa finem, vol. 3.

Cum igitur ex superioribus compertum sit, tex. nostri prohibitionem locum sibi non vindicare in Vicarijs natis, seu legitimis, nec itidem in foraneis, à sufficienti partium enumeratione argumento sumpto, necessariò colligitur Bonifacium VIII. in præsenti de Vicarijs cõstitutis, seu datiuis locutum fuisse, qui generales, vel principales vulgò nuncupantur: hi enim cum ab Episcopis constituantur, vt eorum vices gerant in eodem loco vbi ipsi iudicare consueuerũt, eamdem iurisdictionem accipiunt, & inde vnum tri
62 bunal, & auditorium cum Episcopis habere dicuntur, vt communiter omnes Scribentes in præsenti docuerunt, post glo. ibi verbo *officiali*, & in Clement. etsi principalis de rescriptis, Zauarela consi. 32. num. 41. versic. secundò probatur.

Camil.

Camil. Campegius de potestate Papæ in res. art. 1. num. 48. innumerique alij, quos refert Thom. Sanch. de matrim. 1. tom. lib. 3. disput. 29. num. 9. & 11. Garcia de benef. 1. tom. 5. part. c. 8. num. 27. & Thuscus practicarũ concl. litter. A. concl. 352. num. 91. & litter. V. concl. 186. num. 4.

Repugnant tamen huic resolutioni nõ contemnendi nominis auctores Gofred. in summa, titu. de officio Vicarij, num. 2. Alexan. in rubric. de officio eius, num. 12. & ibi Camil. Plaut. c. 11. num. 4. 9. 11. 18. & 22. & Paulus ab Oriano, nu. 9. & 11. & Riminald. Senes. ibidem. Alciatus in rub. de officio ordinarij, num. 24. Soto in 4. distin. 18. quæst. 4. art. 3. versi. circa concessiones, Anastha. Germonius lib. 1. animaduers. c. 6. & de indultis Cardin. §. tibi quoad vixeris, num. 43 & 85. Ant. Gom. in Bulla Cruciata, c. 4. circa 4. quæstionẽ, num. 21. & Ioseph. Gonzal. variarum quæstionũ, c. 27. per totum, post glossam verbo *absque ratio nabili*, in c. vt debitus honor 59. de appellationibus, & in c. 2. verbo *statuitur*, secundùm vnum intellectum, ne Prælati vices suas, & in c. perlectis verbo & iurgia, in fin. 25. distinctione. Quorum omnium assertio eò tendit, vt existiment generalem Episcopi Vicarium delegatam, non ordinariam habere iurisdictionem; quod si vt ipsi 62

arbitrantur verum esset, Episcopi & Vicarij eadem iurisdictio non diceretur, ac per consequẽs nec idem tribunali, cum Episcopus ordinariam habeat d. c. si Episcopus infra de officio ordinarij cum similibus: atque ideô ab eo ad Episcopum posset appellari, tamquam de delegato ad delegantem ex regula d. c. super quæstionum, §. porrò de officio delegati, iunctis his quæ latiùs supra tradidimus; faciunt itaquè pro sua sententia non leuia, aut insubtilia argumenta.

Primum enim constituere videtur tex. noster
63 & d. c. Romana, versi. *Eorum vices supplendo*, & ibi; *vnum sit consistorium*: infra de appellat. quibus verbis manifestè ostenditur Episcopum, & eius Vicarium vnam, & eamdem personam censeri, & eorumdem idem cõsistorium esse: si ergo Vicarius Episcopi vicem gerit, & vtriusque vnum est tribunal, consequens erit dicere Episcopi generalem Vicarium, non ordinariam, sed delegatam habere iurisdictionem. Quia qui vice alterius fungitur, nihil proprium habet, sed delegata iurisdictione vti creditur, vt ait Papinianus in
64 l. 1. §. qui mandatam, ff. de officio eius, *Qui mandatam* (inquit) *iurisdictionem suscipit, proprium nihil habet, sed eius qui mãdauit, iurisdictione vtitur*:

& l.

& l.& ſi Prætor.3. eod. titu. l.ſolet.16. de iuriſdictione omnium iudicum.

Rurſus ſuperiori fundamento cohæret quod Epiſcopus ordinariam habet iuriſdictionem, c. cum Epiſcopus 7. infra de officio ordinarij, c. conquerente, c. cum dilectus extra eod. c. cum venerabilis de exceptionibus. Ergo in perſonam ſui Vicarij eadem iuriſdictio conſiſtere non potuit; ſequeretur enim abſurdum, quod vna, & eadem iuriſdictio penes duos in ſolidũ eſſet, quod naturali rationi repugnat, nam ſicuti vna poſſeſſio, vel idem dominium penes duos reſidere nõ poteſt, l.3.§.ex contrario de acquir. poſſeſ. l. ſi vt certo, §. ſi duobus vehiculum, ff. commodati, ita nec eadem iuriſdictio, cum validum ſit argumẽtum de poſſeſsione, & dominio ad iuriſdictionem, l. qui furere 20. ff. de ſtatu hominum, gloſ. verbo iurgia, ad finem in c. perlectis 25. diſtinctione. 65 66

Præterea non mediocriter ſuffragatur, nam iuriſdictio ordinaria ea dicitur, quæ à lege datur, & deſcendit l.& quia 6. cum ſimilibus, ff. de iuriſd. omnium iud. l.2. tit.4. part.3. Cagnol. in l.1. num.52. ff. de officio eius, Octauian. Veſtr. in praxi, lib.3. c.3. num.2. Vantius de nullitatibus, titu. de nullitate ſententiæ ex defectu iuriſdictionis, 67

num. 31. Molina de Hiſpanorum primogenijs, lib.1.c.25.num.11.& 12.Sed in vniuerſo iuris ciui-
68 lis,aut Pontificij corpore nulla lex,aut conſtitutio exſtat,quæ Epiſcoporum Vicarijs iuriſdictionem tribuat, ergo eorum iuriſdictio ordinaria non eſt.

Deinde hæc pars ſubtiliter confirmatur, quia
69 ſi iuriſdictio Vicarij ordinaria fuiſſet, omnimodo perpetua eſſet,nec tempore aliquo reuocaretur, d.l.& quia,vbi omnes communiter,de iuriſdictione omnium iud·at iuriſdictio Vicarij per-
70 petua non eſt,cum ab Epiſcopo reuocari poſsit, Calderin.conſi.2.de officio Vicarij Barbac. in.c. poſtulaſtis,notab.1.in fine de reſcrip.& in.c.quoniam,num.37.de officio deleg. Philip. Franc.in c.1.infra de officio Vicarij, num.5. Abb. in c.1. num.5.ne ſede vacant.& Butrius in c.tua, nu.9. de officio Vicarij,Purpur.in l.more 5. num.101. & 102 de iuriſdictione omnium iudic. Bertach. de Epiſcopis 7. part.lib.4. titu. de Vicarijs Epiſcopi,num.14.Ripa in c.1.num.44. de iudic. Boher.deciſ.347.num.14. Rebuf.in praxi in forma Vicar. Arch.num.190.& 192.Scotus lib.8 reſponſorum,reſponſ.4. num.6. Cucchus inſt. maior. lib.2.titu.8 num.135.cum ſequentib.Sbroc.lib.3. quæſt.6.num.7.& quæſt.14.num.5.verſi.2.addu

citur

citur, Thomas Sanch. lib. 3. diſput. 30. num. 11. Barboſa in l. quia tale 14. num. 87. ff. ſol. matrim. Azor lib. 3. inſt. moraliũ, c. 45. verſi. decimo quarto quæritur, Vgolin. de officio & poteſt. Epiſcopi, lib. 1. c. 4. §. 6. num. 4. Iacob. Lauren. de iud. ſuſpect. c. 4. num. 7. ergo Vicarij iuriſdictio ordinaria non eſt.

Creſcit, & augetur difficultas, quia inter iuriſdictionem ordinariam, & delegatam illa conſtituitur differentia, quòd prior mortuo adhuc concedente permanet, c. legatos 2. infrà de officio 71
legati l. more 5. de iur. omniũ iud. Petrus Greg. Syntag. lib. 47. c. 32. nu. 2. Menochius de arbitrarijs, quæſt. 69. num. 2. Renat. Copin. in ſacra Politica lib. 2. titu. 6. alijquè plures, quos refert, & ſe- 72
quitur Morla in empor. titu. 2. de iuriſdic. omniũ iudic. num. 104. & 105. Barboſ. in l. quia tale 14. num. 84. ff. ſol. matrim. Sanchez tom. 3. de matrimonio, lib. 8. diſput. 28. num. 4. & 5. Poſterior verò reintegra, morte delegantis finitur, c. ſi delegatus 7. infrà de officio deleg. c. relatum, extra cod. l. eum qui 15. l. ſolet 16. l. Prætor 17. de iuriſ. omnium iud. l. 21. titu. 4. part. 3. Purpuratus vbi ſupra, num. 106. ſed iuriſdictio Vicarij per Epiſ- 73
copi mortem ſpirat, Clement. final, vbi Immol. Card. & alij, & ibi gloſ. verbo *conteſtata*, de pro-

curatoribus Panormitan. in c. extirpādæ, §. quia verò num. 4. de præbend. Baldus in l. aliquando, num. 8. de officio Proconsulis, Bened. Capra. in repetitione Clement. etsi principalis, num. 18. de rescriptis, Sbrocius alios congerens d. tractat. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 44. Igitur Vicarij iurisdictio magis cohæret delegatę iurisdictioni, quàm ordinariæ.

Quibus non leuiter auxiliatur, quia nemo am-
74 bigerit generalem Vicarium ab Episcopo constituí: sed iurisdictio ordinaria ab Episcopo concedi non potest d. glos. verbo *statuuntur*, in c. 2. ne Prælati vices suas communiter DD. vbi id deduxerunt in l. more de iurisdictione omnium iud. Speculator titu. de officio ordinarij, §. videmus quis dicatur, num. 5. Alexan. in rubr. de officio eius, num. 17. Petrus Greg. in Syntagmate, lib. 47. c. 22. num. 1. Quod dilucidiùs ostendit Gratianus in c. à iudicibus, 2. quæst. 6. *Ordinarij verò sunt* (inquit) *qui ab Apostolico, vt Ecclesiastici, vel ab Imperatore vt potè seculares, legitimam potestatem accipiunt.* Reliqui verò omnes excluduntur à potestate creandi ordinarios argumēto tex. in c. nonnè de præsumpt. ac per consequens Episcopus videtur exclusus, idemquè constat ex l. & quia de iurisdictione omnium iudic. c. 1. c. conqueren

querente de officio Vicarij, sacrosanct. Concil. Trident. ses. 7. c. 6. 7. & 8. ses. 24. de reformatione matrim. c. 1. & ses. 25. c. 10. l. 21. tit. 4. part. 3. Speculator titu. de officio ordin. §. videmus quis dicatur, num. 5.

In hanc quoque partem inclinat quòd Vicarius Episcopi non potest vniuersitatem caussarũ 75
committere, c. clericos, vbi Hostiensis, & communiter scribentes de officio Vicarij, sed id potiùs delegato, quàm ordinario conuenit l. 1. ff. de officio eius, ergo Vicarij iurisdictio delegata est, non ordinaria. 76

Postremò pro eadem parte vrget, quòd si Vicarius principalem, & ordinariam iurisdictionẽ diceretur habere, sequeretur omnia illa, quæ potest Episcopus, & ipsum posse, aut saltem ea, quę sunt iurisdictionis. Attamẽ Vicarius non potest 77
vacantia beneficia conferre, nisi beneficiorum collatio sit ei particulariter concessa, c. vltimo de officio Vicarij hoc lib. Anast. Germon. de indultis Cardinalium, d. §. tibi quoad vixeris, num. 85. & plura alia huius generis Vicario interdicta sunt, de quibus infrà, suo loco tractabimus, ergo Vicarius Episcopi dicitur delegatus, non autem ordinarius.

Sed licèt hæc sententia his firmissimis argumentis

78 mentis sit cõmunita, contraria tamen imò Episcopi Vicarium ordinarium iudicem esse, verior exsistit, quæ non minoribus legum præsidijs, vel leuioribus iurisperitorum auctoritatibus inniti videtur. In primis itaque huic opinioni intrepidè, & constanter inhærent, glos. verbo officialẽ, in c. 2. de officio Vicarij hoc lib. & verbo generaliter in d. c. Roman. infrà de appellat. glos. in c. per lectis, verbo & iurgia 25. dist. Archid. Speculat. Ioan. Andr. Hostiens. Roman. Innocen. Butri. Abb. Anchar. Alex. de Neuo. Dec. Beroi. Bart. Alber. Ioan. Fab. Alex. Angel. Iass. Fel. Bertach. Corr. Lanc. Iacob. de S. Georgio, Rodoan. Arti. Pabin. Soc. Caleph. Ant. de Petris, Afflict. Rebuf. Cacial. Franc. Marc. Bel. Foller. Rolan. Bolognet. Tauien. Marant. Mandos. Nauar. Couar. qui de communi testatur, Greg. Lopez, Molin. Conrad. Ant. Cucch. Sbroc. Mascard. Flamin. Paz, Petrus Greg. Gutier. Segura, Azeued. Salc. & alij quos refert, & sequitur Thomas Sanchez, tom. 1. de matrim. lib. 3. dispu. 29. quæst. 1. num. 3. vltra quos eãdem opinionem sectati sunt. Cagn. in rubr. ff. de officio eius, nu. 81. Bal. in l. aliquando 5. num. 3. de officio Proconsulis, Anto. Capr. in repet, Clement. etsi princip. nu. 18. de rescrip. Purpur. in rubr. de officio eius, num. 10. & in l.

more 5.

more 5. num. 91. & 92. de iurisdict. omn. iud. Federic. Scotus 2. tom. respon. lib. 8. respon. 3. nu. 9. Gambar. de potestate legati, lib. 9. num. 33. Siluest. in summa verbo Vicarius, quæst. 4. in principio, Vant. de nullitate, titul. de nullitate ex defectu iurisd. deleg. num. 25. Gregor. Lopez in l. 2. titu. 4. part. 3. glos. 1. Barbos. in l. quia tale 14. nu. 93. ff. solut. matrim. Morl. in empo. iur. titul. de iurisd. omnium iudic. num. 86. & ibidem quæst. 17. num. 35. licet eum pro contraria parte alleget Garcia infrà citandus num. 23. Sahag. in rubr. de officio deleg. num. 10. Azor lib. 3. instit. moral. 2. part. c. 43. versi. 5. quæritur, & c. 6. versi. duodecimo quæritur, Sayrus de censur. lib. 1. c. 6. nu. 8. Vgolin. de officio & potest. Episcopi, c. 4. §. 9. num. 2. Iacob. Laurentius in tract. de iudice suspecto, c. 4. num. 21. post medium. Garc. de benef. 1. tom. 5. par. c. 8. nu. 21. facit decis. Rotę 1. aliàs 47. & decis. 3. aliàs 350. & decis. 7. aliàs 371. de officio Vicarij in nouis. Qui omnes primã in aciem de- 79
ducunt nostri capitis definitionem, dum constituit interdicendam appellationem de officiali Episcopi ad Episcopũ, quod ordinariã non delegatã respicit iurisdictionem, nam de delegato ad delegantẽ optimo iure appellatio procedit, c. super quæstionum, §. porrò de officio delegati, vt

ſupra num. 34. docuimus, ergo Vicarij poteſtas ordinaria eſt.

In cuius argumenti confirmationem ratio noſtri tex. pro contraria parte ſuperiùs adducta efficaciùs retorquetur, prohibetur enim appellatio de Vicario Epiſcopi ad Epiſcopũ, ne appelletur ab eodem ad ſeipſum cum eorum vnum tribunal, auditorium, & iuriſdictio ſit. At Epiſcopus iuriſdictionem habet ordinariam, c. cum Epiſ-
80 copus 7. infrà de officio ordinarij, & docent Cardinalis in Clementina 1. §. ad hæc, num. 4. de ſtatu Monachorum, Speculat. in rubr. de officio ordinarij 2. par. num. 1. Alexan. in rub. de iur. omnium iudic. num. 1. Vant. vbi ſupra num. 5. ergo ſi Epiſcopus habet ordinariam, & eamdem iuriſdictionem ipſe & Vicarius obtinent; neceſ-
81 ſariò igitur & Vicarius ordinariã habebit, quia vna & eadem res diuerſo iure cenſeri non debet l. eum qui ædes, ff. de vſucap.

Prædictis etiam annuit, nam Vicarius po-
82 teſt interponere decretum in alienationibus rerum minorum l. 2. & final. C. de officio eius qui vicem alt. ger. Roland. à Valle, conſil. 86.
83 num. 23. volu. 1. quod quidem delegari minimè poteſt, cum requirat cauſſæ cognitionem, l. ne quidquam, §. vbi decretum, ff. de officio Pro-

con.

con. d. l. 2. de officio eius, ergo Vicarius ordinarius non delegatus eſt.

Superioribus & illud maximè conſonum eſt, 84
quia argumentari licèt de Archidiacono ad Vicarium Epiſcopi, vt fecit Ioannes Andr. in c. ad hæc, in verſi. ardua, de officio Archid. Socinus in c. ſicut vnire, nu. 45. de exceſsibus Prælatorum.
Sed Archidiaconus Vicarius eſt Epiſcopi, d. c. 85
ad hæc, & habet ordinariam iuriſdictionem, vt diximus, num. 22. Igitur Vicarij iuriſdictio ordinaria eſt.

Rurſus & hæc ſententia pulchrè confirmatur, 86
nam ille iudices dandi poteſtatem habet, qui iuriſdictione ordinaria potitur, d. l. more, vbi communiter Scribentes, ff. de iuriſdictione omniũ iudic. non verò qui delegata, l. à iudice 15. C. de iudicijs. At Epiſcopi Vicarium iudicem dare
poſſe docent Rom. Pont. in c. 1. infrà de officio 87
Vicarij, & in c. clericos extra eod. & vtrobique DD. ergo eius ordinaria eſt, non verò delegata iuriſdictio.

Poſtremò in confirmationem huius ſenten- 88
tiæ facit, quia Vicarius Epiſcopi ex propria commiſsionis natura iuriſdictionem, & cauſſarum cognitionem habet, vt docet Bonifacius VIII. in c. licèt in illis verbis: *Per commiſsionem offi. ij*

iuriſdictio illi transferatur: de officio Vicarij hoc lib. ergo eius iuriſdictio ordinaria eſt.

Ex quibus omnibus luculenter apparet Vicarium generalem Epiſcopi, ſicut ipſum Epiſcopũ ordinariam, id eſt à lege dimanantem, non ab homine iuriſdictionem habere; neque ab huius veritatis limine abducere poterint Canonum, legum, & rationum ſubſidia, quæ aduerſæ opinionis auctores in firmamentum ſuæ ſententiæ attulere.

Non eſt itaquè quod nos initio ſolicitet, Vica-
89 rium generalẽ pro Epiſcopo gerere, & eius perſonam repræſentare, quod delegatam iuriſdictionem reſpicere videtur, quia imò verius eſt cum primùm Vicarius ab Epiſcopo eligitur, ex ipſius officij natura iuriſdictionem habere ordinariam tanquam pro Epiſcopo ſubrogatam, c. 2. de offi-
90 cio Vicarij, lib. 6. l. 2. C. de officio eius; nec enim ex eo quod quis alterius vicem gerit ab ordinaria iuriſdictione excluditur; namquê legatus Papæ eius vicẽ gerit, c. 1. de officio leg. habet tamẽ ordinariam iuriſdictionem, c. 1. infrà de officio legati, & quæ ibi communiter tradunt Scribentes, & ita ſenſit Sahagum in d. rubr. de officio deleg. num. 11. vnde non bene conſequitur vicem alterius gerit, ergo eſt delegatus, ſed è conuerſo

rectè.

recte procedit, delegatus eſt, ergo vicem alterius gerit. Quare Thom. Sanchez vbi ſupra d. diſpu- 91
tatione 29. num. 13. inquit, vicem alterius gerentem in diuerſo tribunali delegatum eſſe. Si verò ita alterius vicem gerat, vt conſtituat idem tribunal cum Epiſcopo, vt in præſenti, & in d. c. Romana, tunc ordinarius erit, cum & Epiſcopi iuriſdictio ordinaria ſit.

Rurſus nec mouere debet ſecunda obiectio, nempè quòd eadem ordinaria iuriſdictio penes duos, Epiſcopum ſcilicet, & Vicarium, ſicut dominium & poſſeſsio conſiſtere non poſsit, quia 92
non rectè argumẽtum deducitur de iuriſdictione ad dominium ob diuerſitatem rationis inter vnum, & alterum: vt ex Bart. in l. Pomponius, aliàs l. ſi vni ex pluribus, nu. 7. de re iudicata tradit Sbroc. lib. 2. de Vicario Epiſcopi, quæſt. 55. num. 28. tamen licèt fateremur procedere argumentum de dominio ad iuriſdictionem, illud tunc locum haberet, quando vna & eadem iuriſdictio apud duos æquè principaliter reſideret; at Epiſcopus ratione dignitatis principaliter con 93
ſequitur dominium iuriſdictionis iuxta ea, quæ notãtur in c. 1. de iudicijs: ſanè Vicarius Epiſcopi ſolùm habet iuriſdictionem contentioſam, & exercitium illius dominij conſiſtentis in perſo-

na Episcopi, Thom. Sanchez vbi supra, in fine d. disputationis 29.

Deinde hac in diceptatione non est quod nos torqueat tertius obex, nam licèt fatear nullam legem canonicam, aut ciuilem in vniuerso iure reperiri, quæ expressè iurisdictionem ordinariã huiusmodi Vicarijs tribuat, non tamen fateri licebit nullis iurium & rationũ munimentis prædictam Vicariorum generalium ordinariam iurisdictionem confirmari ex supra dictis, & quia
94 quo casu Summi Pontifices Episcopis permittunt absque necessitate, aut legitimo impedimento officiales, vel Vicarios generales eorum vice ponere, & constituere, ab ipsis Pontificibus electi censentur, argumento tex. in l. 1. versic. omnia enim, C. de veteri iure enucleando. Vnde cum iure canonico liceat, & permittatur Episcopis Vicarios constituere: vt in d. c. cum Episcopus de officio ordin. c. vt officium 11. cũ sequen. & c. fin. de hæretic. hoc libro, c. licèt infrà de officio Vicarij, ideò prædicti Vicarij ab Episcopis permissione & auctoritate Pontificũ nominati ab ipsis Pontificibus electi censetur, & per consequens, eis ordinariam iurisdictionem tributam, vt eleganter obseruauit Paz in praxi, 2. tom. prælud. 3. num. 3. Morl. vbi supra d. num. 86.

Parum

Parum mouet quarta difficultas, quia Vicarius mediante Episcopi nominatione ordinariam iurisdictionem à lege consequitur, vt statim dicemus: propterea mirum non est si contraria eiusdem Episcopi voluntate tollatur, & eius iurisdictio reuocetur, cum nihil magis naturali rationi consonũ sit, quàm vt res per quascumque caus- 95
sas nascuntur, per easdem dissoluantur, c. 1. cum similibus extra de reg. iuris. Qua propter in hac materia notissimũ principium est, iudicandi munus ab eo, qui constituit remoueri posse, d. l. iudicium soluitur, ibi: *Vetante eo, qui iudicare iusserat*. ff. de iudicijs. Et ita tenuerunt glossa in Clement. d. & si principalis, vbi & communiter DD. de rescrip. Calderinus, & Barbac. relati à Rebuf. in praxi, benef. titul. de forma Vicarij Archiep. num. 193. Franciscus Marc. decis. 794. num. 1. part. 1. Barbos. in d. l. quia tale, num. 87. qui regulariter docet ordinariam iurisdictionem per modum officij, siue commissionis concessam reuocari rectè posse. Diuersum sanè procedit in Archidiacono, qui licèt Episcopi Vica- 96
rius dicatur, c. 1. c. ad hæc de officio ordin. ab Episcopo tamen reuocari non potest, cũ huiusmodi Vicariatus ita Archidiaconi personæ, & dignitati inhæreat, vt non facilè ab ea euelli possit,

sit, vti ex pluribus docuit Rebuf. vbi supra, num. 199. Sbroc. d. lib. 3. c. 32. num. 14.

Facilius enim infringetur quinta obiectio, nam
97 respondeo maiorem propositionẽ procedere in iurisdictione ordinaria, quæ per se, & principaliter inest: at iurisdictio Vicarij non inest principaliter, & per se in eo, sed est tanquam accessoria alterius, Episcopi scilicet, iuxta tex. nostrum, & d. c. Romana, in princip. de appellat. Quare morte Episcopi Vicarij iurisdictio spirat, non quia delegata, sed quia ordinaria est, quæ se habet ad iurisdictionem Episcopi per modum accessorij. Cum Vicarius iurisdictione sit Episcopo associatus, vt ex Abb. Anch. & Menoch. docet Sbroc. d. c. 55. num. 27. Cum enim accessoria sit, illa notissima iuris regula succedit, quæ habet cum principalis caussa nõ subsistit, nec ea omnia quę sequuntur ex illa, l. cum principalis 138. ff. de reg. iur. c. accessorium infra de reg. iur. cui interpretationi assentitur Socinus in d. l. more, num. 56. vbi Ias. num. 8. de iurisdictione omnium iudic. Oroscius in d. l. & quia, num. 6. eiusdem tituli, Franc. Marc. decis. 778. num. 4. part. 1. quem sequitur Barbos. in d. l. quia tale, num. 93. Thom. Sanch. præcitata disput. 29. num. 13.

Sexto loco oppositum argumentum diluitur

negando Vicarium iuriſdictionem ab Epiſcopo accipere. Nam licèt Epiſcopus Vicarium conſti- 98
tuat, & ob eius nominationē officium exerceat, protinus tamen quod ab Epiſcopo conſtituitur, lex illi iuriſdictionem tribuit, ideò non rectè dicitur ab ipſo Epiſcopo iuriſdictionem accipere, ſed à iure potiùs, miniſterio, facto, & nominatione Epiſcopi interueniente, ſubſcribit Sbroc. vbi proximè, num. 26. Thom. Sanch. d. num. 13.

Tandem non eſt cur vi ſeptimi, & octaui argumenti illecebroſa flectamur: nam licèt Vicarius Epiſcopi vices ſuas in totum alteri commit- 99
tere, beneficia conferre, vel alia ſimilia exercere non poſsit, id tamen ordinariæ iuriſdictioni nō refragatur; quia ipſa limitatur, & reſtringitur ratione cauſſarum, rerum, litigatorum, & temporum; vt docet Vancius de nullitatibus, titul. de nullitate ex defectu iuriſdictionis, num. 32. cum ſequentibus. Idcircò licèt Vicarij iuriſdictio ordinaria ſit, in ea tamen alterius Vicarij deputatio, beneficiorum collatio non veniunt, quia in his & ſimilibus ſpecialiter limitatur, & circūſcribitur, d. c. 2. & final. vbi DD. infra de officio Vicarij, c. ſtatutum de præbendis eodem libro, & dicemus inferiùs à num. 180.

Ex his igitur, quæ propoſuimus, perſpicuum

est generalem Episcopi Vicarium ordinaria sibi à lege concessa, non delegata iurisdictione potiri: vnde prouenit, quòd cum ęqualis vtriusquè iurisdictio sit, imò & eadem, & vnum tribunal & auditorium constituant, de vno ad alium appellari non posit: quia substantia appellationis exigit, vt de inferiori ad superiorem deferatur appellatio, non ad æqualem vel ad eundem d.c. anteriorum, 2. quæst. 6. cũ pluribus, quæ in princip. huius tracta. & relectionis, num. 10. tradidimus.

Ex quo etiam consequenter descendit à Vica
100 rio principali Capituli sede vacante ad ipsum Capitulum prouocari non posse, quia cum Episco-
101 palis iurisdictio sede vacante ad Capitulum deuoluatur, c. vnico, & ibi glos. infra de maiorit. & obedie. Abb. in c. cum olim, vltimo notabili, num. 2. extra eod. Rom. consi. 506. num. 13. in fine, Federicus de Senis, consi. 30. num. 3. Episcopi instar Vicarium generalem constituere potest,
102 Abb. in c. irrefragabili, num. 2. de officio ordinarij, Felinus in d. c. cum olim, num. 9. de maior. & obedientia, Pauin. de potest. Capit. sede vacante, 2. part. principali quæst. 10. num. 1. & 2. sacrosanct. Concil. Trident. ses. 24. de reformatione, c. 16.
103 qui cum ordinariam iurisdictionem habeat, vt ex alijs resoluit Pauin. vbi supra num. 3. & Thomas

mas Sanchez, tom. 1. de matrimonio, lib. 3. disputat. 29. num. 4. vnum tribunal, & auditorium cum Capitulo constituit, ac proinde de Vicario ad Capitulum appellationem impediri testatur idem Pauin. d. quæst. 10. num. 14. Quod & ad officiales generales inferiorum Prælatorum exten- 104
dendum esse pluribus relatis defendit Sbroc. vbi supra lib. 3. quæst. 3. num. 6.

Quæ verissima ratio cum generalis sit, ciuile quidem ius amplectitur, ita vt eo iure appellari 105
non possit à generali Vicario ad eum cuius Vicarius est, seu vices gerit: vt tenet Bart. in l. præcipimus, num. 2. C. de appellat. & in d. l. 1. §. ab eo, num. 1. ff. quis & à quo appellet. Bertach. de Episcopis, 7. part. 4. lib. num. 36. Decius in c. dilecti el tercero, num. 4. de appellat. Baldus in margarita innocentiana, verbo sententia, num. 15. Angel. in d. l. præcipimus, num. 1. Couar. d. c. 4. prac. num. 8. Roland. à Valle, consi. 76. num. 16. vol. 3.
Secundùm quam sententiam Bart. vbi supra in 106
terpretatur §. ab eo, d. l. 1. ff. quis & à quo appel. (de cuius interpretatione latiùs supra egimus) docens ea ratione ibi appellationem non admitti ab eo, cui mandata est iurisdictio, ad eum, qui mandauit: quia loquitur de Vicario, qui idem tribunal constituit, cum eo cuius vices gerit,

quem supresso nomine sequitur Guid. Papæ decis.436.num.41.

Dissentiunt tamen, & contrariã partem tuentur Bald. sibi contrarius in d. l. à Proconsulibus
107 num.1.per tex.ibi, C.de appellat. Salicetus, in l.1. C.si quacumquè præditus potestãte, relatus à Felino in c.insinuãte, num.1. de officio & pot.iud. del.Rom.sing.76.nu.2. differentiam constituentes inter ius canonicum & ciuile, vt Pontificio iure à Vicario generali ad Episcopum appellari nõ liceat, ciuili verò permittatur, sequitur Sbroci de Vicar. Episcopi, lib.3.quæst.14.num.6.& Iacob. Laurent. in tractatu de iudi. suspecto, c.4. num.7. ad fin.& num.12.

Qua de caussã ego in hac Scribẽtium concertatione neutram sententiã, vt concepta est, am-
108 plectar, sed medio tutissimus ibo, ac mediam viam conuenienti distinctione seligam, quod, vt faciliùs assequar, admonendum duxi. Tunc demum iure ciuili de Vicario ad eum, cuius vices gerit, appellari non posse, quoties Vicarius ordinariam iurisdictionem, sicut ille, qui eum constituit, habuerit: secus si delegatam, quia tanquam à delegato ad delegantem licita erit prouocatio ex regula d.l.1.& 3.ff.quis & à quo appellet. Vicarius enim ordinariam iurisdictionem tunc habere

berè dicitur, si à Rectore, vel Præside lege per- 109
mittente constitutus fuerit, vti in casu necessita-
tis, infirmitatis videlicet, vel iustæ absentiæ, au-
thentico de collatoribus, §. ad hæc prohibemus,
collat. 9. authétic. vt nulli iudic. in principio ead.
collatione, Bart. in l. obseruare, nu. 3. & in l. nec
quidquam 9. §. vbi decretum, in 1. lectura, nu. 5.
ff. de officio Proconsulis, Bald. in §. si quis deces-
serit, nu. 2. si de feud. fuer. contr. & in l. aliquan
do, num. 1. ff. de officio Procons. & ratio est, quia
cum permissione legis à Rectore, seu Præside
constituatur, à lege ipsa ordinariam iurisdictio-
nem videtur accipere, argumen. tx. in d. l. 1. vers.
omnia enim, C. de veteri iur. enucleand. Bart.
in d. §. vbi decretum, num. 5. Cuiac. ad Papinian.
lib. 1. quæstion. in d. l. aliquando 5. de officio Pro-
consulis, Molin. lib. 1. de Hispan. primogen. c. 25.
num. 12. Quintan. Dueñas lib. 2. de iurisdictione,
& imperio, titul. 5. num. 7. quapropter Robert.
Maranta 4. part. de ordin. iudic. 5. distinctione
principali, num. 18. putat ordinarium à Principe 110
cum potestate substituendi creatum, si substitue
rit, substitutum iurisdictionem ordinariam ha-
bere, quia auctoritate Principis id concedentis
substitutus videtur. Quod si citra necessitatem
Rector Vicarium constituerit non voluntate le-

gis, quia nulli iudicũ in loco cuius gubernatio si-
111 bi cõmissa est, Vicariũ deputare permittitur d. §. ad hæc, & d. authen. vt nulli iudic. & authent. de defensoribus ciuitatum, §. iusiurandum, col. 3. & authentico vt iudices sine quoquo suffragio, §. nulli, col. 2. Cagnol. in rubr. de officio eius, num. 8. Anto. Capicius decis. 151. num. 1. sed propria auctoritate illum constituit, ideóque non ordinarius, sed delegatus erit, cum non à lege, sed ab homine iurisdictionem nanciscatur Bart. in l. 1. num. 2. ff. de officio eius, Curtius iunior in ead. rubr. num. 16. Boherius in tractatu magni Consilij, num. 87. Molin. vbi supra d. num. 12.

Quod non insubtili consideratione compro-
112 batur: quia iudex ordinarius, vt potè Rector Prouinciæ, seu Magistratus delegare potest omnes caussas, quæ sibi iure ordinario competũt, l. more 5. ff. de iurisd. omnium iud. Idque permittitur siue necessitas immineat, siue non, vt satis apparet, ex l. 1. ff. de officio eius, vbi in casu necessitatis, veluti si Magistratum abesse contingat, meri imperij delegatio permittitur: igitur necessitas in ceteris caussis delegabilibus non attenditur, ergo lex, quæ expresse prohibet ordinarios iudices Vicarios sibi constituere excepta necessitatis caussa, d. §. ad hæc prohibemus, & d. authentico

tico vt nulli iudicium, videtur in illis cauſsis exceptis Vicarium ordinarium facere, quia ſi eſſet delegatus, etiam citra neceſsitatem conſtitui poſſet; alioqui enim fruſtra lex talem prohibitionem induceret, ſi ordinarius non eſſet, cui conſiderationi libenter aſſentitur Marant. d. 4. part. 5. diſt. principal. num. 18.

Neque obeſſe putamus d. l. à Proconſulibus, C. de appellat. quam Bald. & ceteri prioris ſententiæ Doctores in ſubſidium aduocant: nam tex. ille loquitur in Vicario Præfecti Prætorio, cuius Præfecti Prætorio tanta olim dignitas & poteſtas fuit, vt vice ſacra, id eſt Principis loco, iudicare diceretur, l. à Proconſulibus 16. C. de appellat. in Codice Theodoſ. ideoque ab eo tanquam ab ipſo Principe appellari non licebat, d. l. à Proconſulibus, C. de appellat. l. 1. C. de ſentent. Præf. Prætor. & l. Præfecti 17. ff. de minori. vnde nil mirum ſi ab eius Vicario ad eum appelletur, quemadmodum Princeps à ſentẽtijs Vicariorum ſuorum prouocatur, vt notat Philip. Franc. in præſenti verſic. aduerte, num. 7. Decius in d. c. dilecti el tercero, nu. 31. de appellat. Maranta de ordine iudic. 6. part. titul. & quandoque appellatur, num. 383. 113

Quæ reſolutio aperit viam ſæpius à noſtris agita-

agitatæ quæstioni, an hodie Hispanico iure inspe
114 cto locum tenentes Correctorum, qui vulgo *Tenientes*, seu *Alcaldes maiores* dicuntur, iurisdictionem ordinariam habeant, vel delegatam: qui cũ ex permissione, & præcepto legis, ac Principum tolerantia à Correctoribus constituãtur, vt clarè demonstrat, l. 10. titu. 5. lib. 3. compil. sub hac verborũ serie: *Se les mande i encargue de nuestra parte, que tengã consigo Teniẽtes letrados, &c.* Nulla dubitatio est quin iurisdictionem ordinariam habeant, licèt absquè vllo impedimẽto, vel necessitate à Correctoribus nominati fuerint, cum ab ipsa lege, seu Principe censeantur electi. Cui opinioni vt verissimæ accedũt, Couar. lib. 3. variar. c. 20. num. 4. Auendan. de exsequendis mandat. c. 3. num. 3. Azeued. in d. l. 10. nu. 1. Morl. in empo. iuris, titu. de iurisdict. prælud. 14. nu. 86. & plures alij ab ipsis relati.

Ex quo facilè deducitur, quòd cum huiusmodi locum tenentes ordinaria iurisdictione
115 fruantur, à sententijs per ipsos prolatis ad Correctores appellari non poterit, quia eorumdem idem tribunal, & iurisdictio est, vt resoluit Matanta d. distinctione 5. num. 25. Auendañus vbi supra, & Azeued. num. 4. quemadmodum à Vicarijs generalibus ad Episcopum nequit appellari

pellari ex tex. nostro, & d. c. Romana, infra de appellat.

Idque similiter obseruandum est in Prætoribus, seu Correctoribus dominorum alicuius villæ, seu oppidi, de quibus non ad dominos prouocandum erit, sed ad eos, ad quos ab ipsis dominis appellaretur: quia idem auditoriũ sicut Episcopus, & officialis vtriusque cõstituunt Ioan. Faber. in principio inst. de vulga. num. 4. Ang. in l. præcipimus, num. 1. C. de appellat. Oldrald. consil. 161. num. 6. Albertus Brunus in materia feudali, consil. 102. à num. 1. Couar. c. 4. pract. nu. 6. versic. secunda conclusio, Roland. à Vall. consil. 76. num. 16. versi. secũdo non obstat, vol. 3. Auendaño de exsequend. mand. c. 6. in principio, Burg. de Paz in l. 3. Taur. part. 1. concl. 2. nu. 441. l. 1. tit. 1. lib. 4. recopil. & l. 14. titu. 18. eod. lib. 116

Nec refert quod à Ioanne Rege huius nominis primo, lege quadam anno Dominicæ natiuitatis 1390. lata contrarium cautum fuisse videatur his verbis: *Ordenamos, i mandamos, que quando los vezinos i moradores en los lugares de los señorios, se sintieren por agrauiados de alguna sentẽcia que dieren el Alcalde, o Alcaldes (en que el derecho otorga apelacion) que apelen para ante el su señor, o para ante el su lugar teniente que ouiere de oir sus* 117

apelaciones, &c. Nam omisso quod prædicta lex in nouæ co●pilationis volumine inserta nō sit, qua propter vim legis obtinere non potest, iuxta ea, quæ in procemio compilationis propè finem habentur: vt voluit Azeued. in d. l. 1. titu. 1. lib. 4. recopil. num. 41. responderi potest cum Palatio Rubeo in defensione Regni Nauarræ, 2. part. §. 4. legem istam accipiendam esse de Prætoribus particularibus ab oppidorum dominis constitutis, vt ab his tanquam à foraneis ad dominos prouocari posit, non verò de generalibus totius dominij & iurisdictionis, á quibus si appellare contigerit, non ad dominum, cum vnum tridunal constituat, sed ad superiorem domini appellabitur. Quò spectat communis praxis, quæ in supremis Regis tribunalibus obseruatur, vt si à sententijs per dominos in gradu appellationis prolatis euenerit appellari, dominorum iudicia, etsi iusta fuerint, ob defectum iurisdictionis irritantur, cuius praxis fidum testimonium præbet Bouadilla lib. 2. politicæ, c. 16. num. 77. ad finem: nisi mauis aliter tentare cum Couar. pract. c. 4. nu. 6. versic. secunda conclusio, & prædictam constitutionē interpretari de Prætore à populo electo, & à domino confirmato, à cuius sententia nihil impedit quin dominus ipse prouocetur, cum talis

iudex

iudex diuerſam habeat iuriſdictioné ab ea, qua dominuus potitur, cum non ipſe, ſed populus iudicem creauerit. Sequitur Auiles in capit. Prætorum, c.1. glo.1. num.3. verſi. & an de iudicibus, & planiùs in c.38. glo. verbo ante nos, num.3. verſi. ſed licèt hoc, vſque in finem, ſecus verò ſi ab ipſo domino fuerit electus, quia tunc cum vnum tribunal conſtituant, & eandem iuriſdictionem habeant, non poterit ad dominum appellari, vt docet Couar. & Auiles vbi ſupra.

Nec prætereundum erit, rationem illam ſæpê ſæpiùs à nobis repetitam, qua Bonifacius VIII. ad appellationis prohibitionem vſus eſt: Epiſcopi nempè, & Vicarij idem tribunal, & auditoriũ eſſe, non tantùm Epiſcopi prouocationem impedire, verùm & plures alios, nec reticendos effectus producere.

In primis enim illud ſuboritur, quòd ſi Epiſcopus fuerit maiori excõmunicatione notatus, 118
& publicè denunciatus, eius officialis, ſeu Vicarius generalis iuriſdictionem ſuam exercere non poterit. Quia ſicut per huiuſmodi excommunicationem ſuſpenditur Epiſcopi iuriſdictio, c. ad probandum 24. de re iudicata, c. audiuimus 24. quæſt.1. Suarez de cenſur. diſpu.13. ſec.2. num.15. & cõmuniter notatur in. c. ſcicitatus de reſcrip.

ita similiter eius Vicarij iurisdictio suspenditur, idquè meritò cum accessoria sit, & idem auditorium vtriusquè reputetur, c.1. vbi glos. verbo ipsius officialis, in fine, Philip. Franc. num. 3. Arch. num. 1. Ancha. num. 2. de officio Vicarij hoc lib. glo. verbo contestata, in d. Clement. final. de procurat. Abb. Felin. Bald. Immol. Ancar. Cardinal. & alij, quos refert Sbroc. de Vicar. Episcopi, lib. 3. quæst. 17. num. 1. & 2. Specul. in titu. de iudic. deleg. §. restat, num. 7. Ioan. Andr. in c. ne aliqui, num. 9. infra de hæretic. Decius, & alij in c. intelleximus, num. 3. de iudic. Roman. sing. 632. Maranta in speculo, 4. part. distin. 5. principali, num. 70. Selua, de benef. 2. part. quæst. 14. num. 6. & 6. part. titu. de Vicar. Episcopi, num. 3. Anton. Cucchus instic. maiorum, titu. 8. de Vicar. nu. 134. Siluest. in sum. verbo Vicarius, quæst. 4. versi. quartum. Emanuel in summ. verbo excommunicatio, c. 82. concl. 8. Rebuf. in praxi de Vicar. Episcopi, num. 217. cum sequenti. & in concord. titul. de excommunic. non vitand. glo. 1. versi. collatio etiam facta, Federicus Scot. lib. 8. responsorum, respon. 4. num. 5. latè prosequitur aduersus Ricard. & Armil. Thom. Sanchez, tom. 1. de matri. lib. 3. disput. 30. num. 5. cum sequenti. Zerol. in praxi Episcopali 1. part. verbo Vicarius. §. 8. Hieron.

ron. Gonzal. in regu. 8. cancel. glo. 5. §. 9. nu. 127. Iacob. Lauren. de iudice suspecto, c. 4. num. 10. Azor lib. 3. instit. moral. c. 45. versi. decimo quarto quæritur, Vgolin. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 2. num. 3. & §. 6. nu. 5. Auila de cens. 2. part. c. 6. disput. 6. dub. 4. per totum; facit Rota titu. de officio Vicar. dec. 4. aliàs 378. num. 2. in
nouiss. Hinc Episcopo excommunicato eius Vi- 119
carium alium excommunicare nō posse docuit Sayrus de censur. lib. 5. num. 37. Nec valere colla
tionem, si dum Episcopus excommunicatus est, 120
Vicarius conferat, imò effici irregularem docuit Aretinus in c. cū non ab homine de iudic. Fran. Marc. decis. 1231. num. 4. & 6. & decis. 1232. in principio, part. 1. Parisius consi. 89. num. 5. vol. 4. Rebuf. & Sbroc. vbi supra: nisi Episcopus esset toleratus, vel occultè excommunicatus, nam tunc fauore publici iuris cum cōmuni opinione pro non excommunicato habeatur, collatio à Vicario, siue ab Episcopo facta valebit, vt colligitur ex Abb. in c. veritatis, num. 42. de sententia excommunicationis, Felinus in c. ad probandum, num. 6. de re iud. Francis. Marc. decis. 967. nu. 7. & 13. Vgolinus vbi supra, d. num. 5. optimè declarat Auila de cens. d. 2. part. c. 6. disput. 6. dub. 3. versic. ex dictis primo sequitur. Qua ratione si

 Capi-

121 Capitulum sede vacante suspensionis censura sit irretitum & iurisdictionis vsu priuetur, principalis eius Vicarius iurisdictionem exercere non poterit, vt docet Suarez in tractatu de censuris, disput. 7. sectione 3. nu. 13. Vgolinum reprehendens, qui contrariam sententiam sectatur in tractatu de censuris, tabul. 1. c. 4. §. 2. nec refert an à Capitulo, an à Metropolitano ob negligentiam Capituli generalis Vicarius constituatur secun-
122 dùm formam sacrosancti Concilij Tridentini, d. c. 16. de reformatione, quia ob negligentiam Capituli non deuoluitur iurisdictio ad Metropolitanum: nam aliàs ipse auctoritate ordinaria excommunicare, & absoluere posset, sed deputatio tantùm, siue ius constituendi Vicarium nomine Capituli, qui quidem Vicarius taliter constitutus iurisdictionem habet pendentem à iurisdictione, quæ in ipso Capitulo residet; Tridentina enim Synodus noluit iurisdictionem Capituli ob eius negligentiam in Metropolitanum deuolui, sed solùm Capitulum obstringere, & obligare necessitate Vicarium nominandi, vt eleganter explicat Suarez vbi supra d. sect. 3. nu. 14. Aliter tamen dicendum esset si Vicarius non generaliter fuisset à Capitulo constitutus, sed ad certum locum, vel ad certam caussam: nam cum hoc

hoc casu Vicarius non constituat idem tribunal cum Capitulo, quia delegatus est, vt superiùs numer. 35. tradidimus. Ideò censuræ latæ in Capitulum non impedient, quo minus Vicarius delegatam iurisdictionem exerceat, vti ex Pauino, 123
Cardinali, & alijs docet Sbroc. d. lib. 3. de Vicario Episcopi, quæst. 17. num. 11. quemadmodum in Vicarijs foraneis, ceterisquè iudicibus delegatis tenet glo. verbo ipsius, post mediũ in c. 1. de officio Vicarij hoc lib. glo. & Innocen. in c. licèt de officio delegati, Speculator, d. titu. de iudice delegato, §. restat, d. num. 7. Soto in 4. senten. dist. 18. quæst. 4. art. 3. versi. circa concessiones, Sbroc. alios referens d. quæst. 17. num. 5. & 10. Zerola in praxi Episcopali, d. verbo Vicarius, 1. part. §. 8. Sanchez vbi supra, num. 7. Auila de censur. c. 6. disput. 6. dubio 4.

Sed certè hæc resolutio aliquantulum scrupulosa apparet, nam Episcopo excommunicato, 124
eius delegatus iurisdictionem exercere non potest, quia delegatus proprium nihil habet, sed illius, qui mandauit, iurisdictione vtitur, l. 1. §. qui mandatam. ff. de officio eius, ergo vsu iurisdictionis per excommunicationem Episcopo sublato, nulla iurisdictio remanet, qua deinceps delegatus vti possit.

Pro

Pro perfecta itaquè huius rei cognitione ego
125 distinguendum puto, nam aut ante Episcopi ex-
communicationem negotium delegato cōmis-
sum inceptū erat, aut non, primo casu cum dele
gatus sit dominus negotij effectus, & eius iuris-
dictio perpetuata, licèt Episcopus excommuni-
cationis censuram incurrat, poterit iurisdictionē
exercere; si verò excommunicationis tempore
negotium integrum erat, delegati iurisdictio ex
ratione superiùs tradita spirat, quemadmodum
per naturalem mortem finitur, c. gratum, & c. re
latum extra de officio delegati, secundùm quam
distinctionem superior resolutio temperāda est,
vt aduertunt ex Ioan. Andr. Archid. & Hostien.
Philip. Franc. in c. 1. num. 5. infra de officio Vica-
rij, Abb. in c. licèt de officio delegati, num. 8. Ma
ranta in speculo, 4. part. 5. distinct. principali,
num. 70.

Eodem etiam pertinet, quod quemadmodum
126 vsu iurisdictionis per excōmunicationem Epis-
copi Vicarius priuatur, ita similiter eam exerce-
re non poterit in eo negotio, in quo Episcopus
ob legitimā suspicionis caussam recusatur, nam
cum per recusationem Episcopi iurisdictio sus-
pendatur, necessariò etiam Vicarij iurisdictio, vt
pote cum eadem sit, & idem tribunal cum Epis-

copo

copo constituat, suspensa cẽsebitur: nec nos con turbat tex. in l. vnica, C. si quacumque præditus potesta. vbi licèt ordinarius iudex, qui in Prouin cia administrat, recusatus sit, eius Vicarius om- nium, tam criminalium, quàm ciuilium caussarũ exercitiũ habet, quia respondetur, Vicarium ibi recusato ordinario iurisdictionẽ exercere posse, nec ordinarij recusationem id aliquatenus impe 127
dire, quia noua & speciali Principum indulgen- tia, iurisdictio illi concessa fuit, vt satis aperiunt. Cæsarum verba: *Atque omnia, vel ciuilia, vel cri- minalia negotia quandiù idem in administratione fuerit, Vicario competant.* quam interpretationẽ tetigit Decius in c. 1. num. 70. de iudicijs.

Omissa tamen huiusmodi interpretatione, & 128
alijs, quæ hactenus frequentissimis omnium vo- cibus probatæ sunt, quarũ plures sectatur Sbro- cius lib. 3. de Vicario Episcopi, quæst. 14. num. 6. Surd. consi. 50. à nu. 35. cum sequenti, mihi vide tur, d. l. vnicam vsque adhuc à nemine interpre- tum (quotquot videre, aut legere contigit) fuisse intellectam. Cum in eo errore versentur, vt exi- 129
stiment accipiẽdam eam legem de Vicario illius iudicis ordinarij, qui prohibitas nuptias audaci conamine contra Principum statuta contrahe- re nisus est; quod quidem iudicio nostro Impera

torum mẽtem nusquam tenuit, sed hoc potiùs, vt si iudex ordinarius subditã mulierem in vxorem violenter accipere tentauerit, omnia tam ciuilia, quàm criminalia negotia vniuersæ eius domus Vicario competant, non iudicis ordinarij, vt Acursius ibi, & ceteri omnes ineptè autumãt, sed Vicario Præfecti Prætorio, cui decretum illud dirigitur, vt subscriptio docet, ibi, *Theodoro Præfecto Prætorio*: Præfecti autem Prætorio Vicarios in Prouincijs constituebant, vt ipsorum vice administrarent, l. 3. §. illud de can. largit. titul. & notat Cuiac. in paratitlis, C. de officio Vicarij, Bud. de verborum significatione, verbo Vicarius, versi. erant autem Vicarij, Berrut. in lexico iuris, eod. verbo. Quare Vicario Præfecti Prætorio in illa diœcesi constituto propter ordinarij suspicionem Imperatores caussas committũt, Rursus, quod d. l. vnica loquatur de Vicario Præfecti Prætorio proculdubio suadetur apertè: nã quoties in Codice Iustinianco Vicarij nomen simpliciter profertur de Vicario Præfecti Prætorio intelligitur, vt constat ex titu. C. de officio Vicarij, in quo tantùm de Vicario Præfecti Prætorio agitur, atque de eo solùm intelligitur, vti explicant Cuiac. Vvesembequi. & Iulius Patius in paratitlis ad eundem titul. Cum enim compertũ

sit,

sit, d.l. vnicam de Vicario Præfecti Prætorio loqui, nulla dubitatio remanet, cur iudice ordinario, vt suspecto, recusato, seu interdicto Vicarius cognoscat; qui non erat iudicis ordinarij suspecti Vicarius, nec cum eo idem tribunal constituebat, sed à Præfecto Prætorio deputatus, ac per consequens ordinario superior, cum vice sacra instar Præfecti Prætorio iudicet, l.1.C. de officio Vicarij, Cuiac. vbi supra, & in l. eos qui 6. C. de appellat.

Minus obest additio Glossæ in præsenti verbo *Vtriusque*, & Glossa vltima verbo *Videtur*, quam sequuntur Archid. ibidem, num. 2. ad med. Philip. Franc. num. 10. Iacob. Laurent. de iudic. suspecto, c. 4. num. 6. ad fin. dum docent Episcopi, & Vicarij idem auditorium non esse quoad recusationem, nam illud intelligendũ est, quoad caussam recusationis Vicarij coram Episcopo discutiendam, quo casu vnum tribunal vtriusque non reputatur, quia Vicarij recusatio eius personæ cohæret, atque eandem personam concernit, non iurisdictionem; quapropter Episcopo non interdicitur caussam recusationis sui Vicarij discutere, sicut appellationis caussam cognoscere prohibetur, quod non obscurè sensisse videtur Summus Pontifex in d. c. si contra, ibi: *Recusa-* 130

tionis caussa coram Episcopo est probanda, idem est si officialis recusetur eiusdem: licet ad ipsum ab eodem officiali nequeat appellari. Et hanc fuisse mentem Glossæ nostræ, & sequentium non coniectura modò probatur, verùm prædicti canonis verba pro solido suæ opinionis fundamento ad-
131 ducta suadent: verba enim Scribentium secundùm iura, quæ allegant, intelligenda sunt, ex traditis per Bart. in l. non solum, §. liberationis, ff. de liberatione legata, & in authentica sed iam necesse, vbi Bald. C. de donationibus propter nupt. Salicet. in l. si ex cautione, C. de non numerata pecunia, Roland. consi. 39. nu. 32. vol. 4. Planè in quæstione proposita recusato Episcopo generalis Vicarius non cognoscit, quia cum per recusationem Episcopi iurisdictio suspendatur, vt dictum est: Vicarij etiam iurisdictio suspẽdi debet, cum eadem sit, & ab ea, quam Episcopus habet, dependeat.

Maior tamen dubitatio est, an ob iustam Episcopi suspicionem eius Vicarius recusari possit, cum idem tribunal vtrique constituant, in quo
132 mirum est quàm diuersimodè fluctuentur auctores: alij recusari posse affirmant, quorum in numero sunt Innocen. in d. c. insinuãte, num. 1. de officio deleg. Abb. num. 2. & 3. Felin. num. 1.

Salice-

Salicetus in d.l.vnica,num.1.ad finem, C.si quacumquè prædit. potest. Franc. in d. c.si contra, num. 6. de officio deleg. hoc lib. Capic. decisi. Neap. 137.num.9.Paris. in c. postremo, num.12. de appellat.Maranta in speculo,6.part. in 2.actu principali,num.28.Rebuf. in praxi benef.in forma Vicarij Archiepiscopi,num.190.& 3.tom.ad leges Gallicas,titul.de recusationibus, art.9.glo. vnica, num.30. Craueta consil.6.num. 33. Rip. Bertach.Roduan.Bertrand. Ant.Burgens.cum pluribus, quos citat,& sequitur Sbroc.de Vicario Episcopi,lib.3.quęst.14.num.4.& 5.& Iacob. Lauren.de iud. suspecto, c. 4. num.7. Alij verò 133
è conuerso suspicionem Episcopi ad Vicarij recusationem sufficere negant,vt Bald.in d. l.vnica,nu.4. C.si quacumquè pręditus potestat.Decius in d. c. 1.num.70. extra de iudic.Barbat. in tractatu de præstãtia Cardinalium leg. à lat.c.3. num. 12. Angel. in l. præcipimus,num. 1. C. de appellat.& in l.aduersus,nu.3.C.si aduersus rem iud.Ias. in l. apertissimi 14. num.9. C. de iudic. Bouadilla in politica,lib.1.c.12.num.39. Surd.d. consi.50.num.36.

Quapropter hac in re priorem sententiam, 134
cum & numero auctorum, & ratione sit commendatior,præferēdam existimo,nec ob id prin

cipaliter quod Vicarij & Episcopi idem tribunal sit, vt ferè omnes huius opinionis sectatores voluerunt, sed propterea quòd humani moris sit, illum vereri, cuius iudicio, & volũtate nunc erigitur, nunc deprimitur, vt eleganter Ioan. Papa ait Isaaco Syracusano Episcopo scribẽs in c. 1. 16. quæst. 2. Vnde cum Vicarius Episcopum à quo fuit creatus, siue erectus, timere debeat, quòd illum pro libito reuocare possit ex glo. in Clementina final. de procur. & in Clement. & si principalis, verbo per electionem de rescrip. vbi Card. num. 10. & Anchar. num. 9. Bald. in l. solet, nu. 6. ff. de officio Proconsul. & ex alijs pluribus, quos supra plena manu congessimus, verisimile est Vicarium obsequij, & remotionis timore in suspecti Episcopi placitum facilè trahi posse, atque ideò iusta Episcopi suspicio recusationi Vicarij legitimam caussam præbet, vt eleganter considerauit Ripa in c. 1. num. 44. extra de iudic. Rebuf. in pract. benef. in forma Vicarij Archiep. d. num.
135 190. Et hinc notabiliter infert Ripa vbi proximè quod si Vicarius Episcopi per Papam fuerit confirmatus ob suspicionem Episcopi recusari non poterit, sequitur Sbroc. d. quæst. 14. num. 11. lib. 3. cum talis Vicarius ab Episcopo nequeat reuocari, seu remoueri, secundùm Butr. à Ripa, vbi

supra

ſupra citatum Bald. in l. ſolet, num. 6. ff. de officio Proconſul. quaſi tunc nihil ſit, quòd Vicariũ à iuſtitiæ ſemita deuiare compellat.

In hoc tamen Ripa, & Sbroc. falluntur, nam 136
rectiùs puto Vicariũ Epiſcopi etiam per Papam confirmatum reuocari poſſe ab eodem Epiſcopo, ac ſi confirmatus non eſſet; quia confirmatio nihil de nouo concedit, ſed tantùm actum, 137
prout eſt, confirmat c. 1. & 2. de confirmatione vtili, vel inutili, & aliud agens Ripa probat in reſpon. 40. ſub titu. de officio deleg. nu. 7. Ea enim natura confirmationis eſt, robur ſolùm addere confirmato, non autem illud ad ea, quæ in confirmato non includebantur, extendere, Beroius, conſi. 7. num. 37. lib. 3. Decius in l. more, num. 3. ff. de iuriſdic. omnium iud. Menoch. conſil. 75. num. 32. vol. 1. quos refert Magonius deciſ. lucenſi 14. num. 22. pro quo facit dictum Bald. in procemio decretal. verbo rex pacificus, num. 41. rela- 138
tum à Iaſ. in l. more, num. 28. ff. de iuriſdic. omn. iudic. quòd excommunicatus ab Epiſcopo ab eo abſolui poteſt; quamuis prædicta excommunicatio per Papam confirmata fuerit, cui rectè conuenit tex. in c. ex frequentibus 3. de inſtit. Igitur cum ante confirmationem per Pontificem factam Vicarium reuocare Epiſcopo liceret, illud

ius

ius Episcopo competens, ex subsequenti Papæ confirmatione nō censetur sublatum, siquidem confirmatio sine præiudicio tertij facta intelligẽda sit, Bald. in l. 1. in prin. ff. de const. principum, Alexan. consil. 125. num. 5. vol. 2. per tex. in l. auctoritatem, C. vnde vi, per eumdẽ Ripam citatos respon. 93. nu. 20. ad id etiã allegans l. 1. §. si quis à Principe, ff. nequid in loco publico, & c. super eo de officio deleg. in cuius confirmationem nõ incongruè adduci potest elegans Panormitani doctrina in c. cum accessissent, num. 2. de constit. (cuius etiam Ripa meminit respons. 2. num. 6.)
139 dum ait confirmationem statutorum à superiore simpliciter factam non impedire quo minus statuentes possint prædicta statuta tollere, nam confirmatio non efficit, quòd Principis statuta dicantur, vt Bald. latissimè comprobat in. l. ex placito à num. 6. C. de rerum permutatione, & in c. cũ contingat, de iure iur. probatus à Ias. in d. l. more, num. 27. ff de iurisdic. omnium iudic. Vnde licèt Papa Vicarium ab Episcopo constitutum confirmauerit, cum adhuc timor reuocationis in Vicario militet, ex suspicione Episcopi meritò reuocari poterit, vt voluit Rebuf. in praxi benefi. titu. de Vicario Archiep. num. 195. & in tractat. de euocatione, num. 102. Ant. Cucch. lib. 2.

instit.

instit. maior. titu. de Vicar. num. 139. & Iacobus Laurentius in tractatu de iudice suspecto, c. 4. num. 9. Planè diuersum esset, si Summus Pontifex Vicarium in Episcopatu cõstituat, nam tunc 140
non poterit reuocari, vt affirmat Barbac. in tract. de Card. leg. à lat. quæst. 3. num. 12. quia ex quo Summus Pontifex Vicarium constituit, videtur Episcopum prohibuisse, ne illũ remoueat, ne ve alium eius loco deputet, vt docet Caual. Mileloq. 739. num. 3. Iacob. Lauren. d. tractatu de iud. suspecto, c. 4. num. 10. & sic isto casu cum timor reuocationis in Vicario cesset, ob suspicionem Episcopi, tanquam cessante caussa recusari nequiuit, ex regula tex. in c. cũ cessante de appellat.

In delegato etiam, seu Vicario foraneo Episcopi idem, quod de Vicario generali præfati sumus locum habere, cur negemus? Cum timor 141
remotionis æquè in eo, ac in Vicario generali vigeat, & si communis ferè omnium Doctorum reluctetur opinio Card. in Clemen. 2. quæst. 8. de rescrip. Felin. in d. c. insinuãte, num. 1. de officio deleg. quibus assentitur Sbroc. vbi supra, nu. 8. Quæ vera & subtilis consideratio ita dubium & perplexum Ripam tenuit in c. 1. num. 44. de iudicijs, vt de veritate sententiæ Cardinalis & sectantium valde dubitet. Porrò parum conducit,

N dele-

delegatum Episcopi idem tribunal cum Episcopo non habere, in quo opinionis suæ Sbroc. & supra relati robur collocant, quia licèt id verum (quod ipsi fatemur) timor tamen reuocationis remanet, cuius metu minus iuridicam sententiam Episcopi iussu fortassè proferre com pelletur, & hæc vera traditio, ni fallor, satis comprobatur ex d. c. insinuante de officio delegat. vbi officialis, qui non vt Vicarius idem tribunal cum Episcopo constituens, sed vt Pontificis delegatus cognoscit, ex suspicione Episcopi legitimè recusatur.

Et huc quoquè respicit, quod si Episcopus ali-
142 cui, puta canonico, caussam delegauerit, ad Vicarium eiusdem appellari poterit, & si aliàs non nisi ad delegantem debeat prouocari, quia vnitas iurisdictionis, & tribunalis efficit, vt Vicarius ipse delegasse videatur, tenuit in præsenti Archidiaconus, num. 2. in fine, Ioan. Andr. Philip. Franc. num. 8. Geminianus num. 7. Anchatra. num. 2. ad medium, Cardinalis in Clement. 2. nu. 25. de rescrip. Decius in c. dilecti el tercero, num. 2. vbi Franc. in 2. quæst. de appellat. Felin. in c. si quis contra 4. nu. 5. versi. delegato, de foro competēti addic. ad Roman. sing. 464. Rota, decis. 3. de officio Vicarij, aliàs 350. & decis. 7. aliàs

aliàs 371. in nouiss. Iacob. Lauren. de iud. susp. c. 4. num. 14. prope finem.

Contrariæ tamen sententiæ imò ad Episcopum necessario appellari debere, vindices, ac defensores se constituunt, Roman. d. singul. 464. Paulus de Leazar. in d. c. dilecti el tercero. & in d. c. si quis contra, de foro compet. Alexand. in apostilla ad Bart. verbo & idem auditorium, in l. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, pro cuius munimine ac protectione sequentia fundamenta subijciunt. Primum quia delegato Episcopi recusato solus Episcopus de caussa recusationis cognoscit, c. si contra vnum 4. §. cum autem de officio delegat. hoc lib. ergo similiter à sententia delegati ab Episcopo, Episcopus tantũ prouocabitur, non verò ipsius Vicarius: cum ap pellatio & recusatio in iure æquiparentur, c. super eo 12. de appellationibus, vbi Butrius, nu. 2. & Franc. in præsenti, num. final.

143

144

Secundo huiusmodi consideratione mouentur, quia delegatus in caussa sibi ab Episcopo delegata maior est Vicario, vt colligitur ex c. studuisti 2. extra de officio legati, vbi legatus generalis (qui ordinariam iurisdictionem habet, c. 2. de officio legati hoc lib.) non prouocatur a sententia delegati ad speciale negotium constituti, 145

quod signum est, delegatum in caussa sibi commissa maiorẽ esse ordinario, indequè consequenter deduci de delegato Episcopi ad eius Vicarium prouocari non posse.

Quibus & aliud argumentum conducit, nam
146 ex quo Episcopus caussam alicui delegat, quoad illam caussam Vicarij iurisdictioni derogasse censetur, argumento tex. in c. cum M. & quæ ibi notãtur de cõstitutionibus, & d. c. studuisti, & c. I petitoriũ de accusationibus, igitur à delegati sententia nõ poterit ad Vicarium appellari cũ in illa caussa nullam iurisdictionẽ habere compertũ sit.

Abb. verò Panormitanus in d. c. si quis contra
147 in 1. lectur. num. 25. & in 2. lectur. num. 30. de foro comp. diuersam sententiam in hac quæstione profert, docens, quod si Episcopus præsens sit, videlicet in diœcesi, aut in loco propinquo à sententia delegati ad eum appellari debeat, vt in d. c. si contra vnum infra de officio deleg. Si verò absens fuerit, appellationem, tanquam legitima caussa interueniente, Vicario deferẽdam esse: argumento, l. si hominem, ff. mandati iunctis his, quæ notantur, in d. c. si contra vnum. Quam opinionem, vt veriorem tuetur Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 174. num. 18. & quæst. 175. num. 14. cum sequentibus.

Ego

Ego verò in hac opinionum coatim id fieri priorem sententiam præferendam statnum, sæpe quàm commendet ratio nostri tex. qm Vicastinctè vnum auditorium, Vicarium, & Epũm, pum habere constituit. Nec superioribus argumentis tantùm deferendum esse censui, vt à prudicta sententia recedatur, quam vt in tuto collocemus, argumenta, quæ in contrarium mota sunt, enodanda erunt. Non est quod primũ obsistat, nam facilè diluemus negantes maiorẽ, quia verũ non est recusationis caussam delegato obiectam coram Episcopo necessario probandam esse: imò verius existimo coram eius Vicario generali dictas recusationis caussas proponi, ac pro 149
bari posse, tantùm enim abest, vt d. c. si contra vnum dum recusationis caussam coram Episcopo terminandam simpliciter profert, personam Vicarij excludat, vt potiùs sententiam nostram comprobare videatur, nam quoties simpliciter de Episcopo mentio fit, etiam Vicarij persona 150
subintelligitur: vt ex Archid. & alijs docet Felin. in d. c. si quis contra nu. 5. de foro comp. Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 43. num. 29. eleganter Suarez in tractatu de censuris, disput. 7. sect. 3. num. 10. Pro quo notabiliter facit, quod licèt lex iubeat, vt à nemine prorsus aliquid decer

quod signum est, delegatum in caussa sibi commissa maiorē esse ordinario, indequè consequenter deduci de delegato Episcopi ad eius Vicarium prouocari non posse.

Quibus & aliud argumentum conducit, nam
146 ex quo Episcopus caussam alicui delegat, quoad illam caussam Vicarij iurisdictioni derogasse censetur, argumento tex. in c. cum M. & quæ ibi notātur de cōstitutionibus, & d. c. studuisti, & c. I petitoriū de accusationibus, igitur à delegati sententia nō poterit ad Vicarium appellari cū in illa caussa nullam iurisdictionē habere compertū sit.

Abb. verò Panormitanus in d. c. si quis contra
147 in 1. lectur. num. 25. & in 2. lectur. num. 30. de foro comp. diuersam sententiam in hac quæstione profert, docens, quod si Episcopus præsens sit, videlicet in diœcesi, aut in loco propinquo à sententia delegati ad eum appellari debeat, vt in d. c. si contra vnum infra de officio deleg. Si verò absens fuerit, appellationem, tanquam legitima caussà interueniente, Vicario deferēdam esse: argumento, l. si hominem, ff. mandati iunctis his, quæ notantur, in d. c. si contra vnum. Quam opinionem, vt veriorem tuetur Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 174. num. 18. & quæst. 175. num. 14. cum sequentibus.

Ego.

Ego verò in hac opinionum conflictatione
priorem sententiam præferendam statuo, quip- 148
pe quàm commendet ratio nostri tex. quæ indi
stinctè vnum auditorium, Vicarium, & Episco-
pum habere constituit. Nec superioribus argu-
mentis tantùm deferendum esse censui, vt à præ
dicta sententia recedatur, quam vt in tuto collo
cemus, argumenta, quæ in contrarium mota
sunt, enodanda erunt. Non est quod primũ obsi
stat, nam facilè diluemus negantes maiorẽ, quia
verũ non est recusationis caussam delegato obie
ctam coram Episcopo necessario probandam es
se: imò verius existimo coram eius Vicario ge-
nerali dictas recusationis caussas proponi, ac pro 149
bari posse, tantùm enim abest, vt d. c. si contra
vnum dum recusationis caussam coram Episco-
po terminandam simpliciter profert, personam
Vicarij excludat, vt potiùs sententiam nostram
comprobare videatur, nam quoties simpliciter
de Episcopo mentio fit, etiam Vicarij persona 150
subintelligitur: vt ex Archid. & alijs docet Felin.
in d. c. si quis contra nu. 5. de foro comp. Sbroc.
lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 43. num. 29. ele-
ganter Suarez in tractatu de censuris, disput. 7.
sect. 3. num. 10. Pro quo notabiliter facit, quod li
cèt lex iubeat, vt à nemine prorsus aliquid decer

151 natur præterquam ab Episcopo, illud nihilominus poterit expediri per eius Vicarium, vt sacra Congregatio Cardinalium censuit sub die 18. Februarij, anno 1583. in qua cum dubitaretur an sanctum Concilium Tridentinum, sess. 25. de reformatione, c. 3. dum præcipit, vt excommunicationes, quæ monitionibus præmissis ad finem reuelationis, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus præterquam ab Episcopo decernantur, personam Vicarij videatur excludere, respondit Vicarium generalem has excommunicationes decernere posse, quasi appellatione Episcopi eius Vicarius comprehendatur. Quod etiam tenuerũt Sbroc. Siluã Nuptialẽ, Cardinal. & Lanfr. referens lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 171. num. 2. quibus adde Bernard. Diaz, regul. 243. Graff. consil. 6. num. 7. de sententia excommunicationis, Costa de facti scientia, & ignorantia, cent. 2. distin. 55. num. 1. tom. 1. Ioan. Gutier. lib. 1. canonicarum quæst. c. 11. num. 8. Sair. de cens. lib. 1. c. 9. num. 33. versic. primum est, Zerola in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 17. sequitur Lazarius de monitorijs, sect. 1. quæst. 6. nu. 1. & 2. Vnde apparet in d. c. si contra, Vicariũ non excludi à cognitione recusationis delegati ab Episcopo: nam,

vt ipse videretur exclusus, nominatim id fieri debuit, vt sacrosanct. Concil. Tridentinum, ses. 24. c. 6. de reformatione ad excludendum Vicarium expresse inquit, quod Episcopis tantùm, non eorum Vicarijs sit permissum. Quare si vt Romanus & ceteri inquiunt, appellatio, & recusatio æqua lance trutinantur, vt de vno ad aliud argumentari liceat, cum iam exactè ostenderimus recusationis caussam aduersus Episcopi delegatum propositã, coram ipsius Vicario probabari posse: idquè tam manifestum exsistat, vt amplioribus nullis alijs probationibus egeat, conse- 151
quenter igitur ab eisdem fatendum erit, appellationem de delegato Episcopi ob recusationis similitudinem ad ipsius Vicarium deferri posse.

Nec est quod nos torqueat secũda difficultas 152
ex c. studuisti de officio legati: quia respondetur verum esse delegatum Pontificis in caussa sibi specialiter cõmissa, legato maiorem effici, ex d. c. studuisti, & c. sanè 11. extra de officio delegati: quia cum delegato illa caussa specialiter fuerit 153
commissa, ob id legatus ex generali commissione in eam se intromittere non potest, quia mandatum speciale generali detrahit, quo fit, vt cum cognitio illius caussæ legato subtracta fuerit, & in ea delegatus eo maior sit effectus, non possit

in

in eam quomodolibet se intromittere, nec per
appellationem cognoscere, non tamen licèt de
legato Pontificis ad Episcopi delegatum in præ-
senti quæstione arguere, nam ex quo Episcopus
alicui simpliciter caussam delegat, maiorem iu-
risdictionẽ, quam habet Vicarius generalis, non
tribuit; quia Episcopus in delegatum maiorem
iurisdictionem, quam ipse habet, transferre non
potest, ergo nec maiorem, quam Vicarius gene
ralis, cum vtriusque idem tribunal, & iurisdictio
sit, quod in Pontificis legato locum non habet,
153 cum ipse non constituat idem tribunal cũ Sum-
mo Pontifice, sicut Episcopus & Vicarius, vt do
cet Abbas d. num. 30. ad finem, & Sbroc. d.
quæstione 175. num. 13. idcirco a delegato Epis-
copi ad eius Vicarium sicut ad eumdem Episco
pum legitimè prouocatur, etsi à delegato Pon-
tificis non ad generalem legatum, sed ad Ponti-
ficem appellari debeat.

Minus etiam oberit tertia dubitatio, nam & si
154 Vicario videatur sublata potestas in caussa alicui
per Episcopũ specialiter delegata ex d. c. cum M.
& similibus, id sanè intelligendum est respectu
instantiæ principalis, non verò respectu appella
tionis, quia huiusmodi potestatem in alium Epis
copus non transtulit, nec specificè sibi retinuit,

vt eleganter considerauit Abb. in d. c. si quis contra, num. 25. & 30.

Quæ quidem resolutio à Romani & aliorum 155
obiectionibus vindicata, extéditur, & locum habet in excommunicato ab Episcopo, vel ab eius delegato: ita vt indistinctè siue præsens, siue absens Episcopus sit, Vicarius generalis ex ratione superius tradita absoluere possit, quidquid distinguat Sbroc. d. quæst. 174. cum sequen. Nec obstat ad illum exspectare absoluendi potestatem, 156
ad quem ligandi potestas pertinuit, c. inferior 21. distin. l. nemo qui condemnare, & ibi Decius, Cagnol. Ferrara, Reuard. Petrus Faber. & alij, ff. de reg. iur. Innocent. in c. prudentiam, num. 14. de officio deleg. Couarr. in c. alma mater, §. 11. num. 10. de senten. excommun. lib. 6. Menoch. de arbitr. iud. lib. 1. quæst. 43. à num. 25. quia respondetur huiusmodi pronunciatum non procedere quoties habenti potestatem absoluendi, & ligandi, potestas ligandi sublata fuit, quia ex eo potestas absoluendi adempta non censetur secundùm glos. verbo contra eos in Clement. 1. de hæreticis. Rip. in l. qui condemnare 3. num. 11. in fine, ff. de re iud. & ideò cum Vicario qui potestatem ligandi, & absoluendi habet glo. verbo Ecclesia ad finem, in c. ab Ecclesiarũ, de officio ord.

Abb. & Felin. in c. ex litteris, num. 4. de officio delegati, & latè Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 168. & quæst. 170. fuerit sublata potestas ligandi ex eo quod Episcopus per se, vel delegatus, eius nomine excommunicationis censuram protulit, absoluendi potestas adempta non videtur.

Superioribus etiam succinit, Vicarij iurisdi-
157 ctionem per Episcopi mortem (cum vtriusque vnum tribunal sit) spirare Clement. finali verbo contestata, vbi communiter Scribentes de procuratoribus, Abb. in c. 1. num. 5. extra ne sede vacan. & in c. extirpandæ, §. quia verò, num. 14. de præbend. Butr. in c. tua, num. 9. de officio Vicarij, vbi passim DD. Franc. Marc. quæst. 1120. nu. 1. Pauin. de officio & potest. Cap. sede vacan. 2. par. principali, quęst. 10. num. 12. Paris. consi. 89. nu. 6. vol. 4. & Sbroc. qui quā plures refert lib. 3. quæst. 43. Federic. Scotus, respons. lib. 8. respon. 4. nu. 6. Surd. consi. 50. num. 50. vol. 1. Thomas Sanchez de matrimon. lib. 3. disput. 30. nu. 1. cum sequentibus, Azor lib. 3. instit. moral. c. 45. versi. decimo quarto quæritur, Vgolin. de officio & potestate
158 Episcopi, lib. 1. c. 4. §. 6. num. 4. Quo fit vt si Episcopus ad manus hostium peruenerit, & captiuitate detineatur, eius Vicarius nec excommuni-

care,

care, nec alia huiusmodi quæ iurisdictionis sunt, exercere possit; quia captiuitas ciuilis mors dicitur, l. pater 10. in fin. principij l. in omnibus 18. de 159
captiuis, glo. final, in l. 1. eod. titul. Et sicuti Episcopi naturali morte Vicarij iurisdictio cessat, ita & ciuili, quæ eumdem in proposito sortitur effectum, c. si Episcopus 3. infra de supplend. negligen. Prælatorum, & subscribit Sayrus tractat. de censur. lib. 1. c. 5. num. 39. Vnde etiam per in- 160
gressum religionis, renũciationem, depositionẽ, cessionem, translationem, relegationem, permu tationem, vel per aliam similem Episcopi abdicationem Vicarij iurisdictionẽ extingui, ex pluribus resoluit Sbroc. in repetito tractatu de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 42. per totam.

Hinc tandem prodeunt, quæ communiter cir 161
cunferũtur, factum scilicet Vicarij factum Episcopi reputari, Baldus in l. final, C. vbi & apud quem, Felin. in c. si quis contra, num. 5. de foro compet. Sbroc. d. lib. 3. quæst. 6. num. 12. Et Episcopum teneri sententiam sui Vicarij vt propriã 162
defendere Speculat. titu. de competentis iudicis additione, §. sequitur, num. 3. & Sbroc. vbi supra quæst. 28. num. 1. Nec gestis per Vicarium con- 163
trauenire, vt ex Paul. Castr. Deci. Rebuf. & alijs docet Sbroc. quæst. 29. num. 1. & sequen.

Et demum eadem ratione caussa per appella-
164 tionem ad Episcopū delata, coram Vicario prosequi potest, vt deducitur ex tex. in c. dilecti el tercero, & ex Abb. ibidem, num. 1. & 3. Decio num. 1. de appellat. Francus in præsenti, num. 4. Felin. Bald. referens in d. c. si contra, num. 5. de foro compet. Foller. in praxi criminali canon, 1. part. moral, num. 123. Bertach. tractatu de Episcop. 7. part. 4. lib. titul. de Vicario Episcopi, nu. 125. Iacob. Lauren. in tractatu de iudice suspecto c. 4. num. 23. Azor, lib. 3. instit. moral. c. 45. versic. vndecimo quæro.

Redeundo tamen ad nostri tex. decisionem
165 illud omittendum non est, appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum adeo prohibitam esse, vt si de facto contigerit appellari, etiam partibus consentientibus, processus inde secutus nullus & inefficax sit, Ioan. Andr. in præsenti, & Philip. Franc. num. 10. Dominicus, num. 3. Speculator. titul. de appellatione, §. nunc tractemus, num. 4. Sbroci. d. tractatu de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 11. & 12. Castelion. consil. 34. num. 6. & sequent. Thuscus practicarum concl. iur. litter. A, concl. 349. num. 5. & ratio est, nam cum Episcopus in caussa appellationis nullam prorsus iurisdictionem habeat propter præsentis

capitis prohibitionem, partium consensus iudicem eum efficere non potuit, c. 1. infra de foro competenti, l. priuatorum 3. C. de iudic.

Nec contrarium suspicor, quod appellatio omisso medio consensu partium interposita, in iudicem ad quem iurisdictionem transfert, iuxta glossam in d. c. dilecti el tercero, verbo post huiusmodi, in prin. de appell. ab Abb. ibidem & ab omnibus (excepto Decio) communiter receptā, similis glos. verbo ad Senonensem Ecclesiam, in c. significantibus 3. de oper. noui nunciatione, Abb. & ceteri in c. referente de præbendis, & Couar. communem dicens pract. c. 4. nu. 9. nam respondetur, quod appellare de Vicario Episcopi ad Episcopum contra substantiam appellationis est, quæ in eo potissimùm consistit, vt de inferiori ad superiorem deferatur, vt latiùs à nobis in principio huius relectionis comprobatum est, vnde priuatorum consensus vires huiusmodi appellationi tribuere non potuit, quia ea, quæ de substantia requiruntur priuatis conuentionibus tolli nequeunt, l. cum præcario 12. ff. de precario, l. manu sata de contrahenda emptione, cum similibus; prouocare autem omisso medio non est contra substantialia appellationis, sed contra accidentalia, vt docet glo. nostra in præsenti verbo 166

quod signum est, delegatum in caussa sibi commissa maiorē esse ordinario, indequè consequenter deduci de delegato Episcopi ad eius Vicarium prouocari non posse.

Quibus & aliud argumentum conducit, nam
146 ex quo Episcopus caussam alicui delegat, quoad illam caussam Vicarij iurisdictioni derogasse censetur, argumento tex. in c. cum M. & quæ ibi notātur de cōstitutionibus, & d. c. studuisti, & c. petitoriū de accusationibus, igitur à delegati sentētia nō poterit ad Vicarium appellari cū in illa caussa nullam iurisdictionē habere compertū sit.

Abb. verò Panormitanus in d. c. si quis contra
147 in 1. lectur. num. 25. & in 2. lectur. num. 30. de foro comp. diuersam sententiam in hac quæstione profert, docens, quod si Episcopus præsens sit, videlicet in diœcesi, aut in loco propinquo à sententia delegati ad eum appellari debeat, vt in d. c. si contra vnum infra de officio deleg. Si verò absens fuerit, appellationem, tanquam legitima caussa interueniente, Vicario deferēdam esse: argumento, l. si hominem, ff. mandati iunctis his, quæ notantur, in d. c. si contra vnum. Quam opinionem, vt veriorem tuetur Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 174. num. 18. & quæst. 175. num. 14. cum sequentibus.

Ego.

Ego verò in hac opinionum conflictatione priorem ſententiam præferendam ſtatuo, quippe quam commendet ratio noſtri tex. quæ indiſtinctè vnum auditorium, Vicarium, & Epiſcopum habere conſtituit. Nec ſuperioribus argumentis tantùm deferendum eſſe cenſui, vt à prædicta ſententia recedatur, quam vt in tuto collocemus, argumenta, quæ in contrarium mota ſunt, enodanda erunt. Non eſt quod primũ obſiſtat, nam facilè diluemus negantes maiorẽ, quia verũ non eſt recuſationis cauſſam delegato obiectam coram Epiſcopo neceſſario probandam eſſe: imò verius exiſtimo coram eius Vicario generali dictas recuſationis cauſſas proponi, ac probari poſſe, tantùm enim abeſt, vt d. c. ſi contra vnum dum recuſationis cauſſam coram Epiſcopo terminandam ſimpliciter profert, perſonam Vicarij excludat, vt potiùs ſententiam noſtram comprobare videatur, nam quoties ſimpliciter de Epiſcopo mentio fit, etiam Vicarij perſona ſubintelligitur: vt ex Archid. & alijs docet Felin. in d. c. ſi quis contra nu. 5. de foro comp. Sbroc. lib. 2. de Vicario Epiſcopi, quæſt. 43. num. 29. eleganter Suarez in tractatu de cenſuris, diſput. 7. ſect. 3. num. 10. Pro quo notabiliter facit, quod licèt lex iubeat, vt à nemine prorſus aliquid decer

148

149

150

151 natur præterquam ab Episcopo, illud nihilominus poterit expediri per eius Vicarium, vt sacra Congregatio Cardinalium censuit sub die 18. Februarij, anno 1583. in qua cum dubitaretur an sanctum Concilium Tridentinum, sess. 25. de reformatione, c. 3. dum præcipit, vt excommunicationes, quæ monitionibus præmissis ad finem reuelationis, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus præterquam ab Episcopo decernantur, personam Vicarij videatur excludere, respondit Vicarium generalem has excommunicationes decernere posse, quasi appellatione Episcopi eius Vicarius comprehendatur. Quod etiam tenuerũt Sbroc. Siluã Nuptialẽ, Cardinal. & Lanfr. referens lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 171. num. 2. quibus adde Bernard. Diaz, regul. 243. Graff. consil. 6. num. 7. de sententia excommunicationis, Costa de facti scientia, & ignorantia, cent. 2. distin. 55. num. 1. tom. 1. Ioan. Gutier. lib. 1. canonicarum quæst. c. 11. num. 8. Sair. de cens. lib. 1. c. 9. num. 33. versic. primum est, Zerola in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 17. sequitur Lazarius de monitorijs, sect. 1. quæst. 6. nu. 1. & 2. Vnde apparet in d. c. si contra, Vicariũ non excludi à cognitione recusationis delegati ab Episcopo: nam,

vt ipſe videretur excluſus, nominatim id fieri debuit, vt ſacroſanct. Concil. Tridentinum, ſeſ. 24. c. 6. de reformatione ad excludendum Vicarium expreſſe inquit, quod Epiſcopis tantùm, non eorum Vicarijs ſit permiſſum. Quare ſi vt Romanus & ceteri inquiunt, appellatio, & recuſatio æqua lance trutinantur, vt de vno ad aliud argumentari liceat, cum iam exactè oſtenderimus recuſationis cauſſam aduerſus Epiſcopi delegatum propoſitã, coram ipſius Vicario probabari poſſe: idquè tam manifeſtum exſiſtat, vt am-
plioribus nullis alijs probationibus egeat, conſe- 151
quenter igitur ab eiſdem fatendum erit, appellationem de delegato Epiſcopi ob recuſationis ſimilitudinem ad ipſius Vicarium deferri poſſe.

Nec eſt quod nos torqueat ſecũda difficultas 152
ex c. ſtuduiſti de officio legati: quia reſpondetur verum eſſe delegatum Pontificis in cauſſa ſibi ſpecialiter cõmiſſa, legato maiorem effici, ex d. c. ſtuduiſti, & c. ſanè 11. extra de officio delegati:
quia cum delegato illa cauſſa ſpecialiter fuerit 153
commiſſa, ob id legatus ex generali commiſsione in eam ſe intromittere non poteſt, quia mandatum ſpeciale generali detrahit, quo fit, vt cum cognitio illius cauſſæ legato ſubtracta fuerit, & in ea delegatus eo maior ſit effectus, non poſsit

in eam quomodolibet se intromittere, nec per appellationem cognoscere, non tamen licet de legato Pontificis ad Episcopi delegatum in præsenti quæstione arguere, nam ex quo Episcopus alicui simpliciter caussam delegat, maiorem iurisdictionē, quam habet Vicarius generalis, non tribuit; quia Episcopus in delegatum maiorem iurisdictionem, quam ipse habet, transferre non potest, ergo nec maiorem, quam Vicarius generalis, cum vtriusque idem tribunal, & iurisdictio sit, quod in Pontificis legato locum non habet,
153 cum ipse non constituat idem tribunal cū Summo Pontifice, sicut Episcopus & Vicarius, vt docet Abbas d. num. 30. ad finem, & Sbroc. d. quæstione 175. num. 13. idcirco a delegato Episcopi ad eius Vicarium sicut ad eumdem Episcopum legitimè prouocatur, etsi à delegato Pontificis non ad generalem legatum, sed ad Pontificem appellari debeat.

Minus etiam oberit tertia dubitatio, nam & si
154 Vicario videatur sublata potestas in caussa alicui per Episcopū specialiter delegata ex d. c. cum M. & similibus, id sanè intelligendum est respectu instantiæ principalis, non verò respectu appellationis, quia huiusmodi potestatem in alium Episcopus non transtulit, nec specificè sibi retinuit,

vt eleganter considerauit Abb. in d. c. si quis contra, num. 25. & 30.

Quæ quidem resolutio à Romani & aliorum obiectionibus vindicata, extenditur, & locum habet in excommunicato ab Episcopo, vel ab eius delegato: ita vt indistinctè siue præsens, siue absens Episcopus sit, Vicarius generalis ex ratione superius tradita absoluere possit, quidquid distinguat Sbroc. d. quæst. 174. cum sequen. Nec obstat ad illum exspectare absoluendi potestatem, ad quem ligandi potestas pertinuit, c. inferior 21. distin. l. nemo qui condemnare, & ibi Decius, Cagnol. Ferrara, Reuard. Petrus Faber. & alij, ff. de reg. iur. Innocent. in c. prudentiam, num. 14. de officio deleg. Couarr. in c. alma mater, §. 11. num. 10. de senten. excommun. lib. 6. Menoch. de arbitr. iud. lib. 1. quæst. 43. à num. 25. quia respondetur huiusmodi pronunciatum non procedere quoties habenti potestatem absoluendi, & ligandi, potestas ligandi sublata fuit, quia ex eo potestas absoluendi adempta non censetur secundùm glos. verbo contra eos in Clement. 1. de hæreticis. Rip. in l. qui condemnare 3. num. 11. in fine, ff. de re iud. & ideò cum Vicario qui potestatem ligandi, & absoluendi habet glo. verbo Ecclesia ad finem, in c. ab Ecclesiarũ, de officio ord.

155 (margin, beside "Quæ quidem resolutio")
156 (margin, beside "guat Sbroc.")

Abb. & Felin. in c. ex litteris, num. 4. de officio delegati, & latè Sbroc. lib. 2. de Vicario Episcopi, quæst. 168. & quæst. 170. fuerit sublata potestas ligandi ex eo quod Episcopus per se, vel delegatus, eius nomine excommunicationis censuram protulit, absoluendi potestas adempta non videtur.

Superioribus etiam succinit, Vicarij iurisdi-
157 ctionem per Episcopi mortem (cum vtriusque vnum tribunal sit) spirare Clement. finali verbo contestata, vbi communiter Scribentes de procuratoribus, Abb. in c. 1. num. 5. extra ne sede vacan. & in c. extirpandæ, §. quia verò, num. 14. de præbend. Butr. in c. tua, num. 9. de officio Vicarij, vbi passim DD. Franc. Marc. quæst. 1120. nu. 1. Pauin. de officio & potest. Cap. sede vacan. 2. par. principali, quęst. 10. num. 12. Paris. consi. 89. nu. 6. vol. 4. & Sbroc. qui quã plures refert lib. 3. quæst. 43. Federic. Scotus, respons. lib. 8. respon. 4. nu. 6. Surd. consi. 50. num. 50. vol. 1. Thomas Sanchez de matrim. lib. 3. disput. 30. nu. 1. cum sequentibus, Azor lib. 3. instit. moral. c. 45. versi. decimo quarto quæritur, Vgolin. de officio & potestate
158 Episcopi, lib. 1. c. 4. §. 6. num. 4. Quo fit vt si Episcopus ad manus hostium peruenerit, & captiuitate detineatur, eius Vicarius nec excommunicare,

care, nec alia huiusmodi quæ iurisdictionis sunt, exercere possit; quia captiuitas ciuilis mors dici-
tur, l. pater 10. in fin. principij l. in omnibus 18. de 159
captiuis, glo. final, in l. 1. eod. titul. Et sicuti Epis-
copi naturali morte Vicarij iurisdictio cessat, ita
& ciuili, quæ eumdem in proposito sortitur ef-
fectum, c. si Episcopus 3. infra de supplend. ne-
gligen. Prælatorum; & subscribit Sayrus tractat.
de censur. lib. 1. c. 5. num. 39. Vnde etiam per in- 160
gressum religionis, renũciationem, depositionẽ,
cessionem, translationem, relegationem, permu
tationem, vel per aliam similem Episcopi abdi-
cationem Vicarij iurisdictionẽ extingui, ex plu-
ribus resoluit Sbroc. in repetito tractatu de Vica
rio Episcopi, lib. 3. quæst. 42. per totam.

Hinc tandem prodeunt, quæ communiter cir 161
cunferũtur, factum scilicet Vicarij factum Epis-
copi reputari, Baldus in l. final, C. vbi & apud
quem, Felin. in c. si quis contra, num. 5. de foro
compet. Sbroc. d. lib. 3. quæst. 6. num. 12. Et Epis-
copum teneri sententiam sui Vicarij vt propriã 162
defendere Speculat. titu. de competentis iudicis
additione, §. sequitur, num. 3. & Sbroc. vbi supra
quæst. 28. num. 1. Nec gestis per Vicarium con- 163
trauenire, vt ex Paul. Castr. Deci. Rebuf. & alijs
docet Sbroc. quæst. 29. num. 1. & sequen.

164 Et demum eadem ratione caussa per appellationem ad Episcopū delata, coram Vicario prosequi potest, vt deducitur ex tex. in c. dilecti el tercero, & ex Abb. ibidem, num. 1. & 3. Decio num. 1. de appellat. Francus in præsenti, num. 4. Felin. Bald. referens in d. c. si contra, num. 5. de foro compet. Foller. in praxi criminali canon, 1. part. moral, num. 123. Bertach. tractatu de Episcop. 7. part. 4. lib. titul. de Vicario Episcopi, nu. 125. Iacob. Lauren. in tractatu de iudice suspecto c. 4. num. 23. Azor, lib. 3. instit. moral. c. 45. versic. vndecimo quæro.

165 Redeundo tamen ad nostri tex. decisionem illud omittendum non est, appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum adeò prohibitam esse, vt si de facto contigerit appellari, etiam partibus consentientibus, processus inde secutus nullus & inefficax sit, Ioan. Andr. in præsenti, & Philip. Franc. num. 10. Dominicus, num. 3. Speculator. titul. de appellatione, §. nunc tractemus, num. 4. Sbroci. d. tractatu de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 11. & 12. Castelion. consil. 34. num. 6. & sequent. Thuscus practicarum concl. iur. litter. A, concl. 349. num. 5. & ratio est, nam cum Episcopus in caussa appellationis nullam prorsus iurisdictionem habeat propter præsentis

capitis

capitis prohibitionem, partium conſenſus iudicem eum efficere non potuit, c.1. infra de foro competenti, l. priuatorum 3. C. de iudic.

Nec contrarium ſuſpicor, quod appellatio omiſſo medio conſenſu partium interpoſita, in iudicem ad quem iuriſdictionem transfert, iuxta gloſſam in d. c. dilecti el tercero, verbo poſt huiuſmodi, in prin. de appell. ab Abb. ibidem & ab omnibus (excepto Decio) communiter receptā; ſimilis gloſ. verbo ad Senonenſem Eccleſiam, in c. ſignificantibus 3. de oper. noui nunciatione, Abb. & ceteri in c. referente de præbendis, & Couar. communem dicens pract. c. 4. nu. 9. nam reſpondetur, quod appellare de Vicario Epiſcopi ad Epiſcopum contra ſubſtantiam appellationis eſt, quæ in eo potiſsimum conſiſtit, vt de inferiori ad ſuperiorem deferatur, vt latiùs à nobis in principio huius relectionis comprobatum eſt, vnde priuatorum conſenſus vires huiuſmodi appellationi tribuere non potuit, quia ea, quæ de ſubſtantia requiruntur priuatis conuentionibus tolli nequeunt, l. cum præcario 12. ff. de precario, l. manuſata de contrahenda emptione, cum ſimilibus; prouocare autem omiſſo medio non eſt contra ſubſtantialia appellationis, ſed contra accidentalia, vt docet glo. noſtra in præſenti verbo 166

officialis, quam omnes communiter sequuntur: Rocchus in c. final, num. 233. extra de consuetudine: idcirco cõsensu partium interposita appellatio substinetur, cum re vera maior iudex sit, qui licèt propter omissum medium possit declinari (nisi ad Summũ Pontif. appellauerit, vel ad Patriarcham, vt in secunda parte dicemus) iudex nihilominus competens dicitur, vt tradit glos. verbo competenti, in Clemen. 2. vt lite pendente, & in l. 2. §. conuenire, verbo consensus. ff. de iudicijs.

Rursus etiam & illud scire oportet, non solùm
167 prohibitam esse appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum quoties iudicialiter appellatur, verum etiam si Episcopus extra iudicialiter prouocetur, Rota decis. 7. num. 2. de officio Vicarij aliàs 371. in nouis, Nicel. in concord. glossarum, num. 83. sequitur Sbroc. de Vicario Episcopi, lib. 3. quæst. 2. num. 10. etsi quidam vt subtiliorem potiùs, quàm veritatis amatorem se ostenderet, crediderit tex. nostrum iudicialem appellationem non extraiudicialem prohibere, propter verbum *consistorium*, ibi adscriptum, quod proferri, nec dici potest, nisi iudice in iudicio pro tribunali sedente, vt in cap. cum Episcopus de officio ordinarij, c. final. cum similibus de re

iudic.

iudic. Quod ſanè admittendum nõ eſt, cum tex. noſter, & d. c. Romana generali verborum ambitu loquantur, quapropter tam de iudiciali, quàm de extraiudiciali appellatione intelligendos fore non ambigitur iuxta regulam c. Romanorũ 19. diſt. c. ſolitę de maioritate & obediẽtia, c. 1. de appell. hoc lib. cum etiam negari non poſsit, quin Vicarius ordinariam iuriſdictionem habeat ſaltem habitu, etiam ſi nunquam pro tribunali ſederet, atque ita ſuperiorem hallucinationem refutat, & conuincit Rota, d. deciſ. 7. num. 2.

Præterea noſtri tex. deciſsio locum ſibi vendicat in ſupplicatione, ita vt quemadmodum de 168
Vicario ad Epiſcopum appellatio interdicitur, ſimiliter etiam & ſupplicatio ad eumdem prohibita videatur, vt apertè poſt Innoc. & Hoſtienſ. defendit Archidiaconus in d. c. Romana, num. 2. & Gemin. nu. 6. infra de appellat. Capel. Toloſ. deciſ. 379. & ibi Stephan. Aufrer. qui hanc ſententiam communiter receptam eſſe teſtatur, Sbroc. alios cumulans lib. 3. quæſt. 12. per totam. Quæ opinio his potiſsimũ rationibus ſuadetur, quia ſi à ſentẽtia Vicarij ſupplicari poſſet ad Epiſcopum, maxima fraus prohibitę appellationi fieret, ſiquidem appellationis loco omnes ad Epiſcopum.

copum supplicarent. Quod planè absurdum foret, & contra expressam iuris regulam, qua docemur, vt quod vna via prohibetur alicui, ad id alia non sit admittendus, c. tuæ extra de procur. c. cum quid, infra de regul. iur. l. vltim. C. si manc. ita veniet. ne prostit.

169 Contrariam verò sententiam defendunt Laudens. & Stephan. relati à Cardinali, in d. Clementin. 2. num. 8. de rescrip. Pauin. de officio & potestate Capit. sede vacante, 2. par. princip. quæst. 10. num. 14. Fran. Marcus, quæst. Delph. 322. num. 8. part. 1. Quam sententiam ideò tuentur, quia interdicta appellatione, supplicatio sublata non præsumitur, vt constanter tenet Ripa in l. nemo potest, num. 92. ff. de leg. 1. Menochius de adipiscenda possessione, remedio 4. num. 92. Francis. Marc. decis. Delphin. 55. lib. 2. à num. 1. Immol. consilio 145. versicul. nec obstat, Rolandus à Valle, consi. 94. num. 3. vol. 1. Ruin. consi. 157. num. 16. vol. 5. & alij plures, quos lata manu cumulat Cæsar Contard. in commentar. ad l. vnicam, C. si de moment. possess. fuerit appellat. quæst. 8. à nu. 2. cum sequentibus, Caballin. mileloq. 750. per totum.

170 Reor tamen hanc inuestigationem vndique pensitatam nullius frugis videri, quod facilè suaderi

deri poterit, si agnoscas supplicationem nō cui libet inferiori, sed tantùm Principi peculiarem esse, vt notat Contardus in. d. l. vnica, quæstione 8. num. 5. Franc. Marc. vbi supra num. 5. à quo cum prouocari suprema legum auctoritas non patiatur, l. 1. ff. à quibus appellar. non lic. ne alioquin prouocās inferiorē iudicem adeat, ac proinde descendere potiùs appellatio contra eius naturam, quàm in altum prospicere videretur, parti grauatæ æquum remedio supplicationis mederi visum fuit, ne omni defensione perpetuò destituta ius suum amitteret; at in Episcopi Vicario non est appellationis aditus interclusus, cum inde ad Metropolitanum, illicò ad Patriarcham, mox tandem ad Summū Pontificem posit appellari. 170

Vnicum tantùm modum conijcio, quo prædicta quæstio coloris fuco posit velari: cū Ioan. Andr. in d. c. Romana, infra de appellat. Abb. in c. ex litteris, num 11. de restit. in integr. Cardin. in Clement. etsi principalis, num. 8. de rescrip. si supplicationē videlicet non strictiori vocabulo percipiamus, sed largè, prout commodū restitutionis respicit, minoris, seu maioris ex iusta caussa; nam tunc rectè poterit Episcopus in integrum restituere contra sententiam sui Vica 171

rij, Abb. in d.c. ex litteris, num. 11. in fine, & in c. cum ex litteris, num. 3. extra de restitutione in integrum Capel. Tolos. decis. 479. Bertachinus de Episcopis 5. part. lib. 4. num. 67. & num. 127. & 7. part. num. 37. Maranta de ordin. iud. 6. par. titu. & quandoquê appellatur, nu. 382. Sforcias Oddus in tractatu de restitutione in inte. 1. par. quæst. 32. art. 22. num. 156. Cucch. inst. maiorum, lib. 2. titu. 6. de Episcopis, num. 308. & titu. 8. de Vicar. num. 127. Caballin. milleloquio 747. vbi in calce inquit, inde assuefactum esse constitue re clausulam illam in sententijs eorum; *Salua domini voluntate condemnamus, &c.* Sbroc. d. tract. de Vicar. Episcopi, lib. 3. quæst. 12. nu. 11. & quæst. 13. num. 6. Zerol. in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 5. Iacob. Lauren. tractat. de iudic. suspecto, c. 4. num. 12. Nec huius asserti ratio fu-
172 git, nam Episcopi Vicarius contra sententiam à se ipso latam condemnato restitutionem conce dere potest, l. Præfecti 17. ff. de minoribus, l. 3. titu. 26. part. 3. & docent Abb. num. 11. in d.c. ex litteris, & Beroius nu. 27. de in integr. restit. per tex in c. caussam, eod. tit. & l. final, C. vbi & apud quem, & ex Innocentio, Ioan. Andr. & alijs tradit Sforc. Oddus, d. artic. 22. num. 157. Bertach. Cucch. & Sbroc. vbi proximè, Rebuf. in praxi

benef.

benef. titu. de forma Vicar. Archiep. num. 155. idquè eleganti ratione, nam etsi aliàs Vicarius, seu alius iudex ordinarius non possit retractare sententiam à se latam, ex l. 1. C. sententiam rescindi non posse, poterit tamen condemnatum aduersus eam restituere: quia in integrum restitutio rescindit sententiam prætextu erroris, vel iuuenilis lapsus ex parte ipsius victi. Quo circa cum Vicarius ipse aduersus suam sententiam in integrum restituere possit, id etiam & Episcopo licebit, cum eorum vnum tribunal sit, & iurisdictio, vt sæpius diximus. Nec refert quòd à sententia Vicarij Episcopus prouocari nequeat, tanquam eadem persona cum Vicario: quia illa differentia est inter appellationem, & restitutionem in integrum, quod appellans de iniquitate, vel iniustitia iudicis, qui sententiam protulit, conqueritur, & ideô nimirùm si ipsemet Vicarius, qui sententiam tulit, vel Episcopus, cuius personam repræsentat, de ea per appellationem cognoscere prohibeatur. In integrum verò restitutio erroris proprij veniæ petitionem, vel aduersarij circumuentionis allegationem continet, l. in caussæ 16. §. fin. vbi glos. Bartol. Alberi. & Bal. l. Præfecti 17. l. Præses 47. ff. de minoribus; & ideò non est inconueniens, vt ipsemet Epis-

copus contra sentẽtiam sui Vicarij (quæ eadem est, ac propria) in integrũ restituere posit, quia non super proprio errore, sed super alieno, victi scilicet litigantis, adhibetur.

Quod cum ita sit, Vicarius etiam è conuersô
173 aduersus Episcopi sui sententiam in integrum restitutionem condemnato concedere poterit; Bertac. d. 7. p. lib. 4. nu. 31. Sfor. Odd. de in integ. restit. par. 1. artic. 22. num. 156. Sbroc. d. quæst. 13. num 5. licèt contrarium tenuerit Abb. in d. c. tũ ex litteris, num. 3. de restitut. in integrum.

Deinde Sbroc. d. lib. 3. quæst. 2. nu. 5. cum Cal-
174 derino, consi. 2. de appellat. ampliat prohibitionem appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum, vt procedat etiam in Vicario generali in ciuitate tantùm constituto, ita vt de eius sententia ad Episcopum appellatio interponi non valeat. Sed certè Cald. & Sbroc. in eo apertè falluntur, quia solummodò à Vicario generali ad Episcopum prouocari non potest, vt supra diximus num. 61. ille autem Vicarius in ciuitate tantùm constitutus verè generalis non est, nisi generaliter ad totius diœcesis caussas deputetur, vt ex pluribus resoluit Garcia 1. tom. de benef. 5. part. c. 8. num. 27. & 33.

Duo tandem in præsenti necessariò addenda

erunt,

erunt, quæ non mediocri animaduersione indigent. Primum vt tunc demum de Vicario ad Episcopum prouocatio impediatur, quoties à sententia definitiua appellari contigerit, non verò si ab interlocutoria, quia tunc nihil impedit, quo minus ad Episcopum appellatio per viam recursus à grauamine interponatur, glo. nostra, verbo officiali, Lapus in præsenti num. 1. Geminianus num. 3. Franc. num. 4. & in d. c. dilecti el tercero, versi. duodecimo quæro, Bald. in d. c. dilecti el tercero, num. 7. de appellat. Puteus lib. 2. decis. 503. Marquesanus de commissione vtriusque signaturæ, 1. part. c. 4. num. 67. Iacob. Laurentius, tractat. de iudice suspecto, c. 4. num. 12. 175
Et ratio est quia iudex decretum, quod interloquendo pronunciauit, mutare, siue emendare rectè potest, l. quod iussit 14. vbi DD. communiter, ff. de re iud. l. qualem 19. §. dicere, aliàs l. dicere, §. vnde videndum, ff. de arbitr. c. cum cessante 60. extra de appellat. l. 2. titul. 8. & l. 2. titu. 22. part. 3. Iacob. Concenat. singul. quæst. iur. lib. 1. quæst. 2. num. 7. & 19. Octau. Vestr. in praxi, lib. 3. c. 10. nu. 4. & Nicol. Grabac. ibidem, num 10. idem Vestrus lib. 7. c. 1. num. 16. & 33. Azeu. in l. 2. titu 17. lib. 4. recopil. num. 50. Vnde similiter Episcopus cum eãdem iurisdictionem, 176

& auditorium cum Vicario habeat, sentẽtiam, quam Vicarius ipse interloquendo pronunciauit, tanquam à seipso prolatam corrigere, & emendare poterit.

Quo fit, vt similiter Episcopus de nullitate sen
177 tentiæ sui Vicarij cognoscere posſit, etsi ipse à diffinitiua sentẽtia appellari interdicatur, vt notant Cardin. in d. Clemet. 2. nu. 8. de rescrip. Domin. in præsenti, num. 3. Philip. Franc. num. 10. Bald. in d. c. dilecti, num. 7. Cucchus lib. 2. instit. maior. titu. 8 de Vicar. num. 126. Vantius de nullitate sententiæ, titu. coram quo nullitas proponi posſit, num. 20. Sbroc. vbi supra lib. 3. quæst. 10. num. 1. Iacob. Lauren. in tractatu de iudic. suspecto, c. 4. num. 12. ad fin. quia idem ipse Vi-
178 carius, qui sentẽtiam tulit, de eius nullitate cognoscere, etsi nulla fuerit, inualidam iudicare potest; ex quo per prolationem sentẽtiæ, quæ nulla est, eius officium, & iurisdictio non spirat, l. 1. vbi Bart. & Paul. C. de sententijs, & interloc. vt prodidere Gemin. Franc. Lapus, Cucch. & alij proximè relati, quos Sbrocius sequitur d. lib. 3. quæst. 11. Quibus accedunt tradita per Vantium d. tit. corã quo nullitas proponi posſit, nu. 9. Paz in praxi, 1. par. tom. 1. temp. 12. nu. 6. Petr. à Syria lib. 1. pract. foren. quæstionum, quæst. 26. nu. 11.

Secun

Secundò & illud notatu dignum est, à sen- 179
tẽtia Vicarij ad Episcopum his tantùm in caus-
sis proclamari prohibitum, quæ in generali Vi-
cariatus commissione continentur, in quibus
Vicarius ordinariam iurisdictionem habere di-
citur, secus verò in his, quæ ex Vicarij officio,
nisi specialiter committantur, non competunt,
nam in his cum Vicarius delegatam habeat iu-
risdictionem, & non ordinariam ab eo ad Epis-
copum prouocabitur, vt perspicuè adnotarunt 1
gl. verbo officialẽ, in c.2. infra de officio Vicarij,
& ibi Lapus, num.12. Anchar. num.2. Dominic.
num.9. Franc. num.4. in fine, Augustin. Beroi.
in rubrica de officio delegati, num. 2. & 26. &
consi.22. num.12. vol.1. Felinus in d. rubr. de offi-
cio deleg. num.4. & in c. licèt à num. 1. cum se-
quen. de officio ordinarij, Rota decis. 7. de offi-
cio Vicar. aliàs 371. in nouis, Maranta de ordine
iud. 4. part. distin. 5. principali, num.16. Ant. Cuc-
chus, lib.2. instit. maiorum, titu. 8. de Vicar. nu.
112. cum sequentib. Sbroc. vbi supra, lib.2. quæst.
55. num.35. cum sequen. Thom. Sanchez, tom.1.
de matrim. lib.3. disput.29. nu.6. Iacob. Laurent.
d. tractat. de iudice suspecto, c.4. num.12. Garc.
de benef. 1. tom.5. part. c.8. num.40.

Ceterùm qualis hi casus fuerint, qui in gene- 180
rali

rali Vicarij concessione non comprehenduntur, sed speciali commissione indigent, non abs re fore hic adscribere; imò necessarium iudicaui, vt his præcognitis quibus in caussis à Vicario generali ad Episcopum possit prouocari, compertum fiat. Quare eos aut saltim plures apud varios auctores sparsos vno velut fasciculo, non inutiliter, aut infructuose colligam.

Primò quidem in generali Vicarij commissio
181 ne beneficia conferendi potestas non venit, nisi ei beneficiorũ collatio specialiter sit commissa, c. final, vbi Scribentes communiter de officio Vicarij hoc lib. Dinus, Selua. Rebuf. Lambert. Corras. Duaren. Cucchus, & alij, quos congerit Garc. de benef. tom. 1. 5. part. c. 8. & part. 9. c. 2. §. 1. num. 120. quibus addas Ioan. Gaufre. in collectario iur. in c. dilectus, num. 2. extra de concessione præbendæ, Socin. consil. 260. nu. 17. vol. 1. Felin. in c. licèt 12. num. 1. de officio ordinarij, Decium consi. 128 nu. 1. & 3. Franciscum Marc. decis. Delphin. 86. num. 13. vol. 4. Petrũ Grego. in c conquerente, c. 11. num. 2. de officio ordin. Anasthas. Germon. de indultis Cardinal. §. tibi quoad vixeris, num. 86. & 87. Marc. Mantuam, dialog. iur. lib. 4. dial. 66. ad fin. Catel. Cotta, in memorabilibus, verbo Vicarius, in prin. Rolan.

à Valle,

à Valle, consi.47.num.19.& 21.Sbroc.de Vicar. Episcopi, lib.1. quæst.7. nu.11.& lib.2.quæst.71. num.1. Rob. Maranta, consi.48. num.6. Sahagun in rub.de officio deleg.num.8.Marquesan. de cõmissione vtriusque signat.1.part.c.6.num. 68.Gonçalez in regul.8. Chancel. glo.5.§.3.nu. 25.Vgolin.de officio & potestate Episcopi, c.4. §.7. num.2. Rota decis. 5. aliàs 397. & decis.7. aliàs 371.de officio Vicarij in nouis. Quod ex eo
verum apparet, quia vt in d.c.final, Pontifex in- 182
quit, in generali concessione non veniũt ea, quę non esset quis verisimiliter concessurus, & quia regulariter donare non valet is, cui bonorum administratio etiam libera est concessa, vt aliàs dicitur in l. contra iuris, §.si filius, ff. de pact. l. filius familias, ff. de donat. Nec procul abest æquiparatio ista, cum beneficiorum collatio nihil aliud sit, quàm donatio quædam, c. relatum de præbend. c. post electionem de concessione præbend. Dominic.in d.c.final, num.4.ac proin
de Vicarius conferre beneficia nequit, cum ea, 183
quæ meræ gratiæ sunt, expedire absque speciali mandato non possit, Ioan.Monach.in c. statutum, num.9.infra de præben. Cardinalis in Clement.1.num.19. de officio Vicarij, & alij relati à Garcia vbi supra num.46.& 81. Quod adeô ve-

rum esse ex Romano conf.330.nu.5.vbi Addit. littera L.docet Roland.à Valle,d.consil.47.nu. 20. vt si Vicarius habeat potestatem recipiendi resignationem beneficiorum caussa permutationis resignandorum: quæ quidem resignatio est ipsius permutationis præparatorium,non tamen haberet potestatem conferendi ipsa bene-
184 ficia permutare volentibus, eo quod in beneficiorum collatione requiratur speciale mandatũ, ita similiter ante eos tenuit Rota decis. 1. aliàs 43. de renũciatione in antiquis,sequitur Rebuf. in addit.ad reg.13. Chancellar. verbo aut Vicarios perpetuos,versi.item Vicarius Episcopi, & in praxi benef.d.titu.de form. Vicar.Archi.nu. 105. cum sequentibus, Sbroc. vbi supra, lib. 2. quæst.71.num.9.Sed contrarium nouiter defendit Azor,2.part.inst. moral.lib.3.c.44. quæst.6. versi.sed quid dicendum,Garc. omnino videndus,d.c.8.à num.108.

Quod vsque adeò firmari videtur, vt notabiliter Bald.existimet in l.aliquando, ff. de officio Proconsulis, locum habere etiam in Cardinali
185 Vicario constituto alicuius Prouinciæ, sequitur Rebuf.in praxi in form.Vicar.num.64. & in regula Chancellariæ,vbi supra, versi.etiam si esset Vicarius Cardinalis,Cucch. d.titul.8. num.77.

Sed

Sed tamen reperio Andr. Siculum in tractat. de præstantia Cardinaliũ in præludijs, 2. part. nu. 4. à Bald. dissentire, qui triplici ratione falsitatis suspicione eius dictum contaminat, cuius Catellianus Cotta meminit memorabilium, verbo Vicarius, in initio, & Sbroc. vbi supra, d. quæst. 71. num. 5. & 6.

Secundò absque speciali concessione Episcopi, præsentatum à Patrono, Vicarius instituere non poterit, vt enixè defendit Rebuf. in praxi beneficiali, in forma Vicar. Archi. à num. 126. & in addit. ad reg. 13. Chancel. verbo, aut Vicarios perpetuos, versic. item Vicarius generalis, & ante eum Cardinalis Zabarella in Clemen. 1. num. 6. Immola, num. 13. de iure patronatus. 186

Dissentiunt tamen, & aduersam partem tuentur glossa verbo non possunt, Ancharran. Gemin. & alij in d. c. final, infra de officio Vicarij, Roman. singul. 607. & ibi Additionator per textum, quem singularem vocat in c. ex frequentibus 3. de instit. Decius, consi 121. num. 11. & consil. 129. num. 1. communem dicunt Roch. de Curte in tractatu de iure patron. verbo competens, quæst. 31. num. 66. & 67. Cæsar Lambertinus in eod. tractat. 3. par. lib. 2. artic. 5. quæst. 1. principali per totã, Selua de benef. 2. par. quæst. 14. Staphil. 187

de litt. gratiæ, titul. de var. mod. vacationis, nu. 43. Boher. decis. 30. num. 4. Ferretus consi. 344. num. 1. & 2. vol. 2. Lancel. instit. canon. titul. de instit. & iur. patron. §. disimiles sunt, in fine, Roland. consi. 47. nu. 45. vol. 1. Paz in praxi 2. tom. præludio 3. num. 7. & 8. inde deducens, Vicarium ex sola generali cõmissione æconomum
188 deputare posse Ecclesiæ patronatæ vacanti pro eiusdem fructuum custodia, si Ecclesiæ prouissio differatur: cum ad eum Ecclesiæ vacantis custodia pertineat, ad quem eius institutio spectat, c. cum vos 4. iuncta glos. verbo æconomos de officio ordinarij, Azor 2. part. instit. moral. lib. 3. c. 44. quæst. 4. Corras. Duar. Pauin. Couarr. Cæcus, & alij relati à Garcia de benef. d. 5. part. c. 8.
189 num. 35. & part. 8. c. 4. nu. 50. Quorum opinioni (etsi Rebufus priorem sententiam validis fundamentis muniat) libenter subscribo, quia eidem opitulatur Rota, decis. 1. aliàs 43. de renunciatione in antiquis, & sacra Cardinalium Congregatio sancti Concilij Tridentini, cuius seriem ad litteram transcripsit Garcia, d. c. 8. num. 86. his verbis: *Congregatio Concilij censuit, quod si non habeat Vicarius mandatum limitatum, sed generale vtique instituere præsentatos potest.* Quæ non simplicis Doctorum, aut iuris peritorum assertionis,

nis, vt nonnulli ineptè exiſtimarunt, ſed vim le- 190
gis & deciſsionis habet, vt potè ex Summi Pontificis commiſsione lata, & à perſonis interpretandi, & reſpondendi ius, & facultatem habentibus, vt eadem met cõgregatio Abbatiſſæ Maſſanen. reſpondit in hæc verba: *Eadem ratio habẽda eſt de his, quæ ſcribuntur à Cardinalibus ſacræ Congregationis Concilij Tridentini nomine ipſius congregationis, ac ſi à Papa ſcripta eſſent*: vt latè proſequuntur Manuel Rodrig. 1. tom. quæſt. regul. quæſt. 11. art. 1. & 2. Garc. d. tract. de benef. in præfatione, 1. tom. verſ. ſed quia in hoc tractatu.

Tertiò criminales cauſſas, niſi ſpecialiter Vi-
cario cõmiſſæ fuerint, per eum expediri nõ poſ- 191
ſunt, ita vt nec inquirere, corrigere, aut punire ſubditorũ exceſſus queat, d. c. 2. infra de officio Vicarij, Beroi. in rub. eiuſdem tituli, nu. 2. & 26. & conſi. 23. nu. 4. vol. 1. Ferretus conſi. 214. vol. 1. Cucch. d. titu. 8. de Vicar. num. 17. Lancel. inſtit. iuris canon. §. per Vicarium de officio Vicarij. Rebuf. in addi. ad d. reg. 13. Chancel. verbo aut Vicarios, verſi. notandum eſt. Iul. Clar. in praxi crimin. §. final, quæſt. 40. nu. 3. Sanchez d. lib. 3. de matrimonio, diſput. 29. quæſt. 2. num. 16. in prin. Vgolinus de officio & poteſtate Epiſcopi, c. 4. §. 7. num. 2. verſi. 7. inquirere.

Sed quod ad inquirendum attinet, ita accipiendum est, vt Vicarius de criminibus inquirere non posśit quoad eorum punitionem, non
192 verò si ad effectum remittēdi culpabiles ad Episcopum, quia eo casu ex generali mandato inquirere non prohibetur, Rota decis. 2. aliàs 66. de officio Vicarij in nouiss. Ioan. Monach. in d.c.2. infra de officio Vicarij, vbi Lapus, num.1.& Dominic. num.4. Socinus, in c. qualiter & quando, quæst.5. art.14. num.171. cum sequen. de accusa. Mill. in repertorio, verbo Vicarius, versic.6. Rebuf. in praxi, vbi supra, num.167. Bernard. Diaz, in pract. criminali canonica, c.3. num. 3. Paz in praxi, 2. tom. præludio 3. num.11.

Quartò non solùm in criminalibus condem-
193 nare inquisitum, verùm nec absoluere potest, Ripa in l. qui condemnare, num.9. versi. sed certè, ff. de re iudic. quia qui condemnare non potest, nec etiam absoluere, l. nemo qui condemnare de regul. iur. Menoch. de arbitr. lib.1. quæst. 43. num.25. Socinus tamen vbi supra d. nu. 171. & Felinus in c. non potest, num.5. de sententia,
194 & re iud. contrariam sententiam, imò Vicarium posse inquisitos absoluere, vt veriorem defendunt. Tu verò vtramquè opinionem ita conciliabis, vt Vicarius non posśit inquisitos crimine absol

absoluere, possit tamen ab inquisitione, si eos immunes, & innocentes inuenerit, vt docuerũt 195
Bernard. Diaz. in praxi criminal. canon. c. 3. nu. 3. Paz d. prælud. 3. num. 11. & Iacob. Menoch. vbi supra, num. 28. Sbroc. lib. 2. quæst. 166. per totam.

Quintò nec clericorum bona confiscare, Bal. 196
in l. Imperatores, in fin. ff. de officio Præfect. Vigil. Alexan. in l. 1. num. 75. ff. de officio eius, Roman. consi. 59. nu. 2. Franc. Marc. decis. 613. nu. 1. part. 2. Sbroc. lib. 2. quæst. 158. num. 3.

Sextò dimissorias, seu commendatitias litte- 197
ras ad ordines suscipiendos clericis suæ diœcesis concedere non potest, cum ad id Vicariatus officium non extendatur, nisi Episcopo in remotis agente, c. cũ nullus 3. §. inferiores, infra de temporibus ordinationum, & ibi Franc. Anchar. & ceteri communiter. Ant. Cucch. lib. 2. instit. maior. titu. 8. num. 110. Rebufus in praxi in forma Vicar. Archip. num. 47. Sbroc. de Vicar. Episcopi, lib. 1. c. 7. num. 3. & 13. cum sequẽtibus, Quintilianus, Mandos. in regul. 24. Chancell. quæst. 6. num. 9. & 10. Gutierr. lib. 2. canon. quæst. c. 17. num. 20. Zerol. in praxi Episcopali, 2. part. verbo Vicarius, §. 4. Pater Azor, lib. 3 instit. moral. d. c. 45. versi. septimò quæritur, Marquesan. de commissio-

missionibus vtriusque signaturæ, 1. part. c. 14. nu. 30. disput. 5. dubio 7. versi. his positis, Vgolin. d. tractat. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 7. num. 2. versi. quinto dimissorias.

Vnde obiter non possum non mirari, virum
198 aliàs doctissimum Iacobum Menochium, lib. 2. de arbitr. casu 222. num. 9. non leuiter lapsum, cũ existimet ordinandi licentiam, quæ in d. c. cum nullus Episcopo in remotis agente, Vicario tribuitur, pro ipsa facultate ordinandi sumendam esse, docens hoc casu Vicarium, Episcopo in remotis agente, subditos ordinare posse, cũ solùm ibi Pontifex de ordinandi licentia, non verò de potestate ordines conferendi loquatur.

Septimò sine mandato speciali Vicarius re-
199 præsalias concedere non potest, Sbrocius, lib. 2. quæst. 165. num. 1.

Octauò nec matrimonio assistere, aut de ma-
200 trimonialibus caussis cognoscere, nec eas terminare potest, Rebufus in praxi benef. titu. de forma Vicar. Archie. nu. 155. Ledesma de matrimonio, quæst. 45. artic. 1. punct. 3. dubio 4. Vgolin. vbi supra, versic. nono caussas matrimoniales.

Veriorem tamen contrariam sententiam e-
201 xistimo, quæ probatur apertè ex c. 1. iuncta glo. verbo misso, extra de frig. & malefic. & ex c. fina.

vbi

vbi Abb. & Præpoſit. de cognatione ſpirituali quam ſequuntur Hoſtien. in c. litteras de reſtitutione ſpoliatorum, Antonius de Butrio in c. fin. num. 2. de cognatione ſpirituali, Bertachin. in tractatu de Epiſcopis lib. 4. part. 7. quæſt. 20. nu. 23. Couar. in 4. 2. part. c. 8. §. 12. num. 1. Cucchus d. titu. 8. num. 105. Sbroc. vbi ſupra lib. 2. quæſt. 44. num. 8. in fine, alijque plures, quos cumulat latè obiectionibus pro contraria parte motis ſatisfaciens Thomas Sanchez, tom. 1. de matrimonio, lib. 3. diſput. 29. quæſt. 3. à num. 18. vſque in finem, Azor, lib. 3. inſtit. moral. c. 45. verſi. ſecundo quæritur, Vgolin. vbi ſupra, verſi. nono cauſſas matrimoniales.

Nonò abſque ſpeciali poteſtate Vicarius beneficium ſupprimere non poteſt, Puteus deciſ. 53. lib. 3. Sbrocius d. lib. 2. quæſt. 117. num. 5. 202

Decimò nec poteſt ex generali conceſsione facultatem, ſeu licentiam confeſsionis audiendi alijs concedere, vti adnotarunt Hoſtienſis in ſumma, titulo de pœnitentijs, & remiſsionibus, §. cui confitendum ad calcem, Archid. in c. 2. vbi Ioan. Andr. in princip. Domin. num. 6. Anchar. num. 1. Philip. Franc. num. 7. eodem. titul. hoc libro, Alberic. in dictionario, verbo Vicarius, verſ. Vicarius etiã Epiſcopi, Sot. in 4. diſt. 18. 203

quæst. 4. & quæst. 14. num. 3. & alij, quos congerit Sanchez, tom. 1. de matrimonio, d. lib. 3. disput. 19. quæst. 2. num. 14. qui numero sequenti contrariam sententiam, vt probabiliorem tuetur eam vberiori auctorū numero confirmans, & aliorum cauillationibus obuians, cui vt verissimæ assentiri nequaquam dubitaui.

Vndecimô in locis, in quibus Episcopus loco
204 Abbatis est, non potest Vicarius generalis commissionis prætextu impertiri licentiam monacho caussâ studiorum proficiscendi, Abb. consi. 88. num. 5. cum sequenti, Pauin. de officio & potestate Capituli sede vacante, part. 2. princip. quæst. 8. nu. 25. sequitur Sbroc. lib. 2. quæst. 200. num. 2. & 3.

Duodecimô specialis facultas, seu licentia E-
205 piscopi necessariò requiritur, vt generalis Vicarius excommunicationes ad finem reuelationis pro rebus deperditis, seu ablatis, quæ monitoriales litteræ vulgò nuncupâtur, decernere pôssit, vt constat ex Concilio Tridentino sess. 25. de reformatione, c. 3. vbi à nemine præterquam ab Episcopo decernendas statuit, iunctis Cardinalium declarationibus sanctæ Congregationis eiusdem sancti Concilij, quæ exstant, in 4. part. decisionum nouissimarum Rotæ, in eod. c. 3. in

hæc

hæc verba: *Vicarius generalis, & ad id facultatem habens ab Episcopo, potest sine præuia cognitione facta ab ipsomet Episcopo, excommunicationes ad finem reuelationis pro rebus deperditis decernere, dum tamen ipse Vicarius caussæ cognitionem adhibeat: sed alij dubitabũt ex illis verbis, à nemine prorsus præterquam ab Episcopo, quia taxatiua alios excludit: Congregatio iterũ sub die 25. Februarij 1583. primam firmauit resolutionem.* Iterum in d. c. 3. alia S. Congregationis declaratio ait: *Præterquã ab Episcopo, vel Vicario ex speciali mandato, & nõ aliàs, &c.*

Sed nihilominus contrariam opinionem, imò Vicarium ex generali commissione huiusmodi excommunicationes, seu monitoriales litteras decernere posse docuerũt Henric. in sum. lib. 13. c. 17. §. 4. Manuel Rodrig. in summ. tom. 1. c. 79. num. 1. Iacob. Sbroc. lib. 2. quæst. 171. nu. 2. Ioan. Gutierr. canon. quęst. lib. 1. c. 11. num. 8. Frechill. in tractatu de excommunicatione, 2. part. art. 2. num. 5. Zerol. in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, §. 17. Thomas Sanchez de matrimon. d. lib. 3. disput. 29. quęst. 2. nu. 16. Sayr. de censur. lib. 1. c. 9. num. 33. versi. primum est, Suarez eod. tractat. disput. 20. sec. 1. num. 2. Lazarius de monitorijs, sec. 1. quęst. 6. num. 1. cum sequentibus, 206

R 2 Auil.

Auil. de censur. 2. part. c. 5. disput. 2. dub. 2. conclus. 2. Garcia de benef. d. 5. part. c. 8. num. 94. qui alios citat., & in eius confirmationem adducit triplicem sacræ Congregationis Cardinalium declarationem in d. c. 3. Concil. Triden. quarum prima hęc verba continet: *Vicarius Episcopi potest concedere litteras monitoriales, de quibus in præsenti decreto.* Secunda verò sic ait: *Vicarius generalis Episcopi potest has excommunicationes decernere adhibita caussæ cognitione, nec indiget speciali mandato Episcopi.* Tertiæ quidem hęc series est: *Stante hac declaratione quærebatur an eadem potestas competat Vicario Capituli sede vacante; congregatio censuit affirmatiuè; quia ad Capitulum transeũt ea, quæ sunt iurisdictionis necessariæ, vt est excommunicatio, &c.*

207 Nec obstabunt supradictæ declarationes, quę aduersę parti fauere videntur, nam priori satisfacit Gutierrez vbi supra inquiens, verba illa, *Et ad id facultatem habens ab Episcopo*, referẽda esse ad potestatem generalem Vicariatus, sed non video qualiter hęc interpretatio substineri posit, nam illud satis explicitum erat illis verbis: *Vicarium generalem*, cum non aliàs generalis nuncupari posset, quàm si potestatem generalem haberet. Ergo credendum non est potestatem, quam

Vica-

Vicarium habere Concilij Congregatio requirit, generalem esse, sed peculiarem potiùs & specialem. Aliter tamen respondit Auil. d. loco, prę dicta declarationis verba ad distinctam personã, quam Vicarium generalem spectare, quasi sensus sit, vt alius quàm Vicarius generalis monitoriales litteras absque speciali Episcopi facultate haudquaquam decernere posit, nam alioqui coniunctio illa, *&*, superflua esset, nisi diuersas personas coniungeret. Cum illius ea sit natura, vt diuersitatem copulatorum demonstret. Na- 208
uarr. de indulgen. notab. 33. nu. 2. & latè pluribus relatis tradit Octauian. Vulpecul. in tractat. de prępositionibus in particula, *&*. Diuersimodè tamen Garc. vbi suprà, nu. 98. prædicta verba interpretatur, siquidem existimet posita fuisse ad excludendum Vicarium generalem habentem in hoc facultatem limitatam, seu ablatam ab Episcopo, qui non potest has excommunicationes decernere, qui etiam secundę declarationi, quę vrgere videtur, nihil respondet, sed tantùm numero sequenti certam non esse affirmat. Quare ego (si quod sentio proferre non pudet) non auderem in ardua ista inuestigatione quid certum insectari, imò saniùs crederem alia noua Cardinaliũ declaratione indigere, quę inter prędictas

falcem mitteret, etsi nõ ignorem hanc vltimam opinionem forensi vsu, & cõmuni praxi vt certiorem, ac iuri cõsonam vbique fuisse receptam,
209 vt testatur Marcus Ant. Genuensis in praxi Archiep. Neapolit. c. 1. nu. 1. Ioan. Gutier. Lazarius, Garcia, & ceteri vbi supra.

Decimotertiò coadiutores Vicarios imperitis
210 Rectoribus Ecclesiarum, secundùm formam sacri Concil. Triden. sess. 21. de reform. c. 6. sine speciali concessione non licet deputare, Puteus decis. 239. lib. 2. quem sequitur Sbroc. d. lib. 2. quæst. 112. à num. 2.

Decimoquartò nec beneficiorum resigna-
211 tiones accipere, Rota decisione 1. aliàs 287. de officio Vicarij in antiquis, & decisione 5. aliàs 397. eodem titulo in nouis, Staphileus in tract. de litter. gratiæ. titul. de var. mod. vacationis, num. 38. Rebuf. in praxi beneficiali in forma Vicarij Archiepiscopi, nu. 104. & 106. & ibidem de ration. person. & rei, nu. 16. Pauin. de officio & potestate Capituli sede vacante, 2. part. principali, quæst. 10. Franc. Marc. quæst. Delphin. 86. nu. 10. & alij, quos tradit Sbroc. lib. 2. quæst. 130. à num. 1. Maranta, consi. 48. num. 7. communem dicit Parisius tom. 1. de resignatione beneficiorũ lib. 7. quæst. 24. num. 3. Zerol. in praxi Episcopali

1. part.

1. part. §. decimo, Azor d. c. 44. quæſt. 6. Vgolin. vbi ſupra, d. §. 7. num. 2. in principio.

Decimoquintò auctoritatem ad validandum ſtatutum Canonicorum, quo certus eorum numerus decernitur, ex generali commiſsione nõ poteſt interponere, vt ex Ioanne Andr. Federic. de Senis, Calderino, Decio, & alijs reſoluit Ferretus, conſi. 327. num. 1. vol. 2. Sbroc. lib. 2. quæſt. 199. num. 6. & 7. 212

Decimoſextò abſque ſpeciali Epiſcopi licentia ius patronatus ex cauſſa dotationis, fundationis, vel conſtructionis alicui reſeruare non poteſt; Federic. de Senis, conſil. 264. in princip. Decius in c. cum acceſiſſent, num. 9. & Felinus, nu. 15. de conſt. Zerol in praxi Epiſcopali, 1. part. verbo Vicarius, § 13. Hieron. de Mont. Brixian. quæſt. 22. num. 8. & 25. cum alijs, quos tradit Garcia d. 5. part. cap. 9. num. 43. etſi contrarium conſuluerit Port. conſil. 99. num. 43. in fauorem Vicarij Epiſcopi Vicentini, aduerſus quem latè ſcripſit Ferretus, d. conſi. 327. per totum. 213

Decimoſeptimò donationi iuris patronatus decretum, ſeu auctoritatem interponere non licet. Ferret. conſi. 343. num. 7. & conſil. 344. nu. 1. volu. 2. Rebuf. vbi ſupra, num. 184. Sbroc. lib. 2. quæſt. 197. vbi plures adducit, Zerol. d. 1. part. 214

praxis

praxis Episcopalis, §.11.& 13. Garcia vbi supra, num.76. Azor lib.3.inst.moral.c.45.in princip. Vgolin.d.§.7.nu.2.versi.decimo non potest.

Decimooctauò nec matrimonij monitioni-
215 bus dispensare, etiam iusta caussa interueniẽte, cum in generali concessione dispensandi potestas non claudatur, vt statim dicemus, tradunt Menoch.consi.69.à num.55.vol.1.& de arbitrarijs, casu 453.num.5. Cephal.consi.421. num.72. vol.3. Spinus in speculo testamen. glos.15.nu.28. cum sequenti, Paz in praxi, 2.tom. præludio 3. num.11.cum pluribus relatis à doctissimo conciue nostro Hieronymo de Zeuallos, tom.1.cõmun.contra commun.quæst.604.num.92.vers. contrariam, & à Sanchez d.lib.3.de matrimon. disput.7.quæst.1.num.9. latè Garcia, d.c.8.à nu. 50.cum sequẽtibus, qui pro sua sententia adducit Concilium Prouinciale Toletanum celebratum anno 1583. & sacræ Congregationis declarationem ad c.1. S.Concil.Trident.ses.24.de reformatione matrimonij.

Sed huic resolutioni non acquiescunt Segu-
216 ra in directorio iudicum, 2.part.c.16.num.3. Salcedo in addit. ad praxim, Bernard. Diaz c.73. addit. vltim. Sbroc.lib.2. quæst.201. num.1.cum sequenti, & quæst.43.num.28.& 29. Marc. Ant.

Genuens

Genuenſ. Veracruz, Manuel Rodriguez, Flores de Mena, & alij quos congerit Zeuall. vbi ſupra, Thomas Sanchez d. quæſt. 1. num. 10. & Garcia, nu. 54. Lazarius de monitor. ſec. 1. quæſt. 6. nu. 4. & hanc veram & receptiorem eſſe opinionem arbitror communi ferè totius orbis vſu & praxi receptam, vt teſtatur Salcedo, Gutier. & alij vbi proximè. Nec quidquam mouere debet Concilium Prouinciale Toletanum habitum anno 1583. quia nec admiſſum, aut receptum fuit; imò promulgationis tempore D. Antonius Manrique Canonicus Toletanus à prædicto Concilio elata voce publicè ad Summum Pontificem appellauit, vt à doctiſsimo parente meo D. D. Ildephonſo Narbona, quem nõ minus doctrinæ, quam naturæ auctorem meæ reuereor, audiui. Minus refragatur ſacræ Congregationis declaratio ad dictum cap. 1. ſacri Concilij Tridentini, quia non de generalibus Epiſcoporum Vicarijs loquitur, ſed tantùm de commendatarijs, id eſt, Vicarijs ordinum militariũ, qui etſi in ordinarij appellationẽ veniant, glo. in c. final, infra de officio ordinarij, non tamen ſub diſpoſitione dicti c. 1. continentur, quod ſolùm Epiſcopo, & non alijs ordinarijs iudicibus illud permiſiſſe eadem Congregatio declarauit, quod cum Epiſcopo id

concessum sit, & eius Vicario permissum esse videtur, cum eadem persona reputetur, nam quoties aliquid Episcopo conceditur, persona Vicarij non excluditur, sed potiùs sub eadem dispo-
217 sitione comprehensa videtur, vt expresse tradũt Dominic. Fran. Felin. Suarez, & alij relati à Garcia vbi supra, nu. 52. Flamin. Parif. lib. 3. de resig. benef. nu. 9. cũ sequentibus: vbi late, & in terminis Sbroc. lib. 2. quæst. 43. num. 29. Thomas Sanchez lib. 3. disput. 7. num. 10. & disput. 29. nu. 16.

Decimononò nec poterit nisi ex speciali man
218 dato relaxare interdicta, Sbroc. vbi supra, quæst. 185. num. 2. cum sequentibus.

Vigesimò alium Vicarium sui loco deputare
219 non potest, ita vt substitutus iurisdictione ordinaria vtatur, nisi specialis Episcopi licentia præcedat, c. clericos, & ibi Hostien. Butr. Abb. & alij de officio Vicarij, glo. verbo ipsius, in c. 1. vbi Anchar. num. 2. Domin. num. 11. eodem titu. hoc libro, Rota decis. 4. alias 378. de officio Vicarij in nouis, Gaufred. in collect. iur. in c. tua nobis, nu. 2. de officio delegat. Capella. Tol. decis. 36. & ibi Apostil. & deci. 97. vbi Addit. Butr. in c. G. Perpetuos, num. 4. de fide instr. & ibi Felin. nu. 3. Paul. Parif. consi. 80. nu. 16. cum sequenti, vol. 4. Ripa in respon. 24. à nu. 1. Franc. Marc. q. Delphi. 317.

num. 4.

num.4.vol.1.Cucch.instit.maior.titu.8. nu.40. Puteus lib.1.decis.168. Rodoa.de rebus Ecclesię, rubr.de auctorit.Prælat.num.66. Guid.Papę decis.374.num.6. Azeued.in l.1.num.8.tit.9.lib.3. recopil. Iacob. Philip.Port. consil.87. num.16. Sbroc. lib.1. quæst.15. num.7. & lib.2. quæst.66. Zerol.in praxi Episcopali,1.part.verbo Vicarius, dub.4. Petr. Lazarius de monit. quæst.6.nu.10. Azor 2.part.instit. moral. c.6. num. 68. Iacob. Laurent.de iudice suspecto,c.4.nu.20. Vgolin. d.c.4.§.7.nu.2.versi.vndecimo,latè Garcia aliorũ memor.1.tom.de benef.5.par.c.9.nu.148.cũ sequentibus.Quod non tantùm in Vicarijs Episcoporum, verùm in Vicario Papæ locũ habere existimauit Cardinalis, in d. Clement.etsi principalis,num.4.de rescrip. Marant.de ordin.iud. 4.part.distin.5.principali,num.22.

Vigesimoprimò nec nouas queit erigere parræchias Sbrocius lib.2.quæst.117.num.2. 220

Vigesimosecundò ex generali Vicariatus cõmissione dispensandi potestatem nõ habet, nec alia,quæ volũtariæ iurisdictionis sunt,facere potest, glos. in c. qua de caussa, verbo quidquid, 2.quæst.5. Felin.in c. at si clerici,§.de adulterijs, num.21.de iudic.Cucch.inst.maior.d.lib.2.tit.8. num.111.Ioan Gutierr. lib.1. quæst. canon. c.19. 221

num.15. Ant.Gomez in Bulla Cruciata,c.4.circa 4.quæst.nu.19.Sbroc.lib.2.quæst.38. & q.193. cum sequenti,Rebuf. Paz,Cæcus,& alij cógesti per Thom.Sanchez de matrim.lib.2.disput.40. quęst.1.nu.12. Azor lib.3.inst.moral. c.45.versic. octauo quæritur,Garcia vbi supra,c.8.nu.48.& ratio est,quia ea, quę in mera gratia & volútate consistũt,in generali potestate non comprehenduntur;sed speciali mandato indigent,vt ex pluribus resoluit Garcia d.loco,num.46.

Vigesimotertiò pias defunctorum volũtates,
222 nisi specialis facultas ab Episcopo fuerit concessa,exsequi prohibetur, vt ex Bal.in l.nulli,nu.8. C.de Episcopis & clericis, Sbroc.resoluit lib.2. quæst.49.num.2.

Vigesimoquartò nec beneficia vnire,nec reuo
223 care vniones & Ecclesias diuidere,Rebuf.in praxi benef.in forma Vicariatus, nu.102.Cucch.d. titu.8.nu.106. latè probat Sbroc.lib.2. quęst.115. per totam,& quęst.sequenti,nu.1. Azor d.lib.3. instit. moral.c.44. versi. vndecimo quęritur,& num.2.versi.secundo, nec beneficia, Garc.alios referens de benef.12.part.c.2.§.1.nu.96.

Vigesimoquintò diœcesim visitare absque spe
224 ciali concessu Vicario non licet,argum.tex.in c. Episcopum 10.quęst.1.c.si Episcopus 6. infra de offi-

officio ordin.c.inter cetera extra eod. sacr. Concil. Triden.de reform.ses.24.c.3. Rebuf. in praxi in forma Vicariat.nu.100 & 101. Cucch. d.tit.8. lib.2.nu.106.Sbroc.lib.2.quęst.120.num.2. Azor lib.3. instit. moral.c.45. versic.quarto quęritur, Vgolin.d.§.7.versi.tertio nec visitare.

Vigesimosextô prętextu generalis cómissionis indulgentias concedere nó potest, Cardinal. in c.nostro, in fine, de pœnit.& remis. & in Clemen.1.nu.19.de officio Vicarij, Borgas. de irregular.3.par.titu.de indulgen.Episcop.num.2.& part.7.c.final.nu.23. Turrecrem.in §.item in leuitico, nu.42.de pœnit.dist.1.quos refert Rebuf. d.tit.de form.Vic.nu.172.Sbro.lib.2.q.40.nu.3. Azor d.lib.3.c.45.vers.decimotertio quęritur. 225

Vigesimoseptimò citra speciale mandatũ diœcesanã Synodũ congregare non potest, Henric. Bottus in tract.de Synodo Episcopali, 2.par.nu. 2.Rebuf. præcitato, tit.de form. Vic.nu.151. Ant. Cucch.d.tit.8.de Vic.nu.107.Sbroc.lib.2.q.46. nu.1. Azor d.lib.3.inst.moral.c.45.quæst.5.

Vigesimooctauò decretũ interponere in alienationibus, vel in transactionibus rerum Ecclesiarũ sine speciali mãdato non licet, Abb.consi. 88.nu.6.versi.secundo potest se tueri, Capel. Tolos.quæst.97.Aug.Beroi.consi.83.num.19.vol.1. 226

Rebuf. in praxi, d. titu. de form. Vicar. num. 184. Rodoan. in tract. de reb. Ecclesię non alien. rub. de auctoritate Prælat. in alienatione interpon. nu. 60. Cucch. d. tit. 8. nu. 105. Sbroc. lib. 2. q. 118. nu. 2. Zerol. in praxi Episcopali, verbo Vicarius, 1. part. §. 12. Azor d. c. 45. versic. tertio quæritur, quidquid in contrarium tenuerit Bald. in Margarita, verbo Vicarius, ver. 2. relatus in apost. d. quæst. 97. Capel. Tolosanæ, & Cephal. cōsi. 700. num. 45. & sequenti, vol. 5.

Vigesimonono nec à suis beneficijs, officijs,
228 vel administrationibus, aut ab ordine aliquos amouere, seu deponere, d. c. licèt, infra de officio Vicar. Bald. in l. aliquando 5. num. 9. de officio Proconsulis, Paz in praxi, 2. tom. prælud. 3. nu. 9. & 10. Sbroc. lib. 2. quęst. 111. num. 7. & quæst. 130. num 4. & quæst. 155. num. 7. & 8. Vgolin. vbi supra, d. num. 2. versi. septimo inquirere.

Trigesimo à casibus Episcopo reseruatis, vt ir
229 regularitatibus, suspēsionibus, ex delicto occulto prouenientibus, & in ceteris similibus, sine particulari concessione, absoluere non potest. Hostien. in summa, §. cui confitendum, nu. 14. versi. quid si Episcopus, de pœnitē. & remis. Archidiac. in c. 2. in fine eodem tit. hoc lib. Philip. Franc. in c. licèt, nu. 5. versi. quinto limita. infra de

de officio Vicarij, S.Concil. Trident. ſeſ. 24. de reformat. c. 6. Rebuf. d. titu. de forma Vicar. nu. 179. cum ſequenti, Sbroc. lib. 2. quæſt. 19. num. 2. & quæſt. 179. num. 1. & quæſt. ſequenti, nu. 2. & quæſt. 184. nu. 1. Vgolin. d. §. 7. nu. 2. verſi. poſtremo, Suarez de cenſur. diſput. 41. ſec. 2. nu. 8. Garcia de benef. vbi ſupra, nu. 48. cum ſequenti.

Trigeſimoprimò ædificationi monaſterij per teſtatorem relicti aſſenſum, & auctoritatẽ interponere nequit, Calderin. conſi. 3. de officio Vicarij quem ſequitur Sbro. lib. 2. q. 198. nu. 1. etſi ſecus opinetur Beroi. conſi. 21. nu. 29. lib. 2. 230

Trigeſimoſecundò imponere penſionem ſuper beneficijs, vbi Epiſcopus, ſeu Archiepiſcopus poſſet (puta ob iuſtam cauſſam, vt pro bono pacis & concordiæ, vt tradit Gracia alios referens, 1. parte de benef. c. 5. nu. 197.) niſi ſpeciale mandatum præcedat, Vicario nõ licet; Beroius conſi. 18. nu. 10. vol. 1. Sbroc. lib. 2. q. 71. num. 24. quos ſequitur Garcia vbi proximè, nu. 317. 231

Trigeſimotertiò nec de reſtitutionis in integrum cauſſa diſceptare, l. illud 25. §. 1. ff. de minoribus, ibi: *Cui id ipſum nominatim mandatum ſit. Qui verò generale mandatum de vniuerſis negotijs gerendis alleget, non debet audiri.* Per quam legẽ ita tenuit Sbroc. lib. 2. quæſt. 35. nu. 4. & Thom. 232

Sanchez

Sanchez de matrim. lib. 2. disput. 40. nu. 12. in fin.
233 Credo tamen contrariam opinionem veriorem esse, & Vicarium Episcopi ex generali cõmissione circa restitutionem in integrum decernere posse; quod expressè suadetur ex c. caussa restitutionis de in integr. restit. melior tex. in l. final. C. vbi & apud quem, his verbis: *Liceat de in integrũ restitutione disceptare, siue specialiter fuerit mãdatum, vel si generaliter dati sunt iudices*: quem tex. ad hoc magnopere extollũt, & imis sensibus reponẽdum affirmant. Alex. & Ias. in l. more, nu. 20. ad fin. ff. de iurisdic. omn. iud. Nicol. Euerard. locorum legalium in loco à mandato procuratoris ad lites, seu iudicia ad mandatũ iurisdictionis, vers. tertio differũt; & sequẽdo hanc opinionẽ nihil oberit, d. l. illud, in §. 1. quia non in iudice, sed in procuratore loquitur, nec in hoc casu licet de procuratore ad iudicẽ argumentum sumi, vt docẽt Alex. Ias. & Euerard. vbi proximè.

Trigesimoquartò iuramentum purgationis
234 canonicæ non defertur Vicario sine mandato speciali, Sbroc. lib. 2. quæst. 167. num. 2.

Trigesimoquinto æconomum Ecclesiæ con-
235 stituere non potest, nisi Episcopi speciale permissum adsit, Lapus allegat. 81. nu. 7. Et ibi Quintil. Mandos. verbo ęconomũ, Felin. in c. quoniã 14. in fin.

in fin. de officio ordinarij, Ant. de Butrio in c. Imperatorũ, nu. 15. de iuramẽ. calumniæ, Sbroc. lib. 2. quæst. 53. nu. 2. Nec contrarium est quod Paz inquit in praxi, 2. tom. prælud. 3. nu. 8. Quia loquitur de æconomo, qui ad custodiendos fructus Ecclesiæ patronatæ vacãtis nondũ prouisæ ob patronorum discordiam constituitur, cuius æconomi constitutio Vicario ex generali commissione pertinet, cum etiam speciali mandato ad instituendum præsentatum à Patrono, non egeat, vt nu. 186. dixi; & ad illũ vacantis Ecclesiæ custodia pertineat, ad quem eius institutio spectat, glo. verbo ęconomos in fine in c. cũ vos 4. de officio iudic. ordina. Lapus vero, & ceteri vbi supra loquuntur de æconomo, qui vicem Episcopi gerit in colligendo Ecclesiæ redditus, & distribuendo clericis, & pauperibus, vt satis explicat Felinus d. loco paulò ante finem.

Trigesimosextò cõsentire nequit, vt Metropolitanus cognoscat in principali negotio, omisso appellationis articulo, Ferret. cons. 307. nu. 1. per quem ita tenuit Sbroc. lib. 2. quæst. 204. 236

Trigesimoseptimò voluntatem puellæ habitũ regularẽ suscipere, aut professionis votum emittere volẽtis, explorare non potest, vt experiatur an coacta, an seducta sit, & an sciat quid agat &

cetera, iusta dispositionem sacri Concilij Tridẽ. sess. 25. de regula. c. 17. Sbroc. d. lib. 2. quæst. 207. Quidquid in contrarium sensisse videatur Beroi. consi. 21. num. 29. vol. 2.

238 Trigesimo octauò sine speciali licentia pœnas corporales in pecuniarias conuertere nõ potest, Rebuf. d. tit. de forma Vicarij, nu. 153. cũ sequẽti, Cucch. titu. 8. nu. 109. Azor d. lib. 3. c. 45. q. 6.

239 Trigesimo nonò nec auctoritatem interponere creationi dignitatis à Canonicis factæ, aut nouum beneficium in Ecclesia creare, Federic. de Senis, consi. 264. nu. 1. in princip. Felin. in c. cum accesissent, nu. 15. & Decius num. 9. de constit. Perret. consi. 327. num. 4. & alij plures, adducti per Sbroc. lib. 2. quæst. 31. nu. 4. & quæst. sequẽti.

240 Quadragesimò Ecclesias vetustate collapsas, quę ob earũ & parræchianorũ inopiam nequeũt instaurari vocatis his, quorũ interst, in matrices vel alias Ecclesias viciniores absq; speciali cõcesu transferre non potest, Sbroc. d. lib. 2. q. 117. nu. 3.

241 Quadragesimoprimò nec Episcopis à suis sedibus expulsis, Vicarius licentiã in diœcesi sua iurisdictionem exercendi concedere potest, glos. verbo diœcesanis in Clemen. vnica de foro cõp. Pauin. de potest. Cap. sede vacant. 2. par. principali, quæst. 10. nu. 28. Rebuf. vbi supra, nu. 178.

Qua-

Quadragesimosecundò virtute generalis cõmissionis publicas pœnitentias imponere, aut 242
pœnitentem reconciliare non licet, Dominic. de S. Geminiano in d. c. 2. num. 8. infra de officio Vicarij, Sbroc. vbi supra quæst. 17. nu. 2. cum sequenti, & quæst. 18. num. 3.

Quadragesimotertiò nec specialiter cõmissa 243
Episcopo, seu delegata, Vicarius cognoscere potest, Rota decis. 9. aliàs 845. de officio Vicarij in antiquis, Feder. de Senis consil. 130. nu. 3. Socin. consi. 39. nu. 30. vol. 4. & Decius in c. quoniam Abbas nu. 15. de officio deleg. Sbroc. lib. 1. q. 36. nu. 1. & q. 135. nu. 1. & quęst. 177. nu. 5. Zerol. in praxi benef. 1. part. verbo Vicarius, §. 21. dub. 4.

Quadragesimoquartò de hæresis crimine cog 244
noscere sine peculiari commissione non potest, Lap. & Ioan. de Immol. in Clemen. 1. de hæretic. Dominic. in c. vt commissi, §. vltim. nu. 5. infra de hæreticis, Sbroc. lib. 2. q. 161. nu. 4. & 5. Tiberi Decia. tract. criminalis, lib. 5. c. 21. nu. 7. tom. 1.

Quadragesimoquintò nec potest Vicarius si 245
Episcopus fuerit, ex generali cõmissione ea, quæ sunt ordinis Episcopalis exercere, vt Ecclesias, capellas, oratoria, vel cimeteria reconciliare, ordines conferre, chrisma conficere, oleum infirmorum sacrare, sacramentum confirmationis

ministrare, & alia similia, Ioan. Gaufred. in collect. in c. 1. nu. 6. de officio Vicarij, Philip. Franc. in c. final, nu. 4. infra de officio Vicarij, Cucch. d. titu. 8. nu. 119. & 120. Rebuf. vbi supr. nu. 33. & nu. 168. cum sequenti, Franc. Marc. decis. 548. nu. 1. vol. 2. Sbroc. alios cumulãs lib. 2. q. 5. nu. 10. & q. 6. per totã, & q. 8. nu. 2. cũ quæst. sequentib. Azor d. lib. 3. c. 45. vers. nono, queritur, & c. 46. vers. cõfirmationes, Vgoli. vbi supra vers. octauo nec cõfirmare Garc. d. 5. par. de benef. c. 8. nu. 85.

Quadragesimosextò nec Vicarius institutus,
246 qui Episcopalẽ dignitatem nõ habet, alteri Episcopo potestatem exercẽdi ea, quæ ordinis Episcopalis sunt præter speciale sui Episcopi mandatum committere potest, Franc. in c. cum nullus nu. 1. versi. quarto nota, de temporib. ordin. Rebuf. nu. 171. Azor & ceteri, vbi supra, & Sbroc. lib. 2. q. 12. num. 1. & sequenti, Zerol. 2. par. praxis Episcopal. §. sexto, dict. verbo Vicarius.

Quadragesimoseptimò prÿter speciale manda
247 tum permutationes beneficiorũ expedire non potest, nec illis assensum præstare, Ioã. Gaufred. in collect. iur. in c. quęsitum, num. 8. de rerum permutatione, Gam. in repet. c. licet, nu. 101. de rerũ permutat. Ferret. consi. 343. nu. 13. Zerol. in praxi Episcopali, 1. par. verb. Vicarius. §. decimũ.

Qua-

Quadragesimo octauò feudales caussas, nisi speciale mandatum sit, cognoscere nō potest, Cardinal. in Clemē. 1. nu. 19. de officio Vicar. per tex. in c. verùm de foro com. Sbroc. lib. 2. q. 125. nu. 3. 248

Quadragesimo nonò nec præsentare potest ad beneficium iuris patronatus ad Episcopi presentationem pertinens, Abb. in c. final, nu. 6. & ibi omnes communiter de concesṡione præbend. Lambert. in tract. de iur. patron. par. 3. lib. 2. art. 5. primæ quæstionis principalis, num. 2. Rocch. de Curt. in eod. tractat. verbo honorificum, q. 5. Paul. de Citadinis in simili tract. par. 6. q. 41. cū sequēti, Rebuf. vbi supr. à nu. 71. quos refert Sbro. lib. 2. q. 110. nu. 2. Garc. 5. par. de benef. c. 8. nu. 82. 249

Quinquagesimò nec auctorare exemplum ex originali sumptum, vt eandem vim & auctoritatem cum originali habeat, c. final, ibi: *Coram ordinario iudice, vel delegato ab eo specialiter præsententur*: de fide instr. per quem tex. ita ibidem tenuerunt Gofred. & Hostien. prope finem, Tiber. Decianus respon. 24. nu. 44. vol. 1. 250

Quibus omnibus casibus & in alijs similibus (si qui sint) qui speciale mandatū requirunt, nulla dubitatio est, quin à sentētia Vicarij generalis ad Episcopum prouocari posṡit; cum in his Vicarius ex delegata potestate, non ex ordinaria iu-

risdictione cognoscat: sed hoc ita demum locũ habebit, si prædictæ caussæ Vicario ab Episcopo
251 separatim delegentur: nõ verò si simul cũ generali cõmissione, vt sæpè fieri adsolet, tribuantur, quia tunc in omnibus ordinariam iurisdictionẽ consequitur, & via appellationis ad Episcopum intercluditur argum. tx. in c. translato 3. de constitutionibus, per quem ita hanc sententiam defendunt Ioan. Andr. in addit. ad Speculatorem, titu. de officio Vicar. in prin. versi. dubitari videtur si Episcopus, Anchar. in d. c. 2. nu. 2. Dominicus ibidem, nu. 9. & Philip. Franc. nu. 4. Beroi. consi 22. nu. 12. & 14. vol. 1. Thom. Sanch. de matrim. lib. 3. disput. 29. nu. 6. cum sequentibus, & alij congesti à Garcia vbi supra, num. 41.

Nec necessum est prædictas omnes caussas no-
252 minatim in Vicariatus cõmissione exprimere, sufficiet namquè vt in ceteris omnibus iurisdictionem ordinariã habere videatur, aliquas nominatim referre simul cum clausula generali, *Et ad omnia alia etiam si exigant speciale mandatũ.* optimus tex. in c. qui ad agendũ. §. sed si aliquis, infra de procuratoribus, Host. Archid. Gemin. Bertac. & alij, quos refert & sequitur Sbroc. lib. 1. q. 65. nu. 5. & q. 67. nu. 3. Lancel. inst. iur. canon. titu. de officio Vicarij, §. per Vicarium, verbo

specia-

ſpecialiter, Bernar. Diaz in praxi crim. cano. c. 3. nu. 2. Couar. lib. 1. var. c. 6. nu. 3. Thom. Sanch. d. diſput. 29. nu. 8. quidquid contrarium voluerit Lapus in d. c. 2. nu. 14. de officio Vicar. hoc lib. 6. cu abundè ſatisfacit Sbroc. lib. 2. q. 55. nu. 37. & Thom. Sanch. vbi ſupra. Quod ita temperandũ 253
eſt, vt Vicario non videatur conceſſa poteſtas in ceteris cauſsis ſpeciale mandatũ requirentibus: ſed in his tantùm, quæ æquales ſunt, aut inferiores, ſecus ſi grauiora negotia ſint, quia in prædicta clauſula non includuntur maiora expreſsis, c. ſedes vbi Barb. Felin. & Ant. de Butrio extra de reſcrip. Clemen. 2. de procuratoribus, Rebuf. d. titu. in d. forma Vicar. Archiep. num. 102. latè Paz in praxi, 1. tom. annot. 4. nu. 19. cùm ſequentibus, Azor lib. 3. c. 44. q. 11. Garcia alios referens tom. 2. de benef. part. 12. c. 11. §. 1. nu. 69.

Idemque iuris erit, etſi adiecta clauſula generali aliquos caſus exceperit ex his, qui exigunt ſpeciale mandatum, nam tunc ſub illa clauſula reliqui omnes caſus continebũtur, Alex. Tiraquel. Crot. Caſan. Bald. & alij, quos refert, & ſequitur Petrus Surd. conſi. 465. nu. 12. communem dicit Cagnol. latè diſerens in l. 1. à nu. 31. ff. de reg. iur. Franc. Viuius comm. opin. lib. 2. opin. 477. nu. 3. Ioſeph. Ludouic. comm. concluſ. concl. 30. verſ. 254

ſexa-

sexagesimo quarto, Tiraquel. de retract. consan. lib. 1. in fin. à nu. 94. rectiùs doctis. noster Couar. lib. 2. variarum, c. 5. nu. 8. cum sequentibus.

Similiter etiam his in casibus iurisdictionem
255 ordinariã nanciscetur Vicarius, licèt separatim ei cõmittantur, si in commissione Episcopus dixerit: *Hæc Vicario nostro cõmittimus ampliantes, & extendẽtes priorẽ potestatem per nos cõmissam.* Ioan. Andr. in addit. ad Specul. titu. de officio Vicarij, in prin. versi. dubitari videtur, Sãch. d. lib. 3. disput. 29. nu. 8. Nec probo opinionẽ Ioan. And. & Sanch. vbi proximè existimantium sufficere in commissione expressam mentionem fieri Vicariatus, siue in salutatione, siue in progressu, veluti, *Officiali nostro, aut Vicario committimus*; quia sola huiusmodi Vicarij mentio nõ operatur extensionem, prorogationem, seu ampliationem potestatis prius Vicario commissę, cum id potiùs fiat caussa demonstrãdi personam, cui dictarum caussarum commissio fit, vt etiam voluit Garc. d. c. 8. nu. 44. Atque hæc hactenus de communi Vicarij ad Episcopum appellatione; nunc verò ad accuratã specialis tractationem, Deo duce, nos accingamus.

IOAN-

IOANNIS NARBONA I. C. TOLETANI.

PONTIFICII IVRIS in Toletanâ Academiâ Antecessoris.

DE

Iusta & legitima appellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium.

PARS II.

Ad Relectionem Cap. Non putamus II. de Consuetudine.

LIB. SEXTO.

SVMMARIA.

1 *APpellatio an iustè procedat de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium non obstante decis. cap 2. de consuetud. lib. sexto.*

V Tex-

2 Textum in c. 2. de consuetud. lib. sexto de Episcopo tantùm intelligendum esse nonnullus existimauit. Refutatur eius interpretatio, num. 4.

3 Odiosa restringenda sunt.

5 Vicarius Archiepiscopi cum Archiepiscopo vnum & idem auditorium constituit.

6 Vbi versatur eadem ratio, eadem est iuris dispositio.

7 Odiosum non extenditur ad casus non expressos: etiã ex æqualitate, vel maioritate rationis.

8 Decisio c. 2. de consuet. lib. sexto odiosa non est.

9 Odiosum dicitur, quod à iure communi recedit.

10 Tex. in c. 2. de consuet. lib. sexto iuri communi conformis est.

11 De substantia appellationis est, quod de minori ad maius iudicium appelletur.

12 Odiosa decisio ex identitate, vel maioritate rationis extenditur ad alios casus etiam non expressos, dummodo ratio in ea expressa sit.

13 Ratio prohibitionis c. 2. de consuet. lib. sexto in eodẽ expressa inuenitur.

14 Nicol. Garcia expositio refertur.

15 Vicarium Toletanum, & Complutensem generales esse negat Garcia.

16 Contrarium verius & num. 20.

17 Vicarius generalis dicitur, qui constitutus est cum generali potestate in loco, vbi Episcopus sedem habet, vel ius dicere consueuit.

18 Vicarius foraneus Episcopi gratiarum, & mandatorum S. Pontificis exsecutor non est.

19 Nec substitutus ob absentiam, vel impedimentum Vicarij generalis.

20 Vica

20 *Vicarius Complutensis Toletanus Vicarius est, licet Compluti resideat.*

21 *Episcopus duos Vicarios generales creare potest.*

22 *Archiepiscopus Burgensis duos Vicarios generales habet.*

23 *Appellatio rectè procedit de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium.*

HÆC igitur secunda relectionis pars eò necessariò pertinet, vt disquiramus quonam iure appellatio procedat de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium, stante decisione Bonifacij VIII. in præsenti, qua appellationem de officiali Episcopi ad Episcopum prohibet interponi: adeò vt nec consuetudine quantocumquè tempore de facto seruata firmari valeat; cui similis Innocentij IIII. exstat prohibitio in cap. Romana, in principio, de appellat. hoc libro. 1

Qua in re etsi nonnullus aliàs non mediocris ingenij vir, dum publicè à nobis de hac re disceptaretur, vt hanc, quam non poterat deuorare difficultatem, saltim fugeret, in eam ierit sententiam, vt existimaret, appellationem de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani (vt potè 2

Complutensi & Toletano) ad eius Consilium, quæ in hac Ciuitate quotidie defertur, decisioni nostri tex. minimè obstare, ea scilicet conside ratione facta, quia Romanus Pōtifex in præsenti de Episcopo, & eius officiali tantummodo loquitur, sic & in eo solùm debere intelligi, neque ad Archiepiscopum protrahendam fore, cum odiosa decisio sit, eo quòd appellationem de officiali Episcopi ad Episcopū interponi pro-
3 hibeat, quod enim odiosum est coartari debet, nec vltra casum expressum extendi ius aut æquitas patitur, c. odia 15. cum similibus, & quæ ibi tradunt Scribentes communiter, infr. de regul. iur. Nimirùm ergo inquit, si in hac Ciuitate Toletana de Vicarijs Archiepiscopi ad Consilium eiusdem appelletur, cum iure nostro nulla reperiatur prohibitio, quæ appellationem de Vicario Archiepiscopi ad eūdem deferri prohibeat, sed tantùm de Vicario ad Episcopum.

Sanè huiusmodi traditio, & ratiocinatio, quā
4 prædictus vir validissimam putabat, nobis satis debilis, satisque inermis videtur, siquidem eam haud dubiè subuertant illa nostri tex. verba: *Ne ab eodem ad se ipsum (cum sit idem auditoriū vtriusque) appellatio interposita videatur.* Quibus manifestè ostenditur, ea ratione appellationem inter

dici

dici de officiali Episcopi ad ipsum Episcopum, quia idem tribunal, & auditorium vtriusque esse intelligitur. Quæ ratio æquè procedit in Ar-
chiepiscopo, & eius Vicario, quos idem tribu- 5
nal, & auditorium habere certissimum est, vt proconstanti tenet Menoch. consi. 155. num. 2. & 3. Sbrocius lib. 3. de Vicario Episcopi, quęst. 2. à princip. vsque ad num. 4. Iacob. Laurent. in tractatu de iudice suspec. c. 4. num. 12. Si ergo eadem ratio militat in Vicario Episcopi & Archie
piscopi, eandem iuris dispositionem versari fa- 6
tendum est ex trita illa, & vulgari regula l. illud ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de furtis, §. pari ratione instit. quibus mod. ius pat. pot. solu. iuncto §. si igitur instit. quod cum eo, ergo Bonifacij VIII. decisio in præsenti de Episcopo tantūmodo loquens de Archiepiscopo etiam intelligi debet, cum eadem, ac æqualis ratio in vno, quæ in alio versetur contra supradictam interpretationem.

Quòd si obijciat textum nostrum non posse procedere in Vicario Archiepiscopi, licèt eadē ratio in eo sit: sed solùm de Vicario Episcopi in-
telligendum esse, de quo nominatim loquitur, 7
eo quòd eius decisio odiosa sit, quę adeò restringēda est, vt ad alios casus, etiamsi in eis æqualis,

vel maior ratio militet, extendi non debeat, ex celebri textu sumpto, argumento in l. fin. C. de interdicto matrimonio iuncta l. penultima eiusdem tituli, l. libertum, la segunda, ff. de ritu nuptiarum, & docet Aymon Crauet. consi. 173. nu. 3. & 13. vol. 1. vbi post Oldraldum consi. 185. nu. 1 dicit, quod in materia restringibili non veniūt, nisi quæ verbis exprimuntur, nec licitum est arguere à pari, neque à maiori ad minus, etiam affirmatiuè ex tex. in c. cum illis in 2. responso, infra de præbend. quod etiam tenet Hostiensis in c. postulasti extra de rescript. Petrus Pechius in d. c. odia, nu. 3. ampliat. 3. & Nicolaus Euerard. locorum legalium in loco à ratione legis larga, seu generali, Ioannes Vincentius de Anna controuers. forens. controuers. 84. num. 16. Igitur quamuis eadem ratio procedat in Archiepiscopi Vicario, quæ in Vicario Episcopi, nihilominus tamen decisio nostra de officiali Episcopi loquens ad officialem Archiepiscopi extendi non debet.

Respondetur sanè facillimè negando præsen-
8 tem Bonifacij decisionem odiosam esse: illud enim odiosum dicitur quòd à iure communi
9 recedit, vt ex l. cum quidam, ff. de liber. & posthum. docet Petrus Pechius vbi supra, num. 1.

sed

sed hæc decisio iuri communi conformis est, 10
neque ab eo recedit, cum in ea caueatur, vt appellatio de officiali Episcopi ad ipsum Episcopũ tanquam de vna ad eandem personam non interponatur, quod appellationis substãtia, & ius commune præcipit, c. anteriorum 2. quæst. 6. ibi: 11
Cum non oporteat ad compares iudices appellationes referri: sed à minori iudicio in maius tribunal ascendere: faciunt quamplura supra in prima parte, num. 10. adducta: igitur superior traditio falso nititur fundamento, siquidem eo prætextu appellationem de Vicario Archiepiscopi ad ipsum Archiepiscopum deferendam existimet, quod nostri tex. decisio odiosa sit, nec ad Archiepiscopum extẽdi valeat, quod neutiquã dicendum est, cum nec permittat veritas, nec ius patiatur, vt iam docuimus.

Quod si præfatus vir proterue adhuc scrupulosus fortassis hanc interpretationem sibi nullatenus arridere dicat, & opinioni suæ insistens affirmare malit præsentem Bonifacij VIII. decissionem odiosam esse, sicquè ad casum in ea expressum solùm restringi oportere, nihilominus tamen dicendum erit, quod licet præsens decretalis de Vicario Episcopi tantummodo loquatur, ad Vicarium etiam Archiepiscopi protrahi, & ex-

& extendi debeat, quia generalis illa regula, quam supra retulimus, legem scilicet odiosam extendendam non esse extra casum expressè in ea comprehensum, etiam ex identitate rationis,
12 vel maioritate limitanda est, nisi ratio in lege, vel decisione odiosa expressa sit, nam tunc extensio fit, etiam ad alios casus non expressos, in quibus eadem ratio versatur ex celebri tex. in l. cum mulier 47. in fin. ff. soluto matrim. & ibi Alexan. per eum textum, tradit Dominicus in c. si ciuitas, §. 1. in principio, infra de senten. excommunicat. & consil. 2. in fin. Philip. Francus, in c. 1. de temp. ordin. num. 7. limitat. 6. hoc lib. Iasson. in l. 1. num. 13. ff. in ius vocati vt eant, & in l. cum quidam, num. 29. & 30. ff. de liber. & posthum. Decius in regul. factum cuique, §. in pœnalibus, num. 15. ff. de regul. iur. Crauet. de antiquit. tempor. 4. part. section. videamus modo, num. 18. & Thomas Sanchez omnino vidēdus, qui plura tradit de matrimonio, lib. 3. disputa-
13 tione 42. nu. 4. Vnde cum ratio prohibitionis expressa sit in nostro tex. ibi: *Ne ab eodem ad se ipsum, &c.* quamuis decisionem eius odiosam esse fateamur, ad casus tamen, in quibus eadem ratio versatur, extendenda est, ac per consequēs ad Archiepiscopi Vicariū, in quo æqualis ratio

mili-

militat, quæ in Vicario Episcopi, de quo loquitur, vt supra diximus.

Superiori ergo interpretatione reiecta difficultatis nexu adstrictus, tempestatis nostræ excellens, & perspicuus iuris prudentia vir Nicolaus Garcia, tom. 1. de beneficijs, 5. part. c. 8. num. 14
36. diuerso incedit itinere, dum inquit de Vicarijs Archiepiscopi ad eius Consilium in hac Ciuitate appellari, quia Vicarius Toletanus, & Complutensis generales non sunt, nec princi- 15
pales, quare tanquam de foraneis ad eumdem Archiepiscopum, id est, ad Consilium appellationem rectè interponi, quod ita intelligẽdum esse prædictus auctor ex eo percipit, quia si generales, vel principales Vicarij fuissent, de eis ad Consilium Archiepiscopi neutiquam appellaretur, iuxta textum nostrum, & dict. c. Romana, infra de appellat.

Sed hæc Nicolai Garciæ expositio (tanti viri pace dicam) nimiùm à veritatis semita deuiat, negat enim Vicarium Toletanum genera 16
lem esse, cum id adeò certum sit, vt nullam vnquam admisserit dubitationem, tùm quia constitutus est cum potestate generali in eodem tribunali, & loco, in quo Archiepiscopus sedem habet, iusquè dicere consueuit, ob quod gene-

17 ralis, & principalis Vicarius dicitur, vt docet Bart. in l. 1. in fin. ff. quis, & à quo appelletur, Marant. de ordin. iudic. 4. part. distin. 5. principali, num. 8. Anto. Cucchus, lib. 2. instit, maior. tit. 8. num. 131. Sbrocius, lib. 1. de Vicario Episcopi, quæst. 28. num. 7. Guilierm. de Mont. Laud. in repetitione Clementin. etsi principalis, num. 2. de rescript. Thomas Sanchez, tom. 1. de matrimon.
18 disput. 29. quæst. 1. num. 11. Tum etiam quia gratiarum & mandatorum Summi Pontificis exsecutor est, quorum exsecutio, vel exercitium denegaretur, si Vicarius foraneus esset; Clemen. 2. & ibi glo. verbo principalis, de rescript. tradit Ripa in c. 1. num. 6. & 7. eod. titul. Sbrocius vbi supra, quæst. 23. num. 6. 7. & 8. Quod adeò verum
19 esse ait Ripa vbi supra, vt alter Vicarius constitutus ob absentiam, vel impedimentum Vicarij generalis dictarum rerum exsecutionem non habeat, nisi eius in rescripto, vel commissione specialis mentio fiat, sequitur Marquesanus de commission. vtriusque signaturæ, c. 6. à num. 25. cum sequentibus.

Rursus minus rectè negat Garcia, & ante eum Flores de Mena, lib. 1. variarum quæstionum, quæst. 4. num. 8. Complutensem Vicarium generalem esse, quia nec creatus est, nec residet, vbi

vbi Archiepiscopus sedem habet: nam etsi huiusmodi Vicarius Compluti resideat, & ex eo 20
Complutensis vocetur, Toletanus tamen generalis Vicarius est, quia Archiepiscopus Toletanus duos olim Toletanos Vicarios generales creauit ob multitudinem caussarum, quæ Toleti erant, & cum ab vno non possent facilè expediri, ideò binos principales Vicarios creari oportuit, vt caussarũ expeditioni consuleretur faciliùs, quod 21
iure efficere potuit ex c. quoniã in plerisque 14. extra de officio ordinarij. & ex d. Clement. etsi principalis, iuncta glo. & ibi Cardinal. à num. 3. de rescript. Abb. & alij in c. quoniam Abbas, versi. substitutum extra de officio delegat. Innocen. in c. Romana, infra de officio ordin. Felinus in c. caussam matrimonij, num. 8. extra de officio delegat. quos refert, & sequitur Sbrocius, vbi supra lib. 1. quæst. 50. num. 4. Zerola alios citans in praxi Episcopali, 1. part. verbo Vicarius, in prin. Vgolin. de officio & potestate Episcopi, c. 4. §. 6. num. 4. & vidimus in Archiepiscopo Burgensi, qui duos Vicarios generales cõstituit, 22
vt refert Flores, & Garcia vbi supra. At cum postea partibus conueniẽtius esset, vt expensarum in litibus aliquantulo subleuarentur ob longa itineris interualla, ideò Archiepiscopus rectiùs

 conue

conuenire perpendens, vnum ex prædictis Vicarijs generalibus Compluti residere decreuit, qui tamen re vera Complutensis non est, sed Toletanus Compluti residens ordinariamquè iurisdictionem obtinens, aduersus Garciam, & Flores contrarium perperam existimantes.

His itaque tanquam parum concludentibus
23 expositionibus reiectis, vt propositæ difficultati obuiam eamus, pro certo, & iuridico à nobis statuendum est, de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad Consilium meritò ac legitimè appellationem interponi posse ad similitudinem Consilij Regalis, vel Rotæ Romanæ, in quibus diuersa penitùs instantia consideratur ab ea, quæ coram eorundem Vicarijs, seu officialibus generalibus facta fuit tex. nostri, & similium decisionibus non obstantibus.

Qua in re perscrutanda omnem meam industriam, & diligentiam polliceor, vt quod alijs nimiũ difficile, & de iure impossibile visum est, labore tamen nostro adhibito, luce meridiana fortasse clarius, & planius fiat. Rem igitur ipsam constanti pectore aggrediens id sequentib. ac simul grauibus muniam fundamentis.

PRIMVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *ARchiepiscopus Toletanus Hispaniarum Primas est.*

2 *Illustrißimus Garc. de Loaisa Archiepiscopus Toletanus laudatur.*

3 *Pater Ioannes Mariana laudatur, & num. 17.*

4 *Doctor Sebastianus Ximenez Toletanus laudatur,*

5 *Primas idem est quod Patriarcha.*

6 *Primates apud Latinos dicuntur qui apud Gracos Patriarcha.*

7 *Primas dicitur apud Latinos qui primus est.*

8 *Primas aduocatorũ dicitur qui praeest alijs aduocatis.*

9 *Patriarcha Graca lingua summus, seu Princeps patrum interpretatur.*

10 *Patriarchis multa priuilegia competunt, qua Archiepiscopis denegantur.*

11 *Pallium à S. P. Patriarchis tribuitur, & Archiepiscopi à Patriarchis accipiunt.*

12 *Patriarcha vbicumque elatam crucem prase ferre liberè possunt; Archiepiscopi intra suam prouinciam tantùm.*

13 *Patriarcha plures cruces praseferre possunt; Archiepiscopi verò vnam tantummodo; ideò aliter facientes reprehenduntur, num. 15.*

D. Thomas Tamaio de Vargas laudatur, & alibi

 passim,

passim, & num. 4. 17. & 48.

14 *Archiepiscopus Toletanus bilineatæ crucis insigni utitur.*

16 *Patriarchæ tenentur quotidie duodecim pauperibus victum porrigere.*

17 *Archiepiscopus Toletanus à tempore diui Ildephonsi triginta pauperes quotidie alit.*

18 *Patriarchæ Regibus, & Principibus superiorem nō recognoscentibus æquiparantur.*

19 *Patriarchæ Summorum Pontificum priuilegijs & prærogatiuis utuntur.*

20 *C. mos antiquus 65. distin. retenta communi lectione interpretatur.*

21 *Patriarchæ Episcopos punire & deponere consueuerunt.*

22 *Depositio Episcoporum Romanis Pontificibus reseruata est.*

23 *Patriarchis insignibus & ornamentis Rom. Ponti. licet uti.*

24 *Patriarchæ Papæ nuncupabantur.*

25 *Appellari potest ad Summum Pontificem omisso medio.*

26 *Appellari licet ad Patriarchas omisso medio.*

27 *Romanus Pontifex ad expeditionem caussarum Illustrissimorum Cardinalium Consilium habet.*

28 *Patriarchæ quosdam Episcopos secū semper adstantes in consilio habebant.*

29 *Appellari licitum est de Summi Pontificis, vel Regum officialibus ad eosdem.*

30 *Præcipua priuilegia, quæ Patriarchis competunt, quatuor tantùm concessa videntur.*

31 Cete-

31 *Ceteris verò neutiquam.*

32 *Archiepiscopus Toletanus, etsi ex veris quatuor Patriarchis non sit, proprius & verus Patriarcha reputatur, omnibus eorum priuilegijs vtitur ex Pontificum concessionibus, & priuilegijs.*

33 *Diplomatis Martini V. verba referuntur.*

34 *Archiepiscopo Toletano competunt non solùm ea, quæ generaliter quatuor Patriarchis cõcessa sunt, sed quæ ad quemlibet eorum specialiter pertinent.*

35 *Verbum* quomodolibet *vniuersale est; & quencũque modum, qui comprehendi potest, significat.*

36 *Verbum* quomodolibet *idem est quod* quodcũque.

37 *Qui dicit* quodcumque *nihil excipit.*

38 *Habens priuilegia ad instar alicuius priuilegiati habet etiam illud priuilegium, quod priuilegiatus ad instar alterius obtinet.*

39 *Constantinopolitana Ciuitas Roma nuncupata est, ob quod eius Ecclesia Romana appellabatur, n. 40.*

41 *Toletana Ciuitas Roma nuncupata fuit, & eius Ecclesia Romulea. num 43.*

42 *Molina, & aliorum error conuincitur existimantiũ Toletum non Romam, sed Regiam Ciuitatem appellatum fuisse.*

44 *Regia Ciuitas idem importat quod Romana.*

Roma Regia Ciuitas nuncupata olim est. ibidem.

45 *Balthasar Amescua Toletanus laudatur.*

46 *Constantinopolitana Ciuitas Regia dicta est.*

47 *Vno & eodem tempore Constantinopolitana, & Toletana Vrbs Regia Ciuitatis nomine vti cæperunt.*

48 *Toletana Ciuitas maximam cum Romana Vrbe conformitatem habet.*

Primum

1 PRimum illud non minimum fundamentum erit, si aduertas Archiepiscopum Toletanum Primatiæ Hispaniarum dignitate præfulgere, vt colligitur ex Concil. Tolet. 12. c. 6. relato in c. cũ longe 25. 63. dist. vbi notat Alexandrinus, & docet Speculator in prima parte, titu. 2. de dispensat. §. sunt quoque nonnullę, num. 2. Albericus in rubr. de stat. homin. nu. 11. prope fin. Lancelot. Conrad. in templo omnium iudic. lib. 2. c. 3. num. 4. Petr. Greg. in syntag. iuris, lib. 5. c. 10. Anast. Germ. de sacrorum immunit. lib. 3. c. 7. num. 2. & 7. Cardin. Iacobatius de consilio, lib. 1. artic. 1. num. 260. Lælius Cæcus in repub. ecclesiast. de statu Reuerendissimorum Patriarcharum, num. 3. Villalpand. ad præcipua Conciliorum Toletanorum, c. 38. Gregor. Lopez in l. 9. titu. 5. part. 1. Ioannes Azor. lib. 3. institut. moralium, c. 35. versi. fin. & c. sequẽti, D. Ferdinandus Mendoza omnium litterarum cognitione clarissimus, ac nostræ Hispaniæ ornamentum rarum, de confirmat. Concil. Illiberitano, lib. 1. c. 10. fol. 7. in fin. late tradit Il-
2 lustriss. D. Garsias de Loaisa Toletanus quondã Antistes in omne œuum, ob eius doctrinam, & eximiam eruditionem immortali memoria dignus, in collectione Conciliorum Hispaniæ in decre-

decreto Gundemari Regis, fol. 263. per totum; Religiosissimus Pater Ioannes Mariana illius 3
quidem sacri ordinis, qui nominis, quod super omne nomen est, titulo præsignitur, vir meher clè ingenij magni acumine, litterarum omnium cognitione, & sermonis culti elegantia, ac morum sanctiorum integritate insignis lib. 9. de rebus Hispan. c. 19. conciuis noster Doctor Sebastianus Ximenez, quem nullus vnquam la- 4
bor deterruit, in compend. priuilegiorum, quæ Archiepiscopo Toletano competunt, nondum Typis mandato, ferè per totum, & præcipuè in 4. & 5. præludio. Conciuis etiam noster amicissimus D. Thomas Tamaio de Vargas Theologiæ Doctor in ijs, quæ Iam sub prælo habet, & obiectionibus in R.P. Marianæ historiam Mantuanicis æquissimè, & eruditissimè opponit.

Primas enim idem est, quod Patriarcha, iuxta id quod habetur in c. cleros 21. distin. c. Vrbes, & 5
ibi glo. verbo Patriarchas 80. distin. c. conquestus 9. quæst. 3. c. 1. in fin. c. nulli, & c. prouinciæ 99. distin. sub illis verbis: *Ipsis quoque in ciuitatibus, vel locis nostros Patriarchas, vel Primates, qui vnam formam tenent, licèt diuersa sint nomina, leges diuinæ, & ecclesiasticæ poni, & esse iusserũt.* facit text. in c. duo simul, extra de officio ordin.

c. per singulas, & c. cōquestus 9. quæst. 3. quibus consonat de iure nostro regio, l. 9. & 10. in fine, titu. 5. part. 1. Prorsus enim idem sunt Primates, quod Patriarchę, licèt diuersis nominibus nuncupari videantur contra reg. tex. in l. si idem 7.
6 C. de codicillis, quia apud Latinos frequentius Primates dicuntur, qui apud Græcos Patriarchę appellantur, nam quemadmodum Primas apud
7 Latinos dicitur, qui primus, est l. iubemus 3. & ibi gl. verbo Primatē, C. de aduocat. diuers. iud. vbi inquit quod Primas aduocatorum est ille,
8 qui præest alijs aduocatis, notat Bart. in l. 1. C. de Alexand. primat. lib. 11. Iacobus Spiegel. & alij, qui verborum proprietates disquirentes, vocum origines, notiones, ac rationes indagarūt, in peculiaribus tractatibus de verborum significatio-
9 ne, & in lexicis iuris verbo Primates, ita Patriarcha Græca lingua πατριαρχης, id est, Sūmus, seu Princeps Patrum interpretatur, vt cum Diuo Isidoro loquar, lib. 7. etymolog. c. 12. trāscriptus in c. cleros 21. distin. tradit Ant. August. V. C. L. in Epithome iuris Pontificij, lib. 2. titu. de institutione, & electione Patriarch. & Primat. à c. 1. cum pluribus sequentibus, Casaneus in cathal. gloriæ mundi, 4. part. considerat. 9. in princip. & Lancel. Conrad. vbi supra.

Patriar-

Patriarchis autem ob eximiam, qua fruuntur,
dignitatem innumera quidem, & maxima sunt 10
priuilegia concessa, quæ Archiepiscopis ipsis de-
negantur. His enim à Pontifice summo pallium
tribuitur, quod est plenitudinis officij Pontifica 11
lis insigne; Archiepiscopi vero ab eisdem Patriar
chis accipiunt, c. antiquam 23. extra de priuileg.
Abb. in rub. de auctoritate, & vsu pallij, num. 2.
& Lancel. Conradus vbi supra lib. 1. c. 3. num. 19.
& c. 4. per totum. Item & quoquo ierint elatam 12
crucem præseferre libere possunt, præterquam
in Vrbe Romana, aut vbicumque Summ. Pon
tifex, vel eius legatus vtens insignibus Apostoli
cæ dignitatis præsens fuerit, ex d. c. antiquam,
quod Archiepiscopis, nisi intra suam prouinciã
iter faciẽtibus, non permittitur ex tex. in Clem.
Archiepiscopo de priuileg.

Rursus & Patriarchæ crucem ligno transuer 13
sario gemino constantem præseferunt, cuius lig
num superius transuersum breuius est; inferius
longius; in quo distinguuntur à ceteris Episco-
pis, & Archiepiscopis, quibus nisi vnius dumta-
xat transuersi ligni crucem intra suam Prouin-
ciam præferre non permittitur, vt obseruauit
magni nominis I. C. Iacob. Cuiacius in Parali-
pomenon ad titulum de foro competenti, in

c. sanè 3. in fine. Iustus Lipsius V. C. in notis ad suos de cruce libros; doctissimus Iacobus Gretserus de hortu sanctæ crucis, 3. part. in descriptione crucis Vverdeanę, versic. verum cum circa. Animi mei dimidium, ac nobilitatis, & iuuentutis nostræ specimen rarum D. Thomas Tamaio de Vargas, lib. 1. Polygraphiæ, & steganographię nouæ, & veteris, cap. 17. & Schediasmate 1. decadis 7. decad. verosimilium, seu horarum subsecuarum ad amicos, doctos, nobiles: quæ iam ferè lucis vsura fruuntur. Hieronym. Roman, in republica Christiana, lib. 2. c. 6. ad finem, & lib. 3. c. 6. etiam ad finem. Iayme Bleda in tract. sanctæ crucis, c. 7. quemadmodum noster Toletanus
14 Antistes Hispaniarum Primas, & Patriarcha suę Patriarchalis dignitatis prætextu eodem duplicis crucis insigni vtitur, & vbicumque ante se liberè gestat.

Vnde nonnullorum Archiepiscoporum in-
15 curia reprehenditur, qui prædictam binæ crucis gestationem dignitatis ratione sibi deberi autumant, cum id ad eorum differentiam Primatum, & Patriarcharum peculiare sit, sicuti
16 & horum etiam præcipuum est duodecim pauperibus quotidianũ victum perpetuo ministrare, vti vberiori numero Toletani Antistites, vt

Hispa-

Hiſpaniarum Patriarchæ à tẽpore D. Ildephõſi, 17
in eorum ædibus vſque adhuc porrigere conſue
uerunt, vt vir ille, de quo quidquid dixeris minus erit (tam ille nequit pro dignitate laudari) R. D. Io. Mariana eleganter retulit de rebus Hiſpaniæ lib. 6. c. 10. in vita D. Ildephonſi, *Præſertim* (inquiens) *beneficia in pauperes quotidie alendi, quod fit in Archiepiſcopi ædium ea parte, quæ templo coniuncta eſt, Ildephonſi institutum eſſe credatur (& erat à maioribus ſuſceptũ, vt à Patriarchis, qui ijdem Primates ſunt, duodecim pauperes menſæ adhiberentur quotidie) ex his decẽ feminæ ſunt, viri duplicato numero. Canonicus per hebdomadam ſacris in ara maxima operatus ſacra precatione pauperum menſam luſtrare, & nequid inopibus deſijt, diligenter conſiderare conſueuit*. Cui ſuccedat Magni Marianæ defenſor, & ipſo digniſsimus & acerrimus, amicus & conciuis noſter natalibus, & eruditione clarus D. Thomas Tamaio de Vargas in docta miraculoſæ B. Virginis in Toletanum templum deſcenſionis aduerſus tenebrarum calumnias defenſione: vbi de hac re copioſè agit.

Competunt etiam eis quam plura alia priuilegia, de quibus paſsim à Doctoribus in d. c. antiquam mentio fit, inter quæ potiſsimum illud

inuenitur; quod & maximè nostro hæret institu
18 to, vt Patriarchæ Regibus, alijsvè Principibus superiorem non habentibus æquiparentur, cum eorum instar redacti sint, quòd multarum Prouinciarum regimina subeant, teste Baldo in l.1. §.his cunabulis, num.3. ff. de officio Præf. Prætor. Guil. Durand. in rationali diuinorũ in proœmio lib.2 num.15. versi. Primates, Barbac. in tract. de præstant. Cardin. quæst.9. num.43. Iasson, in l.1. num.9. ff. de officio eius, Iacobat. de Cõcil. lib.1. num.137. Casaneus dicta considerat. 9. versic. & isti, Lælius Cæcus vbi supra num.2. circa finem, Calefatus in l.1. nu. 45. ff. de officio eius, Sebast. Medic. in tract. de legibus, & stat. 1. part. quæst. 12. num.9. Gaspar Balascus in repetitione l. Imperium, num.100. ff. de iurisdict. omnium iudic. Lancel. Conrad. vbi supra, lib.2. c.3. num.21. Iacobus de Nigris in repetitione l.1. ff. de officio eius, num.16. & alij quos refert Dionysius Paulus de vera quatuor Patriarcharum sedium erectione, c.17. num. 20. 21. & 22. Gregor. Lopez, glo.2. in l.3. titu.14. part.4. Andr. Gamb. lib.2. de officio & potest. leg. in princip. num.15.

Nec secularibus tantùm principibus pares
19 sunt, verùm & Summorum Pontificium priuilegijs, ac prærogatiuis vtuntur, elegans tex. in c.

renouantes 22. diſtin. ſub illis verbis: *Similia priuilegia, quæ ſuperior Roma habet, accipiat*, & Iuſtinianus in auth. de eccleſiaſt. tit. §. 1. collat. 9. Honorius, & Theodoſius in l. omni innouatione 6. C. de ſacroſ. eccleſ. ibi: *Non abſque ſcientia viri Reuerendißimi ſacroſanctæ legis Antiſtitis Eccleſiæ Vrbis Conſtantinopolitanæ, quæ Romæ veteris prærogatiua lætatur*, l. 1. & ibi glo. verbo *lætetur*, C. de priuil. Vrbis Conſtantinopol. lib. 11. docet Cardin. in Clement. in pleriſque, num. 16. de electione, Bertach. in ſuo repertorio, verbo Patriarcha, verſi. Patriarchæ quatuor, Matthias Hugonius de poteſtate Patriarch. verſi. ſi audierimus, in princip. col. 17. Iacob. Spiegel in lexic. iuris ciuilis, verbo noua Roma, Petr. Gamb. de poteſt. leg. lib. 2. c. 1. de varijs ordin. nomin. nu. 17. Concil. Nicænum 1. c. 6. aliàs 8. tranſcriptum in c. mos antiquus 65. diſtin. vbi ſic ait: *Mos antiquus perdurat in Ægypto, vel Lybia, & Pentapoli, vt Alexandrinus Epiſcopus horum omnium habeat poteſtatem, quandoquidem, & Epiſcopo Romano parilis mos eſt*. Quæ verba adeò nonnullorum ingenia torſerunt, vt exiſtimarēt ab hæreticis clanculum, ac doloſè adiecta fuiſſe, vt paritatem inducerent inter Romanum Pontificem, & Alexandrinum Patriarcham, quaſi Alexandrinus

non

non esset Pontifici subiectus, cum par in parem non habeat imperium, siquidem in d. Concil. Nicęno nusquam scripta inueniantur, vt Franc. Turrianus in monumentorum veterum inuestigatione, & sanctorum Patrum lectione exercitatiss. existimauit in tract. de potest. Papę, lib. 3. pag. 11. versi. videamus ergo, & Illustriss. Bart. Carran. in parua summa Cōcilior. in scholijs ad d. 6.
20 cononem Concilij Nicæni. Sed cursim prædicta lectione retenta facilè satisfieri potest ex his, quę ad propositum tradit Ramund. Ruffus in lib. quem scripsit pro Pontifice Romano, num. 8. versi. sed videamus, his verbis: *Nam sicut Rex* (inquit) *quamuis comedat, bibat, ac moriatur, sicut ceteri homines, nihilominus eorum superior est*: sic etiam licet Alexandrinus, & alij Patriarchæ aliqua habeant cum Romanis Pontificibus communia, ita vt eis æquiparentur, non tamen in suprema potestate, ac primatu pares sunt censendi, vt latè tradit Dionysius Paulus de vera quar. Patriarch. sed. erect. c. 17. num. 74. cum sequentibus.

Ex qua Romani Pontificis æquiparatione, &
21 similitudine dimanat, Patriarchas Episcopos punire, ac deponere potuisse, vt Nicolaus Papa scripsit in c. quod suspecti vltim. 3. quæst. 5. ibi:

Is enim

Is enim Antistes (id est Anasthasius Parenorum Episcopus) *tertio euocatus ad Synodum, quia non occurrit à Patriarchæ suo canonice condemnatus exstiterat*: & inferius: *Quod si Anasthasius à Patriarcha suo depositus est, &c.* Docet Ant. Augustin. Hispaniæ lumen clar. in Epitome iuris Pontificij, lib. 2. titu. 19. Quæ depositio soli Romano Pontifici reseruata est, vt cōstat ex Innocen. III. in c. quod translationem 4. & ibi glo. verbo reseruata de officio legat. & glo. verbo pertinere, in c. sicut 8. extra de excessibus Prælat. c. accusatus, & c. quamuis 3. quæst. 6. melior tex. in c. inter corporalia de trāslatione Episcopi, vbi postquam idem Innocent. prædixit matrimonium spirituale Episcoporum translatione, depositione, aut cessione dissolui, subiunxit hæc verba: *Et ideò tria hæc, quæ præmisimus, non tam constitutione canonica, quàm institutione diuina soli sunt Romano Pontifici reseruata.* Abb. in c. graue nimis de præbend. num. 4. & in c. non potest de sententia & re iudic. num. 5. Auil. de censur. 4. parte, disputatione vnica, dubio 2. conclus. 1. Etsi hodie huiuscemodi potestas, quoad Patriarchas attinet, euanuerit, & penes solum Pontificem remanserit ex sacrosanct. Trident. Synodo, cap. 8. ses. 13. de reforma. & ses. 24. c. 5. 22

vt tradit doctissimus Hieronym. Gonçalez in regula 8. chancel, glo. 41. num. 21.

Rursus etiam, & Patriarchis Papalis huius si-
23. militudinis ratione Romani Pontificis insignibus, & ornamentis vti fas est, siquidem veste rus sea indutis incedere, & equo albo phalerato simul atque fræno, & calcaribus deauratis vti eis liberè liceat, vt Illustrissimum nostrum Archiepiscopum Toletanum Hispaniarum Primatem, & Patriarcham non semel incedentem vidimus, notant Abbas Panormit. Hostiēsis, & alij Scribentes communiter in d. c. antiquam de priuileg. & obseruat Cardin. Iacobati. d. tractatu de conci. lib. 1. num. 184. Petrus Gamb. lib. 2. de potestate legat. titul. 1. de varijs ordin. nomin. num. 21.

Nec solùm insignibus, & ornamentis Ponti-
24. ficis Romani, verùm & Papæ nomine decorari non obscurè constat ex c. sanè præfertur 6. versic. item Romanorum 24. quæst. 2. vbi Dioscorus Constantinopolitanus Patriarcha, Papa nūcupatur illis verbis: *Dioscorum, qui fuit Papa eiusdem Ecclesiæ*, docet glo. verbo à nemine in c. si Papa 40. distin. quod idem fertur de Ansejiso Archiepiscopo Senonensi totius Galliæ, & Germaniæ à Ioanne S. Pontif. Patriarcha instituto,

qui

qui in Synodo habita in loco, qui Pontigonis dicitur, secundus Papa nuncupatus est, vt Odorannus Monachus Senensis in suo Chronico meminit, quem refert Petrus Gregorius lib. 2 part. iur. canon. tit. 9. de personis ecclesiasticis in scholijs ad cap. 3. littera D. quod etiam de alijs Patriarchis tradit Hieronymus Romanus in repub. Christiana, lib. 3. c. 6. ad medium.

Vnde etiam prouenit, quod quemadmodum 25
omisso medio ad Romanum Pontificem appellatur, vt docet Anacletus, in c. omnis 3. & Sixtus Papa in c. si quis 2. quæst. 6. c. si duobus, extra de appel. glo. celebris, verbo reseruata, in c. quod translatione 4. extra de officio legat. Speculator 2. part. §. in quibus, num. 34. & §. nunc tractemus, in princip. de appellat. Ioannes Petrus Ferrariens. in praxi, in forma appellationis à sententia diffinitiua, §. & ad quemcumque, num. 1. Redoan. de simonia, 1. par. c. 16. num. 14. Anton. Scappius in tractatu iuris non scripti, c. 41. num. 2. Ioan. Petr. Lancelotus, sui ipsius fidelissimus interpres, in §. fin. instit. de officio Vicarij, & in glo. ibi, verbo appellandum, Cardinalis Thuscus plures allegans pract. concl. iur. littera A. concl. 352. nu. 51. Ita quidem & ad Patriar- 26
cham medijs omissis appellari impunè permitti-

tur ex tex. in c. si clericus 11. quæst. 1. docet Ancharran. Innocen. & alij in d. c. antiquam de priuilegijs, Hostiens. ibidem, num. 4. Speculat. de appellat. §. nunc tractemus quarto, num. 15. versic. item nunc debet, Albericus in diction. littera P. verbo Patriarcha, versi. Patriarchæ, & Primates, & ibi Additionator, Lælius Cæcus vbi supra, d. num. 2. propè fin. summa Pisanela, seu supplementum, verbo Patriarcha, versi. quod sunt, Dionys. Paul. vbi supra, c. 17. nu. 27. Petrus Gregor. in syntag. iur. lib. 15. c. 9. num. 6. Lancel. Conrad. in templo omnium iudic. lib. 2. c. 3. num. 9. Gamb. d. tractatu de potestate leg. lib. 2. c. 1. de varijs ordin. nomin. num. 25. Quam quidem verissimam, & receptam esse opinionem (licet contrarium tenuerit glos. verbo ab omnibus, in c. antiquam 23. de priuileg. Ioan. Andr. & Ant. de Buttrio ibidem) docet Matth. Hugonius d. tractatu de præst. Patriarch. col. 20. versic. dixi iam quædam.

Ex quo etiam fonte dimanat, quod quemad
27 modum Summus Pontifex Illustrissimorũ Cardinalium ad expeditionem caussarum Consiliũ habet, vt ex Innocen. in c. cum. I. 22. de re iud. adnotauit Paulus Borgas. in tractatu de irregularitate, 6. part. titu. de simon. num. 37. in versic.

tertio,

tertio quia, fol. mihi 242. Nicol. Grabatius in annotationibus ad pract. Octauia. Veſtri, lib. 1. c. 1. num. 8. ita etiam Patriarchæ quoſdam Epiſcopos ſibi ſemper adſtantes in Conſilio ſecum habebant, vt ex mente Petri Gregor. obſeruauit Dionyſ. Paul. d. tractatu de vera quat. Patriarch. ſed. erectione, c. 19. num. 34. 28

Si ergo Patriarchæ Regibus æquiparantur, & Romani Pontificis priuilegijs, ac prærogatiuis vtuntur, adeò vt eorum inſtar conſilium habere poſsint, vt iam diximus, & verum eſt; videtur etiam in ſequelam neceſſario deduci de Patriarcharum Vicarijs ad ſe ipſos iuſtè appellationem interponi, cum iure licitum, ac permiſſum ſit de Summi Pontificis, vel Regum officialibus ad ipſum Pontificem, vel Reges ſiue ad conſilia, quæ eorum perſonas repræſentāt, appellationem deferri, vt notāt communiter ferè omnes Scribentes in præſenti, & probatur ex traditis per Bald. in l. 1. nu. 2. in fine, C. nequis in ſua cauſa iud. plures refert Caſtillus de Bobad. lib. 2. polit. c. 16. nu. 76. ad fin. Igitur id ipſum abſq; vlla dubitatione fatēdū eſt in appellatione interpoſita de Vicario Archiepiſcopi Toletani ad eundē, vel eius Conſilium, cū ipſe Patriarchali Hiſpaniarum dignitate coruſcet, vt latè ſupra iam oſtendimus. 29

Sed si forsitan aduersus hoc verissimum fun-
30 damentum aliquis vehementer insurgat, hæc omnia, inquiens, à nobis priuilegia relata ad quatuor tantummodo Patriarchas attinere, Constantinopolitanum videlicet, Alexandrinum, Antiochenum, & Hierosolymitanum (& vt rectiùs dicã ex his maiora ad Constantinopolitanum, & Alexandrinum, vt ex iuribus adductis iunctis glossarum annotationibus constat) quia hi quatuor principales post Romanum Pontificem verè, & propriè Patriarchæ sunt, c. sacrosancta 2. c. renouantes 6. iuncto c. fin. 22. distin. c. antiquam de priuileg. cum similibus, Greg. Papa in epistola 77. incipienti, quasi oblita, quę habetur in 2. tom. epistol. Summorum Pontificũ, pagin. 76. tenet Speculator in titu. de dispensat. §. sunt quoque 8. num. 2. & in rationali diuin. lib. 2. c. 1. num. 18. Hostiens. in summ. titul. de auctoritate, & vsu pallij, num. 4. Ioan. Andr. in c. non debet, num. 9. de cons. & affin. Matth. Hugon. de præst. Patriarch. col. 3. vers. postea quam, & col. 4. versic. si de Primarijs, & alicubi passim, Petrus Gamb. d. lib. 2. c. 1. num. 13. Guilier. Redoan. de simonia, 1. part. c. 16. nu. 5. Couar. lib. 4. variar. c. 14. num. 13. Catechismus Romanus ex decreto sacrosanct. Concil. Trident. iussu Pij V.

Romani

Romani Pontificis editus, 2. part. c. 7. de ordinis sacramento. num. 27. titul. de sedibus antiquis Patriarcharum cum pluribus alijs, quos plena manu doctè congessit Dionys. Paul. d. tractatu, c. 2. per totum, & c. 17. num. 9. Anasth. Germo. lib. 2. de sacrorum immunit. c. 5. num. 17. Greg. Lopez in l. 12. titu. 5. part. 1. in glos. verbo *Que se llamen Patriarchas*. Pauinus in tractatu de officio & potestate Capituli sede vacante, præludio 6. num. 12. Petrus Gregor. in c. conquerente de officio ordin. c. 2. num. 5. Polyd. Virgilius lib. 4. de inuentione rerum, c. 12. paulò post princip.

Ceteris verò Patriarchis huiusmodi priuilegia 31 concessa non censeri, vt potè Aquiliensi, Grandensi, Bituricensi, Cantuariensi, Pisano, Toletano, & similibus. Nam hi licèt Patriarchæ ab omnibus cōmuniter appellētur, impropriè potiùs & perperam vsitata voce ita nuncupantur, vt docet Speculator, Dionysius Paul. Gamba. nu. 14. & Hugon. vbi supra, Alberic. in diction. verbo Patriarchæ, versi. Patriarcha, & Primas, Rofredus in libello ordin. iudicia. Albarotus, & alij, quos refert Iacobatius lib. 1. de conc. à num. 256. Anasth. Germ. lib. 3. de sacro. immun. c. 7. nu. 1. Lælius Cæcus de rep. ecclesiast. d. num. 2. Igitur ad Archiepiscopum Toletanū, vt Patriarcham impro-

improprium, supra adducta priuilegia non pertinent. Nec Pontifici summo, aut Regibus equiparabitur, argum. tex. in c. graue 29. in fin. extra de præben. ibi: *Aut proprij Patriarchæ minime relaxetur, ut in hoc quoque quatuor Patriarchales sedes specialiter honorentur.* Idem colligitur ex extrauagāti, sancta Romana, de electione in extraua. cōmun. vbi Benedictus IX. postquam dictas quatuor Patriarchales sedes sanctam Romanā Ecclesiā instituisse refert: I*psosque* (inquit) *multis prærogatiuis, & honoribus, ac priuilegijs decorauit,* quasi diceret prædicta priuilegia, quibus Patriarchæ fruuntur, proprijs Patriarchis non verò improprijs fuisse concessa, argum. tex. in c. nonnè de præsumpt. & ita docuit glos. vbi Archidiaconus, in c. vnico, §. fin. verbo Patriarchis, infra de statu regularium, Casane. in cathal. glor. mund. 4. part. d. consideratione 9. versi. alij autem, Dionys. Paul. plura tradens vbi supra c. 17. num. 15. & sequenti, Redoan. Abbatem allegans de simonia, 1. part. c. 16. num. 1. ac in sequelam de Vicario generali ad eundem Archiepiscopum, vel eius Consilium iuridice non interponetur appellatio.

Respondendum tamen est, quod licèt verum sit supradicta priuilegia, vel eorum præcipua,

quæ ad Patriarchas ſpectant veris ac principalibus non autem improprijs conceſſa cenſeri, nihilominus tamen, etſi quaternario hoc propriorum Patriarcharum numero iure communi inſpecto Toletanus Archiepiſcopus non comprehendatur; ſed inter improprios potiùs enumeretur: attamen ſi Summorum Pontificum priuilegia inſpiciamus, Archiepiſcopis Toletanis indultum comperiemus, vt tanquam veri, & pro- 32
prij Patriarchæ habeantur, & reputentur, omnibus eorum priuilegijs vtantur, ac ſi ex veris quatuor Patriarchis fuiſſent, vt expreſsè conſtat ex pluribus Romanæ ſedis Bullis, & diplomatibus, quæ in archiuo huius ſanctæ Toletanæ Eccleſię recondita cum fide ſeruantur, quæ omnia, dum egregius Præſul Ioannes de Contreras Archiepiſcopalem ſedem occuparet, Martinus V. ſummus quondam ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Præſul ſuorum anteceſſorum veſtigia ſequutus nouè declarauit, & confirmauit, vt adnotauit Illuſtriſsimus D. Garſias de Loaiſa in collectione Concil. Hiſpaniæ in decreto Gundemari Regis, pagina 293. cuius integra diplomatis verba, etſi ipſe Garſias de Loaiſa referre omiſſerit, tanquam ad rem nobis admodum neceſſaria, cum in eis multa contineantur non mediocri ani-

maduersione digna, quippè quæ complectātur ea, quæ ad ius Patriarchatus, eiusque auctoritatem spectant, ex archetypo in d. archiuo Ecclesiæ Toletanæ recondito Illustrissimi Capituli iussu nobis exhibito, vt præ manibus vulgo habeatur syllabatim transcribere libuit.

33 *Martinus Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuā rei memoriā. Ex susceptæ seruitutis officio de cunctis orbis Ecclesijs, quibus nos Apostolicæ prætulit excellētia dignitatis, studijs cogitare tenemur assiduis, vt illæ, earumque pastores consilij cælestis dispositione in partem solicitudinis euocati congruis potiantur prærogatiuis, & honoribus nostri donum ministerij fauorabiliter impertimur. Venerabilem igitur Toletanam Ecclesiam paternis, vt decet, complectētes affectibus, quodque illius consideratione, & intuitu Archiepiscopus Toletanus pro tempore exsistens Hispaniarū Primas est: & propterea venerabiliū fratrum nostrorum Patriarcharū ad instar, quorum ac Primatum licèt nomine dumtaxat:*

taxat differãt, eædem dignitates exsistũt, præeminentiæ, & honoris adminiculis attollendus sit, æquanimiter recensentes ad omnis ambiguitatis dubium, quod propterea forsan apud aliquos oriri posset, in posterũ penitus submouendum. Venerabilem fratrem nostrum Ioannem, & successores suos pro tempore exsistentes Toletanos Archiepiscopos in nostra & successorum nostrorũ Romanorum Pontificum capellis, generalibusque Consistorijs, & Concilijs, & quibuslibet alijs publicis, vel priuatis locis vltra sedis Apostolicæ notarios, ac omnes & singulos alios etiam prius promotos, qui Primates, & Imperij electores nõ fuerint, Archiepiscopos locum tenere illisque præponi, & præferri debere: necnon omnibus, & singulis prærogatiuis, priuilegijs, ac insignijs, quæ dictis Patriarchis quomodolibet competere poterunt, vti, & gaudere liberè, licitèque posse auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus, & etiam decla

do sequentia protulisse ait: *Otrosi que el dicho Arçobispo de Toledo, e sus successores libre, i licitamente puedan vsar, e gozar de todas e qualesquier prerogatiuas, e preuilegios, e insignias que en qualquier manera puedā competer a los verdaderos Patriarchas.* & inferius: *El dicho Papa Martino V. constituiò, e decerniò, e declarò, que el dicho don Ioan Arçobispo de Toledo, i sus successores igualmente, sin otra differencia, nin indistinciō real pudiessen gozar, e gozassen de las insignias, e prerogatiuas, e preuilegios, que a los Patriarchas en qualquier manera puedan competer, &c.* Quæ verba fideliter ex originali transcripsit Garsias de Loaisa vbi supra, fol. 296.

Nec solū ea, quæ veris quatuor Patriarchis generaliter conueniunt, Archiepiscopo Toletano ex dictis Pontificalibus decretis per Martinū V. confirmatis concessa videntur, verùm & illa quoque, quæ cuilibet eorum specialiter concessa fuere, vt potè Constantinopolitano, vel Alexandrino, vt clarè constat ex prædictis litteris Apostolicis, & insinuant præcipua illa verba: *Necnon omnibus & singulis prærogatiuis, priuilegijs, ac insignijs, quæ dictis Patriarchis quomodolibet competere poterunt vti, & gaudere liberè liciteque posse.* Quæ ver- 34

cessa fuerint, quibus Romana Ecclesia gaudet, 38
ex d.c. renouantes 22. distin. & ex l. omni innoua tione 6. C. de sacrosanct. Eccles. cum similibus superiùs, num. 19. & 30. relatis, sequitur manifestè Archiepiscopum Toletanum priuilegijs etiã Ecclesiæ Romanæ gaudere debere, quibus Constantinopolitanus Patriarcha potitur, quia habens priuilegia instar alicuius priuilegiati, habet etiam illud priuilegiũ, quod priuilegiatus instar alterius obtinet, vt ferè in terminis docet Oldraldus, consi. 300. incipienti factum tale est, quem refert, & sequitur Mandosius vbi supra, glos. 11. num. 9.

Ex quo forsan euenit, & in confirmationem 39
prædictorum non immeritò considerari potest, quod quemadmodum Constantinopolitana ciuitas Romanæ ciuitatis nomen habere meruit, ita vt secunda Roma nuncuparetur, vt constat ex 1. Constantinopolitana Synodo, canon. 3. aliàs 5. relato in c. Constantinopolitanæ 22. distin. vbi sic ait: *Constantinopolitanæ ciuitatis Episcopum habere oportet Primatus honorem post Romanum Episcopum propterea quod sit noua Roma.* Docet Iustinia. Imperator in authen. vt ordinariæ præfecturæ, versic. renouantes, collatione 5. ibi: *Vrbanæ Præfecturæ senioris Romæ, & nouæ*

vide-

videlicet huius nostræ. Idem in authen. de ecclesiast. titul. §. sancimus, collatione 9. dum ait: *Beatißimum autem Archiepiscopum Constantinopoleos nouæ Romæ.* iuncta lege 1. §. sed etsi qua, versic. Romam autem, C. de veter. iur. enuclea. facit l. intra Vrbem 4. C. de operibus public. l. vltim. C. in quibus caus. pig. vel hypot. tac. cont. & quæ tradunt Petrus Gregor. in syntag. iur. lib. 15. c. 5. num. 7. Iacob. Spieg. in lexic. iur. verbo *Roma noua.* Hieronymus Cagnol. in proemio ff. §. hæc autem tria, num. 335. cum sequentib. Ludouic. Gomet. in comment. ad cap. 1. nu. 44.
40 supra de constit. Quamobrem Constantinopolitanam Ecclesiam, Romanam appellabant, vt ex c. fin. §. idem Romanorum, iuncta glos. 34. quæst. 2. docet Gomet. vbi supr. Sozomenus lib. 2. histor. ecclesiastic. c. 2. Socrates in histor. tripart. lib. 2. c. 9. Dion. Paul. vbi supra, c. 17. nu. 75. & alij, quos refert Illustris. Cæsar Baron. annal. eccles. sub anno Christi 330. Hieron. Berrucius. & Barnabas Brissonius, de verborum signifi. verbo *Roma autem duplex.* Alphons. de Azeued. in addition. ad Curiam Pisanam, lib. 1. c. 11. litter. D.

Ita etiam ferè eisdem temporibus hæc nostra
41 Toletana Ciuitas, ne aliquantulum à Constantinopolitanæ priuilegijs differret, Vrbs quidem

Romana

Romana nuncupata fuit, vt clarè percipi licet ex lege 2. in prooemio lib. fori iudicum. vbi dum agitur de Regis electione facienda in ciuitate Toletana, vel in ea, vbi prædecessoris mors contigisset, sequentia abscribuntur verba. *Doncas establecemos, que de aqui adelante los Reies deben ser esleidos en la ciudad de Roma, o en aquel lugar donde murio el otro Rei, &c.* Ex quibus manifestè ostenditur Vrbem nostram Romam appellatam fuisse, vti obseruarunt Ludouicus Molina de Hispanorum primogenijs, lib. 1. cap. 2. num. 11. Spinus in speculo testament. glo. 19. principali, num. 73.

Nec quidquam officit, quod ipsemet Ludouicus Molina in annotat. ad dictum capitulum 2. num. 1. dicat verba illa d. l. 2. ibi: *En la ciudad de Roma*: manifestum mendum continere, quia in Codicibus Latino sermone editis non *In Vrbe Romana* legitur, sed *in Vrbe Regia*, quo nomine Gothi Toletum appellabant, quod perpetuo ibi sedes Regia & Regium domicilium constitutũ erat, vt in Concilijs Toletanis, & ab antiquis rerum gestarum scriptoribus memoriæ proditum exstat, quodquidem sequuti sunt Ioannes Gutierrez practicar. quæstionum, 2. par. lib. 3. quæst. 13. num. 51. Alphons. à Villadiego in schol. ad d. 42

l.2.num.19.Castil.de Bobad.in politica lib.2.c.18. num.224.quiquidem huic errori caussam dedisse affirmat, quod in libris Gothicis, verbum *Regia*, vnica tantum R. adscribebatur, sicque cum prædict. l.2.fori, ex Latinis Codicibus in Hispanicum sermonem verteretur cum R. tantùm interpretes inuenirent, pro R*egia*, R*oma* reposuere.

Quia respondetur prædictam Molinæ, & sectantium interpretationem clarè, & euidenter pluribus conuinci. Primò ex verbis fori de Sobrarbe, quorum, vt refert Ambrosius de Morales diligens ex nostris scriptor, in compendio generalis historiæ, lib. 13. c. 2. sequens est tenor. *El* R*ei en* R*oma, o en Ciudad Metropolitana de Arçobispo, o Cathedral de Obispo*: quæ non obscurè aduersus Molinam, & alios ostendunt Toletum Romam nuncupatum fuisse, sicque communem dictæ l.2. lectionē, quam omnium Codicum fides commendat, mutandam non esse, vt ipsi satis imprudenter existimarunt.

Secundò improbatur ex his, quæ tradit Iulianus Pomerius (vel quisquis is fuerit) in vita sancti Ildephonsi apud Surium die 23. Ianuarij, tomo 1. fol.180. col.4. qui dùm indicare velet diuum Ildephonsum Archiepiscopum electum fuisse,

fuisse, & Toletanam sedem incomparabili sanctitate, simul atque eximia doctrina illustrasse, in hæc verba prorumpit: *Deinde post multũ tempus decedente sancto Eugenio regali violentia Toletum deducitur, atque ibidem Pontifex subrogatur: cuius statim virtus enucleata in sede* Romulea *refulsit, & veluti facula ignea ardens omnem Hesperiam perlustrauit*. Quæ etiam exstant in præfactione, ad lib. S. Ildephõsi de perpetua Deigenitricis virginitate, in tom. 8. Bibliot. sanct. Patrũ. Clare enim hoc verborum contextu demonstratur Toletanam ciuitatem Romam, ipsiusque Pontificalem sedem, Romuleam ex eo nuncupatam fuisse. 43

Tertio, & fortius prædictus Molinæ error conuincitur ex eo, quia licet admittamus in d. l. 2. vbi Roma legitur, in Regia ciuitate legendum esse, non tamen inde negandum est Vrbem nostram Romam nuncupatam fuisse, quia si bene perpendatur, idem est verbum Regia ciuitas, ac Romana, nam quasi sinonyma verba, & idem inter se significantia habētur, quod non ineleganter deducitur ex l. siduas 6. §. hoc amplius, ff. de excusatione tutorum, vbi dum Modestinus doceret Romæ Philosophantes munerum tutelarum excusationem habere, huius exemptionis 44

rationem reddens, sic ait: *Quorum sanctioni illam potest quis rationem adferre, quod cum communis sit, & existimetur patria Regia Vrbs, aequum est, eum, qui in sua patria se vtilē praebeat, hac immunitate frui*: docet gl. ibi verbo Romae, & in authē. vt Ecclesia Romana, cent. ann. gaud. collatio. 2. verbo anterior, Cagnol. Cinū referens in proœmio ff. §. haec autem tria, num. 235. cum sequenti. Si enim dum Regia ciuitas legitur de Roma intelligitur, ergo idem de Toleto dicendum erit, vt cum Regia ciuitas nuncupatur, idem significet, ac si Roma diceretur, ita ingeniose, & subtiliter pro hac sententia aduersus
45 Molinam aduocauit eruditissimus conciuis noster Balthasar Gomez de Amescua I.C. celeberrimus in tractat. de potest. in se ipsum, lib. 2. c. 23. num. 23. versi. hinc interpretor, cū num. sequenti. Quarum opinionum varietatem videbis apud doctissimum Iuris Consultum Gregor. Lopez Madera de Rebus Hispaniae optime meritum, c. 12. de reb. excell. monarch. Hispan. fol. 77.

Vnde & Constantinopolitana ciuitas cum
46 Roma appellaretur, vt iam diximus, quasi idem esset, Regia nuncupabatur, vt videre est in l. iubemus 14. iuncta glo. verbo Vrbe, C. de sacros. Eccles. & in proœmio digestor. §. haec autem, vbi

vbi glo. & Anton. Vaca notarunt relati à Madera vbi supr. & ipso eodem tempore, quo ita nun- 47
cupari cæpit, hæc nostra Toletana ciuitas eius instar (quod ad rem maximè spectat) eodem nomine condecorata fuit, vt pulchrè aduertit Ambros. de Moral. in suo compen. gener. lib. 12. c. 3. in vita Recaredi Regis, ad fin.

Nec immeritò Romæ nomine Toletana ciuitas decorari meruit, cum maximam morum conformitatem cum Romana Vrbe semper habuerit, vti in eius laudem adnotauit. Quintil. Mandos. exterus auctor in tract. de monitorijs, 48
q 60. vers. necnon Reuerẽdissimis, dum ait: *Toletum magnam cũ hac Vrbe conformitatem morum habere videtur, nec mirum (vt multa prætereã) quia est sub eodem Polo 42. Vrbs est celebris, & religiosissima, &c.* Sed verbis pluribus in hanc rem parco, illa relinquens delicio nostro D. Thomæ Tamaio de Vargas in ijs, quę ad elogia scriptorum illustrium Toletanorum, quibus Toletũ nostrum eleganter illustrat, diligentiùs ac latiùs notat, & Toleti laudibus annumerat.

Si ergo Archiepiscopus Toletanus ex diuersis Pontificũ diplomatibus iam relatis, tanquam verus, & proprius Patriarcha habetur, & reputatur, adeò vt iuribus, ac priuilegijs Ecclesiæ

Romanæ gaudere debeat, quibus Constantinopolitanus Patriarcha (cui similis est) potitur, igitur ad ipsum, vel eius Consilium à sententia Vicariorum suorum generalium, tanquam ad verum, & proprium Patriarcham, & perconsequẽs Pontifici, vel Regi similem rectè prouocabitur, quemadmodum ad Pontificem summum, ad Regem, vel ad alios superiores Principes de sententia officialium suorum appellatur.

SECVNDVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *Patriarchæ sunt iudices ordinarij omnium Archiepiscoporum, & Episcoporum.*

2 *Dispensare possunt cum Episcopo, vel alio beneficiorum collatore sibi subiecto ob malam beneficiorum collationem à Concilio suspenso.*

3 *Absoluunt excommunicatos à suffraganeis suis, licèt suffraganei absolutionem concedere recusent.*

4 *Appellari potest à sententijs suffraganeorum omniũ ad Patriarchas, seu Primates.*

5 *Appellari potest à sententijs iudicum Conseruatorum totius Hispaniæ ad Archiepiscopum Toletanum exceptis caussis ordinis sancti Iacobi.*

Iudices

Iudices Conseruatores sedis Apostolicæ legati dicuntur ibidem.

6 De iudicibus Conseruatoribus ad Summum Pontificem tantummodo appellatur.

7 Hispalensis, Bracharensis, Tarraconensis, & Compostellanus Archiepiscopi Primatiam Hispaniarũ prætenderunt.

8 L. si plures 9. ff. de pact. interpretatur.

9 Vna & eadem persona duorum vicem substinere nõ potest, si habeatur respectus ratione personæ, secus si dignitatum.

10 Appellatur de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium, tanquam de Archiepiscopo ad Primatem, & num. 16.

11 Plurium vices aliquis substinere potest extra iudiciũ vel in iudicio voluntariæ iurisdictionis.

12 Secus in iurisdictione contentiosa, vel iurisdictione voluntaria, in qua particulari lege, vel statuto diuersæ personæ desiderantur, num. 13.

14 Diuersæ personæ in appellatione desiderantur, iudicis à quo, & iudicis ad quem.

15 Iudex à quo tenetur mittere litteras dimissorias ad iudicem ad quem.

17 Cap. á collatione 11. de appellationibus, lib. 6. expenditur.

18 L. 1 §. solent, versic. sed si, ff. quando appellan. sit, expenditur.

19 C. postulastis 15. versi. nisi fortè, de concessione præbendæ expenditur.

20 A collatione vel electione per solum Episcopum tanquam Canonicum facta, non appellatur ad eundem.

dem tanquam ad Episcopum.

Apellatio non interponitur de sententia ab Archiepiscopo prolata ad eum tanquam ad delegatum natum. ibidem.

21 *Secus si non ipse Archiepiscopus, sed eius Vicarius sententiam protulerit.*

22 *Vbicumque in una persona Archiepiscopalis, & Patriarchalis dignitas inuenietur, recte appellabitur de sententia Vicarij Archiepiscopalis ad Vicariũ Patriarchalem.*

22 *Galliarum Primas habet Archiepiscopatum Gratianopolitanum sub se, & ideò duos Vicarios habet, tanquam Archiepiscopus vnum, & tanquam Patriarcha alterum, & de Vicario Archiepiscopali appellatur ad Patriarchalem Vicarium.*

1 PRæterea pro hac sentẽtia fortissimum nobis fundamentum præbet sequens consideratio, nam Primates, seu Patriarchę sunt ordinarij iudices Prouinciarum, & omnium Archiepiscoporum, & Episcoporum suorum, supremamquè in eos iurisdictionem habent, vti eleganter Clemens Papa retulit in epistola 1. ad Iacob. transcripta in c. in illis 80. distinct. dum ait: *In illis verò ciuitatibus, in quibus olim apud Ethnicos primi flamines eorum, atque primi legis Doctores erant, Episcoporum Primates poni, vel Patriarchas beatus Petrus præcepit, qui reli-*

reliquorum Episcoporum caussas, & maiora, quoties necesse foret, negotia in fide agitarent. Idem colligitur ex tx. in c. si clericus 46. 11. quæst. 1. ibi: *Si vero contra ipsius Prouinciæ Metropolitanum Episcopū Episcopus siue clericus habeat controuersiam, pergat ad ipsius diœcesis Primatem.* Similis est tex. in c. 1. 21. distin. c. de persona 65. distin. c. Prouinciæ 99. distin. c. nullus, c. cōquestus, vbi glo. verbo Archiepiscopus, 9. quæst. 3. Concil. Calcedon. canon. 9. & canon. 17. Quare in 39. canon. Nicæni Concilij ex octoginta ex Arabico habitis ita scriptum fuit: *Consideret Patriarcha, quæ Archiepiscopi, & Episcopi eius in Prouincijs suis faciunt, etsi quid reperiat secus quàm oporteat, factū mutet, & disponat, vt sibi videbitur, siquidem ipse est pater omnium, & illi filij eius, sicque præest Patriarcha his omnibus, qui sub potestate eius sunt, sicut ille, qui tenet sedem Romæ, caput est & Princeps omnium Patriarcharum.* Quæ verba referuntur ab Alphonso Pisano nostrate viro religiosissimo, ac doctissimo, nostrique Francisci Pisani pari religione, ac doctrina præditi fratre, in lib. 3. in Nicænum Concil. quæ habentur in 1. tomo, conc. pag. 554. & pag. 584. à quibus non dissentit Regia Alphonsi Pulchri quōdam Hispaniarum Regis decisio in l. 10. titu. 5. part. 5. & ibi Grego.

glo.1.& 2. facit etiam l.11. eiusdem titu. per totã, & præcipue in versic. *la sesta es*. Quibus connectuntur plura, quæ congerunt Speculat. in titu. de dispens. §. sunt quoque. 8. Iacob. Cuiac. in Paralipom. in c. 3. de for. compet. Conrad, in temp. omnium iud. lib. 2. c. 3. num. 8. 12. & 15. Hugon. d. tractatu de præst. Patriarch. col. 24. versic. ita quandoque, Redoanus de simon. 1. part. c. 16. nu. 10. cum sequentib. Pater Azor instit. moral. lib. 3 c. 35. in principio.

Vnde Patriarchæ prætextu huius ordinariæ
2 iurisdictionis dispensare possunt cum Episcopo vel alio beneficiorum collatore sibi subiecto, qui ob malam beneficiorum collationem fuerat à conc. suspensus, c. graue, ad fin. de præben: ibi: *Huiusmodi suspensionis sententia præter Romani Pontificis auctoritatem, aut propry Patriarchæ minimè relaxetur.*

Item etiam excommunicatos à suffraganeis
3 suis absoluunt, licèt eis suffraganei absolutioné concedere recusent, vt docent communiter Doctores per tex. in c. ad reprimendam 8. extra de officio ord. l. 11. tit. 5. par. 1. versi. *e la septima es*; tradit Hugon. vbi supra in d. versi. ita quandoque, plures alios casus referens, quibus hæc ordinaria iurisdictio Patriarcharum magnopere

com-

comprobatur, cui adde Redoanum vbi ſupra, 1. part. d. c. 16. num. 10. cum ſequenti.

Ex quo procedit, vt à ſententijs ſuffraganeorum omnium Archiepiſcoporum, & Metropolitanorum ad Patriarchas, ſeu Primates tanquam ad ſuperiores, & principales iudices appellatio deferatur, c. Prouinciæ 99. diſtin. c. ſi quis 7. c. ſi quis 15. 2. q. 6. vbi Anacletus Papa ſic ait: *Si quis putauerit ſe à proprio Metropolitano grauari apud Primatem diœceſeos, aut penes vniuerſalis Apoſtolicæ Eccleſiæ Papam iudicetur.* c. antiquam, verſi. fin. extra de priuileg. ibi: *In omnibus autem Prouincijs eorundem iuriſdictioni ſubiectis ad eos, cum neceſſe fuerit, prouocetur*, c. duo ſimul 9. de officio ordin. c. conqueſtus 9. quæſt. 3. & ibi glo. verbo prouocauerit, conſonat d. l. 11. titul. 5. part. 1. vbi Gregor. glo. 2. tradunt Sebaſt. Medic. in tractatu de legib. & ſtat. 1. part. quæſt. 12. num. 8. Redoan. d. c. 16. num. 13. Hugonius vbi ſupra, col. 23. verſic. magna eſt, in princip. de quo etiam meminit Polydor. Virgil. lib. 4. de rerum inuent. cap. 12. 4

Nec ſolùm à ſuffraganeis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Metropolitanis ad Archiepiſcopum Toletanum, tanquam ad Hiſpaniarum Patriarchã, ſeu Primatem appellatur, verumetiam à iudici- 5

bus Conseruatoribus totius Hispaniæ, qui sedis Apostolicæ delegati dicuntur (vt notum est & colligitur ex c. 1. iuncta rubr. infra de officio delegat. & tradit Nauarrus lib. 1. consiliorum, titu. de officio deleg. consi. 3. num. 1.) exceptis tantummodo caussis ordinis sancti Iacobi, quæ coram ipsius Conseruatoribus peraguntur, à quarum sententijs ex speciali indulto, ac particulari priuilegio ad Archiepiscopum Toletanum non prouocatur, vt constat ex quadam Bulla, seu diplomate Pij V. Pontificis Max. data Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1566. quinto Idus Ianuarij, Pontificatus ipsius anno primo, cuius verba (quantum ad præsens attinet institutum) sequentia sunt: *Et vlterius venerabilis frater noster Archiepiscopus Toletanus Conseruator supremus, iudex omniũ appellationum à grauaminibus, seu sententijs quorumcumque aliorum Conseruatorũ in Regnis Hispaniarum exsistentium Apostolica auctoritate specialiter constitutus exstiterit, &c.* Igitur si de omnibus tribunalibus suffraganeorum Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum iudicum

6 etiam Conseruatorum, de quibus aliàs non nisi ad Romanum Põtificem appellaretur, & quod maximum est, nec ad legatum natum, aut lega-

tum

tum de latere, vt docet Ancharranus, consi. 132. incipienti, casus super quo, num. 8. Cardin. Thuscus practic. conclus. iuris, litter. A. conclus. 349. num. 3. ad Archiepiscopum Toletanum, tanquam ad Patriarcham, vel Primatem appellatio interponi potest; appellari quidem licebit de Vicarijs generalibus Archiepiscopatus Toletani ad Patriarcham, & Primatem Hispaniæ, cuius ditionis, & iurisdictionis est, etiã si prædicta dignitas Patriarchalis vnita Archiepiscatui Toletano inueniatur, quod per accidens euenit; & quemadmodum si Patriarchalis, & Primatialis hæc dignitas penes Hispalensem, Bracharẽsem, Tarraconensem, vel Compostellanum Archiepiscopum resideret (vt ipsi aliquando acerrima, 7
& penè immortali lite contenderunt, vt constat ex c. coram extra de in integ. restitutione) tunc appellatio de Vicarijs Toletanis ad ipsum Archiepiscopum qui Primatiam obtineret, vt ad Patriarcham rectè interponeretur, ita similiter ad Archiepiscopum Toletanum, vel eius Consilium à sententia Vicariorum generalium meritò prouocabitur, non tanquam ad Archiepiscopum, cuius tribunal, & persona vnum, & idem inter ipsos iudicatur in præsenti, sed tanquam Patriarcha, cuius auditorium, dignitas, &

iurisdictio omnino diuersa, distincta, separata, & superior est.

Neque huic resolutioni quidquam oberit tex.
8 in l. si plures 9. ff. de pact. vbi Paulus Iuris Cons. ait impossibile esse aliquem duarum personarũ vicem gerere, sub illis verbis: *Difficile est vt vnus homo duorum vicem substineat*. Cui adstipulatur illud Girardi epigrammatum legalium libro singulari, epigrammate 26. dum ait.

Facta duo faciant, quæ sunt facienda duobus;
Est fatui geminas velle subire vices.

Ex quibus manifeste deduci videtur Archiepiscopum Toletanum quoad interponendã appellationem non posse in prima instantia Archiepiscopum censeri, & in secunda Patriarcham reputari, quia eueniret vnam, & eandem personã duarum vicem substinere, aduersus prædictam
9 I. C. Pauli sententiam. Nam facillimo negotio hanc difficultatem expedies, si animaduertas, d. l. si plures procedere, quoties habetur respectus ad personam ipsam ratione personæ, secus verò si eam ratione officij, vel dignitatis consideremus, nam tunc vnus idemque homo plurium vices substinere poterit, optimus tex. in l. si pater 15. §. qui duos, ibi: *Facit enim hoc quasi quilibet, non quasi vnus*, ff. de adopt. l. debitor 54. §. vltim.

vltim. ad S. Consf. Trebel. ibi: *Quia non quasi hæres, sed quasi mater.* l. item 6. in princip. quod cuiuscumque vniuers. nomine elegans tex. in l. si consul. 3. ff. de adop. vbi *Si Consul* (ait Paulus) *vel præses filius familias sit, posse eum vel emancipari, vel in adoptionem dari constat.* idem Paulus in l. 2. ff. de officio Præt. & Vlpianus in l. Præses 2. ff. de officio Præsid. l. 1. §. Consules, ff. de officio Consul. & ibi Baldus, cum alijs pluribus quæ refert glo. 1. in d. §. qui duos, Panormit. & Felinus, in c. ex litteris, num. 10. extra de probat. Petrus Surdus decis. 291. num. 5. Quam interpretationem vt verissimam tradunt Bart. in d. l. si plures, num. Alberic. 2. & alij quos refert glo. marginalis ibidem, additio glo. in d. l. si Consul. verbo filius familias, de adopt. Petrus Veleus de Gueuara plura tradens in comment. ad d. l. 2. ff. de officio Præsid. à num. 3. cum sequentib. subtilis Antonius Faber. in rationali ad Pandectas in scholijs ad d. l. si plures 9. litter. B. Vnde nullum orietur incó- 10
ueniens in eo, quod Archiepiscopus Toletanus in prima instantia tanquam Archiepiscopus habeatur, & in secunda dignitas Patriarchalis, quę apud eum residet consideretur, cum sint diuersa officia, & dignitates etiam si in vna, eadéque persona inueniantur, vt in iuribus supra citatis simi-

similiter agnoscitur. Ex quo verissimè apparet, meritò appellari posse de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eundem Archiepiscopum, vel ad eius Consilium, non tanquam de vna persona ad eandem ratione personæ, sed potiùs ratione officiorũ, & dignitatum, id est tanquam de Archiepiscopo Toletano ad Hispaniarum Primatem, vel Patriarcham.

Quæ quidem interpretatio, etsi verissima sit,
11 supra dictam difficultatem è medio non tollit, nam licet regulariter verũ fateamur, quemquã pluriũ personarum vicem substinere posse habita officiorum, vel dignitatum cõsideratione: illud quidem intelligendum est procedere extra iudicium, vel in iudicio voluntariæ iurisdictionis, hoc est, quæ in volentes tantùm exercetur, vbi nullum iuris, vel facti impedimentum versatur, vt in casu d. l. debitor, §. vltim. ad Trebel. d. l. si Consul. de adopt. & d. l. 2. de officio Præsid. cum similibus alijs, supra adductis, vt adnotarũt glos. & DD. præcedenti num. relati, quibus addenda est glo. verbo vices, in d. c. ex litteris, & ibi Felinus num. 11. extra de probat. Bart. in l. iubemus la segunda, §. sanè, num. 13. C. de sacrosan. Eccles. & in d. l. si Consul. quem sequuntur Baldus, & Oroscius, ibidem, num. 3. Corras. num. 5. Aui-

Auiles plura tradens in c. 1. Prætorum, glo. verbo officium, per totam. Secus verò accidit in iurisdictione contentiosa, vt est actus iste appella- 12
tionis, de quo loquimur, in qua quis duplici officio fungi non potest, c. 1. 4. quæst. 4. l. fin. in principio, & ibi glo. verbo cuiuscumque, C. de assessoribus, l. quisquis, C. de postul. l. ille à quo 13. §. intempestiuum, ff. ad Trebel. Speculat. in titul. de assessoribus, §. vltimo, Paz in praxi, 1. part. in princip. annot. 3. num. 4. Felinus, Corras. Auiles, & ceteri omnes supra relati. Necnon in iurisdi- 13
ctione voluntaria, in qua diuersæ personæ lege aliqua, vel statuto desiderãtur, vt docuit Ancharranus, consi. 413. incipienti viso puncto, Felinus plura tradens in d. c. ex litteris, num. 10. versi. modo aduerte, & colligitur ex Bald. in l. iuris gentium 7. §. hodie tamen, num. 17. ff. de pact. igitur in casu nostro licèt Archiepiscopum Toletanum ratione dignitatum, & officiorum, quæ obtinet consideremus, dicendum tamen non est vicem duorum gerere quoad appellationem, cuius iudicium ad cõtẽtiosam iurisdictionem pertinet, in qua diuersæ personæ, atque distinctę necessariò requiruntur, videlicet persona iudicis 14
à quo & persona iudicis ad quem, vt communiter deducitur in d. c. anteriorum 2. quæst. 6. &

docent ferè omnes Doctores in præſenti, aliàs
enim maximum reſultaret inconueniens, ſiqui-
dem vnus homo de iniquitate ſuæ ſentẽtiæ cog
noſceret, & tanquam ſui ipſius ſuperior de ſe ip-
ſo ad ſe ipſum appellaretur.

Quod quidem ex eo meliùs comprobatur,
15 quia iudex à quo tenetur mittere litteras dimiſ-
ſorias ad iudicem ad quem, c. ab eo, infra de ap-
pellat. clem. quamuis, eiuſdem titu. l. 1. & per to-
tum tit. de libel. dimiſ. & ridiculũ penèque iudi-
cij diſsimile eſſet, vt quis ſibi ipſi reſcriberet.

Hanc tamen obiectionem, licèt grauis, ſubti
16 liſque aliquibus videri poſsit, facillimè dillues, ſi
attento animo proſpicias ipſam tunc locum fuiſ
ſe habituram, ſi appellatio à ſententia prolata ab
ipſo Archiepiſcopo, non verò ab eius Vicario
ad eundem Prȩlatum, tanquam ad Patriarcham
interponeretur, nam tunc maximum illud ori-
retur inconueniẽs, vt vnus homo in iuriſdictio-
ne contẽtioſa duorum vicem ſubſtineret, vel de
iniquitate ſuæ ſententiæ cognoſceret, quod neu
tiquam fieri ius patitur, cum in ea perſonarum
diſtinctio præciſsè requiratur ex ſupra traditis.
Nos vero prorſus in diſsimili ſpecie verſamur,
quando videlicet appellatio interponitur de Vi-
carijs Toletani Archiepiſcopi ad eundem Ar-

chie-

chiepiſcopum, vel ad eius Cōſilium, in qua præciſſa perſonarum diuerſitas datur, & per conſequens prædicta obiectio in ea ceſſat.

Neque officit quidquam noſtri textus ratio, dum prohibet appellationem interponi de officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum, quia idem tribunal vtriuſque cenſetur, nam hoc inconueniens omnino ceſſat in noſtro caſu, ſiquidem tribunal Vicarij generalis Archiepiſcopi Toletani prorſus diuerſum eſt ab auditorio Hiſpaniarum Primatis, & Patriarchæ, ad quem appellatio interponitur; ex quo euidenter deducitur, conſtitui diuerſitatem perſonarum, officiorum, & dignitatum, ſicque rectè procedere appellationem de Vicarijs generalibus Archiepiſcopi Toletani ad eundem Archiepiſcopum, vel ad eius Conſilium, tanquam ad Patriarcham, vt ſupra reſoluimus omni excluſo inconuenienti, & repugnantia.

Quæ reſolutio non ineptè comprobatur ex 17
tex. in c. à collatione 11. infra de appellat. vbi à collatione facta per Capitulum, in quo Epiſcopus tanquam Canonicus interfuit (puta quia ex Summi Pontificis indulto Canonicatus ſibi fuerat reſeruatus) ad eundem Epiſcopum appellatur, non alia ratione, niſi quia actus ille collatio-

nis non fuit à solo Episcopo celebratus, sed a Capitulo, in quo tãquam Canonicus vnàcum alijs interfuit, idcirco ab illa electione per omnes facta ad ipsum Episcopũ appellatio defertur, quia iam tunc personarum diuersitas datur, Canonicorum videlicet, inter quos vnius vicem gessit Episcopus, & ipsius Episcopi ad quem appellatio interponitur. Similis est decisio tex. in l. 1. §.
18 solent, versi. sed etsi, ff. quando appellandum sit, vbi appellatio interponitur ad Præsidem denominatione decurionis, quam cum ceteris decurionibus ipse fecit, ea scilicet ratione, quia Præses non ipse solus, vt decurio, sed cum alijs decurionem creauit, quod efficit, vt huiusmodi actus non à se ipso, sed ab ordine potiùs decurionum factus censeatur, vt ibidem adnotauit Vlpianus dum ait: *Ipse erit prouocandus, quasi ab ordine, nõ ab ipso fiat appellatio.*

Rursus etiam comprobatur ex Alexan. III.
19 decreto in c. postulastis 15. versi. nisi fortè, extra de concessione præben. vbi negligentia, quam Prælatus ipse habuit, dum teneretur, nõ vt Episcopus, sed vt quilibet alius cum ceteris Canonicis intra sex menses beneficium conferre, non noceret ei, vt tanquam ad Prælatum ob negligentiam, ad ipsum conferendi potestas deuoluatur,

quia

quia vt supradiximus, non fuit negligens, vt ipse solus, sed cum alijs, quod efficit, vt ad ipsum, tanquam ad superiorem meritò deuolutio fiat, ita eleganter hæc iura interpretantur Dominicus de S. Gemin. in d. c. à collatione, nu. 1. Philippus Franc. num. 4. & ferè omnes Scribentes communiter ibidem, & in d. c. postulastis de concessione præben. tradit Innocen. in c. irrefragabilis 13. num. 2. & ibi Cardin. Hostien. & alij extra de officio ordin. 20
Secus autem esset, si electio, vel collatio à solo Episcopo tanquam Canonico facta, vel facienda fuisset, nam tunc nullo modo ad eum appellatio interponeretur, nec facultas conferendi deuolueretur, quia deesset personarum diuersitas, quæ in his casibus necessariò desideratur, vt supradictum est, & constat ex c. 2. de concess. præben. & ex his, quæ tradũt DD. proximè citati. Ita etiam censuit Rota decis. 1. sub titul. de supplen. neg. Præl. in nouis, alias decis. 113. sub illis verbis: *Præterea licet legatus natus sit superior per respectum ad alios infra legationem suam existentes, vt poßit ad eum appellari, uel ipse adiri per simplicem querelam, vt in c. 1. de officio legati, tamen non crederem, quod ipse esset superior sui ipsius, vt Archiepiscopi, nec quòd à sententia sua poßit ad ipsum, tanquam ad legatum appellari, nec de*

ipso sibi ipsi querelam deferri argumento c. Romana de appellat. & de consuet. c. 2. lib. 6. hactenus Rota; ex quibus verbis manifestè elucet non posse appellari de sentẽtia ab ipsomet Archiepiscopo prolata ad eundem, tanquam ad legatum natum, ne vna persona inferioris simul, & superioris vicem gerat, licèt aliàs superior sit, habito respectu ad alios infra legationem suam exsistentes, vt in d. c. 1. de officio legati. Diuersum sanè prorsus statueretur, si ipse Archiepis-
21 copus non ex sua persona, sed per Vicarium suum sententiam protulisset, siquidem tunc omnimoda distinctio personarum, & officiorum daretur, & per consequens adductæ rationes per Rotam cessarent, quemadmodum cessare debent in casu nostro, in quo de sententia per Vicarium generalem Archiepiscopi Toletani prolata ad ipsum Archiepiscopum, vel ad eius Consilium, tanquam ad Patriarcham, & Primatem Hispaniarum iustissima ratione appellatur, cum personarum, & dignitatum diuersitas inueniatur.

Quod cum ita verum sit, vbicumque in ea-
22 dem persona hæc duæ dignitates Patriarchachalis simul, & Archiepiscopalis inueniantur, iuri consona erit appellatio, si de Vicario Archie-

chiepiſcopi ad eundem Archiepiſcopum, & Patriarcham, ſiue eius vice ad Vicarium Patriarchalis dignitatis interponatur, quemadmodum hodie Lugdunenſis, qui dicitur Galliarum Primas, habet Archiepiſcopum Gratianopolitanũ 23
ſub ſe, qui quidem binos officiales conſtituit, tanquam Primas, ſeu Patriarcha vnum, & tanquam Archiepiſcopus alium, & de ſententia lata à Vicario Archiepiſcopi, ad Patriarchalem Vicarium appellatur: vt teſtatur Ioannes Graſſus, in tractatu de dignitate, in repet. c. ex parte, de verborum ſignificatione, quem refert Cardin. Iacob. lib. 1. de conc. num. 226. artic. 1. Quod idem apud nos obſeruatur, cum de ſententia Vicariorum generalium Archiepiſcopi Toletani appellatur: & meritò; ad Conſilium Patriarchæ, ſeu Primatis Hiſpaniarum, quod eiuſdem Patriarchæ dignitatem repræſentat, cuius proprium eſt Conſilium habere ad expeditionẽ cauſarum, vt ſupra diximus.

TER-

TERTIVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *Archiepiscopus Toletanus, etsi Patriarcha nõ esset, rectè tamen ad eius Consilium appellaretur.*

2 *Archiepiscopus Toletanus ex tempore immemoriali Consilium habet, ad quod de sentẽtijs Vicariorum generalium appellatur, & num. 5.*

3 *Notissima consuetudo probatione nõ indiget, sed eam allegare sufficit.*

4 *Archiepiscopi Toletani multo antequam Bonifacius VIII. conderet, c. 2. de consuetud. lib. sext. Consilium habuerunt.*

5 *Tex. in d. c. 2. à Bonifacio VIII. conditus fuit, anno 4. Pontificatus eiusdem 5. Nonas Maij, anno Christiano 1298.*

6 *Illustrissimus D. Roderi. Ximenez de Rada laudatur.*

7 *Interfuit bello cui nomen* de las Nauas de Tolosa, *vbi Consiliarios secum habuit.*

8 *A morte D. Roderic. Ximenez, vsque ad decisionem d.. c. secundi 25. anni transierunt.*

9 *Per generalem consuetudinis derogationem in præsenti promulgatam consuetudo appellandi de Vicario Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium sublata non videtur.*

Lex, vel statutum per quæcumque verba prohibens consue

conſuetudinem, immemorialem non cēſetur excludere. ibidem.

10 Licentiatus Hieronymus de Zeuallos laudatur.

11 Prohibita conſuetudine etiam longiſsima, immemorialis non cenſetur ſublata.

12 Licet conſuetudo immemorialis per noſtrum c. 2. cenſeretur prohibita, tamen adhuc appellatio de Vicarijs generalibus Toletani Præſulis ſuſtinetur.

13 Præſens Bonifacij decretalis d. c. 2. in Archiepiſcopatu Toletano admiſſa non fuit.

14 Leges ſubditos non aliter adſtringunt, quàm ſi à populo recipiantur, & eius iudicio recepta ſint.

15 Lycurgi Lacedæmoniorum legiſlatoris memorabile factum adducitur.

16 Solonis dictum refertur.

17 Gloriatur Iuſtinianus quòd quædam lex ab ipſo promulgata, vſu recepta fuerit.

18 Leges poſt promulgationē protinus vires accipere, nec vlla populi receptione indigere plures tenuerūt.

19 Lex à populo non recepta ſubditos non obligat, ſi per duos, vel tres contrarios actus legiſlatore ſciente à populo recepta non fuerit, & num. 22.

20 Præſens decretalis d. c. 2. Summis Pontif. ſcientibus, & non contradicentibus in Toletana diœceſi admiſſa non fuit.

21 Ad deſuetudinem introducendam decem anni ſufficiunt, per quos populus exſteterit quod leges noluerit recipere.

22 C. fin. de conſuetudine interpretatur.

23 Facilius fieri aliquid impeditur, quàm iam factum rumpitur.

TERTIVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *Archiepiscopus Toletanus, etsi Patriarcha nō esset, rectè tamen ad eius Consilium appellaretur.*

2 *Archiepiscopus Toletanus ex tempore immemoriali Consilium habet, ad quod de sentētijs Vicariorum generalium appellatur, & num. 5.*

3 *Notissima consuetudo probatione nō indiget, sed eam allegare sufficit.*

4 *Archiepiscopi Toletani multo antequam Bonifacius VIII. conderet, c. 2. de consuetud. lib. sext. Consilium habuerunt.*

5 *Tex. in d. c. 2. à Bonifacio VIII. conditus fuit, anno 4. Pontificatus eiusdem 5. Nonas Maij, anno Christiano 1298.*

6 *Illustrissimus D. Roderi. Ximenez de Rada laudatur.*

7 *Interfuit bello cui nomen* de las Nauas de Tolosa, *vbi Consiliarios secum habuit.*

8 *A morte D. Roderic. Ximenez, vsque ad decisionem d. c. secundi 25. anni transierunt.*

9 *Per generalem consuetudinis derogationem in praesenti promulgatam consuetudo appellandi de Vicario Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium sublata non videtur.*

Lex, vel statutum per quaecumque verba prohibens consue

consuetudinem, immemorialem non cẽsetur excludere. ibidem.

10 *Licentiatus Hieronymus de Zeuallos laudatur.*

11 *Prohibita consuetudine etiam longissima, immemorialis non censetur sublata.*

12 *Licet consuetudo immemorialis per nostrum c. 2. censeretur prohibita, tamen adhuc appellatio de Vicarijs generalibus Toletani Præsulis sustinetur.*

13 *Præsens Bonifacij decretalis d. c. 2. in Archiepiscopatu Toletano admissa non fuit.*

14 *Leges subditos non aliter adstringunt, quàm si à populo recipiantur, & eius iudicio recepta sint.*

15 *Lycurgi Lacedæmoniorum legislatoris memorabile factum adducitur.*

16 *Solonis dictum refertur.*

17 *Gloriatur Iustinianus quòd quædam lex ab ipso promulgata, vsu recepta fuerit.*

18 *Leges post promulgationẽ protinus vires accipere, nec vlla populi receptione indigere plures tenuerũt.*

19 *Lex à populo non recepta subditos non obligat, si per duos, vel tres contrarios actus legislatore sciente à populo recepta non fuerit, & num. 22.*

20 *Præsens decretalis d. c. 2. Summis Pontif. scientibus, & non contradicentibus in Toletana diœcesi admissa non fuit.*

21 *Ad desuetudinem introducendam decem anni sufficiunt, per quos populus exsteterit quod leges noluerit recipere.*

22 *C. fin. de consuetudine interpretatur.*

23 *Facilius fieri aliquid impeditur, quàm iam factum rumpitur.*

1 TErtio eadem ſententia fulcitur, & corroboratur, nam licèt omnia à nobis ſuperioribus fundamentis adducta ceſſarent (quæ, ni noſtra nos fallit opinio, vera ſunt) & Patriarchalem, ſeu Primatialem Hiſpaniarū dignitatē ab Illuſtriſsimo Toletano noſtro Antiſtite abſtraheremus, ipſeque ſola Archiepiſcopali dignitate frueretur; nihilominus tamen ad eum de ſententia Vicariorum ſuorum generalium, vel ad eius Conſilium appellari poſſe, noſtri textus deciſsione non obſtante, legitimè à nobis probādum erit. Nec diu in hac obligatione morabimur, ſi perpēdamus Archiepiſcopum Toletanū (prout notiſsimum eſt) ex longiſsima quadam conſuetudine, cuius initium longè ab
2 hominum memoria diſtat, Conſilium, ſeu auditorium poſſediſſe, ad quod de ſententijs Vicariorum ſuorum generalium appellabatur. Quę
3 quidem conſuetudo cum notiſsima ſit, vlla non indiget probatione, ſed eam allegare ſufficit argumento tex. in l. cum ſeruo 63. ff. de contrah. emp. l. 11. §. ſi intelligatur, & l. quæritur 14. verſic. ſi nominatim cum ſimilibus, ff. de edilit. edict. Aymon Crauet. conſ. 137. num. 5. vol. 1. Hyppol. Riminaldus 1. part. conſi. 35. num. 21. Ant. Nata. lib. 2. conſi. 304. num. 5. Federic. Scothus, conſi. 5

num. 9.

num.9. vol.2. Mascard. deprobat. conclus.1372. num.17.vol.3. Petrus Surdus cons.371.num.44. cum sequentib.vol.3. Dubium quidem non est immemorialem hanc cõsuetudinem multo antequam Bonifac. VIII. præsentem decretalem conderet introductam fuisse, quod ex eo manifestè constat, nam tex. noster, vti ex eius inscriptione apparet, conditus, ac editus fuit à Bonifacio VIII. Romano quondam Antistite, 5. nonas Maij, anno 4. Pontificatus eiusdem, qui currentibus annis Domini 1298. enumerabatur, vt clare patet ex data libri sexti, & ex his, quæ ibidem tradit Ioannes Andr. in glos. verbo anno 4. & Victorius Valdinus in chronolog. Ecclesiastica, in vita eiusdem Bonifacij, pagin. mihi. 195. Consilium vero in hac Imperiali ciuitate, etsi de eius initio non constet, apparet tamẽ plures ante annos, quàm nostri tex. decisio ederetur, Archiepiscopos Toletanos habuisse: quia plura monumenta, & rescripta antiquissima, quæ *prouisiones* vulgò nuncupamus, asseruantur in archiuo Consilij, & dignitatis Archiepiscopalis expedita per prædictum Consilium, & ea præcipuè rescripta inueniuntur à tẽpore Illustrissimi D. Roderic. Ximenez de Rada belli, & litterarum gloria illustris, qui per obitum Martini Lopez cog-

(margin: 4 beside "immemorialem hanc cõsuetudinem multo an-"; 5 beside "cio VIII. Romano quondam Antistite, 5. nonas"; 6 beside "cripta inueniuntur à tẽpore Illustrissimi D. Ro-")

nomento Pisuerga, functi anno 1208. Toletanus Præsul fuit creatus; & anno sequenti 1212. prælio insigni Nauarum de Tolosa interfuit, in quo vt excellentissimus, ac maximè strenuus fidei defensor, & propugnator exstitit: vbi etiam
7 & Consiliarios secum habuit: nam ipsius moris erat, vt vbicumque iret, eum sequerentur, vt refert Toletanus noster & Ciuis & Canonicus eruditus Doctor Petrus Salazar à Mēdoça in Chronico Cardinalis Ioannis Taueræ, c. 54. ad finem. Ac postea fatalem diem obijt anno 1246. vnde cum inter hæc tempora maxima annorum distantia adsit, cum à morte Illustrissimi Roderici
8 Ximenez, qui Consilium habebat, ad quod de eius Vicario generali appellabatur, vt diximus, vsque ad tempora decisionis huius tex. 52. anni transierint, vt ex his, quæ tradidimus facilis supputatio sumitur. Credere autem, aut asserere difficile non erit, de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium legitima, & euidenti ratione prætextu immemorialis consuetudinis, cuius initium vetustatis tenebris est inuolutum, appellationem interponi posse.

Nec id per generalis consuetudinis derogationem à Bonifacio VIII. in præsenti promulgatam

gatam, sublatum fuisse, nec immutatum videri, 9
certissimum est, quia etiam si lex, vel statutum per quæcumque verba generalia excludat consuetudinem, immemorialem non censetur excludere, ob eius maximam prerogatiuam, & excellentiam, vt docet glo. recepta in c. 2. de præscript. hoc lib. glo. verbo præscriptione in authentico, vt de cetero commutat, §. de cetero, & ibi Angelus, num. 1. collat. 5. Ripa in l. nemo potest, num. 115. ff. de leg. 1. Carol. Ruin. lib. 2. consil. 13. num. fin. Matthæus de Afflictis, decis. 254. nu. 5. Bertrand. consi. 98. num. 12. Grauet. de antiquit. tempor. 4. part. §. materia ista, num. 4. Boherius decis. 39. num. 12. Ruin. consi. 13. num. 30. lib. 2. Roch. de Curt. in c. fin. de præscript. sect. 7. conclus. 6. num. 10. Tiraquel. de retract. conuent. §. 1. glo. 2. num. 12. Couarr. plures referens lib. 3. variar. resolut. c. 13. num. 5. Auend. respons. 16. num. 1. Pelaez de Mieres de maioratu, 4. parte, quæst. 20. num. 51. Flores de Mena quæst. 10. nu. 44. Emanuel Rodrig. quæstionum regul. 1. tom. quæst. 9. artic. 1. Ant. Gabr. lib. 1. commun. opin. titu. de præscript. conclus. 1. num. 27. versi. contrarium, & cum alijs pluribus resoluit Ioan. Gutier. pract. quæstionum, lib. 3. quæst. 77. num. fin. Tiber. Decianus tom. 2. respons. 44. num. 19.

Rolandus à Valle, conſi. 59. num. 17. lib. 4. Otalora de nobilitate, 3. part. c. 7. num. 11. Caſſaneus in conſuet. Burgund. rubr. 9. titu. *deſmains mortes*, §. 2. in verbo, *Parque el que laps detemps*, nu. 1. Plures tradit Maſcard. de probat. concluſ. 1372. nu. 45. cum ſequentib. vol. 3. doctiſsimus conciuis noſter Hieronymus de Zeuallos Iure Conſultorum noſtræ ciuitatis conſultiſsim. in ſpeculo communium opin. aureo meritò nuncupato, 4 part. quæſt. 897. num. 248. & hanc eſſe veriſsimā opinionem teſtatur Andr. Fachin. lib. 1. conſi. 87. num. 22. cum ſequentib.

2 Quorum omnium ſententia, vel ex eo ſolùm manifeſtè comprobatur quod ſcriptum eſt in ſacroſanct. Concil. Triden. ſeſ. 22. de reformatione c. 8. ad finem, ſub illis verbis: *Non obſtātibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut ſtatuto.* Quo in loco S. ſynodus ad excludendum immemorialem conſuetudinem non ſolùm ſcripſit, *Quacumque cōſuetudine* (quaſi his verbis licèt generalibus non comprehendatur) ſed etiam immemorialē expreſsit, vt videretur excluſa, ita & ſimiliter expendit Azeued. legē 2. titu. 25. lib. 4. recop. num. 10. facit declaratio Cardinalium ad ſacroſanct. Concil. Trident. ſeſ. 24. de reformat. c. 20. vbi cum ſancta Synodus diſ-

poſuiſſet,

posuisset, vt caussæ omnes ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram ordinarijs locorum dumtaxat cognoscantur, & non coram alijs, licèt quibuscumque consuetudinibus fuerint muniti; sacra, inquam, congregatio decreuit dictum S. Concilij Trident. decretum generalissimis illis verbis immemorialẽ consuetudinem minimè sustulisse; quam declarationem sæpissimè per Rotam obseruatam testatur Hieronym. Gonçal. reg. 8. chancellar. glo. 33. nu. 5.

Quòd adeò procedit, vt etiam si tollatur consuetudo longissimi temporis, non censeatur sublata ea, cuius initij memoria in contrarium nõ exsistit, vt tenuit Abb. consil. 26. num. 4. versi. sed prædictis lib. 2. consiliorum, quem sequitur Crauet. in d. §. materia ista, num. 43. Sic etiam licèt Bonifacius VIII. in præsenti decreuerit cõsuetudinem appellandi de officiali Episcopi ad Episcopum quantocumque tempore defacto seruatam consonam non esse rationi, ex hoc immemorialem consuetudinem non videtur excludere, quam Archiepiscopi Toletani ante huius tex. promulgationem habebant, ac postea nulla intermissione interueniente ad hunc vsque diem continuarunt, qua mediante optimo iure prædictum 11

dictum Consilium obtinent, ad quod eadem immemoriali consuetudine receptum est, vt appellatio de generalibus eiusdem Archiepiscopi Vicarijs, tãquam ad alium superiorem iudicem legitimè interponatur.

Vnde licèt in contrariam sententiam flecte-
12 remur, & generali lege, vel statuto consuetudinem prohibẽte, non solùm ordinariam, verùm immemorialem cõsuetudinem tolli fateremur, inde tamen non proueniret appellationem de Vicarijs generalibus Toletani Præsulis, quæ ad eius Consilium interponitur, prohibitam fuisse, cum in hac nostra Toletana ciuitate, vt supra probauimus, plures annos ante promulgationẽ huius tex. prædictũ Consilium erectum, & conditum fuerit, vt ad id à sentẽtijs Vicariorum generalium, tãquam ad superiorem appellaretur, quod post eiusdem tex. promulgationem minimè variatũ, aut immutatũ fuit, verùm Imperialis hæc ciuitas, & omnis eius Archiepiscopatus diœcesis, prædictæ Bonifacianæ decisioni reluctantes nequaquam eam admittentes diu, ac semper in possessione Consilium habendi perdurarunt, ita vt si quis per sententiam Vicariorum generaliũ condemnaretur, à grauaminibus sententiæ, absque vlla intermissione ad Consiliũ

prædi-

prædictum appellaret, in quo exceſſus Vicariorum generalium tanquam ſuperiores per viam appellationis Auditores corrigebant, & emendabant. Qua propter licèt cōſuetudo immemorialis per generalem legem, ſiue ſtatutum damnantem conſuetudinē derogari videatur; ſicque per noſtrum textum ea, quæ in ciuitatem Toletanam immemoriali tempore introducta fuerat, ſublata cenſeretur; nihilominus tamen iure optimo de Vicarijs generalibus Archiepiſcopi Toletani ad Conſilium eiuſdem appellatio interponi poterit; quia cum prædicta Pontificalis
deciſsio à Bonifacio VIII. promulgata huius ci- 13
uitatis, atque totius diœceſis conſenſu, nec confirmata, aut moribus vtentium comprobata fuerit, vim legis habere nequijt: leges enim nequa-
quam ſubditos adſtringunt, vel obligant ſi à po 14
pulo ipſo non recipiantur, l. de quibus 32. ff. de legib. *Nam cum ipſe leges* (Iulianus ait) *nulla alia ex cauſſa nos teneant, quàm quod iudicio populi receptæ ſunt, &c.* Pro quo etiam expendi poteſt, l. 1. eodem titul. vbi ad eſſentiam legis Reipublicæ, id eſt, ſubditi populi, communis ſponſio, & approbatio requiritur; faciunt verba à Gratiano addita, licèt nonnulli minus rectè diuo Auguſtino tribuant in c. in iſtis 3. §. leges 4. diſtinct.

ibi: *Leges inſtituuntur cum promulgantur, firmantur, cum moribus vtentium comprobantur.* Quod perinde eſt, ac ſi diceret, vim legis promulgatas leges non accipere, niſi dum à populo recipiuntur & conſenſu ciuium comprobantur. Idque Theleſphori Papæ exemplo comprobat Gratianus ibidem, ſub illis verbis: *Vnde illud Theleſphori Papæ, qui decreuit, vt generaliter clerici à quinquageſima à carnibus, & delitijs ieiunent, quia moribus vtentium approbatum non eſt, aliter agentes tranſgreßionis reos non arguit.* Quæ cum ſciret,
15 ac prudenter cognoſceret magnus ille Lycurgus primus Lacedæmoniorum legislator, nec aliter leges ſubditos adſtringere, quàm ſi ab ipſis receptæ fuiſſent, cum optimas leges condidiſſet, eaſque Lacedæmonijs acceptare renuentibus tradidiſſet, populum iuramento adegit, ſe contra ipſas non iturum quoad Delphis ipſe redijſſet, profectus igitur vt leges ſuas perpetuas & æternas faceret, decreuit potiùs perpetuò à patria ſe exſulaturum, quàm redeundo Lacedæmoniorum ſalutem, quæ legibus illis conſtabat, in diſcrimen adduceret, & ne mortuo eo oſſa in patriam reportantes Lacedæmonij ſe ſacramento ſolutos arbitrarentur, illa in mare proijci iuſſit, vt ſic non redeundo perpetuis legibus obli-

garen

rentur, quasi aliàs ligati non fuissent, nisi eas acceptassent; hinc Solon interrogatus, quas leges 16
optimas condidisset Athenienfibus, eas se iudicare optimas, respondit, quibus populus vteretur. Nec modicum sibi Iustinianus arrogauit 17
Nouel. 39. eo quod quædam lex ab ipso promulgata vsu recepta fuerit, quasi ad vim, roburque legis id maximè conducat, quam sententiam tenuerunt glo. in c. 1. verbo frangere, de tregua, & pace, cuius meminit Iasson, in l. rem nõ nouam, C. de iudicijs, Henriq. Bot. in tractatu de Synodo Episcoporum, artic. 2. num. 51. docent Abb. & communis relata à Felino in c. 1. à num. 6. & nu. 12. versi. intellige quarto de treg. & pace, Dominic. in d. §. leges, Aretin. in consi. 54. quem sequitur Ant. Baueria, in rubr. instit. de testamen. num. 11. relatus à Dueñas, in reg. 79. ampliat. 5. Mart. Nauarr. in manual. c. 23. num. 41. & lib. 1. consil. titu. de constitut. quæst. 5. Guilierm. Benedict. in repet. cap. Raynunt. verbo & vxorem nomine Adelasiam, num. 229. Rebuf. in proem. leg. Gallic. titu. 1. num. 11. & 12. qui in Gallia ita obseruari testantur, communem dicit Couarr. lib. 2. variar. c. 16. num. 6. versi. quinto sunt, Caiet. verbo excõmunicatio, c. 75. §. nota secundo, Manuel Rodrig. quæstionũ regular. 1. tom. quæst. 6.

artic. 10. Maior. in 4. dist. 14. quæst. 4. §. contra secundam, Driedo de libert. Christian. lib. 1. c. 9. considerat. 2. summa Armil. verbo lex. R. Manuel Saâ eodem verbo, nu. 1. cum pluribus alijs relatis à Vazquez 1. 2. tom. 2. disput. 156. c. 5. nu. 34. cum sequentib. Si enim latæ legis nexu neque adstringūtur ciues, neque ad eius obseruantiam obligantur, nisi ab ipsis receptæ, aut approbatæ fuerint; trahitur in sequelam legem Pontificiam appellationem de Vicario Episcopi ad Episcopum interdicentem, nec consuetudinem super hoc alicuius temporis cursu tolerantem, in hoc Archiepiscopatu Toletano nullatenus admissam, seu receptam, vim legis obtinere nequijsse, & perconsequens appellationem, quæ tot retro seculis interponebatur, & in hunc vsque diem interponitur, legitimam fuisse, ac rationi consonam, vt potè tanquam communi iuri non contrariam, cum prædicta lex Pontificia quoad Archiepiscopatum hunc perinde habeatur, ac si nunquam edita fuisset.

18 Nec me fugit, contrariam sententiam leges nempe statim obligandi vires habere postquam promulgantur, nec vlla populi receptione, aut approbatione indigere, vt veriorem, & receptiorem tenuisse Archidiaconū in d. §. leges Cardina-

nalem in proemio Clementin. versi. vniuersitati per tex. in c. de liguribus 23. quęst. 5. Turrecrem. in c. erit autem lex, in versi. ideo, num. 2. distin. 4. Siluest. etsi subobscurè loquatur, verbo lex, quęst. 6. dicto. 4. Angel. in summa, eod. verbo, num. 4. Gregor. Lopez in l. 16. titu. 1. part. 1. glos. 4. verbo *el pueblo*. Burg. de Paz in proem. leg. Taur. à nu. 299. subtiliter Vazquez qui plures allegat 1. 2. tomo 2. disput. 156. c. 5. num. 36. cum sequentib. & licèt non ignorem maximam inter DD. disceptationem ortam fuisse in exquirendo vtra harũ opinionum verior exsistat, nulla tamen dubitatio est, quin in casu proposito prior sententia receptior, iurique magis consona sit: nam vt ipsimet, qui contrariam sententiam tenent, fatentur, tunc lex à populo non recepta nequaquam subditos ad eius obseruantiam obligat, quando lex promulgata per aliquot actus cõtrarios duos scilicet, vel tres Principe, id est, legislatore sciente, & non contradicente à populo recepta non 19
fuerit, nam tunc cum ipse Princeps id vetare potuisset, & nõ vetuerit legem ipsam abrogare, & huiusmodi contrauentioni, & inobseruantiæ acquiescere censetur, vt optimè docuerunt glo. & ibi Abb. & communis in d. c. 1. de treg. & pace, Ioan. de Immol. Anchar. Annan. Oldral. &

alij innumeri relati à Felino in d.c.1.num.6.verſ. lex no 12, Gregor. Lopez, Burg. de Paz, Emanuel Rodrig. Siluest. & Vazquez, vbi ſupra, & optimè Azeuedo in l.3.titu.1.num.23.lib.2.recop. Certũ quidem, ac indubitatum eſt, prædictam Bonif.
20 VIII. decisſionem Summis Pontificibus ſcientibus, & non contradicentibus nullatenus admiſſam, aut receptam fuiſſe, vt latiùs infra in fundamento quinto dicemus. Igitur prædicta deciſſione tanquam non recepta minimè obſtante legitimè in ciuitate Toletana, & eius diœceſi appellatio de vicarijs Archiepiſcopi ad Conſilium eiuſdem interponitur.

Rurſus licet in caſu præſenti de ſcientia, vel patientia Pontificum non conſtaret, prædictum tamen Bonifacij decretum etiam pro non condito in hoc Archiepiſcopatu Toletano haberi debet, quia quando de ſuperioris ſcientia, & patientia non apparet, ad deſuetudinem introdu-
21 cendam decem anni ſufficiunt quorum ſpatio populus leges noluerit recipere, vt ex Immol. Cardin. Præpoſ. & alijs reſoluit Gregor. Lopez in d.l.16.titu.1.par.1.glo.4.verbo *el pueblo*, Gutier. lib.1.canonic.quæſt.8.nu.3.docet Felinus vbi ſupra, num.13.aduerſus Panormit. quadraginta annos ad id neceſſario requiri exiſtimantem, Iaſ.

in

in l. rem non nouam, num. 9. C. de iudic. qui ean dem sententiam tuetur difficultati obuians, quę oriri videbatur ex Gregor. IX. decretali in c. fin. 22
iuncta glo. verbo legitimè, extra de consuetudine, tex. illum inquiens prædictæ sententiæ non obesse in eo quòd quadraginta annorum spatiũ ad legis canonicæ derogationem necessario requirat, cum ibi Gregor. loquatur de lege iam recepta ad cuius derogationem vberius annorum spatium, quàm ad non receptæ legis inobseruãtiam introducendam desideretur; faciliùs enim aliquid fieri impeditur, quàm iam factum rumpitur iuxta vulgare illud, 23

Turpiùs eijcitur, quàm non admittitur hospes.

Eandem sententiam tenuerunt Couarr. d. c. 16. num. 6. versi. quinto sunt, Emanuel Rodrig. q. 11. & alij vbi supra.

Vnde cum in hac Imperiali ciuitate, & vniuersa eius diœcesi non per decennium tantùm, sed pluribus annis ante prædictam Bonifacij decissionem, & vsque adhuc post eius promulgationem recepta non fuerit, vt ex contrario, & immemoriabili vsu planè constat, necessariò in consequentiam venit dicendum, decretum hoc Bonifacij VIII. nullam vim habere potuisse ad impediendam appellationem, quæ tam longo tem

poris

poris curriculo absque vlla interpellatione de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad ipsius Consilium interponi consueuit.

QVARTVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *SVmmi Pontifices lege, aut particulari priuilegio possunt indulgere, vt de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad ipsius Consiliũ appelletur.*

2 *Summus Pontifex est supra ius commune.*

3 *Quæ lege aut priuilegio decerni possunt, immemoriali consuetudine induci queunt.*

4 *Consuetudo immemorialis legis, & priuilegij vicem, & æqualem vim obtinet.*

5 *Communis intellectus l. hoc iure, §. ductus aquæ, ff. de aqua quot. & æstiu. refertur.*

6 *Præsumptio, quæ resultat ex immemoriali consuetudine, dicitur iuris & de iure.*

7 *Consuetudo immemorialis potentior est priuilegio.*

Ius quæsitum per consuetudinẽ immemorialem difficiliùs, quàm ius competens ex priuilegio tollitur. ibidem.

8 *Plura, quæ priuilegio concedi non possunt immemoriali consuetudine quæruntur.*

9 *Consuetudo immemorialis priuilegio ex certa scientia à Principe concesso æquiparatur.*

10 Im-

10 *Immemoriali consuetudine probata meliorem titulū de mundo quemquā habere dicunt interpretes.*

11 *Consuetudo immemorialis Principum potestati, quando legitimè, & cum caussa disponunt, assimilatur.*

12 *Per consuetudinem immemorialem reseruata Principi insignum supremæ potestatis, acquiruntur.*

13 *Imperatores Romani in quampluribus Italiæ partibus per immemorialem consuetudinem regalia amisserunt.*

14 *Quidquid statuto decerni potest, & consuetudine induci valet.*

15 *Consuetudo immemorialis maiorem vim, quam statutum obtinet.*

16 *Feltri statuto dispositum est, vt de Vicario Potestatis ad Potestatem ipsam appelletur.*

17 *Appellatio iure communi non admittitur de Vicario potestatis ad potestatem.*

18 *Consuetudo appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum tanquam irrationabilis prohibetur.*

19 *Prohibita cōsuetudine vt irrationabili, vel iniqua, immemorialis etiam sublata censetur.*

20 *Appellatio de officiali Episcopi ad Episcopum prohibetur, quia eorum vnum, & idem tribunal est.*

21 *Appellatio de officiali Episcopi ad Episcopum naturæ, & essentiæ appellationis repugnat.*

22 *Ea quæ sunt contra naturam & essentiam alicuius actus consuetudine immemoriali tolli non possunt.*

23 *Lex, quæ tollit consuetudinē immemorialem, si Principe sciente, vel eo ignorante contraria decem*

annorum consuetudine à populo recepta non sit, nullam vim habet.

24 *Consuetudine induci non potest, ut de æquali iudice ad æqualem, tanquam ad habentem æqualem iurisdictionem appelletur.*

25 *Appellatio quæ usque adhuc de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium defertur, tanquã ad omnino diuersum iudicem & superiorem interponi consueuit.*

26 *Consuetudine introduci potest ut de æquali iudice ad æqualem, seu inferiorem appelletur, si ad eum, ut ad superiorem appellatio deferatur.*

27 *Dummodo diuersam, & separatam iurisdictionem habeant, secus si eandem.*

28 *Vicarij generales, & Consilium Archiepiscopi Toletani eandem iurisdictionem, & unum tribunal habere videntur.*

29 *Contrarium verius.*

30 *Vicarij generales à lege ordinariam iurisdictionem habent.*

31 *Consilium Archiepiscopi Toletani mandata, & ab Archiepiscopo delegata iurisdictione potitur.*

32 *Consilium Archiepiscopi Toletani de quibus caussis in prima instantia cognoscat?*

33 *Consuetudo non habenti iurisdictionem tribuit.*

34 *Consuetudo dat altam, mediam, bassam, & imperiosam iurisdictionem.*

35 *Consuetudo non solùm masculis, sed etiam fœminis iurisdictionem tribuit.*

36 *Fœminæ præcellẽtes in partibus Gallicanis ex consuetudine ordinariam iurisdictionem adeptæ sunt.*

37 *Merum mixtumque imperium immemoriali consuetudine non Principi quaeritur.*

QVarto offert se in assertionem prædictæ sententiæ adeô euidens, ac subtile argumentum, vt per se pondus totius negotij substinere valeat. Negari enim non 1
potest, quin Romani Pontifices lege aliqua particulari, vel speciali indulto, aut priuillegio decernere, & statuere posśint, vt de Antistitis Toletani Vicarijs, Bonifaciana decisśione nil refragante, ad eundem vel ad eius Consilium appellatio interponatur, nam cum huiusmodi appellationis prohibitio naturali, aut diuina lege inducta non sit, sed tantûm positiuo iure nitatur, absque dubio fatendum est contrarium Romanos Pontifices lege aliqua, vel particulari indulto legitimè decernere potuisse, cum eorum 2
suprema dignitas, & potestas sit, & supra ius commune verè constituti dicantur, c. cuncta per modum, c. per principalem, 9. quæst. 3. elegans tex. in c. proposuit, versi. licet autem, extra de conces. præbend. cum similibus.

Porrò dubitandum non est, ea omnia, quæ 3
lege, aut priuilegio decerni possunt, immemoriali cõsuetudine inducta tolerari, & veluti lege

 lata

lata firmari; quia consuetudo immemorialis, legis, & priuilegij vicem, & æqualem obtinet dignitatem, c. super quibusdam 26. §. præterea de verborum significat. vbi Pontifex in functionibus, quas quis agnoscere solet ex caussa Tesseræ Publicæ securitatis, vel ratione transitus, quæ ab ipso Guidagia, & Pedagia vocantur, item de salinis consuetudinem antiquam, cuius non exstat memoria, comparat cum priuilegio Imperatorum, Regum, vel Concilij largitione concesso.

Et fulcitur hæc eadem opinio ex l. hoc iure,
5 §. ductus aquę, ff. de aqua quotid. & æstiu. si ad communem intellectum reducamus, quem sectati fuere Conan. Comment. iur. lib. 4. c. 12. Petrus Gregor. in syntagm. iur. 1. part. lib. 4. c. 15. num. 3. GilKenius in §. ferè inst. de rerum diuis. & in tract. de præscript. 2. part. memb. 1. c. 10. nu. 28. cum sequentibus. Franc. Marquez Gacet. egregius nostri seculi Iuris Consultus, in reper. l. quo minus de fluminibus. in versic. finali, Fachin. controu. iur. lib. 8. c. 22. At de fluminibus, nemo statuere potest, nisi Imperator, c. vnico quæ sint regal. d. l. quo minus de fluminibus, l. vsum aquę. C. de aquę ductu, lib. 11. Porrò si quis tanto temporis spatio aquam duxerit, vt initia deri-

deriuandis ex omni antiquitate erui nõ possint, is in ea caussa censebitur, ac si priuilegio instructus id fecisset d. §. ductus aquæ, si coniungatur cum l. 1. §. permittitur eodem titu. Quæ immemorialis consuetudinis, & priuilegij identitas, & æqualitas ex d. §. ductus aquæ adhuc comprobabitur, siue cum communi superius adducta malimus Papinianum de aqua ex flumine publico ducenda intelligere, siue de ea, quæ ex priuato loco deriuatur accipiamus cum Hugone Donello comment. iur. ciuil. lib. 11. c. 9. & in l. 2. C. de seruitutibus in operibus posthum. Anto. Fabro coniectur. iur. lib. 19. c. 9. 10. & 11. quos nouiter sequitur laté de huius tex. interpretatione agens Gaspar Squiford. admirabilis scientiæ vir, lib. 1. titu. 5. quæst. 1. siue cũ Reuard. lib. sing. ad l. Scriuoniam, & in Tribonianum, c. 9. aut cum Hieronymo Heleno diatribarum iur. lib. 2. cum alijs pluribus ab eod. Squiforde. d. titu. 5. in princip. relatis: nam quamlibet sequendo interpretationem, nil sané impedit quin ex d. l. probetur, quod ductus aquæ, cuius origo memoriam excessit, iure constituti, aut priuilegij caussa adquisitus censeatur. Huc etiam optimé facit tex. in c. 1. de pręscript. hoc lib. c. contra morem, distin. 100. c. conquestus 9. quæst. 3. l. 1.

 in

in fin.l.in summa, in princip. ff. de aqua plu.arcend.l.fin.C.vt vectigal.noua,cum alijs,quæ tradit gl.verbo non exstat, in d.c.super quibusdã, §.præterea,de verbor.signific. & in c.fin. verbo Episcopus 18. quæst.2. & alijs iuribus hanc sententiam tuetur Bart. Hostiens. Andr. Abb. & quam plures alij, quos plenè cumulat Ant. Gabri.communium conclus.iur.lib.5.conclus.1. num.1.2.3. 44. 62. & 65. quibus adde Ancharr. consi.50.incipienti consuetudo,Oldrald.consi. 172. & consil. 146. in fin.& consil. 254. num. 8. versic. 5. opponitur, Lucã de Pena. in l. viros 8. num.3.C.de diuers. offic. lib.12. Curtiũ iunior, lib.3.consi.206. nu.46. August. Beroium consil.3.num.4. & consi.81.num.14. 23.& 24. vol.1. & consi.152.num.8. & consi.177. num.1. vol.3. Roland.à Valle,consi.66.num.40.& 44. lib.2. & consi.100.num.104. lib.4. Ferret. consi.141. num.3.Tiber. Decian.consi.11. num.168. vol.1. & consi.44.num.18. & consil.51.num.37. vol.2. & consi.36. nu.24. vol.5. Thomam Grammat. consil.98. num.3. Natam,lib.1.consil.154.nu.6. Iacob Menoch.de præsumpt. lib.3. præsumpt. 131.num.38. Rebuf.3.tomo comment.ad ll.Gallic.titu.de consuetudine in præfatione num.95. And.Gail.lib.1. obseru.85. num.6. & 7. Molin.

de

de Hispan. primog. c. 6. num. 12. cum sequentib. Burg. de Paz consi. 15. num. 12. Ant. Cuch. lib. 1. inst. maiorum, titu. 9. de consuetudin. num. 145. Vellug. in specul. Princ. rubr. 29. §. in beneficijs, num. 9. Petr. Omphalium, lib. 1. polit. ciuil. c. 58. num. 12. Gregor. Lopez in l. 2. titu. 7. part. 5. nu. 2. Didac. Perez glo. 1. col. 1. ad fin. in l. 6. titu. 13. lib. 3. ordin. Marta, de iurisdictio. 1. part. c. 12. num. 3. Morl. in empor. iur. titu. 2. de iurisdict. omnium iudic. in princip. num. 5. Fach. lib. 1. consi. 26. nu. 29. doctissimum Hieronym. Gonçal. in reg. 8. chancel. glos. 35. num. 19. nouissimè Fontanel. admirãdæ iuris prudẽtiæ virũ, de pactis nuptial. tom. 1. claus. 3. glos. 2. num. 28. Illustriss. Cardin. Thuscũ pract. conclus. iuris, litter. C. concl. 808 num. 1. & 2. nostrum Hieronym. de Zeuallos, 4. tom. pract. quæstionum, quæst. 897. in 2. titu. Regis, num. 223. cum sequentib. Hinc ait Felin. in c. cum nobis de præscript. quod præsumptio 6
resultans ex immemorial. consuetudine dicitur iuris, & de iure, Sabilia, consi. 21. col. 4. vol. 1. Ant. Gab. vbi supra, num. 50. Ioan. Garcia de expensis, cap. 9. num. 20.

Imò consuetudo potẽtior est priuilegio, nam 7
ius quæsitum per consuetudinem memoriam hominum excedentem difficiliùs, quàm ius

compe-

competens ex priuilegio tollitur, vt ex Innocen tio in c. accendentibus, versi. vnde sic fortè de priuileg. Felin. qui hoc singulare dictum appellat in c. accedente, col. 5. de præscript. & ex Curtio iuniori tradit Grauet. de antiquit. temporũ,
8 1. part. c. 1. num. 43. Multa enim, quæ priuilegio concedi non possunt, immemoriali consuetudine adquiri valent, vti alijs relatis docet Fontanella d. glo. 2. num. 29. Et vt inquit Baldus in c. 1. num. 3. quæ sint regalia, in vsibus feudorũ; consuetudo hæc temporis longissimi, de cuius initio memoria in contrarium non exsistit, priuile
9 gio ex certa scientia à Principe concesso æquiparatur, allegans textum in d. c. super quibusda, §. præterea, iuncta glo. verbo non extat de verborum significatione. Idem docet glo. celebris in d. c. conquestus 8. verbo consuetudo, 9. q. 3. & in c. fin. verbo vsque ad hoc tẽpus 18. quæst. 2. Iasson in. l. de quibus, num. 43. ff. de legibus, Speculat. in §. quia vero, versi. quid de colligentibus num. 14. de caus. possess. & prop. Nata alios referens consi. 640. num. 34. lib. 3. Ludouic. Molina de Hispan. primog. lib. 2. c. 6. num. 3.

Qua immemoriali cõsuetudine probata me-
10 liorem titulum de mundo (vt cum nostris loquar) quis habere dicitur, vt latè tradit Anton.

Gabr.

Gabr. vbi supra, num. 45. cum sequentib. & vt missos faciam, quos ipse refert, hanc sententiam secuti sunt Rota decis. 4. num. 2. de testibus, in antiquis, & decis. 717. num. 2. par. 1. diuersorum, Bertrand. consi. 120. nu. 3. vol. 2. Goçad. consi. 8. num. 37. Puteus lib. 1. decis. 205. num. 2. & 3. Paris. consi. 111. num. 43. & 49. & consi. 27. num. 77. vol. 1. Hieronym. Gabr. alios referens consi. 88. num. 17. lib. 1. Gonçal. in regul. 8. chancellar. glo. 33. num. 4.

Cuius consuetudinis tanta vis est, vt potestati Pontificis, Imperatoris, vel Regis, quando legitime, & cum caussa disponunt, æquiparetur, And. de Isernia, in c. 1. versi. flumina, nu. 7. quæ sint regalia, in vsibus feudorum, Ias. in l. quomi nus, num. 42. ff. de flumin. Anto. Gabr. d. lib. 5. communium conclus. iur. conclus. 1. num. 67. Gonçal. alios referens vbi supra, glo. 33. nu. 4. 11

Per hanc denique longissimam consuetudinem etiam reseruata Principi insignum supremæ potestatis adquiruntur, Ant. Gabr. pluribus relatis d. conclu. 1. num. 3. quibus adde Osascum decis. Pedemont. 16. num. 4. Bursat. consil. 41. num. 1. 7. & 8. Villal. communium opin. verbo præscriptio, num. 220. Borchol. c. vnico quę sint regal. nu. 15. & 17. Eningius God. consi. 3. nu. 24. 12

& consi.32.num.8.Craue.consi.54.num.8. & de antiquit.temp.4.part. §.absolutis,num.14.Riminald.consi.72.num.123.vol.1.Lofred. consil.40. num.48.Phichard.lib.14.commun. opin. pag. 282.col.1.post mediũ, Ant.Nata lib.2. consi.283. num.1.Menoch.plures referens consil.2. nu.71. vol.1.Scot.tom.1.respons.lib.4.respon.12.num. 14.Idem tom.2.lib.8.consi.16.num.11.Imperato
13 res itaque Romani in quampluribus Italiæ partibus per immemorialis temporis curriculum Regalia amisisse testatur Alexan.consi.16.vol.5. quem citat Ferret.consi.141.num.3.

Si enim lege, aut Pontificio priuilegio *seclusa* Bonifacij VIII. decisione de qua in præsenti induci potuit, vt de Vicarijs Episcopi, vel Archiepiscopi ad eosdem appellaretur, cum supra ius communes Pontifices cõstituti dicantur, ita vt in eo ad libitum dispensare valeant; & consuetudinis antiquitus seruatæ, cuius primordia vetustas obruit, tanta vis sit, vt ius faciat, leges imitetur, habeat vim tituli, inducat priuilegium, & eo potentior sit, ac denique per eam insignum supremæ potestatis Principi reseruata à nõ Principe præscribantur, non immeritò exinde colligitur à sententijs per Vicarios generales Archiepiscopi Toletani promulgatis ad eiusdem Ar-

chie-

chiepiſcopi Conſilium rectè prouocari, noſtra Bonifaciana deciſsione nihil reluctante, cum id conſuetudine omnem hominum memoriam progrediente, tanti temporis decurſu munita introductum fuerit, & illud conſuetudine immemoriali acquiri poſsit, quod & priuilegio conſequi valeat.

Deinde in ſuperiorum confirmationem accedit hæc conſideratio, nam quidquid ſtatuto decerni valet, id etiam, & conſuetudine introduci poſſe dubium non eſt, vt tradit Baldus, conſi. 249. incipienti, ſi hoc quæritur nu. 3. in fin. lib. 5. Alexan. conſi. 52. viſis his, num. 7. verſic. ſi ergo, vol. 5. Federic. de Senis conſil. 17. num. 3. verſic. præterea conſuetudinis, & conſi. 277. nu. 1. circa fin. verſi. ſecūdo probatur, Crau. cōſi. 137. nu. 3. Hyppolit. Riminal. tom. 1. conſi. 55. num. 6. Ruinus conſi. 156. incipienti, primo videndū, nu. 8. lib. 4. Thuſcus plures alios enumerans communium concluſ. iuris litter. C. conclu. 806. num. 8. & conclu. 810. à num. 1. cum ſequentibus. 14

Imò conſuetudo maiorem vim & poteſtatē, quam ſtatutum obtinet, vt ex Calcaneo, Decio, & alijs docuit Crauet. de antiquit. temp. 1. part. c. 1. num. 42. Alexan. d. conſi. 52. num. 7. vol. 5. & conſi. 119. num. 9. verſi. quia pari, vol. 6. Felinus 15

in c. quod super his, num. 10. versi. sed profectò, de majoritate, & obed. Riminal. d. consi. 55. Nata lib. 2. consi. 447. nu. 12. Franc. Marq. Gazeta in repetitione l. quominus, in fin. ff. de fluminibus, Thuscus vbi supra, conclu. 810. num. 7. Gonçal. in regul. 8. chancel. glo. 45. §. 1. nu. 78. At statuto decerni potest, vt de Vicario Potestatis ad Po-
16 testatem ipsam appelletur, prout Feltri statuto dispositum testatur Immol. consi. 120. per totũ, quem refert Cardin. Thusc. pract. conclus. iuris,
17 litter. A. conclu. 352. nu. 90. & tamen de iure cõmuni non admittitur appellatio de Vicario Potestatis ad ipsam Potestatẽ, quia idem, & vnum tribunal constituunt vt Episcopus & Vicarius, vti ipse Immola, ibidem docet. Igitur licèt iure communi inspecto ad Archiepiscopum Toletanum de sententia Vicariorum suorum prouocari non posit, tamen cum hoc consuetudine immemorialis temporis præsidio fulcita in Archiepiscopatu Toletano vsitatũ fuerit, rectè interponetur appellatio de Vicarijs generalibus ad Archiepiscopum Toletanum, siquidem id statuto potest induci, quod consuetudo æqueat, & vt rectiùs dicam, superat.

In propugnationem tamen huius articuli duplex scrupuli offendiculũ afferri potest. Primum quia

quia appellatio de Vicario Episcopi ad ipsum Episcopum consuetudine, etiam quæ hominũ memoria vetustior est, & quã nemo viuentium nouerit institutam, ex generali Bonifacij VIII. prohibitione in præsenti induci nõ potuit, nam si eiusdem capitis verba attentè perpendantur, consuetudinem, qua inducitur appellatio de Vi 18
cario Episcopi ad Episcopum, vt iniquam, & irrationabilem Bonifacius destruit, & improbat, vt constat ex illis verbis; *Non putamus illam consuetudinem, quantocumque tempore de facto seruatam consonam rationi, quod ab officiali Episcopi ad eundem Episcopum valeat appellari.* Quibus verbis consuetudo immemorialis ante, vel post promulgationem introductam, prohibitam, & sublatam fuisse, manifestum est; nam quoties consuetudo, vt iniqua, vel irrationabilis interdici- 19
tur, & eius cursus impeditur, ex hoc immemorialis consuetudo omnino sublata censetur, vt ex Aretino, in l. cum stipulatus sim à Proculo, col. 3. de verborum oblig. Rocho de Curt. in c. vltim. de consuet. num. 1. Felino in c. cum ex officij, num. 13. de præscript. Tiraquel. de retract. lib. 2. §. 1. glo. 2. num. 25. docet Couar. lib. 3. variar. c. 13. num. 5. versi. aduertendum tamen erit, Azeued. in l. 3. titu. 1. nu. 21. lib. 2. recop. Gonçal.

regul. 8. chancel. gl. 33. num. 9. vbi Ant. de Butr. Ferdi. Loaces, & plures alios in huius opinionis confirmationem adducit. Igitur quamquam verum sit, appellationem ex immemorialis temporis curriculo de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani ad eũdem Archiepiscopum, hoc est ad eius Consilium interponi consueuisse, id tamen parui momẽti videbitur, cũ id immemoriali consuetudine introduci, per præsentem Bonifacij decisione damnatum, ac prohitum sit.

Rursus superioribus grauiter officit, nam ap-
20 pellatio de Vicario Episcopi ad Episcopum ideò impeditur, quia cum eorum vnum, & idem tribunal, & auditorum sit, vt ex tex. nostro, & d.c. Romana, infra de appellat. cum simil. constat, atque ita huiusmodi appellationis interpositio
21 naturæ, & essentiæ appellationis repugnet, quæ appellationem de minoribus iudicibus ad alios, quibus maior auctoritas, & iurisdictio est, necessario postulat interponi, vt ex eiusdem appellationis definitione cõstat, & ex c. anteriorum 28. §. illo videlicet, c. hoc etiam 2. quæst. 6. l. 1. §. ab eo, ff. quis & à quo appelletur, Ancha. in præsenti, num. 2. Decius num. 4. Beroius num. 11. 13. & 20. in rub. de appel. pluresque alij à nobis superiùs in prima part. num. 10. relati.

Ea

Ea vero quæ sunt contra naturam, & essentiã alicuius actus, consuetudine longissima, etiam 22
eius temporis, cuius initium memoria corruit, tolli non possunt, Barbat. in rub. de fid. instrum. num. 141. Ant. Burgens. in repet. c. cum omnes, num. 319. de constit. & in terminis docuerunt Abb. quæst. 1. num. 26. Immola in c. postulastis, num. 9. paulò ante medium, extra de concess. præben. Tiber. Decianus, Surdus, & alij plures supra in prima parte, num. 11. congesti. Igitur appellatio de Vicarijs generalibus Archiepiscopi Toletani, etiam immemoriali consuetudine interueniente, vt potè tanquam naturæ, & essentiæ appellationis repugnans, legitimè interponi non potest.

Sed geminatum hoc argumentum parum negotij nobis exhibet; quare ingentes obices, vt exiguo robore munitos, facilè summouere poterimus, si aduertamus, quod etsi verum sit per generalem Bonifacij legem de qua in præsenti consuetudinem appellandi de Vicario Episcopi ad Episcopum, vt irrationabilem prohibentem, non solùm particularem, verùm & eam etiam, cuius primordia temporis suffragio planè incerta sunt, damnatam censeri, nihilominus tamen in hac Imperiali ciuitate à sentẽtijs Vicariorum

genera-

generalium ad Consilium Archiepiscopi Toletani rectè prouocari dicendum est: cum lex par-
23 ticularem, siue immemorialem consuetudinem prohibens, si nunquam populi consensu recepta, siue approbata fuerit, per scientiam, & tolerantiam Principis, vel eo ignorante contraria decem annorum consuetudine tolletur, vt in precedenti fundamento adnotauimus, & tradit Azeued. in l. 3. titu. 1. lib. 2. recop. num. 23. Petrus Dueñas regul. 144. limitat. 2. Cum autem præsens hæc Bonifacij VIII. decisio in hac ciuitate, & vniuersa eius diœcesi, nunquam recepta, siue approuata fuerit, vt latiùs iam probauimus, meritò inde sequitur appellationem de sententijs Vicariorum generalium Archiepiscopi Toletani tanquam nulla lege repugnante, ad eiusdem Consilium potuisse interponi.

Minus etiam obstabit dicere prouocationem hanc, tanquam naturæ appellationis, & essentię cõtrariam neutiquam interponi potuisse, etiam si lex recepta, seu approbata nõ fuisset, nam hoc sanè locum haberet, si in Toletana diœcesi con-
24 suetudo appellãdi de Vicarijs Archiepiscopi ad Consilium, vel auditorium eiusdem, tanquam ad habentem eandem, siue æqualem iurisdictionem introducta fuisset; quia tũc dubiũ non est, quin

quin appellatio nullius fuisset momẽti, licèt Bonifaciana constitutio recepta, & approbata non fuisset, vel licet immemoriali consuetudine introduceretur, vt de sententijs Vicariorum generalium Toletani Præsulis ad Consilium prouocari posset, cum naturam, & essentiam appellationis oppugnet, quæ nulla contraria consuetudine, vel prædictæ legis inobseruantia tolli potest, ex supradictis. Hoc enim si bene perpendamus à proposito nostro omnimodo diuersum, & alienum est, nec quidquam cum eo affinitatis habet, nam appellatio, quæ usque adhuc inueterata consuetudine de Vicarijs Archiepiscopi Toletani ad eius Consilium delata est, non vt ad æqualem iudicem, vel eádem & vniformem iurisdictionem habentem, sed tanquam ad omnino diuersum, & superiorem delata & interposita est, vt ex recepto vsu, & antiqua consuetudine cõstat: vnde licèt Consilium inferiorem, 25
siue æqualem iurisdictionem cum Vicarijs generalibus diceretur habere, tamen quia consuetudine introductum est, vt à sententijs Vicariorum generalium ad ipsum, tanquam ad superiorem appelletur, inde euenit vt legitimè, quasi ad maiorem auctoritatem, & iurisdictionem possidentem, appellatio interponatur, ex traditis per 26

Abbatem in c.fin.notab.2.de dilat. Ioan. Andr. in c.Romana, infra de appellat. & ibi Dominic. num. 8. & in præsenti numer. 5. vbi Philippus Francus, num.7. Deci. qui de communi testatur in rubrica de appellat. num. 8. & Beroi. ibidem num.25. Qui omnes constanter affirmant consuetudine introduci posse, vt inferior, siue æqualis iudex superior fiat, ita vt de alijs æqualibus, vel superioribus iudicibus, ad eundem aliàs æqualem, aut inferiorem, sed consuetudine iam superiorem iudicem effectum appelletur.

Exigui enim roboris erit, si asseras, quôd licêt fateamur tantã vim consuetudinis esse, vt æqualem, seu inferiorem iudicem maiorem efficere posit, ita vt ad ipsum ex cõsuetudine maiorem iam effectum à sententia æqualium, vel superiorum iudicum legitimè prouocari valeat, nihilominus tamen in præsenti casu prædicta cessare, verius esse, ita vt appellatio de sentẽtia Vicariorum generaliũ Archiepiscopi Toletani ad eiusdem Consilium interposita nulla sit, etsi immemorialis temporis consuetudine ad ipsum veluti ad superiorem prouocatum fuerit, cum prædicta Abb. Ioan. Andr. Decij, & aliorum traditio tunc demùm locum habeat, si iudices diuersum tribunal, & non eandem, sed separatam teneant iuris-

iuriſdictionem, vt ex eorum dictis planè cõſtat.
At generales Vicarij, & Conſilium Archiepiſco 27
pi Toletani eandem iuriſdictionem, vnum tribunal, & idem auditorium poſsidere videntur,
cum horum iuriſdictio ab Archiepiſcopo ipſo, 28
vel vt à fonte deriuetur, quo fit, vt quemadmodum à Bonifacio VIII. in præſenti interdicta eſt appellatio de officiali Epiſcopi ad ipſum Epiſcopum, eo quod vnũ ſit auditoriũ vtriuſq;, ita etiã de vno Vicario ad alium, id eſt, de Vicario generali Toletani Præſulis ad Conſilium eadem ratione appellatio quomodolibet prohibita cenſeatur.

Nam parum negotij exhibebit hoc argumentum, ſi animaduertas Vicarios generales, & Con
ſilium Toletani Antiſtitis, non idem auditoriũ, 29
& tribunal, ſed diuerſas prorſus, & ſeparatas poſſidere iuriſdictiones, quod quidem manifeſtè patet ex eo, quia vt explorati iuris eſt, huiuſmodi
Vicarij generales ordinariam, hoc eſt, à lege di- 30
manantem iuriſdictionem obtinent, vti clarè colligere licet ex glo. in c. 1. verbo officialem, de officio Vicarij, infra hoc lib. & in c. perlectis verbo iurgia 25. diſtin. cum pluribus alijs, quæ luculenter ſupra in 1. part. num. 78. adduximus. Conſilium verò non ordinaria, ſed delegata potius,

& ab Archiepiscopo mandata iurisdictione po-
31 titur, cum illarum caussarum cognitionem habeat, quæ in ordinariæ Vicarij generalis iurisdictionis concessione non veniunt. Cognoscit enim in prima instantia de caussis beneficialibus,
32 & de his, quę ad sacros ordines suscipiendos pertinent, crimina & excessus maiorum Toletani templi sacerdotum corrigit, & in alijs pluribus caussis ius dicit, quæ in generalē Vicarij concessionem non veniunt, nisi ei specialiter illarum cognitio delegata fuerit: quas quidem caussas prospicere licèt in instructione huius Archiepiscopalis Consilij edita per Illustrissimum Archiducem Albertum Toletanum quōdam Archiepiscopū, anno Dñi. 1595. die 20. mēsis Maij corā Ioanne Carrillo notario. Igitur si Consilium, & Vicarij generales diuersa potiuntur iurisdictione, siquidem Vicarij ordinariam, & Consilium delegatam iurisdictionem possideant, dicēdum æquidem est, Consilium, licèt à principio minorem, & diuersam, id est, delegatam habuerit iurisdictionem, immemoriali iam consuetudine auctam, & ad superiorem locum reductam, meritò à sententijs Vicariorum generalium tanquam ad diuersum, & superiorem iudicem prouocari potuisse, nam vt supradictum est, consuetu-

ſuetudine introduci valet, vt inferior iudex ſuperior fiat, ita vt ad eum de alijs æqualibus, vel maioribus iudicibus appellatio deferri poſsit.

Quod adeò veritatis firmamento nititur, vt licèt à principio nulla apud Conſilium Archiepiſcopi Toletani iuriſdictio fuiſſet, tamen ob id ſolum quod ad eundem, tanquam ad ſuperiorem iudicem tot, tantoque annorum interuallo de ſententijs Vicariorum generalium interpoſita fuerit appellatio (quemadmodum hodie interponi proſpicimus) quin id iam mero iure procedat ambiguendum non eſt, cum conſuetudo non habenti iuriſdictionem tribuat, efficiatque, vt vnus ſit altero maior, & dignior, ita vt alteri præferatur, c. cum contingat, in fin. & ibi gloſ. verbo conſuetudine de foro compet. c. fin. de officio Archid. c. auditis, de præſcript. c. irrefragabili 13. de officio ordinarij, gloſ. verbo conſuetudine, in c. Romana, §. ab Archidiaconis, infra de appellat. c. conqueſtus 9. quæſt. 3. l. fin. ff. de aqua pluuia arcend. l. 1. iuncta gloſ. verbo ſilex, & l. fin. C. de emancip. liber. l. viros 8. C. de diuerſis offic. lib. 12. Felinus in c. ex parte Decani, de reſcript. Anto. Burgenſ. in c. 1. num. 87. de iudic. Iacob. Zoc. in repet. c. omnis vtriuſque, nu. 384. Bellam. in repet. c. Romana nu. 15.

33

de foro comp. Ioan. Ant. Nig. in extrau. vnic. de vita, & honest. cler. num. 383. Guillerm. Lauden. in extrauag. execrabilis, de præbendis, num. 22. Nata. lib. 2. consil. 294. num. 2. Rebuf. 3. tom. comment. ad ll. Gallic. titulo de consuetudine, vsu, & stylo, in præfact. num. 79. Tiber. Decian. tom. 5. consil. 35. num. 40. Petrus Gregor. in c. conquerente de offic. ordin. c. 11. num. 14. Couarr. in regul. possessor. 2. parte, §. 3. Menoch. consil. 302. num. 44. vol. 4. Auend. c. 1. prætorum. Lancel. de atten. 2. part. c. 12. limittat. 48. num. 4. Azeued. lib. 4. titu. 18. num. 55. qui latè tradit, Surd. consi. 465. num. 4. & 5. vol. 4. Paul. Comitolus, respon. moral. lib. 1. quæst. 28. nu. 1. ad fin. Faquineus lib. 1. consi. 98. num. 4. Thuscus pract. conclus. iur. littera C. conclu. 808. num. 9. & vt inquit Baldus in l. etiam, C. de except. rei
34 iudic. consuetudo dat altam, mediam, bassam, & imperiosam iurisdictionem, docet cum alijs Purpuratus in l. more 5. num. 26. ff. de iurisdict.
35 omnium iudic. Nec solum masculis, sed etiam fœminis iurisdictionem tribuit, vt tradit Decius plures allegans in regul. fœminæ, num. 4. ff. de
36 regul. iur. & in partibus Gallicanis fœminas pręcellentes in subditos suos ex consuetudine ordinariam iurisdictionem habere testatur Innocent.

cen. III. in c. dilecti 4. de arbitr. & Iaſ. in l. more, quem refert Purpurat. ibidem, num. 29. de iuriſdictione omnium iudicum.

Si enim adeò potens cōſuetudinis robur eſt, vt non habenti iuriſdictionem tribuat ex ſupradictis, ita, vt, quod plus eſt, per eam cuius memoriam tempus aboleuit, merum, & mixtum 37
Imperium non Principi quęratur, vt tradit poſt Cinum, & alios in d. l. 1. C. de emancip. lib. An. Ancharr. conſil. 142. Petrus Gregor. in ſyntag. iur. lib. 47. c. 21. num. 20. & GilKenius quam plures referens, in authen. quas actiones, c. 12. nu. 4. & ferè per tot. C. de ſacroſanct. Eccleſ. Ergo nullus ſani capitis homo negare audebit Toletanũ Conſilium, etſi nullam iuriſdictionem in primordijs habuiſſet, de ſententijs Vicariorum generalium mero iure prouocari potuiſſe, cum prærogatiua temporis, cuius initium omnium memoriam exceſſerit, ſuperiorem iuriſdictionem prædictorum Vicariorum reſpectu adeptum fuerit, ſiquidem ad ipſum, ac ſi maiori frueretur iuriſdictione diù, ac ſemper fuerit prouocatum.

QVIN

QVINTVM FVNDAMENTVM.

SVMMARIA.

1 *Appellatio de Vicarijs Toletani Præsulis ad eius Consilium ex tacita Pontificum patientia, & tolerantia defendi potest.*

2 *Scientia S. Pontificũ probatur, ex quo passim ad eos per appellationem caussæ deuoluuntur, in quibus tam Vicariorum, quàm Consilij Toletani sentẽtiæ inueniuntur.*

Ex lapsu immemorialis temporis consensus præsumitur. ibidem.

3 *Patientia, & tolerantia eius, qui prohibere potest, dispensationem, & actus validitatem inducit.*

4 *Bannitus à Principe per ciuitatem toleratus impunè offendi nequit.*

5 *Si quis pro locum tenente superioris se gerat eodem superiore sciente, & patiente, superiorem id voluisse, & mandasse præsumitur.*

6 *Clericus possidens duas Ecclesias sciente superiore nõ punitur, imò ob id dictarum Ecclesiarum vnio facta videtur.*

7 *Mandatũ ex sciẽtia, & patiẽtia domini præsumitur.*

Scientia & patientia Pontificum in casu nostro, consensu expresso fortior reputatur.

8 *Vniuersitas per particularẽ possessorem absque mandato præscribit, si scientia, & patiẽtia eius interuenerit.*

9 Scien-

9 Scientia, & patientia S. Pontificum in casu nostro consensu expresso fortior reputatur.

Præsumptus consensus ex scientia, & non cōtradictione cum temporis diuturnitate consensu expresso fortior reputatur. ibidem.

10 Superiorum scientia præsumitur, si eorum officiales id, de quo agitur sciuerint.

11 Nuncij Romanorum Pontificum Toletum, dum ibi Curia Hisp. Regum esset, habitarunt.

12 Illustrissimus D. Ioannes Tauera tempore quo Regis Curia Pintiæ erat, ibidem Consilium habuit.

13 Qui in ciuitate cōmoratur, scire præsumitur, quod in ea publicum est.

14 Nuncij Apostolici aliquando Consilio Archiepiscopi Toletani caussas delegant.

15 Sentētia Cōsilij in litibus per appellationē à Vicarijs Toletanis ad idē Consiliū deuolutis pro noua instātia à Nūcijs Romanorū Pōtificū sæpius iudicata est.

16 Illustr. Camilli Gaetani declaratoria sētētia refertur

17 Alia Pintiani senatus adducitur.

18 Pro defensione Cōsilij Antistitis Toletani sufficit tantorum virorum approbatio, qui in eo sederunt, ex quibus plures referuntur.

19 Vicentius Arias Balboa.

20 Gundisaluus Bonifacius.

21 Ioannes Ildephonsus Ferdinandez Madridius.

22 D. Ioannes Velascus.

23 D. Petrus de la Gasca.

24 D. Petrus Ponce à Leon.

25 Doctor Bernal.

26 Licentiatus Baptista Velez.

27 *Licent. Ildephonsus Serrano.*
28 *Doct. D. Petrus Caruajal.*
29 *Doct. D. Thomas à Borja.*
30 *D. Franciscus & Albarus Monsalue.*
31 *Doct. D. Ildephonsus Anaia.*
32 *Doct. Petrus Salazar à Mendoça.*
33 *Doct. Dionysius à Melgar.*
34 *Licent. Michael à Salazar.*
35 *Licent. Antonius Morejon. & D. Ioannes Ribera & Morejon.*
36 *Illustrißimus D. Bernardus à Roxas & Sandoual Archiep. Tolet.*
Laudatur. 37 *Doct. D. Rodericus à Castro.*
38 *Doct. D. Gabriel Ortiz à Sotomaior.*
39 *Doct. D. Franciscus à Mendoça.*
40 *Licent. Poblete à Vera.*
41 *Licent. Bernardinus Auila de Vera.*
42 *Licent. Ioannes Delgado & Aguero.*
43 *Doct. D. Ioannes Brabo & Acuña.*
44 *D. Gundisaluus Chacon.*
45 *Doct. Didacus Tello Maldonado.*
46 *Lic. Christophorus Salinas à Medinilla*
47 *D. Ioannes Ortiz & Sotomaior.*
48 *Doct. D. Franc. Melgosa.*
49 *Doct. D. Gabriel Suarez & Toledo.*

1 QVintum tandem fundamentum ex Summorum Pontificum tolerantia, & permissu liceat depromere, nam & si Consilij, & Vicariorum Toletani Præsulis vnum

vnum idemque tribunal, & auditorium eſſet (quod quidem à veritate procul eſt) & ex eo de vno ad aliud prouocatio, appellatio ve iure communi interdicta videretur, ex tacita tamen Pontificum patientia, & conſenſu licitum iam, ac permiſſum videri pluſquam manifeſtū eſt. Nec dubium quin Summi Præſules Conſilij Archiepiſcopi Toletani, & appellationis ad eundem interpoſitæ ſcientiam, & notitiam habuerint, ſiquidem plures cauſſæ, innumerique proceſſus in gradu appellationis ad Sūmos Pontifices per immemoriale tempus delatæ fuerint, & quotidie deferantur, in quibus ſententiæ in prima inſtantia per Vicarios, ſeu officiales generales Archiepiſcopi Toletani prolatæ, & per appellationem ad Conſilium eiuſdem Archiepiſcopi delatæ, confirmatæ inueniuntur. Imò ex ſolo immemorialis temporis curſu Summi Pontificis ſcientia & conſenſus præſumittur, Rota deciſ. 179. in 2. parte diuerſ. Faquin. lib. 2. conſil. 40. num. 2. Quod cum Sum. Pontifices, qui ſuper hoc poteſtatē priuilegia conferendi, diſponendi, ac diſpenſandi habent, ſcierint, nec contradixerint: Archiepiſcopum Toletanum, tam in poſſeſsione Conſilij, quàm in appellatione, quæ ad eundem interponitur (etſi Bonifacij deciſsio relu-

 ctetur)

ctetur) dispensasse videntur, quia patientia, &
3 tolerantia Romanorum Pōtificum, vel cuiusuis
alterius Principis, qui prohibere, vetare, siue im-
pedire potuit, dispensationem, cōfirmationem,
& actus validitatem, inducit, l. quid ergo 13. ver
sic. certè, ff. de his qui not. inf. l. cum plures 60.
§. locator, ff. locati, l. 1. §. Magistratum autem, ff.
de exercit. actione, l. an in totum, C. de ędifficijs
priuat. l. 1. §. scientiam, ff. de tributoria actione,
Felin. in c. 1. num. 6. versi. lex noua, de tregua, &
pace, Bart. Bald. Angel. & alij relati per Surd. con
sil. 371. num. 56. vol. 3. glo. final. vbi Abb. num. 8.
Butrius 7. in c. quia circa de consanguinitate, &
affinitate, Innocentius in c. veniens, num. 4. de
filijs presbyterorum, Hyppolitus de Marsil. sin-
gul. 77. per totum, Tiberius decianus consi. 124
num. 16. vol. 3. August. Beroius, consi. 173. nu. 62.
vol. 1. Casanete consi. 39. num. 23. & 40. Anton.
Sola in constitutiones antiquas, Ducatus Sabau
diæ, glo. 4. proemij, num. 40. & 41. Gonçalez in
regul. 8. chancel. glo. 9. §. 2. nu. 87. & sequenti.

Vnde ait Salicetus, in l. nullus, num. 1. C. de iu
dæis, quòd licèt Bannitus propter publicam vti-
4 litatem, ex statutorum forma liberè, & impunè
posit offendi, tamen si ipse toleratus fuerit à
Principe, vel ab his, qui eius vice ciuitatē regunt,
tunc

tunc ipſe impunè occidi, vel offendi nequeat, ita vt offendens, illas incurrat pœnas, quas non Bannitum offendendo incurreret, quia talis patientia, & tolerantia Principis conſenſum, & diſpenſationem inducunt, quaſi tacita voluntate ipſum non Bannitum haberi velit, quod vt valde commendabile ſequitur Alexan. in l. final. ff. ad legem Iuliam de vi priuata, & in l. final. ff. de adult. & conſi. 1. num. 43. & conſil. 107. num. 10. lib. 2. Ioan. de Anan. in c. ſicut Iudæi 9. num. 12. de Iudæis, ibidem Felinus num. 1. & in c. quæ in Eccleſiarum, num. 7. de conſtitutionibus, & in dicto cap. 1. de tregua, & pace, Decius conſilio 326. aliàs 327. incip. viſo caſu propoſito, num. 3. verſi. 4. & vltim. Paſ. in l. omnes populi, num. 48. ff. de iuſt. & iure, & in l. vbi pactum, num. 17. C. de tranſact. Guil. de Cun. in l. 1. in princip. ff. de exercit. actione. Nel. in tractatu, Bannitorum 3. part. 2. temporis, quæſt. 84. Hyppol. Bonac. quæſt. criminal. verbo de Bannitis, pag. mihi 30. Ant. Sola vbi ſupra, num. 142. Marſ. d. ſing. 77. num. 2. & conſi. 9. num. 26. qui etiam ex mente Guil. de Cun. teſtatur quòd ſi ſciente, & patiente ſuperiore pro locum tenente ipſius quiſpiam abſque eius iuſſu & nominatione ſe geſſerit, ex quo illum tolerauit, id ſibi tacitè mandaſſe vide- 5

tur, ex eleganti tx. in d. l. 1. §. Magistrum autem ibi: *Ceterum si scit & passus est eum in naue magisterio fungi, ipse eum imposuisse videtur*, ff. de exercit. actione, sequitur Auiles in capitulis prætorum, c. 4. verbo iustitia, num. 16.

Nec à proposito nostro dissentit pulcra, & ce
6 lebris Ancharr. doctrina consi. 161. ad finem, docens quod si clericus possideat duas Ecclesias patiente superiore, ex huiusmodi patientia dictarum Ecclesiarum vnio facta, & ob id etiam remissa pœna præsumitur, vti refert Decianus, res
7 pon. 4. num. 24. ad fin. vol. 4. Ex eo etiam argumentum sumitur, quod aliàs passim iure proditum est, mandatum ex scientia, & patientia præsumi, l. si remunerandi, §. si passus, l. qui patitur, ff. mand. Bart. Socin. Rimin. Curc. & alij, quos recenset Faquineus, lib. 1. consi. 5. num. 7. 9. & 45. & consi. 54. num. 12. & vniuersitatem per parti
8 cularium possessionem absque mãdato præscribere, si modo scientia, & patientia interuenerit, Iosep. Masc. deprobat. conclu. 1189. à num. 16. & Faquin. vbi supra num. 8.

Imò in casu nostro scientiam, & patientiam
9 S. Pontificum cõsensu expresso fortiorem esse, ex quo ipsi diù tolerarunt palam est, quia præsumptus consensus ex scientia, & non contradi-

ctione

ctione cum tẽporis diuturnitate inductus, consensu expresso fortior reputatur, vt elegãter respondit Crauet. consi. 640. num. 10. lib. 4. quem sequitur doctiss. Casanate, consi. 29. d. nu. 40.

Deinde licèt Romani Pontifices Toletani Consilij & appellationis quæ ad eundem interponitur ignari fuissent, cùm id expressè non appareat, contrarium potiùs præsumẽdum est, eo quod eorum officialium, vel iudicum notitiam non aufugerit, quo fit, vt etiam Romanos Pontifices certiores de hoc factos fuisse credatur, quia tunc superiorum scientia probatur; si eorum officiales, vel iudices id de quo agitur sciuisse constiterit, Boher. decis. 264. num. 19. Crauet. de antiquitate tempor. 4. part. sectione absolutis differentijs, num. 14. ad finem, & ex Bart. in l. si publicanus 4. §. in omnibus, num. 2. ff. de publicanis, Alexan. Decio, & alijs asseueranter docet Cardin. Thusc. pract. conclus. iur. littera C. conclu. 796. num. 39. 10

Quod autem officialibus, seu legatis Romanorum Pontificum, vt potè Illustrissimis Nuncijs hoc innotuerit hæsitare non licèt, cùm ipsi simul, & Hispaniæ Catholicorum Regum Curia à Gothis per multum temporis spatium Toletum habitarint, vbi Illustrissimi Toletani Antistites 11

tiſtites Conſilium ſemper habuerunt. Et quo
12 tempore Illuſtriſsimus D. Ioannes Tauera Tole
tanus quondam Archiepiſcopus, tam in maiori
Hiſpaniarum ſenatu, quàm in ſupremo cauſſarum fidei Conſilio in ampliſsimum Præſulem electus vixit, cum harum dignitatum reſpectu in Regia Curia (quæ tunc Pintiæ erat) commoraret, ibidem Conſilium ſecum tranſtulit: cum enim Illuſtriſsimi Nuncij in Regali Curia, vbi & Conſilium erat, ſemper aſsiſterent, prædicti
13 Conſilij, & prouocationis ad ipſum certiores
factos fuiſſe præſumitur, argument. tex. in c. quoſdam 7. extra de præſumpt. c. 1. de poſtu. prælat. c. quod dicitis, fina. 16. diſtin. tex. optimus in c. cum in tua qui matr. acuſ. poſſ. vbi Innocent. III. ſic ait: *Cum rationabiliter præſumatur, quòd denunciationem publice factam idem exiſtens in ipſa diœceſi minime ignorauit*, glo. 1. in l. fina. ff. de decret. ab ord. fac. docet Card. Zauar. in Clement. vnic. num. 9. de foro competent. Henric. Bouer ſingulari 44. verbo præſumptio num. 11. & ſingulari 46. num. 23. plura congerit Caſanat. conſi. 39. ferè per totum, præcipuè nu.
33. & 34. Maſcard. de probationibus, concluſ.
1294. num. 15. & 16. Font. de pact. nupt. clauſ. 4. glo. 15. num. 23.

Sed

Sed cur mendicatis suffragijs, & coniecturatis præsumptionibus Illustrissimorum Nunciorum scientiam comprobamus, quando & ipsi non semel, sed multoties causas prædicto Consilio hac præscripta formula delegauerint. *Discretis viris Consilij Archiepiscopatus Toletani*: & ad ipsos Nuncios sæpe sæpius plures lites per appellationem deferantur, in quibus duæ sententiæ, tam interlocutoriæ, quam definitiuæ per Vicarium generalem Archiepiscopi Toletani vna, & alia per eiusdem Consilium prolatæ inueniantur, vt nemini latere arbitror. 14

Item etiam cum pluries magna disceptatione altercatum, indubiumque reuocatum fuerit, an sentẽtia ab Archiepiscopali Consilio prolata in caussa, quę per appellationem ad ipsum de Vicario generali delata est, secundam in lite faciat instantiam, optimam ac iuridicam, à priorique per Vicariũ pronunciata omnino distinctam, ita vt noua, & diuersa instantia reputetur, acri, & examinato iudicio declararunt, præcipuè in vna Toletana alimentorum, & filiationis inter Licentiatum Mancium de Villafaña, & Franciscum de Villafaña, ita decissum & declaratum fuit per Illustriss. & nobiliss. Camillum Gaetanum Alexandrinum olim Patriarcham, 15

& Apostolicæ sedis Nuncium in Hispaniam missum, magni nominis virum, ac hodie Cardinalatus dignitate meritò præfulgentem, anno Domini 1594. IIII. Põtificatus Clementis VIII. & cum per viam violentiæ ad supremum inuictissimi Hispaniarum Regis Senatum huiusmodi declaratoria sententia delata fuisset: Illustrissimum Nuncium in prædictæ sententiæ prolatione nullam vim intulisse, pronunciatum fuit. Ita similiter doctiss. & grauiss. Pintiani Senatus
17 Auditores in vna executionis testamenti Comitissæ de Fuensalida inter executores, & superstitem Maritum agitata, & in alijs pluribus per viam violentiæ ad eos passim deuolutis, vt iuri consonum itidem pronunciarũt: quorum, & similium litium originalia exemplaria in archiuo eiusdem Consilij recondita, & asseruata inueniuntur. Igitur si Summi Pontifices, & eorum officiales Archiepiscopũ Toletanum Consilium possidere; idque de sententijs Vicariorum generaliũ prouocari nõ ignorauerint: imò scientes, & tolerantes, cum contradicentes impedire potuissent, tacito potiùs consensu approbando id omisserint: nemini iam de iure Consilium habendi, & prouocationis ipsius hæsitare conuenit, quidquid contrarium ius commune vide-

retur

retur proferre; cum huiusmodi diutina patientia, & tolerantia expressi consensus parem, & æqualem vim habeat: imò & fortior sit, ex quo dispensationẽ ortam fuisse ex superioribus nulli latere potest.

Quid ergo iam superst, nisi vt quidquid à nobis huiusce argumenti caussa dictũ est, promptũ semel habeatur, & iuridicum: etsi enim forma & facie stili dicta fortè displiceant, fini tamen suo, & argumento cõuenire existimo, siquidem ex his apertiùs colligatur, ita vt deinceps hæsitari non liceat, Toletanum Antistitem Hispaniarum Primatem, & Patriarcham prædicti Consilij iustam possidendi caussam multiplici ratione habuisse, appellationemque ad ipsum de sentẽtijs Vicariorum generalium non irrationabiliter admitti. Denique licèt fato contingeret superiora omnia leuia, inutilia, parui roboris, nugaliaque potiùs iudicari: crederem sanè sufficere pro huius veritatis munimine, & defensione, olim, nec minus hac ætate nostra, viros omnigenæ litteraturæ, sanctitatis eximiæ, memorandæ, & incorruptæ virtutis, prouidæ eruditionis Toletanos Antistites in Consilio semper habuisse, 18
qui ni licitum crederent, nec appellationes admitterent, nec huiusmodi officijs condecorari

 pate-

paterentur, quorum plurium memoria, licèt immemorialis temporis iniuria fuerit abolita, eximia tamen aliquorum fama ex his, quos percipere potuit tenebris obrui non patimur.

Scimus enim tempore illius sanctissimi &
19 magni Præsulis D. Petri Tenorij eius Consilium illustrasse *Vicentium Arias Balboa*, Archidiaconum Toletanum, egregia sane laude dignum, qui primus fuit fori legum glossographus, cuius manu scripta opera in Bibliotheca maioris Toletani templi asseruantur, vt tantæ eruditionis fidum testimonium posteris transmitteretur; quique in Episcopum Placentinũ electus obijt: cuius ossa in sacello eiusdem D. Petri Tenorij, quod intra pomœrium Ecclesiæ Toletanæ exstat, seruata conquiescunt in marmoreo sepulcro, quod adhuc visitur iuxta fundatoris corpus paulò inferiori loco, vbi imago eius è marmore sculpta in integrum exstat. Doctissimum etiam
20 *Gundisaluum Bonifacium* Episcopum Segouiensem, eruditione singulari, & acerrimo iudicio ornatissimum, qui opus non spernendum molitus est, inscriptum *Glossa peregrina* duobus tomis distributum, quo memoriam sui posthumis temporibus commendauit. Et Excelentissimũ
21 illum *Ioannem Ildephonsum Fernandez Madrid*

virum

virum doctrina & morum integritate celebrẽ, ingenio promptum, eloquio compositum, & omnium litterarum scientia egregiè prędictum. Postea vero Illustrissimo D. F. Francisco Ximenez ibidem Pontificiam sedem occupante,
D. Ioannes à Velasco Comitis stabilis frater sua 22
tempestate interceteros litteris & prudentia clarissimus, post adeptum Episcopatum Calagurritanum triennio maximo cum honore Consilio præfuit. Emicuerunt insuper tempore Illustrissimi D. Ioannis Taueræ, præclarus ille *P. Petrus* 23
de la Gasca ad Indos olim missus, vt eorum impetus, quasi strenuus miles retardaret: in quo nec arma togæ, nec toga armis cedere visa sunt: qui postea Episcopus Saguntinus constitutus
obijt. Memorabilis D. *Petrus Ponce à Leon* nun 24
quam satis laudatus: qui propter eximiam virtutem simul atque sapientiam Episcopatum Ciuitatensem, & Placentinum adeptus est, & insuper in caussarum fidei supremo Senatu generalis Præsul creatus fuit. *Doctor Bernal* Pontificij 25
iuris cõsultissimus, moribus, & vita adeò clarus, vt Episcopus Calagurritanus meruerit consecrari. Rursus sucedente tempore, prædicto Consilio adfuit peritissimus *Licentiatus Baptista Velez* Canonicus Toletanus, & apud eminentissi-
 mos

mos sui temporis tanti habitus, vt quicumque huius testimonio refragari conaretur, iuris prudentiæ ignoratione meritò veniret notandus.
27 Præfuerũt *Licentiatus Ildephonsus Serrano* magna eruditione, & publicarum rerum experientia insignis, omnibusque sapientiæ dotibus cumulatissimus.
28 *Doctor* D. *Petrus Caruajal* Ecclesiæ Toletanæ olim Decanus, omnium litteratũ scientia valde eruditus, quarum cognitione nominis, & gloriæ tantùm consequutus est, vt eru ditionis caussa Episcopus Coriensis acclamari meruerit; vbi nunc vigilantissimi Pastoris substinet officium, & inde maiora indepturum speramus.
29 *Doctor* D. *Thomas à Borja* eiusdem Toletanę Ecclesię Canonicus. Excellẽtiss. Ducis Gan diæ filius, quiquidem postea ad supremum Inquisitionis Consilium euectus fuit, à quo ob insignes animi dotes Episcopatus Malacitani munus obijt, vnde Episcopus Cordubensis electus, modico temporis interuallo ad Archiepiscopatum Cæsaraugustanum peruenit. D. *Francis-*
30 *cus Monsalue* sancti Vicentij Abbas, & D. *Aluarus Monsalue*, qui vt fratres, ita in Toletana Ecclesia Canonici emeriti, in quibus ingenium candidum, & à maioribus suscepta nobilitas maximè elucet. Præterea sederunt in Consilio

Doctor

Doctor D. *Ildephonsus Anaia* Canonicus Toleta- 31
nus iuris vtriusque consultissimus, quem exi-
mia doctrina, & exacta prudentia in supremo
Regali Consilio senatorem eligi: ac postea in
Pinciano senatu Regimen, & summam Præfe-
cturam suscipere promeruit. *Doctor Petrus Sa-* 32
lazar & Mendoça Toletanæ Ecclesię Canonicus
Penitentiarius, iuris vtriusque, antiquitatum, &
historiæ cognitionis adeò doctus, cuius exstat
Chronicon idiomate patrio scriptum Illustrissi-
mi D. Ioannis Taueræ Archiepiscopi Toletani
S.R.E. Cardin. aliaque præclari laboris monumē-
ta indiès spectamus. *Doctor Dionysius à Melgar* 33
nostræ Cathedralis Ecclesiæ Canonicus Docto-
ralis, vir sanè probus simul & integer, vtriusque
iuris prudentissimus multiiugaque virtute præ-
cellens. *Licentiatus Michael à Salazar* in ean- 34
dem Toletana Ecclesia Canonicatus dignitate
meritò insignitus, maximæ integritatis, & do-
ctrinæ vir, legalis & Pontificij iuris scientia con-
spicuus, multis, magnificisque virtutum titulis
cohonestatus. *Licentiatus Antonius Morejon*, & 35
eius frater I*oannes Ribera & Morejon* hæreticæ
prauitatis in Cordubēsi Inquisitione acerrimus
vindex, encomijs maximis extollendi, qui velut
alterum cæleste Dioscôrum sidus micantissimo

virtutum, & ſapientiæ ſplendore noſtram Heſ-
periam illuſtrarunt.
Et tandem hoc noſtro feliciſsimo æuo, quo
36 Illuſtriſsimus D. *Bernardus de Sandoual & Ro-*
xas ſuſcepto Pontificio munere cum laude exi
mia ſalutis popularis perfungitur, Toletanũque
Gregem ſuæ curæ creditum ſedulò tuetur, & fo
uet; ſummo cũ honore & laude à Conſilijs eiuſ-
37 dem fuerũt D. *Rodericus à Caſtro* Toletanus Ca
nonicus, nobiliſs. Comitis de Lemos pronepos,
nepos, filius, atque frater: qui cũ tam nobilita-
tis, quàm humanitatis titulo ſit ornatus, ſanctio
rem, ac ſupremum Senatum quaſi fidei verum
38 propugnaculũ ornat. *Doctor* D. *Gabriel Ortiz à*
Sotomaior Toletanus Canonicus ſimul & Scho
læ Præfectus, litterarum, ac rerum gerendarum
39 noticia Illuſtris. *Doctor* D. *Franciſcus à Mendoça*
eiuſdem Eccleſię Canonicus, præclariſsimi Co-
mitis de Orgaz filius, cuius admirer ne magis
humanitatem nobilitati coniunctam an rerum
variarum cognitionem neſcio: quarum ratione
vnius ex conſiliarijs in pręcipuo, & generali In-
quiſitionis Senatu munus diligenter exercet.
40 *Licentiatus* Poblete *à Vera* Cęſarei Pontificijque
iuris ſatis peritus. *Licentiatus Bernardinus Auila*
de Vera Complutenſis Eccleſiæ meritiſsimus
Abbas,

Abbas, qui politioris litteraturę, ac vtriuſque iuris celebres, & viro dignos progreſſus fecit,
Licentiatus Ioannes Delgado & Aguero, in eadem Complutenſi Eccleſia Scholaſticus, religio- 42
nis propugnator ſtrenuus, antiqua Regiaque maiorum nobilitate clarus, virtutum, ac litteraturę luminibus perſpicuus, ob cuius maximam eruditionem, aſsiduaque negotiorum experiméta Vicarij generalis honore Toleti inſignitus
ad maiora properat. *Doct. D. Ioannes Brabo & Acuña* Canonicus Toletanus ſacrę Theologię, 43
& iuris Pontificij honeſtamento maximè decoratus. *D. Gundiſaluus Chacon* Toletanę Eccleſię 44
Canonicus, & pręcipuus Sacellanus, fidei cauſſarũ quęſitor, ex Illuſtriſs. Pręſulis noſtri proſapia oriundus, tam litterarum, quàm virtutum dotibus pręſtans, de quo plura, non tam hominum fama percelebris, quàm veritas ipſa ſuggerit.

Et hodie Auditorum munere in ipſo Conſilio funguntur, *Doctor Didacus Tello Maldonado* 45
Talabricẽſis Eccleſię Theſaurarius, olim legum (quarum hodie Decanus munere ſumma cum litterarum gloria fungitur) Primarius apud Toletanos anteceſſor. *Licentiatus Chriſtophorus Sa-* 46
linas à Medinilla Compoſtellanę Eccleſię Canonicus, ſacratiorum canonum, ac prudentię ſan-

47 ctioris Mysta. D. *Ioannes Ortiz & Sotomaior* generis nobilitate, vitę integritate, ac ingenij acumine insignis; qui de se multa, & grauia indiès
48 policetur. D. *Franciscus de Melgosa* Canonicus Abulensis, omnium rerum, ac litterarum studio clarissimus. Inter quos Pręsidis officium substi-
49 net Doctor D. *Gabriel Suarez de Toledo* Canonicus Toletanus, Mantuęque Carpentanę Archidiaconus, nobilitatis, & litterarum insignibus nitens. Viri profecto omnis exceptionis immunes, à quibus nihil iniustum, indecorum, iuri, aut bonis moribus repugnans consensu, & officiorum aceptione approbatum credendum est. Quorum laudibus meritò, consultoque vberioribus supersedeo, quia felix, vt ille ait,

------- dicique beatus

—ante obitum nemo, supremaque funera debet.

Quamobrem de ceteris nullum vnquam tam peruicacē, refractariumuè, ac ceruicosum inueniri posse existimo, qui tanto Consilio, ius, & auctoritatem derogare, aut diminuere ausit, pręsertim cum clariùs de vtroque apud ęquos iudices constet,

--Quàm solis radij esse olim, cū sudum est, solent.

INDEX

INDEX RERVM MEMORABILIVM, QVÆ TOTO HOC OPERE CONTINENTVR ALPHABETI ORDINE DIGESTVS.

A.

Archie-

C.

DI-

Eccle-

G.

dentis

MA-

RERVM.

M.

Odiosa

Pri-

Vica-

Vica

Vica-

FINIS.

